OKUMA KÜLTÜRÜ ÇALIŞTAYI

OKUMA KÜLTÜRÜNÜN GELİŞTİRİLMESİ ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

7-8 NİSAN 2018

İSTANBUL

BASIN YAYIN BİRLİĞİ 1991
Öncü Eğitimciler Leading Educators
DESTEKLEYENLER
T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
İSTANBUL TİCARET ODASI
İSTANBUL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
TBYM
UTESAV

OKUMA KÜLTÜRÜ ÇALIŞTAYI
7-8 NİSAN 2018, İSTANBUL

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı III. Millî Kültür Şurası Eylem Planı'nın Yayıncılık ve Kütüphanecilik bölümünde, "Okuma kültürünün geliştirilmesi için projeler gerçekleştirilmesi" ikinci eylem maddesi olarak belirlenmiştir. Okuma Kültürünün Geliştirilmesi Çalıştayı bu eylemin gerçekleştirilmesine dönük bir çalışma olarak Kültür ve Turizm Bakanlığı, Basın Yayın Birliği Derneği ve Uluslararası Öncü Eğitimciler Derneği ortaklığında düzenlenmiştir.

© Her haklı saklıdır.
Basın Yayın Birliği Derneği

Küçük Çamlıca Mah. Şeker Kaya Sokak, 9/A
Üsküdar İstanbul
www. basyaybir. org
e-posta: bilgi@basyaybir. org

Yayına Hazırlayan
Okuma Kültürü Çalıştayı Sekretaryası

Editör
Dr. Melike Günyüz
Dr. İsmail Tonbuloğlu

Grafik Tasarım ve Uygulama
Erdem Yayın Grubu

İstanbul, 2018

İÇİNDEKİLER

Yürütme Kurulu • 4

Çalıştayın Amacı • 5

Çalıştay Takvimi • 6

Çalıştay Programı • 7

Açılış Konuşmaları • 8

Açılış Paneli • 11

Kamuoyunda Okuma Kültürünün Geliştirilmesi (1. Masa) • 17

STK'ların Okuma Kültürünün Geliştirilmesine Yönelik Politikaları ve Faaliyet Alanlarının Oluşturulması (2. Masa) • 55

Kamunun Okuma Kültürünün Geliştirilmesine Yönelik Politikalarının Oluşturulması (3. Masa) • 63

Öğrencilerin Okuma Kültürünün Geliştirilmesine Yönelik Yapılacak Faaliyetlerin Oluşturulması (4. Masa) • 81

Öğretmenlerin ve Eğitim Programlarının Okuma Kültürünün Geliştirilmesine Yönelik Çalışmalar (5. Masa) • 129

Dijital Mecralarda Okuma Kültürünün Geliştirilmesine Yönelik Yapılacak Faaliyetlerin Oluşturulması (6. Masa) • 163

Kütüphanelerin Okuma Kültürünün Geliştirilmesine Yönelik Yapılacak Çalışmalar (7. Masa) • 203

Okuma Grupları (8. Masa) • 207

YÜRÜTME KURULU

Başkan

Melike GÜNYÜZ, Dr.	İbn Haldun Üniversitesi Öğretim Üyesi Erdem Yayınları

Kurul Üyeleri

Gökhan ERENOĞLU	Uluslararası Öncü Eğitimciler Derneği Başkanı
Emrah KISAKÜREK	Basın Yayın Birliği Derneği Başkanı / Büyük Doğu Yayınları
Mustafa DOĞRU	Basın Yayın Birliği Derneği Başkan Yardımcısı Yumurcak Yayınları
İsmail TONBULOĞLU, Dr.	Uluslararası Öncü Eğitimciler Derneği Başkan Yardımcısı / Yıldız Teknik Üniversitesi
Mustafa KARAGÜLLÜOĞLU	Basın Yayın Birliği Derneği YK Üyesi, Genel Sekreteri / Yeditepe Yayınevi
Halil ÇELİK	Basın Yayın Birliği Derneği YK Üyesi / Çelik Yayınevi
Adem SAYDAN	Basın Yayın Birliği Derneği YK Üyesi / Ensar Yayın Grubu
Mehmet Ali ÇALIŞKAN	Basın Yayın Birliği Derneği YK Üyesi / Babil Kitap, Arka Kapak
Ali ÇELİK	Uluslararası Öncü Eğitimciler Derneği Başkan Yardımcısı
Şükrü ATSIZTELİ	Basın Yayın Birliği Derneği Koordinatörü

Kurul Sekreteryası

S. Nafi ÖZTÜRK	Uluslararası Öncü Eğitimciler Derneği Genel Sekreteri

ÇALIŞTAYIN AMACI

- Okuma kültürünün oluşmasında; öğrenci, öğretmen, sivil toplum kuruluşları, kamu kurumları, kamuoyu, medya ve yayınevlerinin proje ve etkinliklerinin değerlendirilerek geliştirilmesi planlanmıştır.
- Çalıştayda sunulan etkinlik ve proje önerilerinin, çalıştay sonunda hazırlanacak bir raporla birlikte hayata geçirilmesi hedeflenmektedir.

ÇALIŞTAY TAKVİMİ

Çalıştay Müzakere ve Etkinlik – Proje Öneri Başvurular: 10 Mart 2018
Kabul Edilen Başvuruların Duyurulması ve Programın İlanı: 15 Mart 2018
Müzakere ve Etkinlik – Proje Öneri Tam Metinlerin Alımı: 22 Mart 2018
Okuma Kültürünün Geliştirilmesi Çalıştayı: 7-8 Nisan 2018

ÇALIŞTAY AÇILIŞ PROGRAMI

7 Nisan 2018 Cumartesi

9. 00 - 9. 30	Kayıt ve İkram
9. 30 - 10. 30	Açılış
10. 30 - 12. 30	Panel "Okumaya Dair"
	Konuşmacılar: Prof. Dr. Nabi Avcı, Prof. Dr. İbrahim Kalın,
	Prof. Dr. Ayşe Gürcan, Prof. Dr. Mustafa İsen,
	Prof. Dr. Süleyman Seyfi Öğün, Beşir Ayvazoğlu

AÇILIŞ KONUŞMALARI

Dr. MELİKE GÜNYÜZ, Çalıştay Yürütme Kurulu Başkanı, Basın Yayın Birliği Derneği, İbn Haldun Üniversitesi
ÖMER FARUK YELKECİ, İstanbul İl Millî Eğitim Müdürü
NİHAT GÜL, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı

Açılış konuşmalarında **Dr. Melike Günyüz**; dilin bütün bir varoluşu okuma yöntemi olduğunu belirtti. Ayrıca dilin "gönül" anlamına da vurgu yaparak; olayları, olguları, dahası bütün bir kâinatı nasıl okuyacağımızı yani nasıl yorumlayacağımızı belirleyen öz olduğunu ifade etti.

Kâinatı, doğru ve yaratılma amacına uygun okursak böyle bir okumanın gönlü imar edeceğini; aksi bir okumanın ise insanın özüyle, varlık amacıyla çelişmesine neden olacağını ve insanı harap edeceğini vurgulayan Günyüz, bu sebeple gönülleri mamur etmenin yolunun okumak olduğunu söyledi.

Günyüz "İlk emir, okumanın nasıl yapılması gerektiğini ve yöntemini de gösterir: 'Yaradan Rabbinin adıyla oku.' Emre uymaz ve yanlış okursak bireysel ve toplumsal trajediye sebep olur." ifadelerini kullandı.

"Muradımız gelecekte verimli bir toplum hasadı almaksa bugünün toprağına okumak tohumunu ekmemiz gerekiyor." diyen Günyüz, toplumumuzda okuma kültürünü yerleştirmek ve geliştirmek için neler yapmak gerektiğini konuşmak, ortaya çıkan sonuçları uygulamaya dönük çözümler üretmek amacıyla çalıştayı düzenlediklerine vurgu yaptı.

İstanbul Millî Eğitim Müdürü **Ömer Faruk Yelkenci** sözlerine "Ne okumalı, niçin okumalı, nasıl okumalı?" soruları üzerine, günümüze kadar çokça kafa yorulduğuna ve bu sorulara fikir çilesi olanların çok güzel şeyler söylediğine değinerek başladı. "Bunu çok iyi bilen münevverleri olan bir toplum olmamıza rağmen biz okuma alışkanlığımızı bir türlü edinemedik, edinemiyoruz. Bunun çokça sebebi var elbette. Yapılan çalıştaylarla bu sorulara cevap aranıyor." dedi.

100 öğrenci ve 55 öğretmenle beraber bir forum yapıldığını, öğrencilerin verdiği cevapların ne kadar etkili olduğunu hep beraber müşahede ettiklerini dile getiren Millî Eğitim Müdürü Yelkenci, sözlerine şöyle devam etti: "Bu soruların cevabının önemli olduğu veya bu soruları sormalarının önemli olduğunu düşünmekle beraber, ben bir yönetici olarak 'Ne yapmalıyız?' sorusunu kendime sorduğumda karşıma bir sürü cevap çıkıyor. Bununla beraber okuma alışkanlığımızı geliştirme noktasında da bir projemizden kısaca bahsetmek istiyorum. Sözlük Özgürlüktür Projemiz; kitap okuma alışkanlığımızı, okuma kültürünü geliştirmek üzere ortaya konulmuş bir projedir. Biraz Cemil Meriç'ten mülhem biraz da İkbal'den mülhem, İkbal diyor ki: 'Ne kadar yaratıcı düşünürseniz o kadar özgürleşirsiniz.' Bunu tamamlayacak olursanız ne kadar özgürseniz o kadar yaratıcı düşünürsünüz diye biliriz."

Ne kadar sözünüz varsa, ne kadar kelimeniz varsa o kadar geniş düşünürsünüz; ne kadar geniş düşünürseniz o kadar özgürsünüz diyerek konuşmasına devam eden Yelkenci, şunları kaydetti: "Temel amacı sözlük okuma eylemini kazandırmak olan bu projemiz, kısa sürede 6200 öğretmenin sahiplenmesiyle çok güçlü bir şekilde ortaya çıktı. Bu ve benzer projelerin sahada yapılmasının çok önemli olduğunu ve çok katkı sunacağını düşünüyorum ama Sayın Bakanlarım önümüzde çok büyük duvarlar var. Her ne kadar güzel şeyler yaparsanız yapın ne kadar mesafe kat ederseniz edin geliyorsunuz bir yerde kalıyorsunuz. Çok çeşitli öneriler sunulabilir. Bir misal olarak okullarımızda özellikle lise seviyesinde bütün derslerin kitabı olması zorunda değil. Bütün dersler için kitap yazmak durumunda değiliz. Miğfer derslerin ışığında, temel derslerin dışında şunu yapabiliriz: Belli bir müfredat üzerinden kitapları öğretmenler öğrencilere seçtirebilirler. Öyle bir durumla karşı karşıyayız ki öğrenciler belli bir sınıftan sonra kitap okumayı bırakıyorlar."

7. sınıfa kadar öğrencilerin okuduğu kitapların giderek arttığını, bu sınıf seviyesine geldikleri zaman ise okunan kitapların sayısının azaldığını belirten Yelkenci, sözlerini şöyle tamamladı: "Bunu Bingöl'den gelen ve Çapa Fen Lisesi'ni kazanan öğrencimizde görüyoruz. Kitap okumamış ama Çapa Fen Lisesi'ni kazanabilmiş. Videoda son çocuğumuzun söylediği gibi sınav merkezli bir eğitim sistemine sahip olmamız, kitap okumanın önündeki en büyük engel olarak karşımızda duruyor. Sayın Bakanım Nabi Avcı ile Bakanlık'ta kendisiyle çalışırken bu konuda girişimimiz olmuştu. Eğitim sistemini domine eden yükseköğretime geçişteki sınavdır. Bu konu halledilmedikçe hem öğrencilerimizin okuma alışkanlıklarını hem de başka birçok sıkıntıyı konuşmaya devam edeceğiz. Tekrar çalıştayımızın hayırlı olmasını diliyorum, saygılar sunuyorum."

Kültür ve Turizm Bakanı Müsteşar Yardımcısı **Nihat Gül**'de yaptığı konuşmada, okumanın nitelikli bir yaşamın en önemli göstergelerinden biri olarak kabul edildiğini söyledi.

Gül, okumayan bir toplum algısının aksine son yıllarda kütüphaneye giden okuyucu ve üye sayısında önemli artış olduğunu belirterek "Son 5 yılda üye sayımız 2,5 kat artarak 2 milyonu aştı." dedi.

Kütüphaneciliğin, Bakanlığın temel faaliyet ve görev alanlarından biri olduğuna değinen Gül, kitapla birlikte teknolojik gelişmelerin kıskacında olan kütüphanelerin, insanla birlikte var olmaya devam edeceğini söyledi.

Gül, okuma alışkanlığının yaygınlaştırılması ve kütüphane hizmetlerinin niteliğinin artırılmasına yönelik çalışmaların Bakanlığın öncelikleri arasında yer aldığını belirterek şu bilgileri verdi: "Bakanlığımızca 2012'de başlatılan çocuk ve halk kütüphanelerini iyileştirme projesi kapsamında toplam 432 kütüphane yeniden inşa edilmek, yapılandırılmak ve onarımdan geçirilmek suretiyle yaşayan kütüphane yaklaşımıyla hizmete sunulmuş olup, çalışmalarımız devam etmektedir. Vatandaşlarımızın kütüphanelerden daha fazla faydalanmasını sağlamak amacıyla 112 kütüphanemiz okuyucularımıza mesai saatleri dışında da hizmet vermektedir. 2017 Kasım ayı itibarıyla 100 kütüphanede 17 bin e-kitap ücretsiz olarak hizmete sunuldu. Okumayan bir toplum olduğumuza dair genel algının aksine son yıllarda kütüphanelerimize gelen okuyucu ve üye sayısında önemli artış oldu. Son 5 yılda üye sayımız 2, 5 kat artarak 2 milyonu aştı."

OKUMA KÜLTÜRÜ ÇALIŞTAYI

AÇILIŞ PANELİ
"Okumaya Dair"

Moderatör
Prof. Dr. Nabi Avcı
Kültür ve Turizm Eski Bakanı
Millî Eğitim Eski Bakanı

Katılımcılar
Prof. Dr. İbrahim KALIN
T. C. Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü

Prof. Dr. Ayşen GÜRCAN
İstanbul Ticaret Üniversitesi Öğretim Üyesi / Aile ve Sosyal Politikalar Eski Bakanı, T. C. Cumhurbaşkanlığı Baş Danışmanı

Prof. Dr. Mustafa İSEN
26. Dönem Sakarya Milletvekili

Prof. Dr. Süleyman Seyfi ÖĞÜN
Öğretim Üyesi / Gazeteci Yazar

Beşir AYVAZOĞLU
Gazeteci Yazar

FORUM

OKUMAYA DAİR

İstanbul İl Millî Eğitim Müdürlüğü ile iş birliği içinde, 22 Mart 2018'de İstanbul İl Millî Eğitim Binası toplantı salonunda İstanbul'un çeşitli liselerinden gelen öğrenciler ve öğretmenler ile İbrahim Hakan Karataş'ın yönetiminde bir forum düzenlendi. Forum boyunca İbrahim Hakan Karataş'ın Türkiye'de kitap okuma ve yayıncılık konusunda sorduğu farklı sorulara öğrenci ve öğretmenlerden cevap vermeleri ve aynı zamanda beraber önerilerde bulunmaları istendi. Foruma "Okuma kelimesinin sizde ve toplumda çağrıştırdığı anlamlar?" sorusunun sorulması ile başlandı. Kitaplara nasıl ulaştığı, ne tür kitaplar okudukları, yayınevlerinden ve politikacılardan kitaplar konusunda öğrencilerle beklentilerinin neler olduğu konusunda fikir alışverişinde bulunulan forum, birçok fikir ve önerinin ortaya çıkarılması ile başarılı bir şekilde sona erdi.

AÇILIŞ PANELİ

Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreter Yardımcısı ve Sözcüsü **İbrahim Kalın**, paneldeki konuşmasında, insanın yeryüzündeki varlığını anlamlandırması için yapabileceği en önemli eylemlerden birinin "okumak" olduğunu dile getirerek, "Okumak, hayat yolculuğunda yanımıza almamız gereken en önemli azıklardan bir tanesi. Hayatımızı anlamlandırmak için atmamız gereken bir adım, yapabileceğimiz en önemli eylemlerden biridir." ifadelerini kullandı.

Her okumanın, anlamlandırma eyleminin aynı zamanda bir keşif eylemi olduğunu ifade eden Kalın, şöyle devam etti: "Okuma eylemi bizi insan yapan temel özelliklerden bir tanesi. Bu manada okumaya bir hobi, bir boş vakit geçirme eylemi olarak bakmamak gerekir. 'Vakit bulursam okurum' ya da 'Boş vakitlerimde kitap okuyorum.' gibi değerlendirmeler yerine tam tersine 'Kitap okumak için vakit ayırıyorum ki hayatımın diğer alanları nitelik kazansın, ona bir kalite gelsin, yaptığım diğer işlere bir katkısı olsun.' diye değerlendirmemiz gerekiyor. Bazen bana gelen CV'lere baktığımda hobileriniz bölümünde 'Kitap okumak' yazdığı zaman oradan 10 puan kırıyorum. Kitap okumak bir hobi değildir, asli bir eylemdir. Müziği de bir eğlence olarak değerlendirdiğiniz zaman ona haksızlık edersiniz. Müzik insanın ruhunu, gönül dünyasını, akıl dünyasını besleyen bir eylemdir, bir katkı, bir değerdir. Müziğe hobi diyerek, eğlence diyerek onu küçültmek yakışık almaz."

Kalın, herkesin hayatında mutlaka bir okuma disiplini olması ve okumanın insanı bugüne, yarına hazırlayan, varlığı yarına taşıyabilecek bir eylemler bütünü olarak görülmesi gerektiğini belirtti.

İstenilen noktaya ulaşmak için kullanılan enstrümanların da iyi olması gerektiğini vurgulayan Kalın, şunları söyledi: "Bizim eğitim sistemimizde de maalesef sadece okuma noktasında değil, yazma ve yazdırma noktasında da almamız gereken ciddi mesafeler var. Yurt dışında öğretim üyeliği yaparken, öğrencilere ödevler, dönem ödevleri veriyorduk. Kabaca bir hesap yapmıştım o zaman. ABD'de ortalama bir üniversite öğrencisi 4 yıl boyunca müfredatın gereği olarak 600-700, bazı durumlarda 800-900 kitap okuyor, okumak zorunda. Bundan daha önemlisi, toplamda yazdığı ödevlerin yekûnu 2 bin sayfadan fazla tutuyor. 4 yıllık bir üniversiteyi bitiren bir öğrenci, A4 kâğıdıyla 2 bin sayfalık ödev yazmak zorunda. 2 bin sayfa yazı yazmak demek 1-2 kitap yazmak gibi bir şeydir. Bu, kendimizi ifade etme noktasında imkân ve kabiliyetlerimizi geliştirmemiz açısından önemli. Biz hâlâ Türkçe'nin hem okuma hem yazma anlamında imkânlarını yeteri kadar keşfedebilmiş değiliz. Kullandığımız kelimelerin sayısı belirli. Hâlbuki Türkçe'nin imkânlarını hak ettiği şekilde kullanmayı başarabilsek hem okuma kültürümüzün hem yazı kültürümüzün ciddi şekilde ilerleyeceğini söyleyebiliriz. Dilde yaşadığımız fakirleşme, bizim zihin, ufuk, gönül, akıl dünyasında yaşadığımız fakirleşmeyle atbaşı gidiyor. Zihin ve akıl dünyamızda, tasavvur dünyamızda fakirleş-

tiğimiz oranda da dilimizin imkân ve kabiliyetleri giderek köreliyor, bunları daha fazla kaybetmeye başlıyoruz. Hâlbuki bunun için özel çabamızın olması lazım. Bu da ancak ciddi okuma yaparak, ciddi okur profilleri oluşturarak, yazmayı ihmal etmeyerek elde edebileceğimiz bir neticedir."

Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreter Yardımcısı ve Sözcüsü İbrahim Kalın, imkân ve kabiliyetleri çerçevesinde herkesin bir kütüphanesi olması gerektiğini belirterek "Her evde mutlaka bir kitaplık olmalı, kitapsız ev olmamalı diye düşünüyorum. İçinde kitap olmayan ev, bana her zaman çok boş, manadan, heyecandan, serüvenden, hikâyeden yoksun bir mekân gibi gelir. Ev istediği kadar büyük, lüks olsun, semti neresi olursa olsun, kitap barındırmayan bir ev bana hep çok kuru bir mekân olarak gelmiştir." diye konuştu.

Türkiye'de son yıllarda kütüphanelerle ilgili önemli mesafeler alındığına değinen Kalın, binin üzerinde kütüphanenin ülkenin dört bir yanında çalıştığını ancak bunun yeterli olmadığını söyledi.

Kalın "Türkiye gibi dinamik bir ülkede bin değil, binlerce belki 10 binlerce kütüphanenin olması gerekiyor. Öyle 40 bin, 50 bin, 60 bin kitaplı kütüphanelerin değil, milyonlarla anılan birçok kütüphanenin olması gerekiyor. Genel okuyucuya hitap eden kütüphanelerin yanında ihtisas kütüphanelerinin, araştırma kütüphanelerinin olması gerekiyor." dedi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın talimatıyla 2 yıl önce Cumhurbaşkanlığı Kütüphanesi kurulması için yola çıkıldığını hatırlatan Kalın, şöyle konuştu: "İnşallah önümüzdeki yıl bu zamanlar Cumhurbaşkanlığı Kütüphanesi tamamlanmış ve hizmete açılmış olacak. Yaklaşık 130 bin metrekare kapalı alana sahip, 5 milyon üstü kitap kapasitesi olacak bir Cumhurbaşkanlığı Kütüphanesi inşa ediliyor. Burası 24 saat açık olacak. Her yaş grubundan okuyucuya hitap edecek. Hatta öyle bir çalışma yapıldı ki orada 5-10 yaş grubu, 10-15 yaş grubu ve 17-18 grubu için yaşlılar için ayrı kitap bölümleri var. Herkes girip bir yerde dolanmayacak, kendi bölümlerinde de istedikleri zaman kitaplarını okuyabilecek, sohbet edebilecekler. Nadir eserler bölümümüz çok zengin. Şu ana kadar çok önemli koleksiyonları da Cumhurbaşkanlığı Kütüphanesine kazandırdık. Bugün itibarıyla envanterimiz yaklaşık 1,2 milyona ulaştı. İnşallah önümüzdeki yıl kütüphanenin açılışıyla birlikte bu rakamı 1,5 milyona doğru zorlayacağız. Asıl önemlisi, Cumhurbaşkanlığı Kütüphanesinin hem Türkiye'de kütüphanecilik standartlarına yeni bir boyut katacağını hem de okuma yazma kültürümüzü inşallah bir üst seviyeye taşıyacak imkânları sunacağını düşünüyorum. Çünkü orası hem bir genel okuyucu kütüphanesi aynı zamanda bir araştırma kütüphanesi olacak."

Kalın, Cumhurbaşkanlığı Kütüphanesinin, okuma faaliyetleri, yazar konuşmaları, kitap sohbetleri, sergiler gibi etkinliklerle Türkiye'de okuma ve yazma kültürüne ciddi katkı sağlayacağını dile getirerek, "Bu kütüphanenin hikâyesi de bir anlamda bizim yaşadığımız hikâyenin bir parçası. 50-100 yıl sonra yazıldığı, anlatıldığı zaman bugünlerde iç politikada, dış politikada, bölgede, dünyada yaşadıklarımızla paralel şekilde bu kütüphanenin hikâyesi de yazılacak. Biz hikâyesi ve masalları olan bir milletiz. Biz, hikâyelerimizi ve masallarımızı unutmaya başladık. Unuttuğumuz için de başkalarının masalları, hikâyeleri üzerinden kendi serüvenimizi anlamaya ve insanlığın yeryüzündeki hikâyesini anlamlandırmaya çalışıyoruz. Hâlbuki o kadar zengin birikimimiz, kültürümüz, mirasımız var ki bunu yaşayan, canlı bir gelenek hâline getirmek sorumluluğu da bize ait. Biz kendi masallarımızı, hikâyelerimizi hatırlayabilirsek, bunları yeniden anlatmayı becerebilirsek, başkalarının hikâyelerini elbette bir zenginlik olarak görür ve değerlendiririz kendimizi başkalarının aynasında görme garabetinden de en kısa zamanda kurtuluruz." diye konuştu.

Panel Prof. Dr. **Mustafa İsen**'in konuşmaları ile devam etti. İsen, önemli yerlere gelmiş bireylerin ortak özelliğini "okumaya sığınmaları" ve "okumaya sarılmaları" olarak vurguladı. Kendi hayatından verdiği örneklerde Sakarya'nın köy okullarında başlayan eğitim hayatında "okumanın" bir değişim ve gelişim vizyonu çizdiğini belirtti. Çorum'da devam eden ortaokul ve lise hayatında kütüphane anılarının eğitim hayatını zenginleştirdiğini söyledi. Ortaokul ve lise yıllarında Türk ve Dünya edebiyatını okuma fırsatı bulduğunu ifade etti.

İsen, "Cevap aradığımız 'Niçin okumalıyız?' sorusu ise başarılı olmak için okumak zorunda olduğumuzu görürüz. 'Ne okumalıyız?' sorusunun cevabı olarak mizacınız neye yatkınsa ve ne sizi cezbediyorsa okuyacağınız kitaplar bu yönde olmalıdır. Okuduğunuz kitaplar size gelecekte yapacağınız mesleğinizden ipuçları verecektir. Okumak bizim hayata tutunmamızı sağlayacak hususlardan bir tanesidir." diye konuştu.

İsen, okuma alışkanlıklarımızın ülke olarak gelişmekte ve ilerlemekte olduğunu örneklerle belirterek "okumuyoruz" genellemelerine katılmadığını ifade etti. Toplumumuzun merak açısından desteklenerek okuma alışkanlıklarının beslenmesi gerektiğini söyledi. Okuma alışkanlıklarında yerel yönetimlerin inisiyatif alarak bu alana yoğunlaşması ve toplumun gündemine kütüphanelerin taşınması gerektiğini belirtti. Ayrıca çok güzel yeni kitabevlerinin açılmaya başladığını belirterek bunların sadece kitap satan birimler olmanın dışında oturulan, konuşulan, tartışılan yerler olmasının okuma kültürü ve toplum açısından sevindirici bir gelişme olduğunu söyledi. "Herkes için kültür" diyerek, kültürün kâmil insanın teşekkülüne ortam hazırlayacağını vurguladı.

Prof. Dr. **Ayşen Gürcan** konuşmasında üç beslenme kaynağına yer verdi. Birincisinin ilkokul öğretmeninin çocuk kütüphanesi ile başlayan kütüphane süreci; ikincisinin Anadolu Üniversitesi Öğretim üyeliği sürecindeki "Aktif Okuma ve Anlama Sertifikasyonu" eğitimlerinin yönetim süreci; üçüncüsünün ise 2008 yılından itibaren yürüttüğü ilahi kitabımızdan oluşturduğu kavram haritalarından yola çıkarak bir okuma kültürü sorgulaması olduğunu ifade etti. Bireylerin bilgiye ulaşmasında üç öğenin öne çıktığını belirtti. Merak, ilgi ve ihtiyacın okumaya doğrudan etkisi olduğunu vurguladı. Kitaba ulaşımın eskiye nazaran çok daha kolaylaştığını belirtti.

Gürcan "İnsanı adam eden okuma değildir, okumayı zenginleştiren insandır. Okuduğumuz şeyler hayatımıza bir anlam katmıyorsa ve çözüm getirmiyorsa bu gerçek bir okuma değildir. Gerçek bir okuma bizim hayatımıza kolaylık ve tecrübe sağlamalıdır." diye konuştu.

Gürcan, kişilerin kendisini tanıyarak, merakını kuvvetlendirerek, ilgilerini ve yeteneklerini keşfederek ve ihtiyaçlarını doğru tespit ederek okumaya geçmesi gerektiğini vurguladı.

Beşir Ayvazoğlu, erken yaşlardan itibaren kitap serüveni olduğuna yer vererek başladığı konuşmasında annesinin kitap birikiminin okuma kültürüne önemli bir katkı sağladığını belirtti. Bu kitaplardan özellikle Battalname'nin kendisini heyecanlandırdığını ve hikâyelerinden haz duyduğunu belirtti. Ayvazoğlu, okuma zevkini annesinin

okul öncesinde okuduğu kitaplardan aldığını vurguladı. Çocukluk döneminde kitaplara ulaşmadaki zorlukların, kitaba verilen kıymetin altını çizdi. Kitaplara zor ulaşımın, kendisini eline geçen kitapları defalarca okumaya teşvik ettiğini belirtti. Ayvazoğlu bu dönemi düşündüğünde "Bir kitabı defalarca okumak mı daha faydalıdır, yoksa birçok kitabı gelişigüzel okumak mı?" şeklinde bir düşünceye gittiğini; okuma macerasından yola çıkarak bazı kitapların defalarca okunmasının kitabın anlam katmanlarına ve ruhuna inmek açısından daha faydalı olduğuna yer verdi.

Ayvazoğlu, aynı zamanda iki kapak arasında yer alan her şeyi kutsamamak gerektiğini belirterek günümüzde yazılan her şeyin kitap olarak yayınlanabildiğini, bu sebeple nitelikli okumanın ne kadar önemli olduğunu ifade etti. Bireylerin okuma macerasının tamamen şahsa özgü olduğunu belirterek kitap tavsiyelerine yönelik gelen isteklerde bireylerin okuma maceralarını bizzat kendilerinin inşa etmelerini tavsiye etti. Gençlerdeki ortak değer, ortak payda altında yer alan eserleri okumadaki eksikliği belirterek, bu konunun üzerinde düşünülmesi gerektiğini vurguladı. Bu durumu; Itri'nin adını Tekbir'in onun bestesi olduğunu bir sınıfta tanıyanla karşılaşmadığını belirterek, durumun bir Alman çocuğunun Beethoven tanımaması gibi bir durum olduğunu belirterek konuya dikkat çekti. Bu tür ortak eserlerden gençlerin beslenememesinin, toplumun birbirini anlamasında zorluklara sebep olduğunu, ortak paydalarda ve değerlerde buluşmayı zorlaştırdığını vurguladı. Kendi hayatından örneklerde öğrenim hayatında öğretmenlerinin birçok alanda kitaplarla gelişimini desteklediğini belirterek, öğretmenlerin bu yöndeki rehberliğinin toplumun okuma kültürü açısından önemi vurgulandı. Kişisel kütüphanelerin insanların dünyasını yansıttığını belirterek önemli kişilerin kişisel kütüphanelerinin kamuoyu ile paylaşılması ve korunmasının önemini vurguladı. Topluma hizmet eden kütüphanelerin aktifliğinin ve işlevsel olması gerekliliğinin altını çizdi. Dijital kitabın önemli bir kolaylık ve erişim getirmesine rağmen basılı kitabın yerini ve önemini her zaman koruduğu belirtti.

Prof. Dr. **Süleyman Seyfi Öğün**, kitapların tarihteki serüveni ile başladığı konuşmasında kitap, söz ve anlatı kültürünün önemine yer verdi. Okumanın tarihsel süreci ve yayılımı konusunu detaylarla örneklendirdi. Kitap okumanın zorlu bir süreç olduğuna değinen Öğün, okurun kitap okurken yazarın anlama, olayın ve sürecin uyum sağlamasının çileli bir iş olduğu ifade etti. Çileli süreci başarmış olan insanların bir ego şişmesine sebep olduğunu belirtmiştir. Aydınlanma, cehalet ve yarı-cehalet gibi örnekleri ile okuma kültürünün süreçleri hakkında paylaşımlarda bulundu. Sosyal medya akımının herkesi yazar olmaya yönelttiğini ifade etti.

Panel moderatörü Prof. Dr. **Nabi Avcı**'nın, ilk okudukları romanların veya sabahladıkları kitapların hangileri olduğu sorusu ile panel tamamlandı. Avcı, bir Ramazan gecesi sabahladığı roman olarak "Bozkurtların Ölümü"; İsen ise ilk okuduğu kitap olarak "Çölde Sabah Oluyor" sabahladığı kitap olarak da "Yalnızız"; Kalın ise sabahladığı kitap serisi olarak "Peygamberler Tarihi"; Gürcan ilk okuduğu kitaplar olarak "Dede Korkut Hikâyeleri, Çalıkuşu ve Yaban"; Ayvazoğlu ilk okuduğu kitap olarak "Ali Baba ve Kırk Haramiler" sabahladığı kitap olarak "Monte Kristo Kontu"; Öğün ise ilk okuduğu kitap olarak "İnsanları Seveceksin" çocukluğunda sabahladığı kitap olmadığı uykusuz bırakan kitap olarak "İktisadi İnhitat Tarihimizin Ahlak ve Zihniyet Meseleleri" paylaşımında bulundu.

OKUMA KÜLTÜRÜ ÇALIŞTAYI

KAMUOYUNDA OKUMA KÜLTÜRÜNÜN GELİŞTİRİLMESİ

(1. MASA)

Moderatör: Mehlika Karagözoğlu Aslıyüksek
Raportör: Fatih Özdemir
Katılımcılar: Özgür Özlem Gülmez, Cihat Albayrak, Ömer Dişbudak Pınar Ünlüer Hande Özbabuccu, Ayşe Kasap, Nasih Barlak, Harun Ekici, Hatice Hakyemez, Behçet Gülenay, Cemal Sofuoğlu, Özlem Çaylı, Ömer Dişbudak, Yücel Danacı, Elif Akardaş Karataş

RAPOR

Toplumları güçlü ve ayakta tutacak olan, ekonomik kalkınma ile aynı çizgide yükselmesi gereken kültürel kalkınmadır.

Kültürel kalkınmanın gerçekleştirilebilmesi için toplumun okuma alışkanlığı kazanması ve bu alışkanlığın hayat boyu devam edecek bir okuma kültürüne dönüştürmesi gerekmektedir.

Türkiye'de okuma kültürünün oluşturulması için iki önemli eylem hayata geçirilmelidir:

a. Mevcut kütüphanelerin iyileştirilmesi ve çağdaş standartlara uygun yeni kütüphanelerin kurulması

b. Bütün toplumu içine alan bir okuma kültürü hareketinin / seferberliğinin düzenlenmesi

Kütüphaneler

Toplumda okuma kültürünün oluşması için gerçekleştirilebilecek proje fikirlerinin büyük kısmında çağdaş kütüphanecilik hizmetlerine duyulan ihtiyaç açıkça görülmektedir. Hazırlanan birçok proje önerisinde kütüphane ihtiyacının alternatif yollarla giderilmeye çalışıldığı saptanmıştır. Gelişmiş ülkeler incelendiğinde ise hepsinin ortak özelliğinin, bilgi ve kültür yatırımlarına, özellikle kütüphanelere verilen önem olduğu görülecektir.

Toplumun nitelikli kitapla buluşacağı ve okuma kültürü kazanacağı ilk yer, halk kütüphaneleridir. Bununla beraber halk kütüphanelerimiz nitelik ve nicelik açısından yetersizdir. Bu sebeple her il ve ilçede çağdaş kütüphanecilik anlayışı ile yapılandırılmış halk ve çocuk kütüphaneleri kurulmalıdır. Her semt, mahalle ve köyde halkın ihtiyaç duyduğunda ulaşabileceği yerel kütüphaneler oluşturulmalıdır.

Kütüphane mekânları, ferah, iç açıcı, estetik ve konforlu olarak tasarlanmalı; her yaş grubunun ihtiyaçlarını karşılayabilecek şekilde planlanmalıdır. Kütüphane bütçeleri ihtiyacı karşılayacak düzeyde olmalı ve her kütüphane, nitelikli kitap, dergi ve etkinlik araçlarıyla donatılmalıdır. Halk ve çocuk kütüphanelerinde Bilgi ve Belge Yönetimi (Kütüphanecilik) bölümü mezunları istihdam edilmeli, her kütüphaneye teknik hizmetler ve danışma birimlerinde görev almak üzere en az iki kütüphaneci atanmalıdır**.** Kütüphanelere atanacak genel hizmet sınıfı personel, çocuk gelişimi uzmanlarından, pedagoglardan, okul öncesi öğretmenlerinden, sanat ve drama eğitmenlerinden oluşmalıdır.

Çağdaş kütüphanecilik hizmetleri, halka kitap sunmaktan ibaret değildir. Gelişmiş ülkelerde olduğu gibi Türkiye'de de kütüphaneler, birer aile kültür merkezi gibi düşünülmeli ve tasarlanmalıdır.

Kütüphanelerde atölyeler kurulmalı; düzenli hikâye okuma ve masal dinleme saatleri yapılmalı; kurs, seminer, sergi ve yarışmalar düzenlenmelidir. Kütüphaneler; bebeklerin, çocukların, gençlerin, yetişkinlerin, yaşlıların kendi yaşlarına hitap eden etkinliklere katılabileceği, bilgi, kültür ve sosyalleşme ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri merkezler olarak hazırlanmalıdır.

Okuma Kültürü Hareketi / Seferberliği

Türkiye'de okuma kültürünün oluşturulabilmesi için devletin, özel sektörün, sivil toplum kuruluşlarının, kültür-sanat dünyasının, medyanın, gönüllülerin, üniversitelerin ve öğrencilerin dâhil olacağı bir "okuma kültürü hareketi / seferberliği" yapılmalıdır.

Cumhurbaşkanlığı / Başbakanlık himayelerinde Kültür ve Turizm Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı ve diğer ilgili bakanlıklar, üniversiteler, Bilgi ve Belge Yönetimi bölümleri, Türkçe Öğretmenliği ve Türk Dili ve Edebiyatı bölümleri, İletişim bölümleri, destek veren diğer bölümler, kütüphanecilik ve arşivcilik dernekleri, yazar ve yayıncı birlikleri, sivil toplum kuruluşları, öğrenci kulüpleri, sendikalar, kütüphaneler, medya organları: TV kanalları, gazeteler, çocuk TV kanalları, çizgi film ve dizi-sinema sektörü, yapımcıları, kültür ve sanat dünyasının önde gelen isimleri, topluma rol model olmuş ünlüler, sanatçılar, tiyatro ve sinema sanatçıları ile ilgili dernek vb. kuruluşlar, dergi yayıncıları, yazar, şair ve çizerler, yayınevleri, kitapçılar, cami, cemevi ve kiliseler, Diyanet İşleri Başkanlığı, hastane yönetimleri, anaokulu, kreş, ilk ve ortaöğretim okullarının, özel sektörün ve sponsorların da dâhil olacağı, büyük bir toplumsal hareket başlatılmalıdır.

Yurdun dört bir yanında gönüllü topluluklar kitap, oyuncak, giysi toplamakta, köy okullarına ve yoksul çocuklara göndermektedir. Her gün üniversite bahçesinde yeni bir kampanya başlatılmakta ve büyük gayretlerle küçük işler yapılmaya çalışılmaktadır. Toplumun her kesiminden çeşit çeşit gruplarda, bu ülkede olumlu bir dönüşümü sağlayacak gayret ve potansiyel görülmektedir. Bu gayretleri bir araya getirmek, örgütlemek, yapılan işleri standartlaştırmak ülkemiz için hayati bir ihtiyaçtır.

Yapılacak tanıtım çalışmaları ve kitap okumaya her koldan toplumsal yönlendirme ile daha güzel bir Türkiye'nin mümkün olabilecektir. Ortak geleceğimiz için, aynı amaç uğruna farklı çatılar altında çalışan insanların bir proje için aynı anda adım atmaları toplumsal barışı, hoşgörüyü ve kardeşliği de perçinleyecektir. Bu konuda yapılacak eylemleri içeren proje / eylem detayları aşağıda sunulmuştur.

PROJE 1
OKUMA KÜLTÜRÜ HAREKETİ / SEFERBERLİĞİ

1. Projenin Adı
Okuma Kültürü Seferberliği

2.Projeyi Öneren Kişi
Mehlika Karagözoğlu Aslıyüksek

3. Projeye Katkıda Bulunanlar
Yücel Danacı, Özgür Özlem Gülmez, Harun Ekici, Ayşe Kasap, Elif Akardaş Karataş, Pınar Ünlüer, Hande Özbabuşcu

4. Projenin / Eylemin Sloganları
Okuyan Toplum, Büyüyen Türkiye
Oku Türkiye'm!
Okuyan Birey, Okuyan Aile, Okuyan Toplum

5. Projenin / Eylemin Uygulanacağı Yer(ler)
Projenin tüm Türkiye'de uygulanması planlanmakla birlikte pilot il ve ilçeler seçilebilir.

6. Projenin / Eylemin Paydaşları
- Cumhurbaşkanlığı / Başbakanlık / Başkanlık
- Kültür ve Turizm Bakanlığı
- Millî Eğitim Bakanlığı
- Gençlik ve Spor Bakanlığı
- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı
- Kalkınma Bakanlığı
- Üniversiteler
- Bilgi ve Belge Yönetimi bölümleri
- Türkçe Öğretmenliği ve TDEB bölümleri
- İletişim Fakültesi bölümleri
- Destek veren diğer bölümler
- Kütüphanecilik ve arşivcilik dernekleri
- Yazar ve yayıncı birlikleri
- Sivil toplum kuruluşları
- Öğrenci kulüpleri
- Sendikalar
- Kütüphaneler
- Medya organları: TV kanalları, radyolar, web siteleri
- Çocuk TV kanalları
- Çizgi film yapımcıları
- Gazeteler
- Dergi yayıncıları
- Yazar, şair ve çizerler
- Yayınevleri
- Kitapçılar
- Cami, cemevi, kilise ve Kuran kursları
- Diyanet İşleri Başkanlığı
- Hastane yönetimleri
- Sanatçılar, tiyatro ve sinema sanatçıları ile ilgili dernek vb. kuruluşlar
- Anaokulu, kreş, ilk ve ortaöğretim okulları
- Özel sektör ve diğer sponsorlar

7. Amacı
Toplumda okuma alışkanlığının yaygınlaştırılması ve bunun ülke çapında bir okuma kültürüne dönüştürülmesi için devlet ve kamu kurumları başta olmak üzere özel sektörün ve bütün paydaşların bir araya geleceği bir hareket oluşturmak.

8. Gerekçesi
Ülkemizde okuma alışkanlığı olması gereken seviyede değildir.
Türkiye'de yerleşik bir okuma kültürü bulunmamaktadır.
Toplumun her kesimi ve her yaş grubu bu projenin hedef kitlesidir.
Okuma kültürüne sahip bireyler, okuma alışkanlığına sahip olmayan kesimlerin bu alışkanlığı edinmesi için bu harekete dâhil olacaklardır.
Hedef kitlenin belirtilen sorun ve ihtiyaçlarına cevap verilmesi için toplu bir eylem planı hazırlanacaktır.

a. Proje / Eylem Süresi
Projenin süresi Türkiye'de bireylere okuma alışkanlığı kazandırılana kadar ve okuma kültürü toplumda yerleşene dek uzatılacaktır.

b. Faaliyetlerin Açıklaması
Proje / eylem kapsamında, toplumda okuma kültürünü yaygınlaştırmak üzere kampanyalar düzenlemek; medya içine yerleştirilecek alt mesajlar ile bilinç oluşturmak; özel sektörle sosyal sorumluluk projeleri kapsamında kitap, kütüphane, okuma üzerine çalışmalar yapmak gibi bir dizi düzenli etkinlik planlanacaktır.
Bunlar, aşağıda maddeler hâlinde sıralanmıştır. Bu maddelere yeni maddeler eklenebilir, fikirler geliştirilebilir.

Cumhurbaşkanlığı / Başbakanlık / Başkanlık
Okuma Kültürü Hareketi / Seferberliği ihtiyacı, ülkemizin geleceği için büyük önem taşıyan millî bir meseledir. Bu sebeple, Okuma Kültürü Hareketi / Seferberliği, Cumhurbaşkanlığı (veya Başkanlık) tarafından desteklenmeli ve projenin sürekliliği

konusunda yaptırım ve denetim Cumhurbaşkanlığı tarafından yürütülmelidir. Cumhurbaşkanı / Devlet başkanı, hareketin her aşamasında destekleyici ve sürekliliği denetleyici durumda olmalıdır.

Hareket bildirisi Sayın Cumhurbaşkanımız / Başbakanımız / Başkanımız / Bakanlar tarafından kamuoyunda paylaşılmalı ve Okuma Kültürü Seferberliği en üst düzeyde başlatılmalıdır.

Okuma Kültürü Seferberliği / Hareketi, Sayın Emine Erdoğan himayelerinde sürdürülen Okuryazarlık Seferberliği'ne ek olarak başlatılabilir.

Sayın Cumhurbaşkanı / Başbakan gazetecilerle okuma kültürü üzerine bir program yapabilir. Gazetecilerin sorularıyla konu detaylandırılabilir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı

Kültür ve Turizm Bakanlığı, harekete başta halk kütüphaneleri ve müzeler olmak üzere bünyesindeki bütün kurumlar ve personel ile destek vermelidir. Kurumlarda sürekli etkinlikler düzenlenmeli ve her bir kurum hizmet verdiği bölgede bilinçlendirme ve farkındalık faaliyetleri yürütmelidir.

Her kütüphaneye en az bir Bilgi ve Belge Yönetimi (Kütüphanecilik) bölümü mezunu profesyonel kütüphane görevlisi atanmalıdır.

Millî Eğitim Bakanlığı

Millî Eğitim Bakanlığı, harekete, bünyesindeki bütün kurumlar ve personel ile destek vermelidir. İdareci ve öğretmenler bu konuda önemli sorumluluklar almalı, yurt çapında öğrenci ve velilerin bilgilendirilmeleri ve bilinçlendirilmeleri hususunda görevlendirilmelidir.

Diğer Bakanlıklar

Bakanlıklar, kendi bünyelerinde yapacakları faaliyetleri değerlendirerek yeni projeler hazırlamalı ve bütün bağlı kurumlar ve personel ile harekete destek vermelidir.

Üniversiteler

Üniversitelerin akademik ve idari personelleri, öğrencileri bu hareketin önemli bir paydaşıdır. Üniversitelerin her personeli, geliştirilecek yeni projelerde sorumluluk almalı ve Okuma Kültürü Hareketi'ne dâhil olacak şekilde çalışmalıdır.

Öğrenci Kulüpleri

Öğrenci kulüpleri üniversitelerde bağlı oldukları birimler tarafından organize edilmeli ve bilinçlendirilerek harekete destek vermeye davet edilmelidir.

Sosyal sorumluluk projeleri yürüten ve hâlihazırda okuma kültürü üzerine çalışmaları olan kulüpler, öncü vazifesi görmeli ve sorumluluk almalıdır.

Öğrenciler, devamlı yanlarında taşıdıkları broşürler ile gittikleri her yerde okuma kültürü propagandası yapmalı, toplumu bu harekete katılmaya davet etmelidir.

Öğrenciler, hâlihazırda yapmakta oldukları kitap toplama ve kütüphane kurma çalışmalarını sürdürmeli; kütüphanesiz okul kalmayana dek çalışma gayretinde olmalıdır.

Bilgi ve Belge Yönetimi, Türkçe Öğretmenliği ve TDEB Bölümleri

Bilgi ve Belge Yönetimi, Türkçe Öğretmenliği ve Türk Dili ve Edebiyatı Bölümleri ve ilgili diğer bölümler, öğretim elemanları ve öğrencileri ile harekete destek vermeli; bu konuda akademik ve halka açık toplantılar yapılmalıdır.

İletişim Fakülteleri

İletişim fakülteleri, ders kapsamında yapmakta oldukları ve ilerde yapacakları yayın faaliyetlerinde toplumda okuma kültürünü geliştirici programlar ve tanıtım çalışmaları yapılmasını teşvik etmelidir.

Kütüphaneler

Kütüphaneler, harekete katkıda bulunacak etkinlikler hazırlayıp uygulamalı; kullanıcılarına bilinçlendirme ve tanıtım kampanyaları düzenlemelidir.

Kütüphanecilik ve Arşivcilik Dernekleri

Dernekler, bilinçlendirme ve tanıtım kampanyaları düzenlemeli, ayrıca kütüphane ve arşiv meslek elemanlarının bu konuda çalışmalar yürütmek üzere örgütlemelidir.

Sivil Toplum Kuruluşları

Sivil toplum kuruluşları, sürece katkıda bulunacak projeler hazırlayıp uygulamalı ve bilinçlendirme ve tanıtım kampanyaları düzenlemelidir.

Sendikalar

Sendikalar, üyelerini harekete katkıda bulunma konusunda organize etmelidir. Ayrıca, düzenledikleri etkinlikler ile sürekli gündem oluşturmaya katkıda bulunmalıdır.

Anaokulu, Kreş, İlk ve Ortaöğretim Okulları

Okullar, bu süreçte öğrencilerini okuma alışkanlığı edinmiş bireyler olarak yetiştirmeye gayret göstermeli, Okuma Kültürü Hareketi'nin çocuklarca desteklenmesini ve ailelere yayılmasını sağlamalıdır.

Yazar, Şair ve Çizerler

Yazar, şair ve çizerler, gerek imza günlerinde gerekse sosyal medya hesaplarında Okuma Kültürü Hareketi'ni anlatmalı ve okurlarını bu harekete katılmaya çağırmalıdır.

Yazar ve Yayıncı Birlikleri

Birlikler, üye yazar ve yayıncılarını harekete katkıda bulunma konusunda organize etmelidir. Ayrıca, düzenledikleri etkinliklerle sürekli gündem oluşturmaya katkıda bulunmalıdırlar.

Yayınevleri

Marvel, DcComics yayınevlerine ait kitap karakterleri geçen yıllar içerisinde medyaya taşınarak popülerliğini arttırmış; Örümcek Adam, Superman, Kaptan Amerika vs. büyük dikkat çekmiştir. Ticari ürünleri yapılan bu gibi karakterler incelenmeli ve benzer çalışmalar Türkiye'de Okuma Kültürü Hareketi için de yapılmalıdır.

Geleneksel Türk masallarının yeniden tanınması ve anlatılması için çalışmalar başlatılmalıdır. Yayınevleri uzman bir kurul tarafından seçilen on geleneksel Türk masalını yayınlamalıdır. (Bkz. 10 Masal Projesi) Ünlü yazarlar bu masalları kendi anlatımları ile yorumlamalıdır. Masal seçimi, psikolog, pedagog ve çocuk edebiyatı uzmanlarının olduğu etik bir kurul tarafından hassasiyetle yapılmalıdır. Nazım Hikmet ve Orhan Veli'nin yazdığı masal kitapları yazarlara örnek gösterilebilir.

Kitapçılar

Kitapçılar, okuma alışkanlığı kazanmış olan kesimi harekete katılmaya teşvik etmeli, dükkânlara asacakları afişler ile harekete destek vermelidir.

Cami, Cemevi, Kilise ve Kuran Kursları

Bütün din görevlileri, vaaz, fetva, ayin ve eğitim süreçlerinde cemaatlerini okuma kültürü hareketi konusunda bilinçlendirmeli ve onlara okuma alışkanlığı kazandırma konusunda çalışmalar yapmalıdır. Her ibadethanede, gelenlerin kitap alıp okuyabilecekleri kitaplıklar oluşturulmalı, buradan kitap almak serbest olmalıdır.

Diyanet İşleri Başkanlığı

Diyanet İşleri Başkanlığı, bütün personelini bu konuda eğitmeli, camiye gelen her kesimin okumaya yönlendirilmesi sağlanmalıdır.

Başkanlık bünyesindeki kurumlarda halka yönelik okuma saatleri düzenlenmelidir.

Hastane Yönetimleri

Hastanelerde yatan ve muayene sırası, tahlil sonucu vb. bekleyen hastalar için kitaplıklar oluşturulmalı, insanların buralardan kitap alıp okuması sağlanmalıdır. Dergi ve gazete abonelikleri yapılmalı ve bunlar, hastaların okuyabilmesi için uygun noktalara bırakılmalıdır.

Sanatçılar, Tiyatro ve Sinema Sanatçıları ile İlgili Dernek vb. Kuruluşlar

Sanatçılar, gerek medya gerekse sosyal medya hesaplarında Okuma Kültürü Hareketi'ni anlatmalı ve hayranlarını bu harekete katılmaya çağırmalıdır. Kitap ve kütüphaneye ilişkin söylemler ile halkı okumaya ve kütüphane kullanmaya özendirmeli; yanlarında kitap taşıyarak, çeşitli ortamlarda kitap okuyarak, okudukları kitapları sosyal medyada paylaşarak kitap okumayı daha sevimli hâle getirmelidirler.

Özel Sektör ve Diğer Sponsorlar

Özel sektör, sosyal sorumluluk projeleri kapsamında bu hareketi desteklemeli ve finansman desteği vermelidir. Bu konudaki çalışmalarını sürekli gündemde tutarak diğer kuruluşların da benzer çalışmalar yapmasını teşvik etmelidir.

Kütüphanelere düzenli gelen ve kitap okuyan çocuklara hediyeler sunulmalıdır. Ülker, Torku, Eti gibi büyük gıda markaları bu etkinliğe sponsor olmaya teşvik edilmelidir.

Taksi ve Minibüsler

Her takside ve minibüste eğlenceli ve hızlı okunan kitapların bulundurulması sağlanmalıdır. Projeye benzin istasyonu ve lastik markaları sponsor olabilir.

Hava Limanı, Otogar, Metro, Tren İstasyonu ve Otobüs Durakları

Hava limanı, otogar, metro, tren istasyonu, otobüs durağı gibi merkezlerde kitaplıklar kurulmalı veya kitap otomatları yapılmalıdır. Buralara yerleştirilecek kitapların sponsorlar desteğiyle ücretsiz olarak temin edilmesi tercih edilmelidir.

Market Zincirleri

Yurdun dört bir yanında, herkesin kitaba daha hızlı, kolay ve ucuz ulaşabilmesi için market zincirlerinde kitap reyonu oluşturulmalıdır.

Gazeteler

Gazeteler kitap ve kütüphane odaklı haberlere yer vermeli, toplumu okumaya ve kütüphaneye gitmeye teşvik etmelidir. Sürekli yayınlanacak kitap ekleri ve dağıtılacak hediye kitaplar ile kitap okuma özendirilmelidir. Köşe yazarları, hareketi yazıları ile desteklemelidir.

Dergi Yayıncıları

Dergi yayıncıları, yayınladıkları yazılar ve işledikleri temalar ile hareketi desteklemelidir.

Çocuk TV Kanalları

Çocuk kanallarında kitap ve kütüphane odaklı programlar olmalı, yayınlarda hem görsel hem de sesli alt mesajlarla okuma alışkanlığı desteklenmelidir. Çocuk programlarında ve çizgi filmlerde kitap, kitaplık, kütüphane ve okuma mesajlarının çocukların bilinçaltına yer etmesi sağlanmalıdır. Okuma Kültürü'nü destekleyen yapımlara ek hibeler / destekler açılmalıdır.

Çizgi Film Yapımcıları

Yapımcılar, çizgi filmlere ekleyecekleri temalar ve görsel alt mesajlar ile çocuklarda okuma kültürünü geliştirmeye katkıda bulunmalıdır. Çizgi film kahramanları; kitap okumalı, kütüphaneye gitmeli ve düzenli okuma alışkanlığına sahip olmalıdır. Kitap okuyan tip ve karakterler ideal karakter olarak çizilmelidir.

Medya Organları: TV Kanalları, Radyolar, Web Siteleri

Medya organları, Okuma Kültürü Hareketi'ne destek verecek en önemli gruptur. Bütün yayınlarda okuma kültürünü geliştirici mesajlar verilmeli, toplum bu konuda teşvik edilmelidir.

Ana haber bültenlerinden sonra "Kitap Haber" bölümleri yapılmalıdır. Böylelikle halkın bilinçaltına kitap okumaya ilişkin olumlu mesajlar yerleştirilmelidir.

Yarışmalar, kadın ve yemek programları gibi reytingi yüksek yayınlarda kitap temaları işlenmelidir. Ekrandaki kişiler "kitabımla beraberim, kitabımı okuyorum" mesajını veren görüntüler vermelidir. Halk tarafından sevilip takip edilen program sunucuları,

Okuma Kültürü Hareketi'ni anlatmalı ve herkesi bu harekete katılmaya davet etmelidir.

TV yöneticileri, yapımcılar, senaristler ve oyuncular ile iletişime geçilerek dizilere kitap okuma alışkanlığına değinen diyaloglar ve mizansenler eklenmelidir. Böylece kitap okumanın popülerliği arttırılmalıdır.

En çok izlenen spor programlarında sunucu ve konukları, okudukları kitaplar üzerine de yorumlar yapmalı, masa üzerinde bulundurdukları kitaplar ile izleyicinin bilinçaltına kitap imgesini yerleştirmelidir.

Haber ajansları, kitap ve kitap okuma ile ilgili güzel örnekleri, kitap fuarlarını, yeni çıkan kitapları takip edip haber yapmalıdır.

Televizyon yayıncılarına en az %1 oranında okuma kültürünü destekleyecek yayın yapma zorunluluğu getirilmelidir.

Haber ve çocuk programlarında reklama izin vermeyen RTÜK yasağı, kitap özelinde kaldırılmalıdır.

Televizyon kanalları ortak yayınla ülke çapında kitap bağışı kampanyası düzenlemelidir. Örneğin: "1 SMS ile 1 kitap bağışlayabilirsiniz."

Okuma Kültürü Hareketi / Seferberliği süresince -doğal afet seferberliklerinde olduğu gibi- halkın maddi manevi desteği alınmalı; bu konuda destek vermek bir övünç kaynağı olarak lanse edilmelidir. Televizyon programlarında, köy okullarına kitap yardımı için bağış toplanmalı ve tek kitapla bile olsa her bireyin bu harekete dâhil edilmesi, böylece hareketin sahiplenilmesi sağlanmalıdır.

Tartışma programlarında okuma kültürü konusuna yer verilmeli, konu toplumsal bir mesele olarak sürekli gündemde tutulmalıdır.

Birkaç hafta boyunca birbirinden farklı programların ortak konusu okuma kültürü, kitaplar ve kütüphaneler olmalıdır. Yayınevleri, yazarlar, yayıncı birlikleri, eğitim uzmanları, sivil toplum kuruluşları, kamu ve özel sektör yetkilileri ve Okuma Kültürü Çalıştayı yöneticilerinin davet edildiği programlar hazırlanmalı ve harekete her paydaşın nasıl katkıda bulunabileceğini tartışılmalıdır. Halk, harekete destek vermeye çağrılmalıdır.

Talk show programlarında da benzer bir tanıtım hamlesi gerçekleştirilmelidir.

Ünlüler (özellikle en popüler ve takipçi sayısı yüksek olanlar) sürece dâhil edilerek kitapla ilgili Instagram, Facebook, Twitter ve Youtube gibi sosyal medya paylaşımları yapmaları istenmelidir.

Magazin programı yapımcıları, ünlülere röportajlarda son okudukları kitabı, bu yıl kaç kitap okuduklarını, en son ne zaman kitap bağışında bulunduklarını, onları en çok etkileyen kitabı ve yazarını sormalıdır. Ünlüler, magazin programcıları tarafından kitap fuarında, kitapçıda veya kitapçıdan çıkarken görüntülenmelidir. Bu konuda mizansenler hazırlanarak toplumda bir bilinçaltı çalışması yapılmalıdır.

Vatandaşlarla yapılan röportajlarda "Yeni yıldan beklentileriniz nelerdir?" şeklindeki sorulara, "Yeni yılda kaç kitap okumayı hedefliyorsunuz, geçen yıl kaç kitap bitirdiniz?" gibi sorular sorulmalıdır.

Televizyonlarda prestijli kütüphanelerin tanıtımının yapıldığı programlar yapılmalıdır. Bu mekânların diziler, TV programları aracılığıyla ekranlarda sık görülen mekânlar hâline getirilmesi hedeflenmelidir.

İnsanların okudukları kitaplar ile ilgili paylaşım yapacağı sosyal medya alanları oluşturulmalıdır. Bu konuda çok kullanılan web haber siteleri öncülük yapmalıdır.

Tanınmış tekstil firmaları kitap ve okuma alışkanlığına ilişkin görsellerin yer aldığı kıyafetler tasarlamalıdır. İstanbul görsellerinin giysilerde kullanılarak modaya dönüştürülmesinden esinlenilerek kitap ve okuma eyleminin giysilerde kullanılması ve toplum nezdinde daha da sevimlileştirilmesi hedeflenmelidir. Modacıların bu konuda çalışmalar yapması teşvik edilmelidir.

Mimarlar ve Şehir Planlamacılar

Mimari özellikleri ile dikkat çeken kütüphaneler yapılmalıdır. Belirli bir çalışan sayına ulaşan iş yerlerinde kütüphaneler ve okuma odaları oluşturulmalıdır. Yeni tasarlanacak binalarda kütüphane mekânları plana dâhil edilmelidir. AVM'lerin içerisinde kütüphane yapma zorunluluğu getirilmelidir. (Bkz. AVM Kütüphaneleri projesi)

Tekstilciler

Tanınmış tekstil firmaları kitap ve okuma alışkanlığına ilişkin görsellerin yer aldığı kıyafetler tasarlamalıdır. Nasıl ki İstanbul görselleri moda oldu, aynı şekilde kitabın da modaya dönüştürülmesi hedeflenmelidir.

Spor Kulüpleri ve Taraftar Dernekleri

Spor kulüpleri ve taraftar dernekleri ile birlikte çalışılarak maçın devre arasında seyircilerin kitap okuması istenebilir. Amigolara maç aralarında kitap tezahüratları yaptırılabilir. Maçlara bilet yerine bağış kitap getirerek girme uygulaması yaygınlaştırılmalıdır. "GS taraftarı, şu köy okuluna bir kütüphane kurulması için kitap toplamıştır." şeklinde sunumlar ile kitap okuma ve kütüphane kurma konusu teşvik edilmelidir.

Yerel Yönetimler

Her belediye, halka açık kütüphaneler kurmalı, bunları her semt ve beldede yaygınlaştırmalıdır. Kütüphaneler, mekânı, bütçesi, kitap koleksiyonu ve personeli ile gerçek birer kütüphane olarak tasarlanmalı ve kurulmalıdır. Kütüphanelerde kullanıcı hizmetlerine önem verilmeli, geniş sosyal alanlar unutulmamalı, yalnızca öğrenciler değil, anneler, bebekler, küçük çocuklar, yaşlılar ve engelliler de hesaba katılmalıdır. Belediyelerin kuracağı kütüphaneler, annelerin çocukları ile gelip vakit geçirebileceği ve kitap okuma etkinliklerinin yapıldığı merkezler olarak planlanmalıdır.

Belediyelerin sosyal hizmet tesislerinde de kütüphaneler ve kitaplıklar kurulmalı, kitap kafeler açılmalıdır.

Belediyeler, kitap okuma ile ilgili etkinlikleri düzenlemeli; açık alanda ve belediye parklarında yapılacak olan hikâye okuma, masal anlatma gibi etkinlikler sürekli hâle getirilmelidir. Çocuk parklarında oluşturulacak kapalı alanlarda bu etkinliklerin kışın devam etmesi sağlanmalıdır.

Belediyeler, reklam panolarında Okuma Kültürü Hareketi'ni duyurmalı ve desteklemelidir. Belediye Başkanları, birer örnek model olarak kitap okuma mesajları vermeli, kütüphaneleri sık sık ziyaret etmelidir.

Çocuk parklarında kitap şeklinde oyun araçları yapılmalıdır.

PROJE 2
ALIŞVERİŞ MERKEZİ KÜTÜPHANELERİ

1. Projenin Adı
Alışveriş Merkezi Kütüphaneleri

2. Projeyi Öneren Kişi
Ayşe Kasap / Kütüphaneci

3. Projenin Paydaşları
- Belediyeler
- Kültür Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü
- Alışveriş Merkezleri (AVM'ler)

4. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)
Tüm Türkiye'de şu anda hizmet veren 397 AVM ve açılacak yeni AVM'ler.

5. Amacı
Kent kültürünün, yaşam kültürünün ve sosyal kültürün merkezine yerleşen AVM'ler marifetiyle;
- Kütüphaneleri halka yakınlaştırmak,
- Algıda seçicilik oluşturmak,
- Yaşam boyu öğrenmeyi teşvik etmek,
- Okuma kültürünün yerleşmesine katkı sunmak.

6. Özeti
Kültürel unsurlar ihtiyaçtan ortaya çıkar. Toplumda bir kültürel unsur oluşacaksa öncelikle insanlar o unsuru gereksinim olarak algılamalı, fark etmeli veya fark ettirilmelidir. Okuma kültürünün oluşması içinde insanların bu ihtiyacı hissetmeleri, farkında olmaları gerekmektedir.

Bilgi toplumu olma yolunda bir ivme kazanan Türkiye'nin yeni çıkış noktaları eğitim, kültür ve sanat alanları olacaktır. Gelişmiş ülkelerdeki sürece bakıldığında bütün bu alanların ortak paydasının kütüphaneler olduğu görülür. Bilgi toplumu için okuma kültürünün yerleşmesi, bunun için de bireylere okumanın ihtiyaç olduğunun hissettirilmesi gerekmektedir.

Okuma alışkanlığının kazandırılması için açılmış ya da açılacak her AVM'de çocuk-genç ve yetişkinleri kapsayan kütüphane kurulması, yenilikçi bir hizmet olarak halkımız nezdinde itibar görecek ve farkındalık oluşturacaktır.

Kent kültüründe yeni yaşam ve sosyalleşme merkezleri olarak faaliyet gösteren AVM'lerde bireylere yeni ve farklı bir hizmet sunarak kitap, kütüphane erişimini kolaylaştırmak ve bilgi toplumu yolunda hayatın içinde yer alarak halkın bilinçlenmesi ve temel ihtiyaç listesine okumayı yerleştirmesini sağlamak geri dönüşü yüksek bir yatırım olacaktır.

Günümüzde alışveriş merkezleri, kişilerin ihtiyaçlarını gidermeleri amacıyla alışveriş yapabilecekleri mekânlar olmanın ötesinde kişilerin güzel vakit geçirebilecekleri, arkadaşları ile buluşabilecekleri, sinemaya gidebilecekleri, sosyalleşebilecekleri bir yaşam merkezi hâline gelmiştir. Bir ailenin farklı ilgi alanlarına sahip tüm bireyleri, iş saatleri dışında, AVM'lerde kendilerine göre bir aktivite bulabilmektedir. Yeni kent kültürü düzeninde kütüphanelerin de varlık göstermesi, daha kolay erişilebilir hâle gelmesi önemli bir olgudur.

7. Gerekçesi
a. Halkın kitap ve kütüphane erişimini kolaylaştırmak; okuma kültürü kazandırmak,
b. Kütüphanelerin sosyal, kültürel yaşam içinde yer aldığı ve her toplumun vazgeçilmez ihtiyacı olduğu bilincini yerleştirmek.

8. Faaliyetlerin Açıklaması
Dünya örnekleri incelendiğinde: 1965 yılında hizmete geçen ilk alışveriş merkezi kütüphanesi ABD'de Lake Forest Park Town Center Kütüphanesidir. En son ve yenilikçi hizmetleri ise Singapur ve Malezya'da görmekteyiz. Singapur'da (NLB) Ulusal Kütüphane Kurulu'na bağlı olarak ilki 1996 yılında açılan AVM kütüphanelerinin sayısı 13'ü bulmuştur. Malezya'da ise 2013 yılında Sutera Mall Alışveriş Merkezi'nde açılan "My Library" vizyonu, misyonu, yenilikçi hizmetleri, 50.000 adet dermesi, bölümleri ile dünyadaki en iyi örnek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kütüphanecilik ilke ve standartlarında meslek profesyonelleri tarafından teknik işlemleri (katalog, sınıflama) yapılmış derlemelerden oluşan; online katalog hizmeti olan, otomasyon programı kullanılan, çocuk bölümü, genç bölümü ve yetişkin bölümü bulunan profesyonel bir kütüphane hizmeti sunulması hedeflenmektedir.

Grup çalışma salonu, seminer odası, tartışma odası, okuma salonu, multimedya bölümü, süreli yayın inceleme birimi, ödev hazırlamaya yardımcı birim, bilgisayar odası vb. bulunan; içinde çocuklara yönelik masal saati ve atölye etkinlikleri, yetişkinlere kendi kültürümüzden nadir masallar anlatımı, dezavantajlı gruplara yönelik faaliyetler yapılacak bir kütüphane kurulması planlanmaktadır.

9. Yöntemi
Yasa ile desteklenen bir sistem ile tüm AVM'lerde, AVM'nin bulunduğu bölgedeki belediye ya da Kültür Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğünün üstleneceği özgün tasarımlı ve yenilikçi hizmet sunacak kütüphaneler açılmalıdır.

a. Meclis'ten geçen AVM yasası: 29 Ocak 2015 tarihli ve 29251 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.[1]

b. Bakanlığın ya da belediyelerin yürütmekte oldukları kütüphane faaliyetleri ölçeğinde yürütülmelidir.

c. Proje uygulaması için gereken ekip, uzman kütüphaneciler, iç mimarlar, mühendisler, otomasyon firmaları, bilgi iletişim teknolojileri uzmanlarından oluşmalıdır.

d. Bir kütüphaneyi oluşturan 5 öğe: Bina, bütçe, derme / koleksiyon, personel (meslek profesyonelleri, yardımcı personel vb.), okur / kullanıcı. Bunlar, uluslararası kütüphanecilik standartları ve hizmet ilkeleri çerçevesinde oluşturulmalıdır.

10. Süresi

Proje süresiz olarak uygulanabilir.

11. Beklenen Sonuçlar

a. Hedef gruplar / yararlanıcılar üzerinde beklenen etkiler

- Eğitim, kültür, bilgi toplumu tüm bu kavramların öznesi ve var olma sebebi olan insana yani toplumsal varoluş içinde bireye ve topluma yatırım yapılmalıdır.
- İnsanların tüketim için gittikleri AVM'lerde, üretim için alt yapı oluşturacak bilgiyi bulabilecekleri mekânlar oluşturulacak.
- Büyükşehirlerin en büyük dezavantajı olan trafik, otopark ve zamanı planlı, nitelikli kullanama sorununu gerekçe göstererek "Kütüphaneye ayıracak vaktim kalmıyor." diyenler için avantaja dönüşmüş olacak.
- AVM'lerde ücret ödemeden hizmet almak insanlarda olumlu etki oluşturacak.
- AVM içerisinde yer alan eğlence merkezleri, sinemalar gibi yerlerin dışında da insanların sosyalleşebilecekleri alanlar oluşacaktır.
- Kütüphane içinde çocuklara yönelik yapılacak nitelikli etkinliklerle alternatif eğlence ve oyun alanları sağlanmış olacak.
- Okumak ve öğrenmek için canlı bir bilgi merkezi oluşacak.
- Eğitim ve kültürün alışveriş ile birleştirilmesi sağlanarak, temel ihtiyaçlar arasına kitap ve okuma kültürü de girmiş olacak.
- İnsanlar, kitap ve kütüphaneye kolay ulaşarak, yenilikçi kütüphane hizmetleriyle tanışıp kendilerini geliştirme fırsatı bulacaklar.
- Tüketimi temsil eden AVM'ler bilgi toplumu yolundaki Türkiye için "Okuyan Birey, Okuyan Aile, Okuyan Toplum" idealini gerçekleştirme imkânı sunacak.

1 Kanunda, alışveriş merkezi, "Bir yapı veya alan bütünlüğü olan, içinde büyük mağaza ya da beslenme, giyinme, eğlenme, dinlenme, kültürel ve benzeri ihtiyaçların bir kısmının veya tamamının karşılandığı diğer iş yerleri bulunan, merkezi bir yönetime ve ortak kullanım alanları ile yönetmelikle belirlenen diğer niteliklere sahip işletme" olarak tanımlanıyor.
Büyükşehirlerde, alışveriş merkezlerine yapı ruhsatı, yapı kullanma izin belgesi ve iş yeri açma ve çalışma ruhsatı vermeye büyükşehir belediyeleri yetkili olacak. Alışveriş merkezi projesi için yapı ruhsatı verilirken, üst meslek kuruluşlarının görüşleri alınacak. Bu kuruluşlar görüşlerini 15 gün içinde bildirecek. Alışveriş merkezlerinde, satış alanının en az binde beşine tekabül eden alanın sosyal ve kültürel etkinliklerin düzenlenmesi amacıyla ayrılması zorunlu olacak. Bakanlık, bu oranı bir katına kadar arttırmaya yarısına kadar azaltmaya yetkili olacak. Alışveriş merkezlerinde, acil tıbbi müdahale ünitesi, ibadet yeri, bebek bakım odası, çocuk oyun alanı gibi ortak kullanım alanları oluşturulacak. Yönetmelik için ise: 26 Şubat 2016 Cuma Resmi Gazete sayı: 29636

b. Proje Ürünleri / Somut Çıktılar

- Türkiye'de ilk defa verilmeye başlanacak bu tarz bir kütüphanecilik hizmeti farkındalık yaratacak, algıda seçicilik oluşturacak ve okuma kültürüne, dolayısıyla ülkenin kalkınmasına katkı sunacaktır.
- Tüketim sembolü AVM'ler ile üretim için gerekli olan bilim, eğitim ve kültür kaynaklarına ev sahipliği yapan kütüphanelerin bir araya getirilmesi katma değeri yüksek bir dönüş sağlayacaktır.
- Özel sektör de paydaş olarak içinde yer alacağı için reklam, medya ve pazarlama etkisi ile farkındalık oluşturulacaktır.
- Sosyal sorumluluk projelerini önemseyen, toplumsal sorunlara ve ihtiyaçlara duyarlı girişimcilerin ve özel sektör yetkililerinin dikkatini çekip farklı projeler ortaya çıkmasına fırsat sağlayacaktır.
- Türkiye'nin bilgi toplumu politikalarında kütüphanelerin yeri ve önemine dikkat çekecektir.

12. Sürdürülebilirlik

Kalıcı bir kültür hizmeti olarak, gelişerek ve yenilenerek gelecek nesillere aktarılacaktır.

13. Maliyeti ve Finansman Kaynakları

- Belediye ya da Bakanlık bütçelerinden bu tür hizmetler için ayrılan kısmı kullanılacaktır.
- Kütüphane içinde yer alacak hizmet çeşitliliğine, derleme sayısına, kullanılacak mobilyalar vb. gibi araç ve ekipmanlara göre bütçe değişecektir.

PROJE 3
ŞEHİR KİTAPÇILARI

1. Projenin Adı
Şehir Kitapçıları

2. Projeyi Öneren Kişi
Cihat Albayrak

3. Projenin Sloganları
Kitaba Erişimde Fırsat Eşitliği

4. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)
Projenin tüm Türkiye'de uygulanması planlanmakla birlikte, tarihî / turistik alanlar ile hiç kitapçısı olmayan ilçelerde ivedilikle uygulanması planlanmaktadır.

5. Projenin Paydaşları
- Kültür ve Turizm Bakanlığı
- Millî Eğitim Bakanlığı
- Diyanet İşleri Başkanlığı
- Yerel Yönetimler

6. Amacı
Hâlihazırda kitaba erişimi sınırlı olan milyonlarca insanın kitaba kolaylıkla ulaşabilmesini sağlamak; kitap okuma alışkanlığı hiç olmayan kesim başta olmak üzere, toplumda okuma alışkanlığının yaygınlaştırılması amaçlanmaktadır.

7. Özeti
Şehir Kitapçıları projesi; kitapçı bulunmayan küçük yerleşim yerleri başta olmak üzere ülkenin her yerinde kitaba erişimin kolaylaştırılması, toplumun kitapları neredeyse her gün görerek temel bir ihtiyaç olarak algılamasının sağlanması amacıyla, şehirlerimizdeki meydanlarda, toplu ulaşım alanlarının girişlerinde, tarihî / turistik mekânlarda, tıpkı simit arabaları gibi seyyar kitapçıların bulunması fikrini temel alır.

8. Gerekçesi
a. Dezavantajlı bölgelerdeki çocukların ve gençlerin kitaba ulaşımını kolaylaştırmak; kültür, edebiyat ve sanata ilgilerini artırmak; hâlihazırda kitaba ulaşımı çok zor olan milyonlarca çocuk ve gence ulaşılabilmek; kitap okuma alışkanlığı olmayan milyonlarca yetişkin için kitabı daha görünür kılarak ihtiyaç hâline getirmek; kalabalık şehirlerde gündelik yaşamın koşturmacası içinde kitap okumayı aklına getiremeyen çalışanların özellikle metro durakları gibi toplu ulaşım noktalarında kitabı sık görmesini sağlayarak okumaya güdülemek için Şehir Kitapçıları etkili bir enstrüman olabilir.

Ne yazık ki nüfusu yüz binleri bulan bazı şehirlerimiz bir kitapçıdan yoksun oldukları için çocukların kitaplara ulaşması imkânsız oluyor. Genelde şahısların kitap bağışlarıyla oluşturulduğu için okul kütüphaneleri çocuklara hitap etmeyen kitaplarla dolu. Alışveriş merkezlerinde kırtasiye malzemeleri ve oyuncak da satan kitabevleri var ancak bunlar hem sadece büyük şehirlerde bulunuyor hem de kitabı gerektiği kadar ön plana çıkaramıyorlar. Kitapları ihtiyaç listesinin en üstünde tutan bir kesim var elbette ama evinde tek kitap bulunmayan, ömrü boyunca okul kitapları dışında tek bir kitap okumamış milyonlarca insan da var. Ev hanımları, orta yaş ve üstü erkekler, cumartesi günleri de görev başında olan çalışanlar, yaşadıkları şehirlerde kitapçı olmayan milyonlarca çocuk...

b. Kitapçı bulunmayan ilçeler başta olmak üzere, Anadolu'da kitaba erişimde sorun yaşayan milyonlarca kişi projenin hedef kitlesidir. Ayrıca, tarihî / turistik alanlarda da Şehir Kitapçıları bulunabilecek, böylece Türk edebiyatından eserlerin farklı dillerdeki çevirileri turistlere ulaşabilecektir.

c. Kitaba ulaşımı kolaylaştırmak, bu konuda bir fırsat eşitliği oluşturmak, öte yandan şehirlerin tarihi / turistik mekânlarında da kültürel / edebî bir zenginlik olarak kitabı ön plana çıkarmak adına Şehir Kitapçıları etkili olacaktır.

9. Faaliyetlerin Açıklaması
Tarihî / turistik alanlarda, şehirlerdeki kalabalık meydanlarda, Millî Eğitim Bakanlığı ile imzalanacak protokol yordamıyla "kitap şenliği" adı altında etkinlikler düzenlenerek okul bahçelerinde, cami önlerinde, çok sayıda işçisi bulunan iş yerlerinde, kamu kurumlarının bahçelerinde kitap satışı yapılacaktır.

10. Yöntemi
a. Önerilen yöntem oldukça hızlı hayata geçirilebilecek ve neredeyse sıfır maliyetle uygulanabilecektir. Çok hızlı sonuç alınabilecektir.

b. Projede Kültür ve Turizm Bakanlığı her yerleşim yeri için Şehir Kitapçısı işletmek isteyen kişilere lisans vererek ya da ihale usulüyle uygulamayı başlatabilir. Kitap seçimini bakanlık yapabilir, seçilen kitaplar oluşturulacak bir online sistem üzerinden Şehir Kitapçıları'na indirimli olarak tedarik edilebilir. Her şehirdeki Şehir Kitapçısı o şehrin simgelerini yansıtacak şekilde dizayn edilebilir.

c. Projenin yürütme aşamasında, projenin fikir sahipleri olarak (Ayşe Albayrak & Cihat Albayrak) fikirlerimizle yer almak istiyoruz. Bunun yanında, İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri ile ilçelerde halk kütüphaneleri bu süreçte görevlendirilebilir. Bütün sürecin takip, koordinasyon ve denetimi için Bakanlık'ta ayrıca bir ekip oluşturulabilir.

d. Projenin uygulanması için sadece seyyar satış araçları hazırlanacaktır ki bunları da lisans verilen işletmeciler hazırlayacaklardır.

11. Süresi
Proje belirli bir süre sınırına sahip değildir, uygulandığı şehirlerdeki ilgiye göre, lisanslar belirli aralıklarla yenilenerek satışa devam edilebilir. Ancak, özellikle okul bahçelerinde kitap satışına yönelik Millî Eğitim Bakanlığı ile en az 1 yıllık bir protokol imzalanmasına ihtiyaç vardır. Ayrıca seyyar kitapçıların faaliyet gösterebilmeleri için yerel yönetimlerin izni gerekiyorsa, bu noktada yerel yönetimlerle yapılacak iş birliği de uygulama sürelerinde belirleyici olabilecektir.

12. Beklenen Sonuçlar

a. Hedef gruplar / yararlanıcılar üzerinde beklenen etkiler

Şehir Kitapçıları, kitapçıların ya hiç olmadığı ya da ihtiyacı karşılamadığı yerlerde halkın kitaba erişimini oldukça düşük maliyetlerle kolaylaştıracak ve hâlihazırda kitaba erişimi zor olan milyonlarca insanın kitabı tıpkı simit / ekmek / su gibi kolay temin edebilmesini sağlayacaktır. Nitelikli eserlerin halka ulaştırılmasını sağlayacaktır. Gündelik yaşamın oldukça hızlı olduğu kalabalık şehirlerde, çalışanların kitabı sık görerek bir ihtiyaç olarak kabul etmesini sağlayacak, kitaba ilgiyi artıracaktır. Yerel yazarların eserlerini okura ulaştırması için önemli bir yöntem olacaktır. Tarihî / turistik alanlarda edebiyat eserlerimizi ön plana çıkaracak, özellikle Türk Edebiyatı'ndan eserlerin yabancı dillerde satışı yapılarak, turistlerin kitaplarımıza ulaşımını mümkün kılacaktır. Okul bahçelerindeki etkinliklere Şehir Kitapçıları'nın gitmesiyle birlikte, çocuklarımız ve gençlerimiz nitelikli eserlere ulaşabilecek ve Şehir Kitapçıları'nı gördüklerinde, dondurma arabası görmüş kadar sevineceklerdir.

b. Proje Ürünleri / Somut Çıktılar

Proje uygulamaya konulduğu ilk günden itibaren kitap satışları ile okuma kültürüne katkı sağlayacak, yeni okurlar doğuracaktır.

13. Sürdürülebilirlik

Proje faaliyetlerinin hedef kitle üzerinde oluşturacağı somut etkiler devamlılık arz edecektir. Hemen her gün yaşadığı şehrin alanlarında kitap gören insanlar kitabı ihtiyaç olarak görecek ve ilgi göstereceklerdir.

14. Maliyeti ve Finansman Kaynakları

Bütün maliyet, lisans verilecek şahıs / işletmelerce karşılanacaktır.

PROJE 4
GENÇ YAZ'I

1. Projenin Adı

Genç Yaz'ı

2. Projeyi Öneren Kişi

F. Cemal SOFUOĞLU (Gençlik ve Spor Bakanlığı, Yayınlar Dairesi Başkanı)

3. Projeyi Geliştirenler

Gençlik ve Spor Bakanlığı, Yayınlar Dairesi Personeli

4. Projenin Paydaşları

Gençler, editöryal ekip ve dijital platformun yöneticileri.

5. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)

Yurtiçi ve yurtdışı

6. Amacı

Genç Yaz'ı projesi ile gençler yazma isteklerini karşılayarak onları okurlarla paylaşabilecek, onlardan gelen geri bildirimlerle yazılarına yön verebileceklerdir. Bu proje ile sağlanacak editöryal ve intihali önleme programı hizmeti sayesinde daha kaliteli ve güvenli edebî ürünler ortaya çıkacaktır. Aynı zamanda Bakanlığımız ve okurlar tarafından değerlendirmeye alınan eserlerden yüksek beğeniye sahip olanlar Bakanlığımızca basılarak genç yazarların emekleri takdir edilecektir.

7. Özeti

Genç Yaz'ı web adresi yazmaya- okumaya ilgi duyan gençlerin tercihlerine göre birçok edebî yazıyı yazmalarını ve okumalarını sağlayacak bir platformdur. Bu web adresi ile genç yazarlara seçecekleri kategorilerde (masal, roman, anı, bilim kurgu vb.) yazarak metinlerini okurlara sunma, aynı zamanda okurlara metinler hakkında yorum yapma ve diğer sosyal medya araçlarında paylaşma olanakları sağlayacaktır. Böylece hem yazmayı hem de okumayı dijital bir platform kullanarak desteklemeyi amaçlayan proje, gençlerin okuma-yazma kültürlerinin gelişmesine, yazarlığa ilgi duyan gençlerin desteklenmesine ve gençlerin sanal ortamda daha kaliteli zaman geçirmelerine katkı sunacaktır.

8. Gerekçesi

Okuma becerisi, eğitim sürecinde elde edilir ancak kişinin okuma alışkanlığının olması içinde bulunduğu sosyalleşme süresince kazanabileceği kültürel bir özelliktir. Bu kültürün özellikle gençler arasında yaygınlaştırılması konusunda yapılacak projeler günümüzde önem kazanmıştır. Gençlerin bir sosyalleşme ve bilgilenme aracı olarak kullandığı dijital alanda okuma kültürünün geliştirilmesi konusunda çalışmaların yürütülmesinin daha etkili olacağı öngörülmektedir.

Yazma becerisi aynı zamanda güçlü bir okuma alışkanlığına sahip olmayı gerektirmektedir. Birbirini besleyen bu iki alışkanlığı gençlerimize kazandırmak onların dış dünya ile olan etkileşimlerini kuvvetlendirecektir. Aynı zamanda akranlarıyla bu platform sayesinde oluşturacağı etkileşimin gencin okuma kültürünü olumlu yönde destekleyeceği, okuma ve yazma alışkanlığını kazanmasında etkili olacağı düşünülmektedir.

9. Faaliyetlerin Açıklaması

- Bir web tabanlı adres oluşturulması,
- Editöryal hizmeti vermek ve intihali önlemek amacıyla bir ekibin kurulması,
- Web adresine üyeliklerin kabul edilmesi,
- Genç yazarların yazılarını okurlarla paylaşması,
- En çok beğeni alan ve paylaşılan eserin Bakanlığımızca yasal izinlerin alınarak yayın hâline getirilmesi.

10. Yöntemi

Projenin hedef kitlesi; edebiyata ilgi duyan, yazmaya okumaya zaman ayıran 14-29 yaş aralığındaki gençlerdir. Proje web tabanlı olup ilgi duyan gençlere açıktır. Profesyonel bir yazılım firması ve editöryal ekip, telif haklarını korumak amacıyla intihali denetlemeyi sağlayan firma ile Bakanlığımız iş birliği yapılacaktır.

Üyelik yöntemiyle platformu kullanma hakkı elde eden kullanıcılar, özgün kategorilerde eser oluşturma, yazar takibi, eserlere yorum yapma, beğenme, başka sosyal platformlarda paylaşma imkânına sahip olacaklardır.

11. Süresi

Projenin süresi 1 yıl (12 ay) olarak öngörülmektedir.

12. Beklenen Sonuçlar

a. Hedef gruplar / yararlanıcılar üzerinde beklenen etkiler

- Gençlerin yazma yetilerini ortaya çıkarmak ve desteklemek,
- Gençlerin okuma alışkanlığı kazanmasına yardımcı olmak,
- Genç yazarların, çeşitli türlerdeki yazılarını ilgi duyan okurlarla paylaşmalarını sağlayarak edebî gelişimlerine katkı sağlamak,
- Dijital platformlarda uzun zaman geçiren gençlerin daha nitelikli zaman geçirmelerine katkı sunmak,
- Gençlerin okuma alışkanlığı kazanmalarında akranlarının duygu ve düşünce dünyasının olumlu etkilerinden yararlanmak,
- Yabancı, kontrolsüz yazma platformlarına daha güvenli bir alternatif oluşturmak,
- Proje kapsamında verilecek editöryal ve intihal önleme programı hizmeti ile özgün ve doğru metinlerin yer almasını sağlamak,
- Gençlere, olaylara ve yaşama dair farklı bakış açıları kazandırmak,
- Gençlerin bilgi birikimlerini arttırmak, hayal dünyalarının zenginleşmesi ve daha üretken olmalarını sağlamak.
- Gençlerin yazma ve okuma alışkanlıkları takip edilerek Bakanlığımız yayın politikalarına yön verecek verilere ulaşmak.

b. Ürünleri / Somut Çıktılar

Proje sonunda belirlenen bir periyotta, platformu kullanan yazarların beğenilme durumları dikkate alınarak seçilen eserin basımının Bakanlığımızca yapılması projenin somut bir çıktısıdır.

13. Sürdürülebilirlik

Sürdürebilir olan bu proje sayesinde gençler yazma ve okuma alışkanlıklarını devam ettirebilecekleri güvenilir bir web sitesi kullanacaklardır. Böylece yazmaya ve okumaya ilgi duyan gençlere nitelikli bir hizmet verilecektir. Proje bitiminde de söz konusu web sitesinin devam etmesi planlanmaktadır. Editöryal hizmet, intihal programının kullanımı ve web adresinin yönetimi ile ilgili finansman gerekliliği söz konusudur.

14. Maliyeti ve Finansman Kaynakları

Web sitesinin kurulması, editöryal hizmet, intihal programının kullanımı ve web adresinin yönetimi ile ilgili harcamalar projenin maliyetini ortaya çıkarmaktadır.

Finansman kaynağı ise Bakanlığımız Yayınlar Dairesi bütçesidir.

PROJE 5
HER GÜNE BİR KİTAP

1. Projenin Adı
Her Güne Bir Kitap

2. Projeyi Öneren Kişi
Behçet Gülenay

3. Projenin Paydaşları
- Cumhurbaşkanlığı
- Başbakanlık
- MEB
- Kültür Bakanlığı
- Gençlik ve Spor Bakanlığı
- Üniversiteler
- Belediyeler
- Basın Yayın Birliği
- STK'lar
- Halk Evleri
- Gençlik Merkezleri
- Öğrenci Kulüpleri
- Diyanet İşleri Başkanlığı
- Medya Organları (TV Kanalları, Gazeteler, Radyolar, Çocuk TV Kanalları, Sosyal Medya)
- Yayınevleri
- Yazar, Şair ve Çizerler
- Kitapçılar
- Cami, Cemevi ve Kilise Dernekleri
- Diyanet İşleri Başkanlığı (Cami ve Kuran kursları)
- Özel İşletmeler
- Sanatçılar, Tiyatro ve Sinema Sanatçıları ile İlgili Dernek vb. Kuruluşlar
- Örgün ve Yaygın Öğretim Kurumları (Anaokulu, kreş, ilk ve ortaöğretim okulları, Halk Eğitim)
- Sponsorlar
- Gönüllü Vatandaşlar

4. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)

Şimdiye kadar 6'sı büyükşehir olmak üzere 8 ilde uygulanan bu proje, başarılı bir şekilde devam ettiğinden, pilot il veya ilçe seçimine gerek kalmaksızın bütün Türkiye'de uygulanarak genişletilecektir. Proje uluslararası destek bulursa zamanla dünyanın farklı ülkelerinde yaşayan, Türkçe bilen herkesi de kapsayacaktır.

5. Amacı

Bu projenin amacı, sokaktan başlayarak yazarından imzalı hediye kitaplarla başta çocuklar olmak üzere her yaştan insanın dikkatini çekerek kitabı, hayatın merkezine yerleştirip okumaya teşvik etme konusunda toplumun genelinde bir farkındalık oluşturmak ve zihinlerde okuma olgusunu canlı tutup kitapla sıkı bir bağ kurulmasını sağlamaktır.

Bu farkındalığı bütün paydaşların oluşturacağı sinerji ile toplumsal bir alışkanlığa dönüştürüp şehir okumalarıyla kitabı yaşamımızın her alanına yerleştirerek ülke çapında okuma kültürünün gelişmesini yaygınlaştırmaktır.

6. Özeti

Eğitime ve hâsılı her alana nitelik kazandırmanın ilk adımı nitelikli okur yetiştirmektir. Bilim ve irfan hazinelerine açılan bütün kapıların anahtarı okumaktır. Gençliğin teknolojiye bağımlı olarak yetiştiği günümüzde, okumaya büyük bir ihtiyaç duyulmaktadır. Bize düşen sosyal medya aracılığıyla kitap okumayı çocuklarımızın ilgi alanı içerisine yerleşmesini sağlamaktır. Ülkemizin 81 ilinde her gün seçkin eserler içerisinden yazarından imzalı kitaplardan sokakta, alışverişte, okulda, iş yerinde vs. yerlerde her yaştan ve her eğitim seviyesinden insana kitap hediye edilecek, etkinlik fotoğrafları sosyal, basılı ve görsel medya aracılığıyla yayınlanacak kitaba olan ilgi ve farkındalık arttırılarak okuma kültürünün geliştirilmesine katkı sunulacaktır. Hediye edilen kitabın okunduktan sonra bir başkasına hediye edilmesi tavsiye edilecektir. Zamanla okuma sevgisiyle dil bilinci, eleştirel ve doğru düşünme duyarlılığı edinecek olan rol modeller artacağından çocuklarımızın da bu rol modellerden etkilenerek kitapla kuracakları ilişkinin niteliğinde olumlu bir artış beklenecektir. Kitap vasıtasıyla duygu ve düşünceler eğitildikçe kişiler için okuma eylemi yaşam biçimine dönüşecektir. Hedefe varmak için millî bir şuur içinde okuma kültürünün yerleşik bir davranışa dönüştürülmesi ve edinilen bu kültürel değerin yeni nesillerde karşılık bulması için ilk önce bölge kütüphaneleri, devamında 81 il ve 957 ilçemizde özel işletmeler, halkevleri, cami, gençlik merkezi, okul, oyun salonları vs. aklımıza gelen bütün toplu yaşam alanlarına kütüphaneler kazandırılarak okuma kültürüne katkı artırılacaktır.

Okuma ortamları çoğaldıkça zamanla projenin bir ayağı olan çocuk kütüphaneleri kurulacak, toplumsal anlamda fikir üretmenin temeli atılıp çalışmayan kurumsal kapasiteyi harekete geçirerek insan kaynağı niteliği iyileşecektir.

7. Gerekçesi

Bu projede, tanımadığın birine karşılıksız kitap hediye edilerek kültürel, sosyal ve kişisel gelişimine katkıda bulunulması, özgün bir taraf olarak ortaya çıkmıştır. Güneydoğu Anadolu Bölgesi gibi dezavantajlı ve kitaba ulaşmanın sınırlı olduğu bir bölgeden başlayarak ülke geneline yayılması projeyi daha anlamlı hâle getirmektedir. Projenin sosyal mühendislik yerine sosyal inşa tarafının olması, her yaştan, her uğraştan, sokaktan üniversiteye kadar her eğitim düzeyinden bütün insanlarımızı kapsaması, her adımının ve her yaştan insanın üzerinde etkisinin somut olarak gözlenebilmesi, sonuçlarının gözlenebilir ve ölçülebilir olması, okul kültürü kadar okuma kültürüne önem veriliyor olması, her geçen gün kendine ve değerlerine yabancılaşan değil kendisiyle ve değerleriyle barışık düşünen bireyler yetişmesine katkı sağlaması, sahada

7'den 77'ye herkesin üzerinde uygulanacak ve etkileri hemen görülebilecek bir proje olması, okumanın her yerde yapılabileceğini göstermesi, yazar ve okuru buluşturan ve etkin okur olması bakımından kendini değerli hissedeceği bir proje olması, hiç tanımadığımız insanlarla iletişim kurarak okumalarına katkı sağlaması ve MEB, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, üniversiteler, STK'lar, halk evleri, gençlik merkezleri gibi kurumların bilimsel iş birliğinin yanında eylemsel iş birliği içindeki hareketliliklerine katkı sunması, projeyi gerçekleştirmeye zemin hazırlamıştır.

Hedef kitlemiz okuma yazma bilen herkestir. Başka bir deyimle 7'den 77'e herkestir. Yani projeden 81 milyonun tamamına yakını faydalanabilme olanağı bulacaktır. Gerekli farkındalık oluştuktan sonra çocuk kütüphaneleri de topluma kazandırılacağından dolayı, 0-6 yaş grubu da projeden faydalanabilecektir.

8. Yöntemi

Proje şimdiye kadar sokakta, iş yerinde, otobüste vs. günlük yaşam içerisinde tanımadığı bir insan ile selamlaştıktan sonra kitap hediye edilerek başlatılmış, sosyal medya, yazılı ve görsel basının etkisiyle Türkiye geneli etki oluşturmuş 6 büyükşehir olmak üzere, 8 ilde uygulanarak okuma kültürünün geliştirilmesine katkısı somut olarak gözlenmiştir. Kullanacak ekipman, araç, materyal vs. kitap, dergi, medya, kamu spotları olacaktır. Her ilde sosyal duyarlılığa sahip gönüllü bir insan belirlenerek; tanış-oku yöntemiyle, her gün sokakta yürürken tanımadığı bir insanla selamlaşıp daha önce uzmanlardan müteşekkil bir komisyon tarafından seçilmiş çok sayıda seçkin eserler içerisinden bir kitabı hediye ederek; "Bu kitabı size hediye ediyorum, lütfen siz de okuduktan sonra bir başkasına hediye eder misiniz?" deyip etkinliği bir görselle sosyal medyada paylaşmanın yanında belli aralıklarla yazılı ve görsel medyaya taşıyacaktır.

Bu yöntem ile zamanla ülkemizin en ücra köşesindeki vatandaşlarımıza, sonra dünyanın farklı ülkelerinde yaşayan insanımızın okuma kültürüne karşı farkındalığı artırılacaktır. Hediye edilecek kitaplar belirlenirken yazarından imzalı kitaplar tercih edilecektir. Bu lokomotif hamleyle sokakta sembolik bir farkındalığa ulaştıktan sonra okul, cami, gençlik merkezleri, halk evleri gibi toplu yaşam merkezleri harekete geçirilerek projenin ayakları sağlam yere basacak şekilde temellendirilecektir. Örneğin okullarda, okul yönetimlerinin koordinesinde her öğrenci bir arkadaşına kitap hediye edecek şekilde etkinlikler yapılacaktır. Hediye kitaplar okunduktan sonra okul kütüphanesine bağışlanarak hem okuma kültürüne katkı sağlanmış olacak hem de okul kütüphanesi oluşturulacaktır. Bu uygulamayla her okul bütçe ayırmadan öğrenci sayısı kadar okunmuş kitabın bulunduğu zengin kütüphanelere kavuşacaktır. Buna benzer etkinlikleri toplu yaşam merkezlerinde uygulanarak okuma kültürüne katkı artırılacaktır. Okuma ortamları çoğaldıkça zamanla projenin bir ayağı olan çocuk kütüphaneleri kurulacak, toplumsal anlamda fikir üretmenin temeli atılıp çalışmayan kurumsal kapasiteyi harekete geçirerek, insan kaynağı niteliği iyileşecektir.

Şimdiye kadar projeyi sahada uygulayan kişilerin proje yürütücüsü olarak görev almaları öngörülmektedir. Sebebi, altı aydır sahada uygulanan bir proje olduğu için deneyim ve birikimlerinden faydalanılması ve kısa zamanda hedefe varılması amaçlanmaktadır.

9. Süresi

Bu projenin süresi 24 aydır. Bununla birlikte ülkemizde okuma alışkanlığı yaygınlaşıp ülke çapında bir okuma kültürüne dönüşüp yerleşinceye kadar projenin devamının faydalı olacağı düşünülmektedir.

10. Beklenen Sonuçlar

a. Hedef gruplar / yararlanıcılar üzerinde beklenen etkiler

Düşüncenin ve edebiyatın icra edildiği okuma meclisleri hayatımıza kazandırılmış olacaktır. Bu yöntem ile zamanla ülkemizin en ücra köşesine kadar insanlarda okuma kültürünü artırmaya yönelik olumlu bir izlenim bırakılacaktır. Hediye kitap ile insanların dikkati çekilerek okuma algısı oluşacaktır. İlk defa olayı yaşayan okur etkilenip çevresine kitap hediye ederek hem projeyi yayma hem kitap okuma kültürüne katkı sunabilecektir. En az bir kitap okuma olasılığı artacaktır. Okullarda kitap okumaya ilgi artacak, öğrenci ve öğretmenlerin kitap hediye etmesi yaygınlaşacaktır. Ülkemizin her köşesinde; özel işletmelere (100 ve daha fazla çalışanı olan özel işletmelere belli standartlarda kütüphane zorunluluğu getirilebilir.), okullara, camilere, halk evlerine çok az bir bütçeyle veya para harcanmadan kütüphaneler kazandırılacaktır.

Kıraathaneler okuma salonlarına dönüşecektir. Oyun salonlarının eğitime katkı kapsamında vergiden muaf tutulacak olan okuma salonlarına dönüşmesiyle olumsuz eğilimler azalacaktır. Kültürel mirasımızın iskeletini oluşturan okuma meclisleriyle tanışan çocuklarımız küçük yaşta, düşünen, sorgulayan bireyler olarak toplumda yer edineceklerdir. Yazarından imzalı kitaplar hediye edilerek okurun okumaya karşı ilgisi artırılacaktır. Böylelikle popüler yabancı yazar ve eserler yerine değerlerimizden beslenen millî yazarlarımızın eserleri teşvik edilmiş olacaktır. Sokaktan başlayarak yaşamımızın her alanına giren kitapla okuma olgusu canlı tutulacaktır. Okuma alışkanlığı toplum olarak ihtiyaç listemizin sonlarındadır, hediyeyse bu listenin başlarındadır. Hediye kitapla kitap okuma alışkanlığı listenin başına taşınmış olacaktır. İnsanımızdaki var olan okumanın okul okumaktan ibaret olduğu algısı kırılacaktır. Okuma kültürünün, okul kültürünün üzerinde ve ötesinde olduğu bilinci aşılanmış olacaktır. Kurulan çocuk kütüphaneleriyle kitaplar bir oyuncak gibi çocukların yaşam alanına girecektir. Etkinliğin kapsamı genişledikçe insanları okumaya götüren yolda yeni kapılar aralanacaktır. Projenin her yaştan insanımızda sağladığı doğru iletişim ve olumlu düşünme farkındalığıyla ihya olma yolunda inşa edilen düşüncenin temeli sağlamlaşacak ve okuma hafızası daima canlı kalacaktır.

b. Proje Ürünleri / Somut Çıktılar

- Projenin tamamlanmasından sonra projeyi betimleyen bir kitap,
- Her Güne Bir Kitap etkinliği adı altında yazarından imzalı kitapların, her ilde hediye edilerek sosyal, görsel ve basılı medya aracılığıyla duyurulması,
- Okuma kültürünün geliştirilmesi ile ilgili TV ve radyo programlarının gerçekleştirilmesi,
- 10.000 Gence Okumaya Farkındalık adlı konferans ve söyleşi,
- Projenin ilk adımında her bölge için, içinde çocuk kütüphanesinin de bulunduğu 7 tane bölge kütüphanesi kurulması,

- İlgili etkinliklerin billboard, AVM, metrobüs, otobüs, tramvay vs. yerlerde sanal ortamlarda gösterilmesi.

11. Sürdürülebilirlik

Proje, faaliyetlerin başladığı ilk günden itibaren hedef kitle üzerinde somut etkiler oluşturmuştur. Proje faaliyetlerine katılan kişiler, aynı zamanda gönüllü olarak proje uygulayıcısı olacağından, ek bir bütçeye gerek kalmadan hızlı bir şekilde toplumsal bir hareketlilik oluşturacaktır. Zamanla her şehirdeki kamu ve sivil toplum kuruluşları, proje faaliyetlerinin devamlılığına gönüllü olarak katkı sağlayacaktır.

Proje; bitiminden sonra gönüllü toplumsal bir hareket hâlini alacağından dolayı, herhangi bir finansmana ihtiyaç duyulmadan projenin devamlılığı sağlanmış olacaktır.

PROJE 6
10 MASAL

1. Projenin Adı
10 MASAL

2. Projeyi Öneren Kişi
Pınar Ünlüer

3. Projeyi Geliştirenler
Pınar Ünlüer, Özgür Özlem Gülmez ve Üsküdar Masal Gönüllüleri Çalışma Grubu

4. Projenin Paydaşları

Kültür ve Turizm Bakanlığı, Basın Yayın Birliği ve akademik düzeyde iş birliği oluşturabilecek kurumlarla beraber yürütülebilir. Teklif aşamasında herhangi bir paydaş bulunmamaktadır.

5. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)
Türkiye (Ülke genelinde)

6. Amacı

Anadolu halk masallarının bilinirliğini arttırmak, sınırlandırma yaparak belli başlı masalların markalaşmasını, kamuya mâl olmasını sağlamak.

7. Özeti

Çalışma, Anadolu halk masallarının bilinirliğini arttırmak ve toplumumuzda yaygın bir farkındalık oluşturmak maksadıyla hazırlanmaktadır. Proje, 10 Anadolu masalının uzman bir ekip tarafından seçilmesi ve seçilen masalların farklı yazarlar tarafından farklı üslup ve biçimlerde yeniden yazılması; bunun Kültür ve Turizm Bakanlığı ve yayınevleri tarafından yayın ve kültür politikası olarak gündeme alınması için gerekli çalışmaları yapmayı içermektedir.

8. Gerekçesi

a. Okuma kültürünün geliştirilmesinde halk edebiyatının zengin hazinesinden ve sözlü edebiyatın gücünden faydalanmak istenmektedir.

b. Ülkemizde geleneksel masallarımız bilinmemektedir. Bir dünya mirası olarak sürekli işlenen Kırmızı Başlıklı Kız, Pamuk Prenses'in yanına, Küllü Fatma, Nardaniye Hanım gibi bizim masallarımızı koyabilmek, bize ait olan mirasa sahip çıkmak hedeflenmektedir.

c. Projenin hedef kitlesi öncelikle okulöncesi ve ilköğretim gurubu çocuklardır. Geniş hedefte ise yaygın olarak okuryazar tüm kesimler bulunmaktadır.

d. Bu proje gerçekleştiği takdirde Anadolu masalları toplumun geniş kesimleri tarafından bilinir hâle gelmiş olacaktır.

9. Faaliyetlerin Açıklaması

Faydalanılacak masal derlemeleri tespit edilecektir. Seçici bir kurul oluşturulacaktır. Seçici kurul içerisinde masal anlatıcıları, anonim masalları çocuklar için yazmış yazarlar, reklamcı, senarist, pedagog ve bu alana ışık tutabilecek alana hâkim kimseler bulunmalıdır. Seçilen masallar, iş birliği yapılacak yayınevleriyle paylaşılarak konunun önemi ve projenin maksadı anlatılarak bunların yeniden yazımı konusunda projelendirmeler yapılması tavsiye edilecektir. Senaryo yazarlığı yapmış tecrübeli isimlerle bu masalların bir kısmının senaryolaştırılması sağlanmalı, tiyatro metinleri oluşturulmalıdır.

10. Yöntemi

Bu projeyi gerçekleştirmek için gerekli aşamalar;

a. Kaynak tarama

b. Halk masalları konusunda uzmanlarla istişare. Çalışma gurubunun tespiti ve projenin öneminin açıklanması

c. Çalıştay yapılması, 10 masal seçilmesi ve ilgili kişi ve kurumlara projeyi tanıtmak üzere çalışma yapılması

d. 10 masalın yazımı ve yayını konusunda proje ekibinin süreci takibi, danışmanlık yapması ve neticelerinin değerlendirilmesi.

11. Süresi

Projenin süresi 5 (beş) yıldır.

12. Beklenen Sonuçlar

a. Hedef gruplar / yararlanıcılar üzerinde beklenen etkiler

Proje sonunda öncelikle hedef alınan çocuklar nezdinde ve nihayetinde toplumda 10 masal genel olarak bilinir ve tanınır hâle gelmelidir.

b. Proje Ürünleri / Somut Çıktılar

- Proje sonucunda seçilen 10 masal farklı tarz ve üslupta en az beş farklı yazar tarafından kitaplaştırılır. Bu kitapların çocuklarla buluşması için tanıtım organizasyonları yapılır. Tanıtım ve tavsiye metinleri yazılır.
- Bu 10 masaldan en az 3'ünün tiyatro metni hazırlanır ve gösterime girmesi için iş birliği sağlanır.
- 10 masaldan en az birisi senaryolaştırılarak sinema ve / veya çizgi film olarak yapımı için iş birliği sağlanır.

13. Sürdürülebilirlik

10 Masal isimli proje güdümlü olarak beş yıl boyunca yürütüldüğü takdirde beklenen neticesi bilinirliğinin sağlanması olacaktır. Bu sayede pek çok farklı yazar tarafından yeniden anlatılacak, çocuklar tarafından yeniden okunacaktır. Sözlü kültürün tabiatında olan sürekliliği yeniden itici bir güçle hareket bulacaktır.

PROJE 7
KİTAPLAR HER YERDE

1. Projenin Adı

Kitaplar Her Yerde

2. Projeyi Öneren Kişi

Harun Ekici

3. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)

Türkiye Cumhuriyeti

4. Amacı

- Televizyon dizilerini ve programlarını kullanarak okuma kültürünün gelişmesini sağlamak,
- Sosyal medyayı kullanarak okuma bilinci oluşturmak,
- Gençlik merkezlerinde yapılan okuma halkalarını ülkedeki tüm okullara ve üniversitelere yaymak,
- Tüm branş öğretmenlerini kitap okuma kültürünün gelişmesi için katkı yapmaya yönlendirmek,
- Alışveriş merkezlerinin, kitap reklamı yaparak okuma kültürünün gelişmesine destek olmalarını sağlamak.

5. Özeti

İnsanlara duygularını ve düşüncelerini güzel bir şekilde anlatmalarının, yaşam seviyelerini yükseltmelerinin ve eleştirel düşünme becerileri kazanmalarının tek yolunun okumak olduğunu göstermek için bu proje hazırlanmıştır. Bu projeyle televizyon ve sosyal medyanın toplumun üzerinde bıraktığı olumsuz etkiyi olumluya çevirmek ve kitapları insanların olduğu her yerde bulundurarak okumalarını sağlamak, okumayanların da bilinçaltlarında bu eksikliği hissettirmek amaçlanmıştır. Televizyon ve sosyal medyanın yanında öğretmenlerin, kurumların ve alış veriş merkezlerinin de okuma kültürünün gelişmesi için yapılacak çalışmalarda etkin olarak kullanılmasının daha etkili ve daha kapsamlı bir sonuç vereceği görülmüştür.

6. Gerekçesi

Toplumda kitap okuma eksikliğinin hissedilmesi ve bu durumun ülkenin gelişmesini engellemesi. Kapsamlı ve çözüm odaklı bireyler ancak okuyarak ortaya çıkar.

7. Faaliyetlerin Açıklaması

Televizyonda yayımlanan dizilere kitap yorumlama sahneleri koyulmasının ya da herhangi bir dizi karakterinin kitap okurken gösterilmesinin gerekliliği dizi yapımcıları ve senaristlerle iletişime geçilerek anlatılacaktır. Gerekirse Kültür ve Turizm Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, RTÜK veya ilgili devlet kurumu ile birlikte çalışılacaktır.

Örnek 1 – Ezel Dizisi

Örnek 2 – Kurtlar Vadisi

Örnek 3 – Leyla ile Mecnun

- Örneklerde belirtilen dizilerde gösterilen kitapların okunmasında ve satışında büyük bir artış olmuştur. Hatta on yıl öncesine kadar sadece ilgililer tarafından bilinen Oğuz Atay'ın kitaplarında geçen cümlelerin birçoğu şu an insanların dilinde film repliği gibi dolaşmaktadır. Leyla ile Mecnun dizisinde okunan şiirlerin etkisiyle şiire olan ilgi artmıştır. Özelikle İkinci Yeni akımında olan şairlerin şiirlerini birçok insan ezbere bilmektedir.
- Bu dizilerinin izleyici kitleleri birbirinden farklıdır. Bu sebeple tüm dizi ve programlarda olmasını düşündüğümüz bu sahnelerle toplumun her kesiminden bireye ulaşılmış olunacaktır.
- Sosyal medya hayatımızda önemli bir yere sahiptir. Artık her yaş grubundan insanlar tercihlerine göre sosyal medyayı aktif bir şekilde kullanmakta ve hayatlarını ona göre şekillendirmektedir. Bu şekillendirmeden kasıt başkalarını örnek almadır. Örnek alınan kişiler; devlet yöneticileri, sanatçılar, sporcular, sosyal medyanın etkisiyle tanınmış kimseler, iş dünyasındaki yöneticiler, kurum / kuruluş / dernek yöneticileri, müdürler ve özellikle öğretmenlerdir. Bu kimseler bireye ve topluma faydası olan kitapları sosyal medya hesaplarında ve günlük hayatlarında takipçilerine ve çevrelerindeki insanlarla paylaşmalıdırlar. Bunun yanında kurum, kuruluş, dernek ve iş yerlerinin sosyal medya hesaplarının da belli aralıkla bu amaç için kullanılması daha etkili olacaktır.
- Bunun için tüm kurum yöneticileri ve çalışanları ile iletişime geçilecektir. Burada bireysel başarı sınırlı olacağı için daha kapsamlı bir çalışmanın ilgili devlet kurumları ve sosyal medyada etkin ve kapsamlı olan şahıslarla yapılması kararlaştırıldı.
- Buna örnek olarak, Samsun İl Millî Eğitim Müdürlüğünün Samsun Valiliği öncülüğünde kısa zaman önce "Samsun Okuyor" sloganıyla başlattığı "Samsun İçin Okuma Vakti" kitap okuma projesinin sadece sosyal medya yoluyla büyük bir başarı elde etmesi gösterilebilir.

Örnek 1

Örnek 2

Örnek 3 – Samsun Büyükşehir Belediyesi Başkanı Yusuf Ziya YILMAZ

Örnek 4

- Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesindeki Gençlik Merkezlerinde 'Okuma Halkaları' yapılmaktadır. Burada yaptığımız kitap okuma etkinliğini kurumsal / özel sosyal medya hesaplarında paylaşmaktayız. Bu okuma halkaları sayesinde binlerce çocuk ve genç kitap okumaktadır. Bunun Millî Eğitim Bakanlığına bağlı tüm okullarımızda ve üniversitelerin kulüplerinde yapılması için gerekli yerlerle iletişime geçilecektir.

Örnek 1

Örnek 2

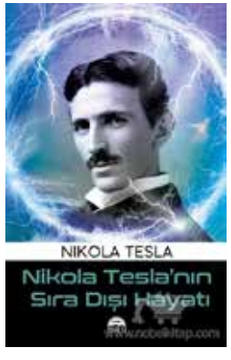

- Her branştan öğretmen, akademik bilgiyi sunmanın yanında öğrenciyi kitap okumaya teşvik etmelidir. Bunu sadece söylemde değil, etkin bir şekilde yapmalıdırlar. Örneğin bir fizik öğretmeni, öğrencilerini dünyaca ünlü mucit olan Tesla'nın hayatını anlatan kitaptan sorumlu tutarken bir felsefe öğretmeni de Sokrates'in Savunması adlı kitaptan sorumlu tutarsa kitap okuma seviyesi artıracağı gibi öğrencilerin derslere ilgili olmasını sağlayacaktır. Bu da öğrencinin dersi neden öğrenmesi gerektiği sorusuna cevap olurken onu aynı zamanda araştırmaya itecektir. Öğrenciyi bilgiye kendisinin isteyerek ve araştırarak ulaşmasını sağlamak istenilen eğitim anlayışımıza uygun olduğu için sisteme de faydalı olacaktır. Her öğretmen / öğrenci çalışmalarını sosyal medyada ve günlük hayatındaki çevresiyle paylaşırsa büyük bir kitleye ulaşılacaktır. Bunun gerçekleşmesi için tüm öğretmen platformları ve dernekleri ile iletişime geçilecektir.

Örnek 1 – Coğrafya Dersi

Örnek 2 – Fizik Dersi

- İnsanların beslenme gibi temel ihtiyaçlarını karşıladıkları yerler çoğunlukla marketlerdir. Her kesimden insan temel ihtiyaçlarını karşılamak için bu yerlere gitmek durumundadır. Son zamanlarda yazarların veya şairlerin fotoğraflarının, sözlerinin, şiirlerinin üzerinde bulunduğu torbalar kullanılmaktadır. Bu torbalarda kullanılan görsellerin market torbalarında kullanılması insanların dikkatini okuma eylemi üzerine çekecektir. Marketler torbalarında bu uygulamayı kullandığında hem kendi ticari amaçları için bir atılım yapmış olacaklar hem de okuma kültürünün gelişmesine katkı sağlamış olacaklardır. Bunun için marketlerin yöneticileriyle iletişime geçilecek ve amaç kapsamlı bir şekilde anlatılacaktır.

Örnek 1

Örnek 2

Örnek 3

Örnek 4

8. Süresi

Projenin süresi 5 yıldır.

9. Beklenen Sonuçlar

a. Hedef gruplar / yararlanıcılar üzerinde beklenen etkiler

- Bu projedeki öneriler toplu olarak veya kurumların desteğiyle yapılırsa tüm ülkede kitap okuma oranında gözle görülür bir artış olacaktır.
- Sadece şahısların gayreti ile devam etse de ilgili kişilerin çevresindeki insanlarda bir okuma bilinci oluşacaktır.
- Okuma kültürünün artırılması ülkemizin her alanda seviyesini yükseltecektir.

b. Proje Ürünleri / Somut Çıktılar

- Okuma kültürünün artırılması ülkemizin her alanda seviyesini yükseltecektir.

10. Sürdürülebilirlik

Bu projenin devamlılığı esastır. Proje için herhangi bir finansal kaynağa ihtiyaç yoktur.

11. Maliyeti ve Finansman Kaynakları

Kurum ve kuruluşlar reklam alanına girdikleri zaman olası bir maliyet tablosu ortaya çıkar. Projede gönüllülük esas olduğu için herhangi bir maliyet gerekmemektedir.

PROJE 8
KARDEŞİME MASAL OKUYORUM

1. Projenin adı

Kardeşime Masal Okuyorum

2. Projeyi Öneren Kişi

Özlem Çaylı

3. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)

Ülke genelinde

4. Amacı

Henüz herhangi bir okula başlamamış çocuklara okullarımızdaki ağabey ya da ablaları vasıtasıyla ulaşıp masalların büyüsüne kapılmalarını sağlamak ve okuma alışkanlığının temelini okumayı bilmedikleri okul öncesi döneme dayandırmak. Kendisine hiç masal okunmamış çocuklara masallarla tanışma fırsatı sağlamak.

5. Özeti

Okullardaki ağabey ya da ablaları vasıtasıyla okula başlamamış çocuklara ulaşıp onlara düzenli olarak masal okunmasını sağlamak. Okuma alışkanlığının temelini okumayı bilmedikleri okul öncesi döneme dayandırmak.

6. Gerekçesi

Bu projenin uygulanmasıyla daha önce kendisine hiç masal okunmamış birçok çocuk masallarla tanışacak ve düzenli olarak kendisine masal okunduğu için her ne kadar okuma yazma bilmese de okuma alışkanlığı kazanmış olacak. Unutmayalım ki okula başlamamış çocuklara en kolay okullarda olan ağabey ya da ablaları vasıtasıyla ulaşabiliriz. Bu projeyle bunu başarmış olacağız ve çocuklarımızı masallarla tanıştıracağız.

Ayrıca okullarımızda masallardan yeterince faydalanmış çocuklar da farkında olmadan geçmişe dönük bir kazanım elde etmiş olacak. Bu da projenin olumlu yan etkisi olarak sayılabilir.

a. Uygulanacağı bölgede tespit edilen sorunlar ve ihtiyaçların tanımlanması

Sorunlar: Her çocuk masalı hak ederken maalesef çok az çocuğa masal okunması, ekonomik ve kültürel yetersizlikler, okuma bilincinin oluşmamış olması.

İhtiyaçların tanımlanması: Okuma bilincini arttırma çalışmaları, resimli masal kitapları, resimli masal kitaplarını çocuklara ulaştıracak ve onlara okuyacak şahıslar.

b. Hedef kitlenin tanımı ve tahmini sayıları

Kendisine ağabey ya da ablası tarafından masal okunacak grup: 0-7 yaş

Okuduğu masal ağabey ya da ablası tarafından dinlenilecek grup: 7-9 yaş

c. Hedef kitlenin belirtilen sorun ve ihtiyaçlarına proje faaliyetleri ile getirilecek çözümler

Evlerdeki mevcut masal kitaplarının kullanılması ve yeni masal kitaplarının teminini yapılır. Sınıflarda oluşturulacak masal kitapları havuzuyla ve dönüşümlü kullanım sağlanır. Kitapları çocuklara ulaştıracak ve okuyacak şahıslar okullarımızdaki abla ve ağabeyleridir. Projeyi tanıtacak şarkının yaygınlaştırılmasıyla (sözleri şahsıma ait olan projeyi tanıtan, içeriğinde millî değerlerimizin de yer aldığı masalsı şarkı) okuma bilincinin oluşmasına katkı sağlanır.

7. Faaliyetlerin Açıklaması

Okullardaki öğrencilerimiz her gün aynı saatte, günde sadece 5 dakika olmak üzere küçük kardeşlerine kitap okuyacaklar. Kardeşleri yoksa yakın çevrelerindeki komşu veya akraba çocuklarına okuyabilecekler. Ne kadar küçük olurlarsa olsun bebeklere de kitap okunabilecek. Kardeş okuma yazma biliyorsa kendi okuyacak ağabey ya da ablası her gün 5 dakika onu dinleyerek projeye katılmış olacak.

Öğrencilerimiz kardeşlerine okudukları çocuk kitaplarını ertesi gün okula getirip kendi aralarında değiş tokuş yapabilecekler.

Çocuk esirgeme kurumlarına yakın olan okullar bu proje kapsamında oradaki kardeşlerini düzenli olarak ziyaret edip onlara kitap okuyacaklar ya da Türkiye'nin dört bir yanından randevuyla ziyaretler gerçekleştirerek bu kurumlarda "kardeşime kitap okuyorum" etkinlikleri düzenlenecek.

Masal kitaplarının temini

Okullardaki çocuklar ellerindeki mevcut masal kitaplarını kullanarak veya Milli Eğitim Bakanlığının oluşturduğu tavsiye listesinden bir kitap alarak sınıf masal kitapları havuzları oluşturacak. Sınıf havuzundaki kitaplar dönüşümlü olarak kullanılacak. (Her gün bir öğrenci bir kitabı evine götürerek kardeşine veya yakınındaki bir çocuğa okuyup ertesi gün okula geri getirecek.) Bir tur bittikten sonra okul içindeki sınıflar masal kitaplarını değiş tokuş yapacak.

İkinci bir temin türü de bakanlıklarca okullardaki her sınıf için bir masal kitapları havuzu oluşturulmasıdır. Yine hem sınıf içi değiş tokuş hem de tur bittikten sonra sınıflar arası değiş tokuş yapılacaktır.

(Hiç havuz oluşturulmasa bile projenin etkili tanıtımıyla öğrenciler kendi aralarında organize olarak kardeşlerine kitap okuyacaklardır.)

8. Yöntemi

- Proje tanıtımında şarkı kullanılması: Medyada çok daha kolay yer alması ve daha çok ilgi çekerek daha çok kişiye ulaşması. (Kardeşime Masal Okuyorum Şarkısı Bkz. Ek1)
- Yürütücüler: Öğretmenler
- Uygulayıcılar: Okullarda kardeşleri olan ya da yakın çevrelerinde küçük çocuk olan öğrenciler. En kolay ve en kısa yoldan hedef kitleye ulaşacakları için uygulayıcı olarak onlar tercih edildi.
- Hedef kitle: Masal okunacak grup: 0-7 yaş.
  Okuduğu masal dinlenilecek grup: 7-9 yaş.
- Koordinasyondan sorumlu proje temsilci öğretmen: Her okulda 1 adet.
- Projenin uygulanması için önerilen temel araçlar (yöntem, ekipman, araç vb.): Resimli masal kitapları.
- Tanıtım yöntemi: Videolaştırılmış Kardeşime Masal Okuyorum şarkısının medya aracılığıyla yaygınlaştırılması. Yine projeyi tanıtan Kardeşime Kitap Okuyorum masalının videosunun yaygınlaştırılması.

9. Süresi

Herhangi bir süre sınırlaması yoktur, sürekli olarak uygulamada kalacaktır.

10. Beklenen Sonuçlar

a. Hedef gruplar / yararlanıcılar üzerinde beklenen etkiler

- Proje aracılığıyla kendisine düzenli olarak masal okunan çocukların dil ve konuşma becerilerindeki gelişmeler, hayal gücü ve yaratıcılıklarındaki gelişmeler, sözcük dağarcıklarındaki artış, öz güvenlerindeki ve kendini ifade ediş biçimlerindeki gelişmeler artacaktır. Farklı kültürleri masallardan tanıyacaklardır.
- Projenin uygulayıcısı olan öğrencilerimiz (Özelikle geçmişte masallardan yeterince faydalanmayanlar.) farkında olmadan masallardan faydalanacaklardır.

b. Proje Ürünleri / Somut Çıktılar

Kardeşlerine masal okuyan çocuklar deneyimlerini yürütücü öğretmeniyle ve arkadaşlarıyla paylaşır. Yaşanan sorunlar varsa çözüm üretilir.

11. Sürdürülebilirlik

Hedef kitlede yer alıp kendisine masal okunan çocuk okuma yazma öğrendikten birkaç yıl sonra kendisi de uygulayıcı olup kardeşine ya da yakınındaki bir çocuğa masal okuyacaktır.

EK 1
KARDEŞİME MASAL OKUYORUM ŞARKISI
ÖZLEM YAVAŞ ÇAYLI

Bak bir varmış bir yokmuş
Oooo
Dünya çocuklarla doluymuş
Oooo
Her çocuk masal severmiş
Hepsi masalı hak edermiş
Ama bazısı bilmezmiş
Oooo
Kimse ona okumazmış
Renkli sayfalara dokunamazmış
Kitap kokusunu alamazmış
Oooo
Masallar resimli kitaplar
Oooo
Masallar büyülü dünyalar
Oooo
Masalla büyüyen çocuk
Zarar vermez kimseye
İyilik saçar herkese
Oooo
Gel sen de kardeşine
Masal oku her gece
İyilik saç herkese
Oooo
Kardeşim yok diyorsan
Etrafına bak yüzlerce
Çocuk var, oku birine
Oooo
Sen de sevindir onu
Anka kuşuyla uçsun
Keloğlan tasından içsin
Oooo
Dede korkut anlatsın
Hoca gölü mayalasın
Mevlana ona gel desin
Oooo
Karagöz anlamasın
Haci cavcav nerdesin
Bak bir varmış bir yokmuş
Oooo

OKUMA KÜLTÜRÜ ÇALIŞTAYI

STK'LARIN OKUMA KÜLTÜRÜNÜN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK POLİTİKALARI VE FAALİYET ALANLARININ OLUŞTURULMASI

(2. MASA)

Moderatör: Ali Çelik
Raportör: Sinan Öksüz
Katılımcılar: Merve Yavuzdemir, Emine Taşoluk, Hatice Büşra Öztürk, Filiz Tosyalı, Mehmet Doğan, Gülçin Beydemir, Hacer Özdemir, Muharrem Çelik, Halil Yavuz, Cevdet Acar

PROJE 1
OKULCA FUARDAYIZ

1. Projenin Adı
Okulca Fuardayız

2. Projeyi Öneren Kişi
Halil Yavuz

3. Projenin Sloganları
Kitap Geldi Dokunabilirim
Fuarda Şenlik Var / Fuarda Çocuk Var / Fuarda Gelecek Var / Fuarda Kitaba Dokun / Kitap geldi

4. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)
Kitap fuarı düzenlenen tüm iller

5. Amacı
- Öğrencilerin fuarları gezerken kitaplara karşı farkındalık kazanmalarını sağlamak,
- Fuarın amacına uygun, verimli ve etkin gezilmesini sağlamak,
- Fuarın verimli bir şekilde gezilmesi yazarlarla doğru birliktelik imzalı kitaba anlam katabilmek,
- Fuara gençlerin ve çocukların katılımını sağlanmak,
- Düzenlenen kitap fuarlarının önemini artırmak,
- Yazan gençlerin yazarlarla diyalog kurmalarını sağlayıp yeni yazarların ortaya çıkmasını sağlamak.

6. Gerekçesi
Öğrenciler kitap fuarlarını gezerken sadece gezi olarak görmektedirler. Fuardan önce öğrencilerin fuar hakkında bilgilendirilmesi kitaplara bilinçlilik oluşturur.

Önceliği okuma kültürünü geliştirmektir. Bir faaliyeti deneyimlemeden önce hakkında bilgi edinmek gerekmektedir. Fuarlar yeterince verimli kullanılamamaktadır. Çocuklar ve gençler başta olmak üzere tüm toplum önceden bilgi edinen kişiler hedef odaklı hareket edip zamandan tasarruf sağlayacaklardır.

7. Faaliyetlerin Açıklaması
Bilgilendirme çadırı: fuar ziyareti için yerel yönetimlerle iş birliği yapılır. Fuara getirilecek okullara randevu verilir. Randevu aralığında çadırın kapasitesi göz önünde bulundurularak birden fazla okul aynı anda getirilebilir.

Fuar alanına kurulan çadırda, fuar ziyaretine gelen öğrencilere fuar ve kitaplarla ilgili bilgilendirme yapılır ve akabinde öğrencilerin fuarı gezmeleri sağlanır.

a. Farkındalık
b. Harita kullanımı çalışması
c. İhtiyaçlar listesi oluşturma
d. Amaç belirleme
e. Sosyal medya paylaşımı
f. Fuar sonunda görüşmelerin raporlanması ve paylaşımı
g. Fuarda gezme süresi, öğretmen anne ve baba çocuk ilişkisi. Çocuk, kitap ve yazar ilişkisi.
h. Fuar gezme kültürünün eksik olması -Belli yazarların, öğretmenlerin, yayıncıların fuarlara katılmamasının sebeplerinin sorulması- fuar merkezinde fuar karşılama ofisi ya da fuar gezi rehberleri yetiştirmek için bir eğitim düzenlenmesi.

8. Yöntemi
Yerel yönetimlerle iş birliği yapılarak öğrenciler fuara taşınır. Okullarda kitap okuma kulüpleri oluşturulur. Fuarda stantlarda öğrenciler görevlendirilir.

Çocuklara "Fuar nasıl gezilir?", öğretmenlere "Fuara nasıl çocuk götürülür?", anne ve babalara "Fuar hazırlığı nasıl yapılır? Çocuğa kitap sevgisi nasıl verebilirim?" başlıklarıyla 45 dakikalık seminer verilir.

Fuar gezilerinde eğitim ve tanıtım yapacak gençler, üniversite öğrencilerinden seçilir. Askıda kitap uygulaması yapılarak ve toplanan kitaplar ihtiyacı olan okullara gönderilir.

9. Beklenen Sonuçlar

a. Hedef gruplar / yararlanıcılar üzerinde beklenen etkiler
- Öğrencilerin kitaplar hakkında bilinçlilik kazanmaları sağlanmış olacaktır.
- Farkındalık aratacaktır.
- Kitap fuarları bilinçli olarak gezilip en verimli şekilde yararlanılacaktır.

b. Proje Ürünleri / Somut Çıktılar
- Fuar alanlarında kalabalığın kontrolünün daha kolay olması.
- Her şehirde kasabada 250'şer kişilik gruplar seçilmesi. (Bu sayı her şehre göre değişir.)

10. Sürdürülebilirlik
- Öğrencilerde okuma kültürünün oluşması sağlanmış olacaktır. Daha sonraki yıllarda da proje devam ettirilebilir.
- Finans gerekir.
- Eğitimi verecek kişinin yatak + yemek + yol parası yılda bir kez belediye, valilik ya da sponsor olan bir STK tarafından karşılanabilir. Bu öğreti kişiden kişiye öğrenciden öğrenciye geçer okullar bunu her yıl devam ettirebilir. Bu semineri kendileri yapabilirlerse tekrar masraf gerekmez.

PROJE 2
MASAL SAATİ MEKÂN TANIR

1. Projenin Adı
Masal Saati Mekân Tanır

2. Projeyi Öneren Kişi
Merve Yavuzdemir

3. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)
Ankara, İstanbul, İzmir, Konya, Bursa, Gaziantep gibi pilot illerden başlanarak ülke geneline yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.

4. Amacı
Konu ne olursa olsun neredeyse tüm masallar bir mekân tarifi ile başlar. Esas olan konuya göre okuyucunun ya da dinleyicinin kendini o büyülü dünyada dolaşırken hayal edebilmesidir. Aslında hayal gücü sınır tanımaz. Özellikle de konu çocuklarsa... Yine de mekân her zaman olduğu gibi etkiler hisleri. Durum böyle iken masal saatleri neden tek bir mekânla sınırlı kalsın? Neden masallar kente, köye, doğaya ve daha birçok mekâna dağılmasın?

"Masal Saati, Mekân Tanır" projesi herkesi kendi masalını anlatmak için yüreklendirecek bir projedir. Dinozorlarla ilgili bir masalı bir doğa tarihi müzesinde dinlerken, trenle şehir şehir gezen bir kâşifin masalını tren vagonlarından birinde ya da kaybolmuş bir palamudun masalını ormanın içerisinde dinlemenin çocuklardaki yansımasını bir düşünün... Doktorların hikâyesini doktorlardan, bir şehir plancı annenin hikâyesini planlama stüdyosunda dinlemek eminim ki ailece kaliteli vakit geçirmenin en keyifli yolu olacaktır.

Projenin amacı, okuma kültürüne yeni bir boyut getirerek masalları deneyimlerle birleştirmek ve bu kapsamda herkesi kendi masalını anlatmak için yüreklendirmektir.

Proje ile çocukları doğrudan kitapla buluşturmak değil, kitapları deneyimlerle birleştirmek amaçlanmaktadır. Çocukların masalları, tema mekânlarda konunun uzmanlarınca dinlemesi, masal mekânını ve olaylarını bulundukları alanda deneyimlemesi ve yeni fikirlerini, sorularını doğrudan uzmanlarına ileterek cevaplarını araması çerçevesinde planlanmaktadır.

5. Özeti
Büyük şehirlerde ailece kaliteli vakit geçirmek için artan mekân sayısı ile ters orantılı olarak odak etkinliklerdeki azalma; diğer bir deyiş ile tiyatro, müze, bilim merkezi, kent parkları, tarihi alanlar, spor merkezleri vb. birçok çeşitli serbest zaman mekânlarındaki artışın aksine büyük şehirlerde rutin hâline gelen aktivitenin alışveriş merkezi odağında olması; diğer yandan küçük şehirlerde ise ailece şehirde vakit geçirmek için sosyokültürel olanakların az olması özellikle çocuklu ailelerin en büyük sorunları arasındadır. Oysa özellikle çocukluk döneminde ailece geçirilen kaliteli zaman gelecekte sağlıklı nesillerin oluşması ve kültürel bağların korunması için çok önemlidir.

Benzer bir şekilde, doğduğu andan itibaren çocuklarımıza yapabileceğimiz en önemli yatımlardan biri, onları kitapla buluşturmaktır. Çünkü okumak bir alışkanlık değil, bir kültürdür.

Toplumumuzda okuma kültürünün yaygınlaşması kapsamında yıllardır süre gelen uygulamaların odağını kitap oluşturmaktadır. Oysa odağımız insan olduğunda ya da daha da önemlisi odağımızda çocuklar yer aldığında okuma kültürüne yönelik çalışmaların kitaptan deneyim ve oyun odağına dönmesi başarıyı arttıracaktır. Çünkü kitap bir amaç değil, hayatı anlamak ve anlamlandırmak için bir araçtır.

6. Gerekçesi
Okuma kültürü stratejilerinin kitap odağında kurgulanması sonucu okullarda öğretmenler aracılığı ile evlerde ebeveynler aracılığı ile çocuk ve gençlere sunulan yöntemler ve projeler sürdürülebilir olmamakta ve yeni neslin gereksinimlerini yeterince karşılayamamaktadır. Zorunlu okuma listeleri, okuma çizelgeleri, okuma-sınav-not üçlüsü ya da okuma-ödül ilişkisi konuyu okuma kültüründen uzaklaştırmaktadır.

Bu proje ile yeni neslin beklentilerini daha doyurucu şekilde karşılarken okumayı hayatlarının doğal bir parçası hâline getirmek hedeflenmektedir. Doğal merak dürtüsünü farklı mekânlarda, farklı uzmanlarla ve farklı masal ve kitaplarla destekleyerek gençler ve çocukların kitaplarla buluşması sağlanacaktır. Ayrıca verilen temel bilginin ardından dağıtılacak "Daha fazla bilgi için kütüphanenizdeki ilgili diğer kitaplara başvurabilirsiniz." broşürleri ile çalışmanın sürekliliği de sağlanacaktır.

Ayrıca günümüz çocuklarının gelecek için anı biriktirmeleri de sağlanmış olacaktır.

7. Faaliyetlerin Açıklaması
Pilot illerde halk kütüphanelerinde görev alan ve bu kapsamda hevesli olan kütüphaneciler, ilde bulunan üniversitenin çocuk gelişimi, eğitim, psikoloji vb. ilgili bölümlerinden akademisyenler, belediyeler, konuya ilgili kurum ve kuruluş temsilcilerinden bir proje ekibi oluşturulur.

Proje ekibi kentin kimliği ile ilişkili olarak yıllık program oluşturur.

Program kapsamında belirlenen mekânlar ve konular, halk kütüphanesi koleksiyonunda bulunan doğru kitaplar ile eşleştirilir.

Çocuk ve masal konusunda uzmanlar ile masalın anlatılacağı mekân ve konunun uzmanları karşılıklı istişarelerle programların içeriğini, okunacak kitap sayısını, öncesinde ve sonrasında yapılacak etkinlikleri, paylaşım yöntemlerini vb. konuları planlar.

Her bir mekân için afiş ve ilgili kitaplar ile kütüphanenin tanıtımı için broşürler hazırlanır.

Halk kütüphanesinin sitesinden ve proje paydaşlarının sosyal medya hesaplarından 3'er aylık planlar şeklinde duyurulur ve belirlenen kontenjan doğrultusunda talepler toplanır. Mekânın ve yapılacak etkinliğin çapına göre kontenjan sayısı belirlenir.

Eş zamanlı olarak mekânında masal saati yapmak isteyen kurum ve kuruluşlar başvurularını il halk kütüphanesi başkanlığında kurulan proje ekinine yapar. Başvurunun uygun görülmesi ve kitap-etkinlik eşleştirmelerinin yapılmasının ardından talebe konu mekân sıraya alınır.

8. Yöntemi

"Masal Saati, Mekân Tanır" çok yönlü ve çok paydaşlı bir projedir. Projenin amacı çocukları doğrudan kitapla buluşturmak değil, kitapları deneyimlerle birleştirmektir. Çocukların masalları, tema mekânlarda konunun uzmanlarınca dinlemesi, masal mekânını ve olaylarını bulundukları alanda deneyimlemesi ve yeni fikirlerini, sorularını doğrudan uzmanlarına ileterek cevaplarını araması çerçevesinde planlanmaktadır.

Örneğin timsahlar ile ilgili bir resimli çocuk kitabını hayvanat bahçesinde timsah bakıcısından dinlemek ve masal sonrasında timsah hakkında daha fazla bilgi edinmek... Ya da arkeoloji müzesinde bir kazıya ilişkin masal dinleyerek sonrasında mini kazı alanlarında bire bir konuyu deneyimleyerek arkeolojik kazı hakkında bilgilerini geliştirme şansları bulmaları...

Birçok farklı mekân ve uzman ile sağlanabilecek bu proje; il halk kütüphaneleri ile iş birliği hâlinde organize edilebileceği gibi okullar ya da Kütüp-Anne Platformu gibi gönüllü çalışma yürüten sivil toplum kuruluşları ile de organize edilebilir.

Konuya ilişkin seçilebilecek kitaplar uzmanlar yardımı ile belirlenecektir. Etkinlik yapılacak yer ve doğrudan ilgili kişi, konuya uygun seçeceği kitap ve etkinliği belirledikten sonra belirli bir kontenjan ile ilana çıkar. Yeterli duyuru ile katılımcılar belirlenir ve etkinlik düzenlenir. Etkinlik öncesi ve sonrası yapılacak halkla ilişkiler çalışmaları ile daha fazla kurumun ya da mekânın ilgisi çekilerek projenin şehrin farklı noktalarında yaygınlaşması sağlanabilir.

Temaya dair öneri kitaplar öncesinde belirlenerek bir el ilanı formatında hazırlanabilir. Bu kitapların kütüphanelerde bulunduğuna ilişkin bir bilgi notu da söz konusu el ilanına eklenir ve etkinlik sırasında çocuklara dağıtılır. Böylece etkinliğin etkisi de artırılmış olacaktır.

9. Süresi

Projenin süresi 12 aydır.

10. Beklenen Sonuçlar

a. Hedef gruplar / yararlanıcılar üzerinde beklenen etkiler

- Toplumda okuma kültürünün gelişmesi fırsat eşitliğinin sağlanması ile gerçekleşecektir. Her çocuğun yeterli ve nitelikli kitaba ulaşmasının sağlanmasına ek olarak, kitaplarla doğru iletişimin de erken yaşta çocuklara sunulması önem teşkil etmektedir. "Masal Saati, Mekân Tanır" projesi toplumun her kesiminden çocuğa kitapların en keyifli yüzünü göstermek üzere kurgulanmıştır. Tamamen ücretsiz düzenlenecek bu etkinlikler, ilgili kurum-kuruluşların çocuklara dair sosyal sorumluluğunu sağlarken hayatında hiç müze görmemiş, hayvanat bahçesine gitmemiş, kelebekleri incelememiş, itfaiye arabasına binmemiş, kâğıt nasıl üretilir görmemiş ve hatta elma toplamamış çocukları keyifli bir masal çatısı altında toplayarak farklı deneyimlerle buluşturmayı ve böylece fırsat eşitliğine katkı sağlamayı hedeflemektedir.
- Farklı yaş, cinsiyet, etnik grup ya da dinden çocukların aynı anda mekânda olmaları gelecek neslin farklılıkları fırsat olarak görmesini sağlayacaktır.
- Ev, AVM ve okul üçgeninde büyüyen çocuklara ve kurulan aile düzenlerine alternatif ve kaliteli zaman önerisi olacaktır. Bu da hem çocukların kentin farklı noktalarını görmelerini, tanımalarını sağlarken diğer yandan farklı meslek gruplarına ve hayatlara ilişkin bilgi sahibi olmalarını, hayallerini ve inovatif kapasitelerinin gelişmesini sağlayacaktır.
- Çocukların şehirlerini paylaştıkları kişilere ilişkin duyarlılıkları artacaktır. İçinde yaşadıkları toplumu keşfedecek ve fark edeceklerdir. Örneğin bir ayakkabı tamircisi ya da bakkal... Her deneyim zihinlerini ve karakterlerini geleceğe dair şekillendirecektir.
- Toplumun sorumluluk ve sosyal ilişkilerini geliştirecektir.

b. Proje Ürünleri / Somut Çıktılar

- Birçok şeyi sadece kitaplarda gören ya da kulaktan dolma bilen bir nesil yerine masallarla birlikte yansımalarını gerçek hayatta gören, soran, sorgulayan ve verilen bilgi ile yetinmeyip öğrendikleri ve gördükleri ile kendi bilgisini üreten bir nesil oluşturmak.
- Okuma kültürü üst ölçek bir sorumluluktur. Salt bir kurumun ya da ailelerin bu kavramı üstlenmesi, toplumsal bir farkındalık için yeterli olmayacaktır. Bu nedenle, projenin hedefi; sorumluluğu, toplumun farklı kesimlerine paylaştırmaktır.
- Aileleri doğrudan kütüphanelere davet etmek her zaman yeterli olmamaktadır. Bu projeler ile çocukları ilgilerini çeken temalara ait mekânlarda keyifli kitaplarla buluşturduktan sonra daha fazlası için kütüphanelere davet etmek, katılımcıların dikkatini çekecek ve çocukları ile kütüphane kullanımlarını arttıracaktır.
- "Toplumsal bir farkındalık için, sosyal kalkınma için ülkemizde herkesin yapacak bir şeyleri vardır." inanışı ile oluşturulan bu proje aslında top yekûn bir okuma kültürü inşası sağlayacaktır.

11. Sürdürülebilirlik

İl halk kütüphanelerinin kendi binaları dışında da o şehrin okuma kültürü stratejisinde etkin rol oynaması planlanan proje ile toplumsal farkındalık oluşturulması hedeflenmektedir. Toplumsal farkındalık ile gelen aidiyet, projenin sürekliliğini sağlayacak en önemli unsurdur. Proje ile farklı mekânlarla farklı paydaşlar ile çok çeşitli masal saatlerinin yapılabileceğine ilişkin bir ilham oluşturulacaktır. Proje sonrasında yeni fikirler ve paydaşlar ile proje devam edecektir, çünkü masal etkinliklerine katılan ve konuya ilgi duyan topluluk için bir beklenti oluşturulmuş olacak. Hatta kontenjan nedeni ile etkinliklere katılamayanlar tekrarını talep edeceklerdir. Sürdürülebilmesi

için finansman gerekmekle birlikte esas olan projenin doğru merkezden ve doğru ekip tarafından sahiplendirilmesidir.

12. Maliyeti ve Finansman Kaynakları

Paydaş kurum / kuruluşlardan sağlanacak materyaller ile organizasyonlar yapılacaktır. Bu proje kurum ve kuruluşların çocuklara karşı, gelecek nesillere karşı sorumluluğu olarak düşünülebilir ki bu kapsamda sosyal sorumluluk olarak her mekân kendi özgün materyallerinin hazırlanmasında kendi imkânlarını kullanmalıdır. Organizasyonlarda halk kütüphanelerinden destek alınabileceği gibi Kütüp-Anne Platformu gibi sivil toplum kuruluşları aracılığı ile de etkinlikler yapılabilir.

OKUMA KÜLTÜRÜ ÇALIŞTAYI

KAMUNUN OKUMA KÜLTÜRÜNÜN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK POLİTİKALARININ OLUŞTURULMASI

(3. MASA)

Moderatör: Halis Kuralay
Raportör: Merve Ekinci
Katılımcılar: İclal Ekinci, Rukiyye Sakallı, Muhammed Kerem Kurtuluş, Beyza Aksu Dünya, Rukiye Us, Sibel Malkoç, Hazal Betül Yılmaz, Adem Irmak, Asya Çağlar Öztürk, Yiğit Anıl Güzelipek, Saynur Çetinkaya, Z. Nur Elkan, Mehmet Dinç, Halil İbrahim Tongur

PROJE 1

BEBEKLİK VE ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE OKUMA KÜLTÜRÜNÜN OLUŞTURULMASI

1. Projenin Adı

Bebeklik ve Erken Çocukluk Döneminde Okuma Kültürünün Oluşturulması

2. Projeyi Öneren Kişi

Rukiye Us

3. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)

Türkiye, Konya, Meram (ya da tercih edilen başka bir pilot ilçe)

4. Amacı

Projenin amacı ebeveynleri, çocukların çok küçük yaşlarda kitap ile tanıştırılması gerekliliğini, önemini ve bu noktada doğru kitap seçimi, doğru okuma yöntemi gibi konularda bilgilendirmek, farkındalık oluşturmak ve destek sağlamaktır. Bebeklik ve erken çocukluk döneminde düzenli kitap okumanın çocuklar üzerinde hem zihinsel hem de psikolojik olarak nasıl faydalar sağladığını ebeveynlere anlatmak bir diğer amaçtır. Kitapların; televizyon, telefon ve tabletlerin yerini alabileceği bilincini oluşturmak, ABD ve Avrupa da birçok ülkede olduğu gibi ülkemizde de çocuklarımızı bebeklik döneminden başlayarak kitaplar ile tanıştırılmasını sağlamaktır.

5. Özeti

Ülkemizde okuma seviyesinin düşüklüğünün en önemli nedenlerinden biri çocukların ilkokul döneminde kitap ile tanışması ve bu dönemin okuma alışkanlığı için geç olmasıdır. Sadece okuma kültürü adına değil, yeni nesillerin zihinsel ve psikolojik açıdan gelişmiş olması için bebeklikten itibaren çocuklara okuma alışkanlığı kazandırılmalıdır. Bu noktada ilk iş ebeveynlere ulaşmaktır. Ülkemizde bu konu ile ilgili birçok araştırma yapılmıştır. Fakat devlet kontrolünde zorunlu bir uygulama gerçekleşmemiştir. Aile Sağlık Merkezlerinde aşı kayıtlarına paralel kayıt kontrolü ile 12. aydan itibaren ebeveynlere ve dolayısıyla yeni nesillere ulaşmak mümkün olacaktır. Bilinçlendirme ve destek programı ile bebeklik ve erken çocukluk döneminde oluşturulan okuma kültürünün yeni nesillerin dil gelişimine, sosyal ve duyusal gelişime, erken okuryazarlık becerilerine, ebeveyn ve çocuk iletişimine ve ev ortamı niteliğine katkı sağladığı görülecektir. Bu durum hızlı öğrenen, düşünen, yorumlayan, üreten bir nesil için önemli ve gerekli bir adımdır.

6. Gerekçesi

Ebeveynleri, çocukların çok küçük yaşlarda kitap ile tanıştırılması gerekliliği, önemi ve doğru kitap seçimi, doğru okuma yöntemi gibi konularda bilgilendirmek, farkındalık oluşturmak ve destek sağlamak okuma kültürünün oluşturulmasında çok önemli bir noktadır.

Bebeklerin ve okul öncesi çocukların ilkokula kadar doğru kitap ve doğru okuma teknikleri ile karşılaşmaması ve "Bebek ne anlar kitaptan?" gibi düşüncelerin halkımızda yaygın olmasından dolayı bu konulara açıklık getirmek, öncelikle ebeveynleri eğitmek ve farkındalıklarını arttırmak gerekmektedir.

7. Faaliyetlerin Açıklaması

Proje kapsamında Sağlık Bakanlığı ve Kültür ve Turizm Bakanlığı arasında gerçekleştirilecek iş birliği ile Konya Meram ilçesinde ya da tercih edilen pilot bir ilçede aile sağlık merkezlerinde uygulanacaktır. Aile sağlık merkezlerinde aşı takvimini de göre 12. ay, 18. ay ve 24. ay aşısında kaymakamlık tarafından tercihen kütüphaneciler, ya da STK gönüllüleri bu konularda hizmet içi eğitim almış (yaşlara göre çocuk kitapları, kitap okuma yöntemleri, kitap seçiminde dikkat edilmesi gereken hususlar vs.) olmak kaydıyla bir görevli, kendisi için tahsis edilen bölümde (oda ya da masa) aşıdan önce ebeveynlere çocuğun yaş grubuna, ayına göre çocuklarda kitap okumanın önemi, okuma teknikleri ve kitap seçimi konusunda bilgilendirme yapacaktır. Bu konularla ilgili bilgilendirici broşür, bebek adına düzenlenmiş kütüphane kartı ve devlet tarafından verilecek olan hediye kitapları (Sağlık Bakanlığının D vitaminini 3 ay ücretsiz verdiği gibi) ebeveynlere verilmeli, okuma kültürü çalışmasından sonra aşıya geçilmelidir. 24. ay aşısından sonra kütüphanelerde yapılacak olan farklı projeler ile çocuklar düzenli olarak kütüphaneye, okuma etkinliklerine davet edilmelidir. Bu çalışma kayıt kontrolü ile tüm çocuklarda uygulanmalıdır.

8. Yöntemi

Projenin, aile sağlık merkezlerinde yapılmasının sebebi evde ya da özel hastanelerde doğum yapan annelere de devlet kontrolünde ulaşabilmek içindir. Uygulamaya 12. aydan itibaren başlanmasının sebebi ise ebeveynlerin ilk yıl bebeğin temel bakım ihtiyaçları üzerine yoğunlaşmaları ve ülkemizde henüz tam bir okuma bilincinin oluşmamış olmasından dolayı projenin uygulanabilirliğini yükseltmek içindir. Başarılı olunması durumunda doğumdan itibaren başlayan aşı takvimine göre (Doğumda, 1. ay, 2. ay, 4. ay, 6. ay, 12. ay, 18. ay ve 24. ay) aynı proje uygulaması gerçekleştirilebilir.

Görev alacak kişiler yaşlara göre çocuk kitapları, kitap okuma yöntemleri, kitap seçiminde dikkat edilmesi gereken hususlar gibi konularda eğitim almış donanımlı elemanlar olmalıdır.

Kaymakamlık tarafından tercihen kütüphaneciler ya da STK gönüllüleri bu konularda hizmet içi eğitim almış (Yaşlara göre çocuk kitapları, kitap okuma yöntemleri, kitap seçiminde dikkat edilmesi gereken hususlar vs.) olmak kaydıyla projede görevlendirilebilir.

Ebeveynlere verilecek olan bebeklik ve erken çocukluk döneminde oluşturulan okuma kültürünün fizyolojik ve psikolojik faydalarının yer aldığı bilgilendirici broşür, çocuklar için temin edilecek hediye kitaplar, bebek için kütüphane kartı ve aile sağlık merkezlerinde koridorlara doktor odalarına asılacak dikkat çekici posterler kullanılabilir.

9. Süresi

Projenin süresi 12 aydır.

10. Beklenen Sonuçlar

a. Hedef gruplar / yararlanıcılar üzerinde beklenen etkiler

Çocukların;

- Kendini ifade edebilme becerisinin gelişmesi,
- Merak duygusunun gelişmesi,
- Kelime hazinesinin zenginleşmesi,
- Yaşadığı dünyayı anlamlandırmasında yardımcı olması,
- Çocukların sosyal becerilerinin gelişmesi,
- Duyguları ve insan ilişkilerini anlamasına yardımcı olması,
- Çocuğun bedeninin ve zihninin sakinleşmesine yardımcı olması,
- Düşünme, problem çözme yeteneklerinin gelişmesi,
- Doğaya, insanlara ve diğer canlılara karşı hassasiyet oluşturma,
- Ahlaki ve değerler eğitimi noktasında doğrudan etki etmesi,
- Empati yeteneğinin gelişimine katkı sağlaması,
- Ebeveynler ile çocuklar arasında kaliteli zaman geçirme olanağı sağlama,
- Kitabı okuma etkinliği ile ebeveyn-çocuk ilişkisini kuvvetlendirilmesi,
- Ayrıca çocuk kitapları günlük konuşma dilinden farklı olarak dil bilgisi kuralları açısından daha doğru ve zengindir. Dolayısıyla doğumdan itibaren yapılabilecek ebeveyn ve çocuk beraber okuma aktiviteleri ileriki yıllarda çocuğun dil ve konuşma becerilerinin gelişimine ve okula hazır olma durumuna olumlu yönde katkı sağlayacaktır,
- Yürütücü / yürütücülerin kapasitelerindeki artış.

b. Proje Ürünleri / Somut Çıktılar

Sağlık Bakanlığının aşı takibinde bulunan tüm bebeklerin ebeveynleri bu proje kapsamında olacak ve tüm ebeveynler eğitim, bilgilendirme programından faydalanacaktır. Seçilen ilçedeki nüfusa ve bebek sayısına göre net bir sayı belirlemek mümkün olacaktır.

11. Sürdürülebilirlik

Proje faaliyetlerinin hedef kitle üzerinde oluşturacağı somut etkiler 2 yaştan sonra farklı kütüphane politikalarıyla desteklenerek devam edecektir.

Proje tamamlandıktan sonra kabul görürse faaliyetler tüm ülkede devam ettirilebilir.

Projenin bitiminden sonra sürdürülebileceği öngörülen faaliyetler için finansman gerekmemektedir.

12. Maliyeti ve Finansman Kaynakları

Kitap temini ve broşür basımı Kültür ve Turizm Bakanlığına aittir. Yaş grubuna uygun kitap basımı yapan yayınevlerine vergi indirimi yapılarak kitap temini ücretsiz olarak sağlanabileceği gibi Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğünden de temin edilebilir. Kütüphane görevlisi eğitim memuru için herhangi bir bütçeye gerek yoktur. Kütüphanedeki mesaisini sağlık ocağında tamamlayacaktır. STK'lardan bir gönüllü görevlendirilecekse bunun için herhangi bir bütçe söz konusu olmayacaktır.

PROJE 2
HASTANELERDE ÇOCUKLAR İÇİN KİTAP ALANLARININ OLUŞTURULMASI

1. Projenin Adı
Hastanelerde Çocuklar için Kitap Alanlarının Oluşturulması

2. Projeyi Öneren Kişi
Sibel Malkoç

3. Projenin Uygulanacağı Yer
Türkiye, bütün şehirler (Özellikle yeni yapılacak olan şehir hastaneleri bu projenin uygulanmasına oldukça uygundur.)

4. Amacı
- Çocuklara kitap okuma alışkanlığı kazandırmak,
- Çocukların kitap okuma alışkanlıklarını desteklemek,
- Tedavi süresini hastanede yatarak geçirmek zorunda kalan çocuklara hikâye anlatarak psikolojik destek vermek,
- Ders müfredatına uygun hikâye kitapları ile hastanede yatan çocuklara eğlenceli bilgi desteğinde bulunmak,
- Zorunlu olarak hastaneye gelen çocukları hastane ortamından uzak tutmak.

5. Özeti
Çeşitli nedenlerle her gün yüzlerce insan hastaneye gitmek zorunda kalıyor. Hangi sebeple olursa olsun hastaneye gidenler içinde en şanssız kişiler ise hasta olmadığı hâlde anne ve babanın gün içerisinde bırakacak yeri olmadığı için hastaneye gitmek zorunda olan çocuklardır.

Bu mecburiyeti yaşayanların maruz kaldıkları psikolojik etkileri en aza indirgemek ve bu zamanı amaçsız geçirmemeleri için "Sağlığımızı Doktorlar, Bilgimizi Kitaplar İyileştirir." sloganıyla temelini oluşturduğum "Okuma Evi" projesi hazırlandı. Hastane bahçelerinde ve yeni yapılan şehir hastanelerinde yapılması planlanan 'Okuma Evi' ile çocuklar hastanede geçirecekleri zamanı en iyi şekilde değerlendirecek. Ayrıca tedavi için hastanede yatmak zorunda olan çocuklar için de bulundukları bölümlerde oluşturulan okuma odaları ile onlara destek verilecek.

6. Gerekçesi
- Hastanelerde dahi olsa kitap okunabileceğini çocuklara göstermek,
- Kitap okuma alışkanlığının çocuklara kazandırılmasına yardımcı olmak,
- Çocukların kitap okuma alışkanlıklarını desteklemek,
- Hasta olmadığı hâlde hastaneye gelmek zorunda olan çocukları hastane mikrobundan uzak tutarak onlara daha sağlıklı ve eğitici bir alan oluşturmak,
- Tedavi süresince hastanede yatmak zorunda olan çocukların kitaplardan uzak kalmasına engel olmak. Hikâye kitapları ile onları bambaşka dünyalarla buluşturarak bulundukları ortamın olumsuz etkilerini en aza indirgemek,
- Tedavi için hastaneye giden anne veya baba bırakacak yeri olmadığı için çocuklarını da zorunlu olarak yanlarında getiriyor. Çocuk bütün gün ailesinin yanında hastane ortamında kalıyor. Orada geçirilen zaman içinde; çocuk hastane mikrobuna maruz kalıyor. Gördüğü ağır hastalar çocuğun psikolojisini bozuyor. O gün, çocuk için heba oluyor. Orada geçirdiği zaman içinde çocuğun huysuzluk yapmaması için eline tablet veya telefon gibi cihazlar veriliyor. Çocuğun bu cihazlara olan ilgisi arttırılarak teknolojik aletlere bağımlı hâle getiriliyor. Boş zamanlarını bu cihazlarla doldurmak yerine kitap okuyarak daha verimli geçirebileceği gösterilir.

7. Faaliyetlerin Açıklaması
Hastaneye gelen insanlar hem zamandan tasarruf etmek hem de yanında getirmek zorunda kaldığı çocuğuna aynı sıkıntıları tekrar yaşatmamak için hastanedeki bütün işlerini aynı gün bitirmek istiyorlar. Fakat tedavi görecek kişinin hastanede doktorla görüşmesi, muayene olması, istenilen tahlil veya radyolojik tetkikleri yaptırması ve bunların sonuçlarını alması, doktoruna göstermesi oldukça uzun sürmektedir. Tüm bunları yaparken hastanede geçirdikleri zaman hiç de azımsanacak bir süre değildir. Okuma evleri sayesinde çocuklar zamanlarını en iyi şekilde değerlendirmiş olacaklardır.

Kitap okuma alışkanlığı küçük yaşta kazandırılmalıdır. Çocuklara sağlanan bu imkân sayesinde birçok çocuğu kitap okumaya teşvik etmiş olacağız. Okuma evlerinde yer alan güncel kitap ve dergiler sayesinde çocuk yeni kitaplardan haberdar olacak. Raflardaki bir kitap mutlaka onun dikkatini çekecek. Böylece çocuğun kitaplara olan ilgi ve merakı artacak. Bu sayede kitap okumak için daha hevesli olacak.

Bu projede yer alan kişiler öncelikle kitap okumayı seven ve bunun için çaba gösteren kişiler olmalıdır. Gündemi takip eden ve sürekli kendini yenileyen, çocuklarla vakit geçirmeyi seven insanlar bu projede yer almalıdır.

Oluşturulan bu okuma evlerinde çalışacak kişiler öncelikle gönüllülük esasıyla çalışacaktır. Hikâye anlatıcıları gönüllü olabileceği gibi üniversitelerin uygun bölümlerinde okuyan öğrenciler burada stajyerlik yapılabilir.

8. Yöntemi
Hastane bahçelerinde okuma evleri kurularak hastane ortamındaki yukarıda belirtilen eksiklikler tamamlanmış olacak. Hastane bahçesinde okuma evlerinin oluşturulmasının imar açısından imkânsız olduğu yerlerde hastanenin sosyal alan olarak ayırdığı yerlerde proje hayata geçirilebilir. Yapılacak olan bu evler iki odadan oluşacak. Odalardan biri anaokul çağında olan çocuklara, diğer bölüm ise 6-15 yaş grubuna göre hazırlanacak. Bu alanlar yapılırken bazı noktalara özellikle dikkat edilecek. Bunlar:
- Her türden kitap ve dergilerin yer alacağı çocukların rahatlıkla ulaşabileceği raf dizaynı olan kitaplıklar,
- Yaş grubuna uygun masa ve sandalyeler,
- Her çocuk sandalyede oturarak kitap okumayı sevmediği için ortopedik yer minderleri,

- Okuduğu kitapları elinden bırakamayan çocuklar için kitap satış bölümleri,
- "Kitap Rehberi" adını verdiğimiz alanında uzman olmakla birlikte gönüllülük esasına dayalı yardımcılar,
- Anaokulu çağında olan çocukların yer alacağı bölümde ise onların rahatlıkla kullanacağı boyama kitapları ve boya malzemeleri,
- Gönüllü hikâye anlatıcıları,
- Bu evlerin iç ve dış duvarları canlı renklerle boyanmalıdır. Duvarlarda çocukta ilgi ve merak uyandıracak eğlenceli çizimler (çizgi film ve öykü kahramanları gibi) yer almalıdır.

9. Beklenen Sonuçlar

- Çocuklar hastanede kendileri için oluşturulan bu özel alanları görünce mutlu olacaktır. Böylelikle içindeki merak duygusu harekete geçecektir. Hiç aklında yokken kendini birden kitaplar arasında bulacaktır.
- Kitap okuyan çocukların hayal dünyaları her sayfada daha da büyür. Bu büyüklük, çocukların ileriki zamanlarda çözüm odaklı bireyler olmasını sağlayacaktır. Sadece kitaplarla dost olanlar, duygu ve düşüncelerini daha net anlatabilme yetisine sahip olacaktır. Daha çok okuyup kendini geliştirecektir.
- Kitap okuyan çocuklar, kendini daha iyi ifade eden, başarılı ve öz güveni yüksek bireyler olurlar. Düşünen, düşündüğünü yorumlayabilen ve bunu açıkça ifade eden bir topluma sahip olmak için kitap okuma alışkanlığı kazanmış bir toplum oluşturmalıyız.
- Okuma evlerinde okuduğu kitaplara sahip olmak isteyen çocuklar, satış raflarında bulunan kitapları satın alabileceklerdir. Böylece çocuk ve öykü kahramanının dostluğu devam edecektir. Bu sayede küçük de olsa Okuma Evi'nin giderlerine katkı sağlanmış olacaktır.
- Kitap okuma, odasında iyileşeceği günü bekleyen çocukların tedavi sürecine de destek olacaktır. Kitaplar sayesinde kaldıkları dört duvar arasından çıkıp bambaşka dünyalarda kendilerini bulacaklardır. Tedavi sürecinde en önemli şey moral ve motivasyondur.

10. Sürdürebilirlik

- Çocuklara kazandırılan ve kazandırılmış olan kitap okuma alışkanlığı ömür boyu devam eder.
- Proje tamamlandıktan sonra da faaliyetler devam edecektir.

11. Proje Maliyeti ve Finansman Kaynakları

Bu proje Millî Eğitim Bakanlığı, Kültür Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı tarafından desteklenebilir.

PROJE 3
AYDINLIĞA IŞIK KAT!

1. Projenin Adı

Aydınlığa Işık Kat!

2. Projeyi Öneren Kişi

Hazal Betül Yılmaz

3. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)

Türkiye; Ankara, İstanbul, İzmir, Mersin, Kayseri, Hatay

4. Amacı

Projenin amacı hapishanede hayatlarını devam ettirmek durumunda kalan çocukların, dışarıda bulunan hayata dâhil olduklarında sosyal yaşama uyumlu, hedefi ve hayalleri olan, kendinden emin ve planlı, sabıka kaydı olmasına karşın nitelikli olmalarına imkân sağlamaktır.

5. Özeti

Türkiye'de altı tane çocuk hapishaneleri bulunmaktadır. Bu hapishaneler Hatay, Kayseri, Mersin, Ankara, İstanbul ve İzmir illerindedir. Bu hapishanelerin içerisine Millî Eğitim Bakanlığının gerçekleştirdiği "Z Kütüphane" gibi renkli, eğlenceli ve bilgi dolu bir kütüphane alanı oluşturulması çocukların kitap ve dergilerle tanışmasına olanak sağlayacaktır. Kütüphane onların kendilerine yeni ufuklar açmasına vesile olacaktır. Kitaplar aracılığıyla birçok kahraman ile tanışacak ve kendilerine bu kahramanları örnek alacaktır. Merak ettikleri konuları araştırarak kendilerine katkı sağlayabileceklerdir.

Kütüphaneler sadece kitaplardan oluşmamalıdır. Nasıl günümüz kütüphaneleri artık sosyal yaşam alanı ise hapishanelerde kurulacak kütüphanelerde sosyal yaşam alanı hâline getirilmelidir. Kütüphane içerisinde yaş gruplarına göre ayarlanacak etkinlikler ile masal okuma saatleri, kişisel gelişim seminerleri; okuryazarlık, toplum önünde etkin konuşma, güzel konuşma, değerler eğitimi, yabancı dil, bilgisayar eğitimleri, hobi atölyeleri; resim, yemek yapımı, müzik ya da sanat vb. seminerler düzenlenmelidir.

6. Gerekçesi

- Proje; hapishanede yaşayan 0-17 yaş arası çocukların sosyal yaşama tutunmaları, kendilerini geliştiren, okuyan, araştıran bireyler olmasına olanak sağlayacaktır.
- Eğitim hayatlarına devam den çocuklara hikâye, roman, dergi gibi materyal desteği sağlanmamaktadır.
- Hapishanesi içerisinde Çocuk Kütüphanesi (Z Kütüphane gibi) açılarak çocuklar okumaya ve araştırmaya teşvik edilmelidir. Kütüphane içerisinde kişisel gelişim (İngilizce, bilgisayar vs.) eğitimleri, değerler eğitimi, hobi atölyeleri (resim, yemek vs. kursları) ile sosyal ve nitelikli bireyler olmaları sağlanmalıdır.

7. Faaliyetlerin Açıklaması

a. 6 Çocuk hapishanesinde çocuk kütüphanesi oluşturulması

- Kitap, dergi materyal desteği
- Bilgisayar, tablet alımı

b. Oluşturulan çocuk hapishanesinde kütüphaneci ve pedagog personel bulundurulması

- Hapishanede bulunan çocuklara okuması gereken kitaplar ile birlikte psikolojik destek verilmesi
- Kariyer planlaması yapılması

c. Oluşturulan Kütüphane içerisinde sosyal faaliyet yapılması

- Kişisel gelişim eğitimleri (Okuryazarlık, toplum önünde etkin konuşma, güzel konuşma, bilgisayar eğitimi, yabancı dil eğitimi vs.)
- Değerler eğitimi (genel kültür, adabı muaşeret, din eğitimi vs.)
- Hobi atölyeleri (yemek yapma kursu, çikolata yapım kursu, müzik kursu, sanat kursu vs.)

8. Yöntemi

- Hapishanedeki çocuklar, aileden ve sosyal hayattan uzak olduklarından suça meyillidirler ve tekrar hapishaneye girme ihtimalleri yüksektir. Hapishanede kaldıkları dönem içerisinde bu çocukların eğitilerek hayata tutunmaları, rehabilite edilmeleri, etkin birer birey olarak sosyal hayatta aktif rol almaları sağlanmalıdır.
- Adalet Bakanlığı: Çocuk hapishanelerinde kütüphane açılmasına izin vermeli.
- Millî Eğitim Bakanlığı: Hapishanelerde kurulacak kütüphanelere pedagog, rehber öğretmen ve düzenlenmesi planlanan eğitim ve seminerler için öğretmen desteği sağlamalı.
- Kültür ve Turizm Bakanlığı: Çocuklara uygun, kitap, dergi, materyal destekli kütüphane oluşturulmalı.

9. Süresi

Projenin süresi 12 aydır.

10. Beklenen Sonuçlar

a. Hedef gruplar / yararlanıcılar üzerinde beklenen etkiler

- Proje sonunda hedef kitlenin durumundaki somut gelişme. Hapishane süresince çocukların hâl ve hareketlerindeki değişim
- Hapishaneden çıkan çocukların ilk 1 yıl hayata tutunmalarındaki sürecin takibi
- Yürütücü / yürütücülerin kapasitelerindeki artış

11. Sürdürülebilirlik

- 2017 verilerine göre hapishanede bulunan 2800 mahkûm çocuk ve yeni mahkûm olan çocuklarla program devam ettirilebilir, geliştirilebilir.
- Proje ve faaliyetler 6 çocuk hapishanesinde gerçekleşecektir. Ancak yeni açılacak ya da açılması planlanan hapishanelerin ilk proje aşamalarında çocuk kütüphanesinin yer alması projenin sürdürülebilir olmasını sağlayacaktır.
- Proje sürecinde devlet ataması ile işe alınacak personeller ve akabinde yeni açılması planlanan hapishaneler ve kütüphaneler için planlama doğrultusunda ödeme gerçekleşebilir.

12. Maliyeti ve Finansman Kaynakları

Proje Bütçelemesi

Kütüphane fiyatı 50 m^2: 16.000 TL + KDV (Z kütüphane fiyatı baz alınmıştır.)
Kütüphane Materyal: 10.000 TL + KDV (1000 adet kitap düşünülmüştür.)
Bilgisayar ve tablet: 10.000 TL + KDV (5 bilgisayar, 10 tablet düşünülmüştür.)
1 KÜTÜPHANE MALİYETİ: 46.000 TL + KDV
TOPLAM MALİYET: 276.000 TL + KDV

PROJE 4

ÇOCUK KÜTÜPHANELERİNDE DRAMA KÖŞELERİ OLUŞTURMA

1. Projenin Adı

Çocuk Kütüphanelerine Drama Köşeleri Oluşturma

2. Projeyi Öneren Kişi

Saynur Çetinkaya

3. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)

Türkiye'nin her yerindeki kütüphanelerin çocuk bölümlerinde uygulanabilir.

4. Amacı

- Kütüphaneye değer katması,
- Çocukların kütüphaneye olumlu duygular oluşturması ve beslemesini sağlama,
- Doğrudan edebiyatla ilgili olan kukla oynatma ile çocuğun erken yaşta edebiyata olumlu bir tutum edinmesini sağlama,
- Kütüphane içinde yapılan farklı etkinliklere destek verecek nitelikte olması,
- Topluma fayda sağlaması,
- Sürdürülebilir nitelikte olması.

5. Özeti

Çocukların kütüphaneye gelmeleri için bir motivasyon kaynağı oluşturmak, kütüphanede okudukları eserleri kostümler ve kuklalar aracılığıyla canlandırarak okumaya karşı olumlu bir tutum geliştirmelerinin temel hedeflerini oluşturduğu projede çocuk kütüphanelerine veya kütüphanelerin çocuk bölümlerinin uygun köşelerine kukla sahnesi, kuklalar, kostümler, minderler ve bir ses sisteminin yerleştirilmesi planlanmıştır.

6. Gerekçesi

Benzer materyaller Amerika'daki kütüphanelerde kullanılarak çocukların kütüphaneye dolayısıyla okumaya olumlu tutum geliştirdikleri görülmüştür.

Ülkemizde de Üsküdar Mihrimah Sultan Çocuk Kütüphanesinde bu proje uygulanmış, çocukların ve ebeveynlerin kütüphane hakkında olumlu bir tutum edinmesi sağlanmıştır.

7. Faaliyetlerin Açıklaması

- Projenin uygulanacağı kütüphanenin belirlenmesi: Fiziksel şartları çocuklara uygun olmayan kütüphanelere öncelik verilerek projenin uygulanacağı kütüphanenin belirlenmesi.
- Kütüphane müdürü ile görüşme ve gerekli dilekçelerin yazılması: Yapılmak istenen projenin, hedeflenen sonuçların paylaşılması, yapılacak minderler için ortalama bir sayı belirlenmesi ve gerekli izinlerin alınması.
- Kütüphaneye teslim edilmesi planlanan ürünlerin üretimi ve alışveriş: Kütüphaneye bağışlanması planlanan kukla sahnesi ve kostüm standının mobilya atölyesinde; kostüm, kukla ve minderlerin terzide üretiminin yapılması. Ses sistemi için bir teknoloji mağazasından alışveriş yapılması.
- Ürünlerin kütüphaneye teslimi: Hazırlanan ürünlerin kütüphanede önceden belirlenen uygun köşeye yerleştirilmesi.
- Etkinlik: Kurulan drama köşesinin tanıtımı, uygun yaş grubuyla bir etkinlik düzenlenmesi ve çocukların bu yeni materyalleri bizzat kullanmasının sağlanması.

8. Yöntemi

Projeyi yürüten kişiler aralarında şu şekilde görev dağılımı yapabilirler: Kukla sahnesi ve kostüm standının temini; kostüm, kukla ve minderlerin temini, ses sisteminin temini; uygulanacak tanıtım etkinliğinin planlanması.

Bu şekilde bir görev dağılımı işlerin daha çabuk yürümesini sağlar. Projede çalışacak kişi sayısına göre bir kişi birden fazla görevi üstlenebilir.

9. Süresi

Materyaller kütüphanede sürekli kalacağı için proje süresiz bir projedir.

10. Beklenen Sonuçlar

a. Hedef gruplar / yararlanıcılar üzerinde beklenen etkiler

- Kütüphaneyi ziyaret eden çocuk sayısında artış
- Çocukların kütüphaneyi tekrar ziyaret konusunda hevesli olmaları
- Çocukların kendilerini ifade etme becerilerinin gelişmesi
- Edebiyata farklı bir açıdan bakabilmeleri ve bunun okuma kültürü edinebilmeleri için yeni bir kanal oluşturması

b. Proje Ürünleri / Somut Çıktılar

Projenin kütüphaneye gelen herkese ulaşması öngörülmektedir. Materyallerle kukla gösterileri, drama etkinlikleri düzenlenebilir ve böylece çocukların kütüphaneye olumlu bir tutum sergilemesi beklenir. Ayrıca kütüphanelere gelenlerin sayısında artış hedeflenmektedir.

11. Sürdürülebilirlik

Proje faaliyetlerinin hedef kitle üzerinde oluşturacağı somut etkiler proje kapsamında yapılan ürünlerin zarar görmemesi hâlinde devamlılık sağlayacaktır.

Projenin sadece yapım aşamasında finansman gerekmektedir.

12. Maliyeti ve Finansman Kaynakları

Gereken toplam bütçe: 5000 TL

Finansman kaynakları: Kalkınma Ajansı, ilgili STK'lar

PROJE 5
OKURLARIN TOPLU ULAŞIM BİNİŞ KARTLARI İLE ÖDÜLLENDİRİLMESİ

1. Projenin Adı

Okurların Toplu Ulaşım Biniş Kartları Üzerinden Ödüllendirilmesi

2. Projeyi Öneren Kişi

Yiğit Anıl Güzelipek

3. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)

Toplu ulaşım kartı kullanılan ve nüfusu 100.000-150.000 arasında olan pilot bir şehir.

4. Amacı

Bu projenin amacı toplumda kitap okuma alışkanlığının ödüllendirilmesi ve bu sayede kitap okuma kültürünün geliştirilmesidir.

5. Özeti

21. yüzyılla birlikte küreselleşme nosyonu akademik çalışmaların başlıca konularından biri hâline gelmiştir. Küreselleşme sürecine ilişkin farklı ideolojik yaklaşımlar söz konusu olsa da herkesin hemfikir olduğu konu, bu süreçte fayda sağlamanın veya bir başka ifadeyle sürecin kazananlar tarafında olmanın yolu nitelikli yurttaşlar yetiştirmekten geçmektedir. Aksi takdirde, sürecin yıkıcı etkileri geri kalmış toplumlarda son derece negatif dinamikler şeklinde tezahür etmektedir. Şüphesiz ki dünya üzerindeki tüm gelişmiş ülkelerin ortak özelliği okuma alışkanlığına sahip vatandaşların nüfusa oranla oldukça yüksek bir paya sahip oluşudur. Pilot bölgeler özelinde kitap okurlarının toplu ulaşım biniş kartlarına bonus krediler yüklenerek ödüllendirilmesi ve bu özendirici uygulama sayesinde toplumda kitap okuma oranının arttırılmasıdır.

6. Gerekçesi

Bu projenin hedef kitlesi yaş, eğitim seviyesi gibi kriterler gözetilmeksizin bütün şehir halkıdır. Toplu ulaşım biniş kartlarına bonus bakiye yüklenmesi uygulamasının okurlar arasında rekabeti arttırması amacıyla her ay 50 kişiyle sınırlı tutulması planlanmaktadır.

7. Faaliyetlerin Açıklaması

Her ay 50 kişiyle sınırlı olmak kaydıyla okumuş olduğu bir kitaba ilişkin "Sen olsan bu kitabın sonunu nasıl bitirirdin?" sorunu el yazısıyla 1 sayfalık bir özet şeklinde belediyelere getiren okurların toplu ulaşım kartlarına 10 liralık bir bakiye hediye edilecektir. Projenin amacına hasıl olması açısından kitap türü gözetilmemiştir ve kitabın türü okurun seçimine bırakılmıştır.

8. Yöntemi

Projenin hayata geçirilebilmesi açısından bir belediyenin projeye ortak olması şarttır. 1 sayfalık kitap kritiğini getiren okurun yazısını kontrol eden bir belediye görevlisi, şartları sağladığını düşündüğü okurun toplu ulaşım biniş kartına bonus bakiyeleri yükleyecektir. Bu nedenden ötürü pilot şehrin düşük nüfuslu şehirler arasından seçilmesi projenin sürdürülebilirliğinin test edilmesi açısından daha sağlıklı sonuçlar verecektir.

Projenin uygulanmasında herhangi bir ekipman veya mal ve hizmet alımına ihtiyaç duyulmamaktadır. Ayrıca projeye ilişkin duyuruların sosyal medya üzerinden paylaşılması herhangi bir reklam giderini de gerektirmemektedir.

9. Süresi

Projenin süresi 3 (üç) aydır.

10. Beklenen Sonuçlar

a. Hedef gruplar / yararlanıcılar üzerinde beklenen etkiler

Projenin yararlarının ölçülmesindeki temel belirleyici kurum, şehir ve üniversite kütüphaneleri olacaktır. Proje başlamadan önceki dönemde aylık kütüphaneden ödünç alınan kitap sayısı istatistiksel olarak hesaplanacaktır. Bunun akabinde ise proje için öngörülen sürede kütüphane kullanımı oranı hesaplanacaktır. Proje dönemi içerisinde kütüphane kullanımında meydana gelecek oransal bir artış projenin pozitif yönde ilerlediğini kanıtlar nitelikte olacaktır.

b. Proje Ürünleri / Somut Çıktılar

Projeden beklenen en önemli somut çıktı kütüphane kullanımı oranının artırılması ve buna bağlı olarak toplumda kitap okuma kültürünün geliştirilmesidir. Projenin uygulanması safhasında şehirdeki okurlar arasında rekabetin oluşması beklenmektedir. Bilhassa projenin lise ve üniversite öğrencileri ile projenin temel muhatabı olan belediye çalışanları arasında popülerlik kazanması beklenmektedir. Bunların haricinde ise proje süresi tamamladıktan sonra dahi kitap okuma alışkanlığı kazanmış bireylerin bu alışkanlıklarını yakın çevrelerine de yayarak kalıcı bir kültür oluşturmaları hedeflenmektedir.

11. Sürdürülebilirlik

Projeden fayda sağlandığı takdirde bu çalışmanın Türkiye genelinde uygulanması hedeflenmektedir. Projenin uygulanabilmesi için mal veya hizmet satın alımı gerekmediği için projenin sürdürülebilirliği için ek bir finansmana ihtiyaç duyulmamaktadır.

12. Maliyeti ve Finansman Kaynakları

Projenin 3 aylık toplam maliyetinin 1500 lira olması hesaplanmaktadır. Projenin finansmanı ise ilgili belediye tarafından sağlanacaktır.

PROJE 6
KÜLTÜR KOLİ VE MAHALLE KÜTÜPHANELERİ

1. Projenin Adı
Kültür Koli ve Mahalle Kütüphaneleri

2. Projeyi Öneren Kişi
Zekiye Nur Elkan

3. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)
Türkiye, Bursa, Nilüfer veya başka bir il, ilçe

4. Amacı
Projenin amacı her çocuğu, doğumu itibarıyla (gelir seviyesi ne olursa olsun) okul öncesi dönemlerinde doğru kitapla tanıştırmak, onun kitaplarla fiziksel bağ kurmasını sağlamaktır. Her çocuğun kitapla dokunarak, işiterek, görerek iletişim kurması, 0-6 yaş aralığında minik bir kütüphane sahibi olması, okuma kültürü alışkanlığını kazanması ve bunun kalıcı hâle gelmesidir. Proje, çocuk ile kitap arasındaki tüm duvarların kaldırılmasını hedeflemektedir. Kitap koli, çocuğun yaşam alanı içine misafir olmuştur.

5. Özeti
Her çocuğun 0-6 yaşlar arasındaki gelişim dönemlerinde minik bir kütüphane sahibi olması, kitap ile dokunarak, işiterek, görerek iletişim kurarak büyümesini sağlamaktır. Kitap kullanımı alışkanlığının kazandırılması ve bu alışkanlığın kalıcı davranış hâline dönüştürülmesi projenin temel hedefidir. Proje "KÜLTÜR KOLİ" adı altında her çocuğun ev adreslerine T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından hazırlanmış kitapların ulaştırılmasını sağlayacaktır. 0-3 ve 3-6 yaş aralığı olmak üzere iki grupta kültür kolilerin gönderiminin yapılması planlanmaktadır. Mahalle muhtarları yeni doğan ve 3 yaşından gün almış çocukların isimlerini bakanlığa bildirecektir. Her çocuk 0 ve 3 yaşında olmak üzere ev adreslerine ulaştırılan iki kitap kolisi ile buluşacaklardır. Bu kitaplar çocukla iletişim kuran, dil bilincini, duyarlı ve ilkeli yaşama profilini artıran kitaplar olmalıdır. Kitap seçimlerini yaparken çocukların hayal dünyaları ile derinlemesine bağlantı kuran kitap listelerinin oluşturulmasına dikkat edilmelidir. Her kitap çocuğun yaş grubuna göre hayal gücü kapılarını açık tutacak kadar güçlü olmalıdır. Masal kitabı mutlaka her çocuğun kütüphanesinde bulunmalıdır. Masalların dilin ve kültürün gerçek zenginliğini oluşturduğu unutulmamalıdır. Yazar Adnan Bin Yazar'ın "15 Türk Masalı", Grimm ve Andersen masal kitapları, Nasrettin Hoca ile düşünme kitapları, bez kitaplar, işitsel ve sessiz kitaplar, boyama kitapları listelerin içinde yer almalıdır. Çevre bilincinde farkındalık yaratan kitaplar da vardır ve liste içinde yer almalıdır. Kitap adedi bu işi yapacak olan ekip tarafından belirlenmelidir.

Kültür Koli projesini yönetecek olan ekip; "**yazar, çizer, editör, yayınevi, akademisyen, kütüphaneci ve çocuk gelişimi uzmanı"** olan kişilerden oluşturulmalıdır.

Kültür Koli Ekibi **"Kültür Koli Kitap Eki"** adı altında yeni çıkan kitapların tanıtımının yapıldığı eki periyodik olarak (3 aylık periyotlar ile okul dönemlerinde düşünülebiliriz.) yayınlamalıdır.

Yeni doğan çocuklarımız için hazırlanan birinci kolinin içinde çocuğun kayıtlı olduğu ikamet adresine en yakın mahalle kütüphanesine ait çocuğun adına hazırlanmış "**kütüphane kartı**" da eklenmelidir. Bu proje ile her çocuk doğar doğmaz kütüphane kartına T.C. kimlik kartı gibi sahip olacaktır. Bu kitapların sesli formatları da e-devlet hesaplarına eklenebilir. Çocuğun engel durumu var ise bu durum göz önüne alınarak itina ile kitap listesi oluşturulmalıdır.

Bu proje her mahallenin muhtarlık binaları veya pazar alanları içinde oluşturulacak **"Mahalle Kütüphaneleri"** ile desteklenmeye devam edecektir. Halkın kolay ulaşım sağlayacağı mahalle kütüphaneleri okuma kültürünü geliştirme konusunda hızla yol kat edeceğimiz bir oluşum olacaktır. Bu kütüphane binalarının prefabrik yapılar olarak inşa edilmesi her bakımdan avantaj sağladığı göz önünde bulundurulmalıdır. Mahalle kütüphanelerinin içinde televizyon, bilgisayar, internet ve broşür bulunmamalıdır. Yalnızca Kültür Koli Kitap Eki bulundurulması uygundur. (Örn: Tudem Yayınları kitap eki aylık olarak yayınlanmaktadır.)

Bu yapılarda dışarıdan içerinin görünebilinir olduğu iri camların yer alması okuma kültürünü teşvik etmesi bakımından avantaj sağlayacaktır. Mahalle Kütüphaneleri kültür koli ekibi ile de iletişim hâlinde olmalıdır. Bu kütüphanelerin iç mekânları kitap kampanyalarının, drama ve kitap atölyelerinin gerçekleştirilebileceği mekânlar olarak düşünülmelidir.

6. Gerekçesi
Projedeki hedef kitle 0-6 yaş aralığı çocuklardır. Çünkü çocuğun çevresi ile iletişimini sağlayan dil gelişimi, konuşma becerisi ve kelime hazinesi bu yıllarda zenginleşir. Bu dönem, çocuklarımızın kendilerini ve çevreyi keşfettikleri ve öz güvenlerini kazandıkları dönemdir. Doğru uyarı ve yönlendirmeler, çocuğun dikkat eksikliğinin giderilmesine, farkındalık duygusunun artmasına, daha güvenli, paylaşmayı seven, sosyal bireyler olarak yetişmesine katkı sağlar. Bu dönemde doğru ve zamanlı uyarılarla gerekli temeller atılmazsa ileriki yaşlarda bu becerileri geliştirmek zorlaşır hatta kimi zaman imkânsız hâle gelir.

7. Faaliyetlerin Açıklaması
Proje "KÜLTÜR KOLİ" adı altında her çocuğun ev adreslerine T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından hazırlanmış kitapların ulaştırılmasını kapsamaktadır. 0-3 ve 3-6 yaş aralığı olmak üzere iki ayrı koli ile kitap gönderimi yapılması planlanmaktadır.

8. Yöntemi
Mahalle muhtarları yeni doğan ve 3 yaşından gün almış çocukların isimlerini bakanlığa bildirecektir. Her çocuk, 0 ve 3 yaşında olmak üzere ev adreslerine gönderilen iki kitap kolisi ile buluşacaktır.

Bu kitaplar; çocukla iletişim kuran, dil bilincini, duyarlı ve ilkeli yaşama profilini artıran kitaplar olmalıdır. Kitap seçimlerini yaparken çocukların hayal dünyaları ile derinlemesine bağlantı kuran kitap listelerinin oluşturulmasına dikkat edilmelidir.

9. Süresi

Proje (1) yıl ile başlatılabilir. Projenin gözle görünür sonuçlarının alınması 3-6 yıl zaman aralığındadır. Dünya ülkeleri tarafından kabul görmesi mümkündür. Proje bu anlamda her çocuğun doğumla başlayan vatandaşlık hakkı olarak süresiz uygulanabilir. "Çocuk Hakları Evrensel Bildirgesi' maddesi olarak kabul edilebilir.

10. Beklenen Sonuçlar

0-6 yaş aralığındaki tüm çocukların minik bir kütüphane sahibi olması, çocuklarda kitap okuma alışkanlığının kazandırılmasıdır. Çocuğun çevresi ile iletişimini sağlayan dil gelişimi, konuşma becerisi ve kelime hazinesinin geliştiği bu yıllar kalıcı alışkanlıkların kazandırılmasında önemlidir. Bu dönem çocuklarımızın kendilerini, çevreyi keşfettikleri ve öz güvenlerini kazandıkları dönemdir. Proje bu kalıcı alışkanlığı sağlayacaktır.

a. Proje Ürünleri / Somut Çıktılar

Bu projenin adreslere ulaştırılacak kitaplar ile kitap eki basımı dışında bütçeye ihtiyacı yoktur. Kültür Koli içerisinde kitap seçimini belirleyecek olan yazar, çizer, editör, yayınevi, akademisyen, kütüphaneci ve çocuk gelişimi uzmanı gönüllü kişiler internet üzerinden paylaşacakları ortak çalışma ile bu listeleri oluşturabilir.

Kültür Koli ve Mahalle Kütüphaneleri hizmeti kamunun görevidir. STK'lar bu projeye destek vereceklerdir.

11. Sürdürülebilirlik

Bu proje kamu yönetiminin herhangi bir koşul öne sürmeksizin çocuklara vermesi gereken bir kamu hizmetidir.

Altı yıl projeyi uygulayabilir isek okuma alışkanlığının kazandırılması sürecinde çocuklarımızdaki olumlu sonuçları gözlemleyebiliriz. Okuma oranlarının artışını istatistikler ile de takip edebiliriz.

12. Maliyeti ve Finansman Kaynakları

Proje faaliyetleri kamunun görevidir. Proje maliyetinin Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından karşılanması beklenmektedir.

OKUMA KÜLTÜRÜ ÇALIŞTAYI

ÖĞRENCİLERİN OKUMA KÜLTÜRÜNÜN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK YAPILACAK FAALİYETLERİN OLUŞTURULMASI

(4. MASA)

Moderatör: Salih Uçak
Raportör: Serkan Özkan
Katılımcılar: Remziye Uludağ Kırçıl, Aziz Doğan, Mevlüt Ekingen, Fatma Eroğlu Genç, Keziban Biçer, Hülya Ünsal, Nur Cengiz, Tuba Kaçar, Dursun Ali Emecen, Keziban Özcan, Ümit Yaşar Özkan, Asım Gültekin, Reyhan Özmen, Nuray Karabayır, Mevlüde Kurt, Filiz Çoban, Gülsüm Şirin, Kübra Güran Yiğitbaşı

PROJE 1
BENİMLE BENİM İÇİN OKU ANNE

1. Projenin Adı
Benimle Benim İçin Oku Anne

2. Projeyi Öneren Kişi
Aziz Erdoğan

3. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)
İstanbul, Bağcılar

4. Amacı

Genel amaç: İstanbul'un Bağcılar ilçesi örgün eğitim kurumları çocuklarının ve annelerinin; sosyokültürel gelişimlerine katkı sağlayarak, okuyan, sorgulayan, analitik düşünebilen, toplumsal gelişmeyi ve kalkınmayı arzulayan, kendisine ve çevresine faydalı bireyler olmalarına katkı sağlamak.

Özel Amaçlar:

a. Bağcılar ilçesi örgün eğitim kurumlarındaki çocukların okuma bilincine sahip olmalarını sağlamak,

b. Bağcılar ilçesi örgün eğitim kurumlarındaki çocukların annelerinin, okuyan ebeveynler olarak çocuklarına rol model olmalarını sağlamak,

c. Okul kütüphanelerinin kitap sayılarını arttırmak.

5. Özeti

Bağcılardaki belirlenen 80 okulda eğitim gören öğrenciler ve annelerinin birlikte, komisyonca belirlenen bir kitabı her ay okur. Okudukları kitapları interaktif bir biçimde rehber öğretmenlerle değerlendirir. Öğrencilerin ve annelerin iletişimi, okuma kültürü, ifade zenginliği önem arz eder. Her okuldan gönüllü seçilen Benimle Benim İçin Oku Anne projesi rehber öğretmeniyle uzmanlar buluşur. Okul kütüphaneleri güncel kitaplarla zenginleştirilir.

6. Gerekçesi

a. Projemiz programın hedefleri ve öncelikleri ile aşağıda da belirtildiği gibi doğrudan ilgilidir.

b. Projemiz; Bağcılar örgün eğitim kurumlarında okuyan öğrencilerin kitap okuma bilinci kazandırmaya yöneliktir.

c. Bağcılar örgün eğitim kurumlarında okuyan öğrencilerin annelerine kitap okuma bilinci kazandırmaya yöneliktir.

d. Çocuk ve annelerinin kitap okumayı sürdürülebilmeleri amacıyla okul kütüphanelerinin kitap sayısını arttırmaya yöneliktir.

7. Faaliyetlerin Açıklaması

Kuruluş ve Roller: Proje faaliyetlerini yönetecek ekip, projenin başlaması ile birlikte hemen oluşturulacaktır. Bu ekip, 9 aylık proje süresince her biri belirli sorumluluk üstelenecek 6 kişiden oluşmaktadır.

a. Proje Başkanı: Proje başkanlığını Bağcılar Kaymakamı üstelenecektir. Proje başkanı projenin, proje teklifine uygun yönetilmesini sağlayacaktır.

b. Proje Yürütücüsü: Proje yürütücülüğünü Bağcılar Kaymakamlığı Yazı İşleri Müdürü üstelenecektir. Proje Yürütücüsü, proje başkanı adına proje ile ilgili iş ve işlemlerin yerine getirilmesini sağlayacaktır.

c. Proje Koordinatörü: Bağcılar İlçe Millî Eğitim Şube Müdür Vekili Aziz Erdoğan projemize gönüllü olarak proje koordinatörlüğü yapacaktır. Projenin proje teklifine uygun yönetilmesinden sorumlu olacaktır. Genel koordinasyon, üç ayda bir rehber öğretmenlerle geri bildirim çalıştayları düzenleyecek, yazarlarla ve yerel yetkililerle iletişimi sağlayacaktır.

d. Halkla İlişkiler Sorumlusu: Bağcılar Belediyesi'nden bir elemanın, proje süresince belirlenen kıstaslara göre annelerin seçilmelerinden ve bu tür ailelerin tespitinde, anne ve çocukların ilçe kütüphanelerinden de faydalanabilmeleri için üyeliklerini gerçekleştirecek ve projenin daha çok kişiye duyurulmasını sağlayacaktır. Ayrıca projeye katılmada sorun yaşayan annelerle iletişimi sağlayacaktır.

e. İdari Asistan: Proje süresince oluşturulacak ekipte tüm evrak işlerini takip edecek, telefonlara bakacak ve proje ile ilgili tüm gelir, gider işlerinin evraklarını hazırlamaktan sorumlu olacaktır.

f. Rehber Öğretmenler Koordinatörü: Rehber öğretmenler tarafından seçilecek bir rehber öğretmen koordinatör olarak görevlendirilecektir. Rehber öğretmenler koordinatörü tüm rehber öğretmenler arasındaki iletişimi sağlayacak, üç aylık geri bildirim çalıştaylarının düzenlenmesinde koordinasyonu sağlayacak, rehber öğretmenlerin koordinasyonu ve ihtiyaçları hususlarında proje koordinatörü ile birlikte görev alacaktır. Ayrıca projede yer alan annelerin projeye katılım sürecindeki olası sıkıntılarında halkla ilişkiler sorumlusu ile birlikte annelerle iletişim kuracak, moral ve motivasyon kazandıracaktır.

Proje ekibi her ay düzenli olarak, proje süresince 9 defa toplanacaktır. Ele alacağı konular:

- Bir önceki ayın faaliyetleri ile ilgili raporun sunulması (Bir aylık süre içinde elde edilen sonuçlar, başarılar, karşılaşılan problemler ve bu problemler ile ilgili alınacak tedbirler vb.)
- Faaliyetlerin planlanması ile ilgili raporun sunulması (Bir sonraki ay gerçekleştirilecek faaliyetlerin detaylı planlanması vb.)

Proje ekibinin toplantılarında alınan kararlar rehber öğretmenler koordinatörü vasıtasıyla okullardaki tüm rehber öğretmenlere iletilecektir.

Projeye ilişkin raporlar: Aylık proje ekibi toplantı raporları, eğitmenlerin eğitim sonu raporları, rehber öğretmenlerin üç aylık faaliyet raporları, halkla ilişkiler sorumlusunun 3'er aylık raporu, idari asistanın aylık raporları bir araya getirilerek projenin ara ve nihai raporlarını oluşturacaktır. Bu sayede yöntem ve işleyiş konusunda farklı

görüşler ortaya konabilecek ve bunlara ek olarak yararlanıcıların fikirlerini de içeren geri bildirimler rapora eklenecektir.

Çıktılar:

- Projeyi yürütebilecek nitelikte altı kişilik proje ekibi oluşturulacaktır.
- Proje ekibi 9 toplantı yapacaktır.

8. Yöntemi

Bu faaliyetin amacı proje çalışmalarının ortak bir noktadan takip edilebilmesi ve bir merkezden yönetilebilmesini sağlamaktır. Bunun için bir ofis hazırlanacaktır.

Proje ofisi kaymakamlık bünyesinde en az 25 m^2lik bir oda proje ofisi olarak hazırlanacaktır.

Ekipman ve malzeme alımını gerçekleştirecek bir ekip kurulacaktır.

Proje ofisine muhtelif ofis malzemeleri, dosya, klasör, A4 vb. satın alınacaktır.

Kursiyer bilgilerinin ve evraklarının düzenli olarak dosyalanması için 1 adet fotokopi özellikli lazer yazıcı satın alınacaktır.

Kayıtların ve çeşitli dokümanların bilgisayar ortamında tutulabilmesi için 1 adet taşınabilir bilgisayar satın alınacaktır.

9. Süresi

Projenin süresi dokuz (9) aydır**.**

10. Beklenen Sonuçlar

a. Hedef gruplar / yararlanıcılar üzerinde beklenen etkiler

Projemize katılacak 4000 çocuk ve anne;

- Kitap okuma alışkanlığı kazanacak,
- Çocuklar kitap okumayla kişisel gelişimlerine katkı sağlamayı öğrenecek,
- Anneler çocuklarına kitap okuma hususunda rol model olabilecek,
- Çocuk ve anne iletişimleri sağlıklı, verimli ve etkin bir şekilde kurulabilecek,
- Kitap okumaya bütçe ayıramayan aileler kitap okuyabilecek,
- Toplumsal kalkınmaya katkı sağlayacak bilinçli, okuyan, sorgulayan ve analitik düşünebilen bireylerin yetişmesine katkı sağlanmış olacaktır.
- Projede seçilecek çocuklar ve anneleri genellikle sosyoekonomik açıdan dezavantajlı durumdadırlar. Bu aileler kitap alımı için bütçe ayıramayan, kitap okumaktan daha önemli hayat mücadeleleri ile uğraştığını düşünen ailelerdir. Bu proje, böyle durumda olan ailelerin çocuklarına ve annelerine verilecek olan destekle beslenme, barında ve güvenlik ihtiyaçlarını karşılayamamış ailelerin hayata tutunmalarını kolaylaştıracak, moral ve motivasyonlarını arttıracak bir etkinlik olacaktır. Aynı zamanda okuma etkinlikleri ile rehber öğretmenlerden alacakları kişisel gelişim desteğiyle anne ve çocuk iletişimleri kuvvetlenecek, çocuklar karşılaşacakları olası sorunlarında daha bilinçli ve yön verebilecek bilinçli ebeveynlere sahip olacaklardır.
- Uyuşturucu, sigara, alkol, günümüzün teknolojik tuzaklarına maruz kalan çocuklar, arkadaşları ve toplumla olan iletişimleri ve davranışlarını düzenleyebilen bir anneye sahip olduklarında ailelerine ve topluma faydalı bireyler olacaklardır.

- Proje ortağı Bağcılar Belediyesi son yıllarda ulusal ve uluslararası birçok proje gerçekleştirerek teknik ve yönetim kapasitesini geliştirmiştir. Büyük bir nüfusu başarıyla yöneten Bağcılar Belediyesi gerek sosyal yaşam alanlarını inşa etmekle, gerekse vatandaşlarının dilek ve isteklerini sürekli dinlediği mahalle görüşmeleri ve pek çok istişare toplantıları ile halkının yanında ve halkının ihtiyaçları doğrultusunda faaliyetlerini sürdürmektedir.
- Belediyeler Birliği'nin Millî Eğitim Bakanlığı ile imzaladığı protokol gereği Bağcılar Belediyesi de "Okullar Hayat Olsun" projesinde etkin ve verimli bir rol üstlenecektir. Ancak pilot uygulamalarının gerçekleştirileceği bu proje ile belli bir zümreye ulaşabilecektir. Projemizle Belediyemiz ilçe genelinde örgün eğitim kurumlarına ulaşmış olmakla ilçe halkına götüreceği bu hizmetle ilçedeki sosyo-kültürel hayata önemli ölçüde katkı sağlayacaktır.
- Bağcılar İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü çocukların kitap okuma etkinliklerinde aktif ve faal olarak rol alacak ve örgün eğitim kurumlarına okuyan ve okumayı seven çocuklar kazandırarak eğitime ayrıca bir katkı sağlayacaktır. Diğer proje ortağı bölgemizin tek üniversitesi olan Altınbaş Üniversitesi de kendi sosyal sorumluluk projesi olarak sahipleneceği rehber öğretmenlere sağlayacağı eğitimler vasıtasıyla bölgede sosyal ve kültürel kalkınmaya destek sağlayacaktır.

b. Proje Ürünleri / Somut Çıktılar

- Rehber öğretmenler eğitim sertifikası alacaklardır.
- 4000 çocuk ve anne ayda 2'şer kitaptan 9 ayda 18 kitap okuyacaktır.
- Tüm katılımcılar katılım belgesi alacaklardır.
- 18 adet okuma günleri etkinliği düzenlenecek, bu etkinliklerin 4 tanesi ev ortamında gerçekleştirilecektir.
- Kadınlar artık evlerde "altın günleri" dışında "okuma günleri" düzenleyeceklerdir.
- 72.000 kitap çocuk ve annelere, 28.000 kitap okul kütüphanelerine toplam 100.000 kitap alınıp dağıtılacaktır.
- Okul kütüphanelerine 350 kitap dağıtılacaktır.
- Bağcılar ilçesi genelinde bir kitap okuma bilinci kazandırılmış olacaktır.

11. Sürdürülebilirlik

Okullarımızın kütüphaneleri tüm Bağcılar halkına açılacaktır. Okul kütüphaneleri halkın ödünç kitap alıp okuyabildiği kültür merkezlerine dönüşecektir. Her yıl, her okulda uygulanabilecektir.

12. Maliyeti ve Finansman Kaynakları

Ayni Katkılar

Kaymakamlığın, Bağcılar Belediyesi'nin ve Bağcılar İlçe Millî Eğitim Müdürlüğünün web sitesinde projenin tanıtım bilgileri güncel olarak yer alacaktır. Ayrıca eğitimleri başarı ile tamamlayan katılımcıların isimleri web sitesinin ilgili yerlerinde yer alacaktır.

a. Projenin daha geniş kitleye duyurulması için Bağcılar Belediyesinin tüm imkânları seferber edilecektir.

b. Bağcılar Belediyesi yapılacak tanıtım toplantısı ve seminerlerde halk sarayı ve kültür merkezini proje için hazırlayacaktır.

c. Projenin başlamasından hemen sonra yapılacak tanıtım toplantısının organizasyonu ve yapılması Kaymakamlığımız, Bağcılar Belediyesi ve Bağcılar İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilecektir.

d. Bağcılar Kaymakamlığında en az 25m² bir oda proje ofisi olarak tahsis edilecektir.

e. Eğitimler bölgemiz üniversitesi Altınbaş Üniversitesinin akademik personeli veya konunun uzmanları tarafından sağlanacaktır.

f. Proje faaliyetleri her okulda 15 günde 1 defa okul salonu, kütüphane vb. alanlarda yapılacak ve minimum 2 saat sürecektir.

g. Yazarlarla buluşma toplantısı Bağcılar İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü ve Bağcılar Belediyesi'nin destekleri ile gerçekleştirilecektir.

Nakdi Katkılar

Projenin nakdi bütçesi İSTKA (İstanbul Kalkınma Ajansı) tarafından karşılanmıştır.

PROJE 2
MASALCA

1. Projenin Adı

Okuma Kültürü Oluşturmak İçin Yeni Bir Dil ve Anlam Arayışı: Masalca

2. Projeyi Öneren Kişi

Dursun Ali Emecen

3. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)

Proje aslında bir yöntem önermesi olduğu için ülke sınırları içinde her yerde uygulanabilir.

4. Amacı

Okuma kültürünü tesis etmek için bir yöntem arayışı olan bu projenin ana amacı, okumaya teşvik ve yönlendirme sürecini komutla değil doğal bir yönlendirmeyle sağlamaktır. Her an yeniden yazılan masalın özelliklerini kullanarak öğretmen ve öğrenci için ortak bir dil kurma arayışıdır. Masalın hayatın her alanına ulaşan büyüsüyle kazanımın masal diliyle anlatıldığı, gerçeğe hayalin katıldığı bir frekans ayarlama çabasıdır.

5. Özeti

Okuma kültürü oluşturmak girişimi, yapay bir süreç tasarımıyla değil, doğal bir gelişim süreciyle desteklenirse kültürel bir form kazanabilir. Dolayısıyla okuma üzerine komutsal bir teşvik anlık bir sonuç sunsa da eylemin kazanım hâline dönüşmesi pek mümkün değildir. Bunun için öğrencinin önce okumaya ihtiyaç duyacağı bir süreç tasarlamak gerekir.

Masal dilinin önemi, sözlü kültürün insanoğlunun hayatına kattığı değer üzerinden anlaşılabilir. Zira Kur'an-ı Kerim'de sıkça yer verilen kıssalar üzerinden hakikatlerin aktarılması da insanoğlunun öğrenme şeklinin ipuçlarını veren bir gerçekliktir.

"Okuma Kültürü Oluşturmak için Yeni Bir Dil ve Anlam Arayışı: Masalca" isimli projede öğretmen ile başlayan kazanımın masal diliyle buluşma sürecinin, sonrasında öğrenciyle devam edebileceği, dolayısıyla birçok anonim masalın değiştirilerek, amaca hizmet eden bir araç olarak kullanılabileceği düşüncesinden doğmuştur.

Kazanımın masalını tasarlayan öğrenciler bir zaman sonra özgün masal tasarımları için okumaya ihtiyaç duyarak kitaplara yönelecektir. Bu sayede "Masalca" bilgi aktarımının, davranış geliştirmenin, sınıf içi iletişimin bir parçası olmakla birlikte aynı zamanda okuma kültürü oluşturmanın doğal bir sonucu olacaktır.

6. Gerekçesi

a. Projenin, Programın hedefleri ve öncelikleri ile ilgisi

Projenin ana hedefi, yöntemsel bir süreç tasarımı sonucu öğrencinin okumanın faydasını anında alabileceği, okumaya ihtiyaç duyacağı bir zemin oluşturmaktır. Okuma kültürü oluşturmak için boş dersin ya da ödevlendirmenin dışında ders sürecinin

içinde aktif ve efektif bir şekilde sürece katılım sağlayan, sürecin her anında okumanın önemine şahitlik eden, bilinçli, farkındalığı yüksek, metin kurgulama ve çözümleme kabiliyeti, dinleme ve anlatma becerisi gelişmiş öğrenciler yetiştirmektir.

b. Uygulanacağı bölgede tespit edilen sorunlar ve ihtiyaçların tanımlanması

Okumanın karşılığını anında alamayan, kazanımlarını sürece yansıtamayan öğrenciler, marifetlerinin iltifat görmediği bir durumda okumaya iştah duymuyorlar. Dolayısıyla bu proje okumanın ders içinde kazanımın masal diliyle buluşması sayesinde öğrencinin süreci zenginleştirebileceği bir değer yaratma girişimidir.

Asıl ihtiyaç öğretmenin anlatıcılık için eğitim alması ve kazanımın masal diliyle buluşması için tecrübe kazanmasıdır.

c. Hedef kitlenin tanımı ve tahmini sayıları

Bu proje ilkokul 2. sınıftan başlayarak her okul kademesinde uygulanabilir.

d. Hedef kitlenin belirtilen sorun ve ihtiyaçlarına proje faaliyetleri ile getirilecek çözümler

Öğrenciler kazanımı masalca diliyle aktarmak için değişik masallar arayacak bunun için doğal olarak kitaplara başvuracaktır. Kazanımı masala yaklaştırmak için, onların aktarımıyla, sürece aktif katılımlarıyla derste hem sıkılmayan hem de derse olumlu katı sağlayan öğrenciler yetişecektir.

Ayrıca kişisel gelişim süreçlerine, hayata bakış açılarında masal, öğrencilerin hem davranış eğitimlerinde hem de disiplinler arası etkileşimde doğal bir öğrenme ortamı da sağlayacaktır.

7. Faaliyetlerin Açıklaması

Öğretmen eğitimi: Öğretmen masalca dilini öğrenmek için anlatıcılık eğitimi almalı ve bir mentorla çalışmalıdır.

Öğrenci eğitimi: Öğrenci de masalca dilini öğrenmek için anlatıcılığa giriş eğitimi almalıdır.

Uygulama eğitimi: Öğretmen ve öğrenci kazanımı masal diliyle aktardığı uygulama eğitimleri almalıdır.

8. Yöntemi

a. Teklif edilen yöntemin uygulama nedenleri ve gerekçeleri:

Okumanın bir ihtiyaç şeklinde karşılık bulması için bu yöntem geliştirilmiştir. Öğrenci için okuma kültürü geliştirme çabasının komutsal bir teşvikten ziyade doğal bir sonuç olarak görülmesi, öğretmenin kazanımı masalca vermesi ve bir zaman sonra bunu öğrenciden istemesi öğrenciyi her an sürecin içinde tutabilecek bir değer olabilir.

Öğrencileri masalın gücüyle tanıştırmak, onlara hayal gücünün önemini anlatmak ve bilgiyi ilişkilendirerek hayatın içine taşımak için yine bu proje önemlidir.

b. Yürütücü / yürütücülerin projedeki rollerinin ve hedef kitlenin projenin yürütülmesi amacıyla katılımı öngörülüyorsa onlara verilecek rollerin tanımlanması ve bu rollerin verilme sebepleri.

"Masalca" yöntemi projelendirilirse zaten öğretmenler süreçte Masalca konuşan öğretmen şeklinde rol kazanacak. Bir zaman sonra da öğrenciler bu rolü kazanıp kazanımı masalca anlatacak. Dolayısıyla süreç içinde hem öğretmen hem de öğrenci aktif bir şekilde yer alacak.

c. Proje uygulaması için önerilen ekip:

Proje Koordinatörü: Projenin aşamalarını koordine edecek kişi

Proje Koordinatör Yardımcısı: Projenin süreç takibiyle ilgilenecek kişi

Proje eğitmeni: Anlatıcılık eğitmen eğitimi verecek kişi

d. "Masalca" yöntemini uygulamak ve zenginleştirmek için masal battaniyesi, kalimba veya def gibi malzemeler kullanılabilir.

9. Süresi

Projenin süresi 9 (Dokuz) aydır.

10. Beklenen Sonuçlar

a. Hedef gruplar / yararlanıcılar üzerinde beklenen etkiler

- Proje sonunda hedef kitlenin durumundaki somut gelişme
- Yürütücü / yürütücülerin kapasitelerindeki artış
- Öğrencilerin dikkat süresini artırma, anlama, anlatma ve dinleme becerilerini geliştirir.

b. Proje Ürünleri / Somut Çıktılar

- "Masalca" bir yöntem olarak projelendirilirse zaman içinde ortaya çıkan kazanım masalları, kitap projesi olabilir.
- "Masalca" anlatım günleri yapılabilir. (Velilere, öğrencilere…)
- Youtube kanalıyla proje tanıtımı ve ürün kaydı paylaşılabilir.

11. Sürdürülebilirlik

Proje öğrenme yöntemi olarak kullanılabileceği için sürdürülebilirdir.

12. Maliyeti ve Finansman Kaynakları

Eğitim ücretleri ve kaynak masal kitapları temini projenin maliyetini belirler. Bu konuda kabaca bir okul için 5000 TL denilebilir.

PROJE 3
KÜÇÜK PRENS OKULUMUZDA

1. Projenin Adı
Küçük Prens Okulumuzda

2. Projeyi Öneren Kişi
Remziye Uludağ Kırçıl

3. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)
Türkiye, Amasya, Merkez

4. Amacı

Okuma becerisini öğrenciler için sıkıcı bir eylem anlayışından çıkararak yaşam becerisi hâline getireceği bir alışkanlık biçimi oluşturmak bu çalışmanın amacıdır. Bu yüzden çocukların kitap okuma alışkanlıklarını geliştirmesi ve bir okuma yaklaşımı kazanması amacıyla Okuma Atölyesi kurulacaktır.

5. Özeti

"Küçük Prens Okulumuzda" projesi ilkokul 4. sınıflarda uygulanmak üzere planlanmıştır. Çalışma her gün öğretmen inisiyatifinde bir zaman diliminde uygulanabilecektir. Hedef kitle ilkokul 4. Sınıf öğrencileridir.

6. Gerekçesi

a. Okuma, bireyin kendini geliştirmesinde ve yaşama uyum sağlanmasında en önemli etkenlerden biridir. İnsan okudukları sayesinde çevresindeki gelişmeleri anlar ve yine okudukları sayesinde günlük yaşamda karşılaştığı olaylara yön verir. Ancak okuma, insanın doğuştan sahip olduğu özelliklerden biri değildir. Okuma insan yaşamının çocukluk evresinde okulla birlikte kazanılan bir etkinlik olmakla birlikte bu etkinliğin süreklilik kazanması okuma alışkanlığını ortaya çıkarır (Çakmak ve Yılmaz, 2009). Okuma alışkanlığı, kişinin okuma eylemini bir gereksinim olarak algılayıp yaşam boyu, sürekli ve düzenli biçimde bu eylemi gerçekleştirmesidir (Can, Türkyılmaz ve Karadeniz, 2010). Bunu sağlamak, yaşamsal bir faaliyete dönüştürmek, sistematik çalışmalarla mümkündür. Bu çalışmalar da çocukluk evresinde başlamalıdır. Nitekim ilköğretimde ilk amaç öğrencilere okuma becerisinin kazandırılmasıdır. Okuma kültürünün oluşturulması ikinci amaçtır. Ayrıca öğrencilerin ilgilerine ve seviyelerine uygun kitaplar seçmelerine yardımcı olmak, bilimsel ve eleştirel düşünme yollarını kazandıracak kitapları seçebilmelerini sağlamak da okulda verilmesi amaçlanan faaliyetlerindendir. Yapılan araştırmalar çocukları küçük yaşta seviyelerine uygun kaliteli kitaplar ile tanıştırmanın önemini vurgulamakta ve bu konuda özenli olunması gerektiğini belirtmektedir (Arıcı, 2008). Bu açıdan bakıldığında okuma, değişik bilişsel, duyuşsal becerilerin kullanılması gereken faaliyetler bütünüdür. Bunu sağlamanın en kazançlı yolu ise yaratıcı okumadır. Okuma oranının teknolojik gelişmeler karşısında her geçen gün düşmesi, yaratıcı okuma uygulamalarına olan ihtiyacı belirgin bir şekilde hissettirmektedir. (Aytan, 2016) Okuma sadece bir eylem değil bir yaşam biçimidir. Yaratıcı okuma, bu eylemin yaşamımızdaki karşılığını sorgulamakla birlikte, yazar odaklı, metin odaklı ya da okuyucu odaklı gibi bileşenlerle okumayı grup eşliğinde sorarak sorgulayarak yaşayarak deneysel biçimde gerçekleştirmektir. Eğitim sürecinde okullarda bu beceriyi kazandırmaya yönelik etkinlikler yeterli düzeyde değildir.

b. İlköğretimde ilk amaç öğrencilere okuma becerisinin kazandırılmasıdır. Daha sonra okuma alışkanlığının kazandırılması ikinci amaçtır. Ayrıca öğrencilerin ilgilerine ve seviyelerine uygun kitaplar seçmelerine yardımcı olmak, bilimsel ve eleştirel düşünme yollarını kazandıracak kitapları seçebilmelerini sağlamak da okulda verilmesi amaçlanan faaliyetlerdendir. Bu proje ile bu hedeflere doğrudan ulaşılacaktır.

c. Projenin uygulandığı okul taşıma kapsamındadır. Veli öğrenim durumları incelendiğinde genelinin ilkokul mezunu olduğu görülmektedir. Okuma, evlerde gerçekleşmeyen bir eylemdir. Öğrencilerin okuduğunu anlama becerileri yeterli düzeyde değildir. Öğrenciler düzeylerine ve ilgilerine uygun kitaplara ulaşamamaktadır. Ayrıca öğrencilerin okuduğunu muhakeme etme, okuma yöntemi keşfetme, okuma kültürü için rol model bulma gibi sorunları bulunmaktadır.

d. Proje sayesinde öncelikle öğrenciler okumaya merak duyacaktır. Yaratıcı düşünme becerileri işe koşulacaktır. Veli, öğretmen, öğrenci sürece katılacağı için öğrenci, sınıf, okul, ev ortamlarında bütün olarak okuma kültürü kazanacaktır. Sanatsal beceriler ortaya konacak, duyu ve duyguların aktif olmasıyla çeşitli ürünler meydana gelecektir. Öğrenci öğretmenle kitap okuma yöntemini keşfedecek, not tutarak, altını çizerek, bilmediği kelimeleri bularak okuma becerisini kişiselleştirecektir. Tüm bunlarla okuma bir yaşam becerisine dönüşecektir.

7. Faaliyetlerin Açıklaması

Okuma kültürünün oluşturulması konusunda bilimsel bir eylem planı yapılması fikri sene başında sınıf öğretmeni ve okul idaresi tarafından kararlaştırılır.

Proje 4. sınıf öğretmeni rehberliğinde kendi sınıfı ile oluşturacağı okuma atölyesi etkinliği üzerine planlanır. Proje planlaması okul idaresine sunularak gerekli izinler alınır. Projenin tasarlanması ve uygulama basamakları belirlenir.

Yapılan araştırmalar sonucu Davranış Bilimleri Enstitüsü (DBE) uzmanlarından çocuk ve ruh sağlığı gelişimi açısından uygun bulunan 'Küçük Prens' kitabı atölye çalışması için seçilmiştir.

Öğretmen tarafından kitap okunarak belli başlı etkinlikler hazırlanır. Proje planlanması tamamlanarak tanıtımı okul idaresine, velilere ve öğrencilere yapılır. Öğretmen görüşleriyle proje son hâlini alır. Kitap her öğrenci için temin edilir. Çalışma her gün öğretmenin belirlediği zaman diliminde, öğrencilerin katılım isteği ile gerçekleştirilir. İlk gün etkinliği olarak her öğrenci tarafından kâğıttan uçak yapılır. Bu uçağın pilotu olarak tek başlarına Sahra Çölü'ne düştüklerini hayal etmeleri istenir. Hayallerindeki Küçük Prens'i çizmeleri istenir, bunlar sergilenir. Kitapta pilot ile Küçük Prens'in tanıştığı koyun çizme bölümü okunmadan sınıfa temsili sarı şal takarak Küçük Prens rolüyle okul öğretmenlerinden biri gelir. Öğrencilere koyun çizdirir. Daha sonra çizgi filmden bu sahne izlettirilir. Her gün okuma atölyesinde proje öğretmeni tarafından

kitap okunur, yaratıcı sorularla sorulur. Her okumada yaşamlarına ilişkin örnekler öğrencilerden istenir. Birinci gezegende kral ile Küçük Prens'in konuşmaları (Önceden drama metni olarak öğretmen tarafından yazılarak veliye ulaştırılır.) sınıftan bir öğrenci ve velisi tarafından drama şeklinde gösterilir. Diğer gezegen olan kibirli adam ve Küçük Prens'in karşılaşması sınıf öğrencisi ve üst sınıf öğrencileri ile drama yapılır. Etkinlikte öğrenciler ortaokul sınıfında karışık olarak oturtulur, kitaptaki bölüm okunur ve bu gezegende öğrendikleri yapışkanlı kâğıda birlikte yazılarak gezegen kartonuna yapıştırılır. Bir diğer gezegende 'Unutmak için ne yapmalı?' sorusu ile beyin fırtınası yapılır. Bir başka gezegen bölümünde istasyon çalışması şeklinde resim tamamlama çalışması yapıldı. Bir bölümde ise 1, 2, 3. sınıf öğrencileri sınıfa gelerek etkinliğe katılır. Kitap bu şekilde her gün okunarak 3 haftada bitirilir.

8. Yöntemi

a. Projenin somut çıktılarına ulaşmak amacıyla veri toplama yöntemlerinden görüşme ve gözlem yöntemleri kullanılmıştır.

b. Yürütücü; projeyi planlayan, projede öğrenciyle kitabı baştan sona kadar okurken tüm etkinlikleri yönlendiren, kendiliğinden gelişebilecek etkinlikleri yapılandırabilen, veli, diğer öğretmen ve öğrencileri organize eden sınıf öğretmenidir. Gönüllü ya da ikna edilebilecek bir veli, canlandırılacak dramada sınıfta rol alacaktır, böylelikle öğrenciler okuma sürecinde velinin de bulunabileceğinin farkına varacaktır.

Projenin uygulandığı sınıf öğrencileri haricinde diğer sınıf seviyelerinden öğrenciler ve diğer öğretmenler de planlanan bazı bölümlerde etkinliklere katılacak böylelikle okul kültürü oluşturulacaktır.

c. Proje uygulanması sınıf öğretmeni tarafından yapılacaktır. Sınıf öğretmeni etkinlikleri planlayacak, zaman, mekân, kaynak hazırlayacak, etkinlikleri yönlendirecektir.

d. Küçük Prens kitabı, oluşturulacak Küçük Prens panosu için her gezegeni temsil eden kartonlar, etkinliklerin yapılacağı kâğıt, yapışkanlı kâğıtlar, Küçük Prens için temsili sarı şal, kralı temsilen taç, kibirliyi temsilen şapka ve Küçük Prens çizgi filmi malzemeleri gerekir.

9. Süresi

Projenin süresi 3 haftadır.

10. Beklenen Sonuçlar

a. Proje sonunda öğrenciler okumaya istekli olur, atölye çalışmasına tekrar katılmak ister, okuduğu kitap sayısı artar, bireysel okuma stratejileri geliştirir.

b. Yürütücü sınıf öğretmeni öğrencilerle olan iletişimini arttıracak, sınıfında okuma kültürü ile ilgili rol model olacak, bir anlamda okuma koçluğu yapacaktır.

c. Proje Ürünleri / Somut Çıktılar

Okuldaki diğer öğretmenin etkinliğe katılımı öğrencilerin ilgisi çeker, canlı bir sahne yaşamalarına sebep olur. Yaratıcı sorularla öğrencilerin düşünme becerileri gelişir. Her okumada yaşamlarına ilişkin örnekler öğrencilerden istenir. Böylece yaşamlarını sorgulama, empati kurma becerileri kazanırlar. Beğendikleri bölümler öğrenciler tarafından kitapta işaretlenir. Böylelikle beğenilerini ortaya koyarlar. Veli katılımı sayesinde öğrenci zihninde okuma sürecine aile ve kitap ilişkisi kurulur, heyecan oluşur. Üst sınıf ve alt sınıf öğrencilerin sürece dâhil edilmesi ile hem sosyal bir ortam oluşur hem okulda okuma kültürü meydana gelir. Resim, drama, film gibi süreçlerle öğrencilerin sanatsal yönleri ortaya çıkar. Duyularını ve duygularını geliştirir. Yaratıcı sorularla öğrencilerin düşünme becerileri gelişir. Ayrıca her öğrenci kendi okuma sürecini oluşturur. Not alarak okuma, bilmediği kelimeleri bulma, karakter inceleme gibi tek başlarına öğrenemeyecekleri süreçleri öğretmen gözetiminde okuyarak öğrenirler.

11. Sürdürülebilirlik

a. Proje, bir yaşam becerisi oluşturmak için planlanmıştır. Öğrenciler bir sonraki atölye çalışmasına, diğer kitapları okumaya istekli olacaktır.

b. Küçük Prens kitabı etkinlikleri atölye çalışmasının birinci basamağıdır. Diğer kitaplarla yapılacak yaratıcı okuma çalışmaları devam edecektir.

c. Projenin maddi bir gideri yoktur. Kitaplar öğrenciler tarafından edinilemezse sponsorlar ya da kişisel bağışlarla edinilebilir.

12. Maliyeti ve Finansman Kaynakları

Projenin maliyeti bulunmamaktadır. Kitaplar öğrenci tarafından edinilemezse kişisel bağışlarla edinilebilir.

PROJE 4
MERHABA KİTAP

1. Projenin Adı
Merhaba Kitap

2. Projeyi Öneren Kişi
Keziban Biçer

3. Projenin uygulanacağı yer(ler)
Türkiye, İstanbul, Esenler, Oruç Reis Anadolu İmam Hatip Lisesi

4. Amacı

Öğrencilerin kitap okumaya karşı olumsuz tutumlarının belirlenmesi ve kitapla olan bağlarının kuvvetlendirilmesidir.

5. Özet

Projenin amacı öğrencilerin kitap okumaya karşı gösterdikleri olumsuz tutumun sebebini belirlemek, bu tutumu gidermek, projenin ismi doğrultusunda öğrenci ile kitabın merhabalaşmasını sağlamaktır. Projenin hedef kitlesi, Esenler Oruç Reis Anadolu Lisesi 10 B sınıfı öğrencileridir (29 kişi). Yaklaşık iki senedir çalışmakta olduğum okulda öğrenciler ciddi bir şekilde kitap okumaya direnç göstermekteydiler. Öğrencilerin en son okudukları kitaba bir son yazmalarını istediğimde sınıftaki öğrencilerin çoğunun en son okuduğu kitabı hatırlamadığına şahit oldum. Problem çocukların kitaba karşı olan tutumlarıydı. Öğrencilerin bu tutumlarını sınıfa toplu rehberlik yaparak ortadan kaldırmak, ardından yapılan bireysel rehberlikle kendi ilgi alanlarını tespit edip okumaya istek duyacakları kitap listeleri oluşturmak, okudukları ve beğendikleri kitaplarda kendilerini etkileyen noktaları arkadaşlarına aktarmak projenin aşamalarıdır. Bu proje ile öğrenciler kitap okumaya karşı olumlu bir tutum geliştirecek ve akran tavsiyesi ile farklı alanlarda kitaplar okuyacaklardır.

6. Gerekçesi

Projenin hedefi öğrencilerin kitap okumaya karşı olumsuz tutumlarının sebebini belirlemek, bu tutumlarını gidermek ve bireysel rehberlik yaparak ilgi alanlarını belirlemek. Öğrencilerle yapılan bireysel rehberlikte ailevî tutumun, ailenin sosyoekonomik durumunun öğrencinin kitaba karşı geliştirdiği olumsuz tutumda büyük etken olduğu gözlemlenmiştir. Öğrencilerin kitap okumaya karşı istekli olmamalarının sebebi küçük yaştan itibaren doğru kitapla karşılaşmamaları ve aile ortamında kitabın bir yere sahip olmayışıdır. Bir gençten lise çağlarına geldiğinde kitap okuma alışkanlığı kazanmış olması beklenmektedir. Bu alışkanlığın kazanılabilmesi için ilk çocukluktan bu yana çocuğun kitap ile bir ilişki kurması ve aile ortamında kitabın değerinin çocuğa hissettirilmesi gerekir. Öğrenciler sosyoekonomik olarak dezavantajlı ailelerin çocuklarıdır. Bu şartlara sahip bir çocuğun erken çocuklukta kitapla tanışması ve kuvvetli bağ kurması zordur.

Projenin hedef kitlesi Esenler Oruç Reis Anadolu İmam Hatip Lisesi Okulu 10. sınıf öğrencileridir. Sınıf mevcudu 29'dur.

Öğrencilerin bireysel ilgi ve istekleri belirlenip gerek akran tavsiyesi gerek öğretmen rehberliği ile öğrencileri tekrar kitapla tanıştırmak.

7. Faaliyetlerin Açıklanması

- Projenin ilk basamağında öğrencilere Kitap Okuma Tutum Ölçeği uygulanacaktır.
- Proje için ikinci basamak her öğrencinin içsel güdülenmesidir. Bunun için gençlerin kitaba karşı geliştirdikleri olumsuz tutumun sebebi / sebepleri üzerinde bir konuşma yapılacaktır.
- Bunun üzerine projenin üçüncü basamağı öğrenciler ile bireysel olarak görüşme ve ilgi alanlarını belirleme oluşturmaktadır. Dördüncü basamakta öğrencilere anket uygulanacaktır. Bu ankette farklı okuma alanlarına ve bunlarla ilgili en az bir soruya yer verilecektir. Anket ve bireysel rehberlik doğrultusunda öğrencilere kişisel kitap okuma listeleri hazırlanacaktır.
- Projenin beşinci aşaması ise herkes okumak istediği kitabı belirleyerek elindeki kitap listesine göre bir yol haritası çizecektir.
- Projenin son aşaması akran tavsiyesi olacaktır. Öğrenciler arkadaşlarına beğendikleri kitapta kendilerini etkileyen noktaları paylaşan kısa bir sunum gerçekleştirecek ve bu sunum klasik kitap özeti şeklinde olmayacaktır.

8. Yöntemi

- Öğrencilerin en büyük problemi kendilerini anlayan, dinleyen birinin yokluğunu hissetmeleridir. Bu doğrultuda bireysel rehberlik yapılarak öğrencilerle yakın ilişki kurulmuş ve onların ilgileri tespit edilmiştir. Bu sayede kitaba olan ön yargı giderilmeye çalışılmıştır.
- Proje yürütücü de proje uygulayıcısı da aynı kişidir.
- Projede özveri ve fedakârlık ön plandadır. Ayrıca kitap okuma için akran tavsiyesi kullanılacak ve öğretmen tavsiyesi asgari düzeyde tutulacaktır.

9. Süresi

Proje örgün eğitim devam ettiği sürece devam edecek ve okuma kültürü kazandırılarak yaşam felsefesi hâline getirilecektir.

10. Beklenen Sonuçlar

Öğrenciler projenin uygulanmaya başlanmasıyla kitap okumaya karşı olumsuz tutumlarını bir kenara bırakmış ve ilgi alanları doğrultusunda belirlenen kitapları okumaya başlamışlardır.

"Kitap okumayı hiç sevmem." diyen öğrenciler ikinci hatta üçüncü kitaplarını okumaya başlamış, sınıf içi kitap okuma kültürünün oluşmasında önemli ölçüde yol kat edilmiştir. Öğrencilerin ilgi alanlarının belirlenmesi ve bu alanlarda kitap tavsiye

edilmesi ile (akran tavsiyesi ön planda) kitapla arasında mesafe olan öğrenciler "Merhaba Kitap" diyerek kitap okumaya başlamıştır. Ayrıca akran tavsiyesi ile farklı alanlarda kitap okumaya başlanmıştır.

Bu proje ile yürütücü öğretmen ve öğrenciler arasında sıcak, duygusal ve güvenilir bir bağ oluşmuştur. Yürütücü öğretmen öğrencilerinin bireysel isteklerini göz ardı etmeyerek öğrencileri projeye dâhil etmiştir.

Proje için ilk olarak 29 kişilik kitap okuma tutum ölçeği uygulanmıştır. Ardından bireysel rehberlik ve ilgi alanlarının belirlenmesi için 29 kişilik anket uygulanmıştır.

11. Sürdürülebilirlik

Kitap okuma zevkini tadan öğrenciler kitap okumayı alışkanlık hâline getirecektir. Arkadaşlar arasında kitap üzerinden bir dayanışma gerçekleşmiştir.

Etkinliği görünen proje farklı sınıflarda da uygulanacaktır.

Proje için finansman gerekmemektedir. Okunacak kitaplar öğrencilerin kendi imkânları ile karşılanmakta ve alınan kitaplar arkadaşlar arasında değişimli olarak okunmaktadır.

PROJE 5
OKUL KÜTÜPHANELERİ

1. Projenin Adı

Okul Kütüphaneleri
Yaşayan Okul Kütüphaneleri
Okuma Kültürü Kazandıran Okul Kütüphaneleri
Öğrencilerin Okuma Kültürü Kazanmasında Okul Kütüphanelerinin Rolü
Okul Kütüphanelerinin Öğrencilerin Okuma Kültürü Kazanmasındaki Rolü

2. Projeyi Öneren Kişi

Filiz Yüksel İleri

3. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)

Millî Eğitim Bakanlığına bağlı tüm devlet ve özel okulları. (4-18 yaş arası öğrenciler.)

4. Amacı

- Çocuklarda okuma, öğrenme, yaşamları boyunca kütüphane kullanma alışkanlığını ve zevkini geliştirmek ve sürdürmek,
- Okulun görevleriyle birlikte öğretim programında belirtilen eğitimsel amaçları desteklemek ve ilerletmek,
- Bilgi edinme, anlama, hayal kurma ve eğlenme amacıyla bilgiyi kullanma ve yaratıcılığı sağlama deneyimlerini oluşturacak fırsatlar sunmak,
- Toplumdaki iletişim yöntemlerine duyarlı olarak yapıya, biçime veya ortama bakılmaksızın bilgiyi değerlendirmeleri ve kullanmaları için bütün öğrencileri eğiterek beceri kazanmalarını desteklemek,
- Yerel, bölgesel, ulusal ve evrensel kaynaklara erişimi sağlayarak kullanıcıların farklı görüşleri, deneyimleri ve düşünceleri üretebilmelerinde gerekli olanakları tanımak,
- Sosyal ve kültürel olayların farkında olmayı ve bunlara önem vermeyi sağlayan faaliyetler düzenlemek,
- Okulun görevlerini başarıyla yerine getirmesi için öğrenciler, öğretmenler, yöneticiler ve velilerle birlikte çalışmak,
- Etkin ve sorumlu vatandaş olarak demokrasiye katılmak için düşünce ve bilgiye erişim özgürlüğünün gerekliliğini benimsetmek,
- Okul kütüphanesinin kaynaklarını, hizmetlerini ve okumanın gerekliliğini okulun tamamına ve ilgili olabilecek herkese anlatmak,
- Okul kütüphanesi bu görevleri, politika ve hizmetler geliştirerek, kaynakları seçip elde ederek, uygun bilgi kaynaklarına fiziksel ve düşünsel erişim sağlayarak, eğitimsel olanaklar sunarak ve eğitilmiş personel çalıştırarak yerine getirir.

5. Özeti

Okuma kültürünün oluşmasının en önemli basamaklarından, okul kütüphanelerinin geliştirilmesi, nitelikli hâle getirilmesi, öğrencilere yaşam boyu öğrenme sürecinde rehber olması amaçlanmaktadır. E-okul, meis, eba, mebbis gibi alanlarda okul kütüphanesini görünür kılmak, toplu e-okul kütüphanesi oluşturmak, okullardaki kitap kayıtlarını ve öğrencilerin okudukları kitapların isimlerini girmek. Okulda okunan, yararlanılan ders ve ders dışı tüm kitap ve materyallerin yönetildiği ve sunulduğu mekân olmak.

Kütüphane öğretmeni olan okullarda etkinlikler yapmak, z kütüphanelerin faaliyetlerini arttırmak, seviye gruplarına göre öğrencilere edebiyatı sevdirmek, okulun merkezi hâline getirilerek çeşitli toplantılar, etkinlikler, yazar söyleşileri, okuma faaliyetleri gerçekleştirmek.

Faaliyet; okullarda var olan kütüphanelerin zenginleştirilmesi, kütüphanesi olmayan okullara kütüphane kurulması, Millî Eğitim Bakanlığının bilgi ve belge yönetimi bölümü okuyan kütüphanecileri kütüphane öğretmeni kadrosu ile atamasıdır (Formasyonu olanları hemen atamak, formasyonu olmayanlara okul kütüphanesinde çalışmak kaydıyla formasyon vermesini sağlamak.).

Sonuç; kütüphanelerde kitap, dergi, görsel işitsel materyaller ile tanışan öğrencilerin okuma kültürünü kazanıp kendini geliştirmesi ve okuma kültürünü gelecek kuşaklara aktarması.

6. Gerekçesi

- Bireysel yaşam içerisinde okuma kültürünün oluşturulması, yerleştirilmesi; öğrencilere okuma / kitap sevgisinin kazandırılması gerekmektedir.
- Velilerin cep telefonlarından öğrencileri ve kütüphaneleri takip edebilmesi, yeni çıkan kitaplar, en çok okunan kitaplar, en iyi kitaplar konusunda bilgilendirmeler yapılabilmesi kitaba ilgili artıracaktır.
- Her okulun bina planlarında kütüphanesi bulunmaktadır. Ancak zaman içerisinde kütüphane mekânı, ihtiyaçtan dolayı, farklı bir alana dönüştürülmüş olabilir. Bu nedenle kütüphane mekânının tanımlanmasına / oluşturulmasına, kitap raflarına, kitap ya da görsel işitsel materyallere ihtiyaçları bulunabilmektedir.

7. Faaliyetlerin Açıklaması

Ana Faaliyet 1: Millî Eğitim Bakanlığı okullara kütüphane öğretmeni atamalı

- Kütüphane öğretmeni kütüphaneyi, kitabı, öğrenciyi, öğretmeni bir araya getirecek ve okuma kültürünü yerleştirecek faaliyetler gerçekleştirecektir.

Ana Faaliyet 2: Kütüphanede olacak kitapların belirlenmesi

- Anaokulların, ilkokulların, ortaokulların ve liselerin tüm sınıf seviyeleri (6 yaş, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12. sınıf) için 5 kitap belirlenmesi ve basılması, 4 yılda bir kitap listelerinin değiştirilmesi gerekmektedir.
- Okul kütüphanesi kitap kayıt programı oluşturulmalıdır.
- Kültür Bakanlığında olduğu gibi Millî Eğitim Bakanlığında da ortak bir kütüphane kayıt programı olmalı ve okulların kütüphanelerindeki kitapların kayıtları ortak bir alanda toplanmalıdır.

8. Yöntemi

Yöntem 1: Kütüphane saatleri yapılmalı. Ders planı oluşturulurken her sınıf için haftada 1 ders saati okuma / kütüphane saati olarak belirlenmelidir. Kütüphane aktiviteleri ve okuma yapılmalıdır.

Yöntem 2: Kütüphanecilik Kulübü her okulda aktif hâle getirilmeli, kütüphane öğretmeni tarafından yürütülmelidir. Kitap fuarlarına, matbaalara, yayınevlerine, geziler düzenlenmeli, kütüphane haftalarında etkinlikler yapılmalıdır. Okuma faaliyetleri yapılmalı, okuma kültürünü yerleştirilmelidir.

Kütüphane öğretmeni ve kütüphanesi olan okullar daha başarılı bireylerin yetiştirildiği okullar olacaktır. Toplumsal anlamda da okuma kültürüne katkı sağlayacaklardır.

Kütüphane Öğretmeni: 4 yıllık kütüphanecilik, dokümantasyon, arşiv, bilgi ve belge yönetimi bölümü mezunu ve formasyon almış olmalıdır. (Okul kütüphane öğretmeni olmak isteyenler için formasyon açılmalıdır.) Öğretmen statüsü verilmezse kütüphane akademik seviyeye taşınamayacağı için çalışma başarılı olamayacaktır.

Millî Eğitim Bakanlığı, (Kültür ve Turizm Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Aile ve Sosyal politikalar Bakanlığı belki proje velilere de açılırsa…)

a. Okul kütüphanesi
b. Kütüphane öğretmeni
c. Kütüphane mobilyası (Örnek: Z kütüphane mobilyası)
d. Kitaplar, görsel-işitsel materyaller, bilgisayarlar ve çeşitli materyaller
e. Etkinlikler

9. Süresi

Projenin süresi en az 4 yıldır.

10. Beklenen Sonuçlar

a. Hedef gruplar / yararlanıcılar üzerinde beklenen etkiler

Nitelikli okul kütüphaneleri ile okuma alışkanlığını kazanmış, kütüphaneleri, kitap fuarlarını, matbaaları ve yayınevlerini gezmiş, yazar söyleşilerine katılmış, yaratıcı okuma etkinliklerine katılmış, etkili iletişim becerilerine sahip olmuş, kendine uygun kitabı seçebilen, satın alabilen, aradığı bilgiyi nasıl bulabileceğini bilen, akademik dürüstlük ilkelerini özümsemiş, araştırma yapma becerilerini kazanmış, bilgi okuryazarı olmuş, okuma kültürüne sahip bireyler olacaklardır.

b. Proje Ürünleri / Somut Çıktılar

- E-okul, meis, eba gibi alanlara okul kütüphanesi çalışmaları eklenmelidir.
- Kitap tutkusu konusunda konuşan herkesin bir kütüphane hikâyesi mevcuttur. Hikâyelerin çoğalması kaçınılmazdır.
- Okuma kültürünü ve araştırma yapma becerisini yaşamına yansıtmış bireyler ulusal / uluslararası bilimsel yayın dünyasına katkı sağlar.
- Yeni yayınlanan yayınların hem nitelik hem nicelik açısında ülke genelinde değeri artar.

11. Sürdürülebilirlik

Bilgi değişik formatlarda hayatımıza girmiş durumdadır. Önemli olan bilmek değil, doğru bilgiye nasıl erişilebileceğini bilmektir. Öğrenmeyi öğrenmek okul kütüphaneleri ile gerçekleşebilir.

Millî Eğitim Bakanlığının Bilgi ve Belge Yönetimi mezunu kütüphane öğretmeni kadrosu olduğu sürece proje sürdürülebilir.

12. Maliyeti ve Finansman Kaynakları

- Her okula 1 kütüphane öğretmeni atanması, büyük kütüphaneler için 1 kütüphane müdürü, 1 kütüphane öğretmeni, 1 kütüphane personeli atanması şeklinde olacaktır.
- Kitap maliyetleri ders kitapları maliyetleri içine alınmalıdır.
- Yayınevleri ile anlaşılıp, telif haklarını ödenerek basım yapılabilir.
- Millî Eğitim Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bütçe ayırabilir.

PROJE 6
YAZARLARIN İZİNDE GEZİLERİ

1. Projenin Adı

Yazarların İzinde Gezileri

2. Projeyi Öneren Kişi

Mevlüt Ekingen

3. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)

Tüm Türkiye'de yazarların hayatlarında ya da eserlerinde yeri olan mekânlarda gerçekleştirilebilir. Yazarın doğduğu ev, okuduğu okul, eserde geçen yer, eserin konusu olmuş mekân...

4. Amacı

Özellikle edebî eserlerin yazarla ve mekânla olan bağının ortaya çıkarılması ve somutlaştırılması.

5. Özeti

Yazar ve eserlerin mekânla ilişkisinin kavranması okumayı daha somut ve anlamlı kılacaktır. Bunun için yazar, eser haritaları ve gezi rotaları oluşturulmalıdır. Bunun sonucunda okuyucu esere de yazara da yaklaşmış olacaktır.

6. Gerekçesi

- Kültürel hafıza ve şehir kültürünün edebî eserlerle güçlendirilmesi hedeflenmektedir. Okumanın soyut bir eylem olmaktan çıkarılması ve hayat ile bağının kurulması öncelikli hedefler arasındadır.
- Okuyucunun, öğrenci, hangi eserleri mekânla özdeşleştireceği tespit edilmelidir. Yazar ve eser haritaları oluşturulmalıdır.
- Hedef kitle lise ve üniversite öğrencileri öncelikli olmakla beraber orta ve ilkokul öğrencileri de projeye dâhil edilebilir. Öncelik İstanbul'da okuyan öğrencilerdir.
- Hedef kitleye uygun eser ve rotalar için bir komisyon kurulmalıdır. Özellikle kent tarihi ve hatıra alanında çalışan akademisyen ve yazarlardan oluşturulmalıdır bu komisyon.

7. Faaliyetlerin Açıklaması

Proje kapsamında şehirler bazında (İstanbul, Ankara, Bursa vs.) yazarlar ve eserler belirlenmelidir. Belirlenen bu yazarların eserleri detaylı şekilde okunup o şehir özelinde haritalandırılmalıdır. Örneğin; Abdülhak Şinasi Hisar belirlenmişse yazarın eserlerinden Boğaziçi ile ilgili kısımları tespit edilip eserde söz edilen yerler gezilmelidir. Bu geziler Aşiyan'a (Tevfik Fikret), Boyacıköy'e (Murathan Mungan) yine edebiyat penceresinden bakmayı sağlayacaktır ya da Yahya Kemal, Ahmet Hamdi Tanpınar güzergâhıyla "Kenar Semtlerde Bir Gezinti" yapılabilir. Bu rotalar ve güzergâhlar farklı yazarları da barındıracaktır. Ayrıca sanat tarihi, tarih, mimari ve inanç alanlarında da birçok zenginlik barındıracaktır. Bu gezi öncesinde yoğun bir okuma ve araştırma yapmak gerekmektedir.

8. Yöntemi

- Günümüzde öğrenciler okumayı içselleştirememektedir. Bunun birçok nedeni olmakla birlikte soyutluğu da önemli bir problemdir. Bu soyut eylemin yanında kent kültürünün olmayışı da başka bir problemdir. Bu proje, bu iki problemi "geziler" yoluyla çözmeyi amaçlamaktadır. Şehir de kitabın bir parçası hâline gelmektedir böylece.
- Projenin yürütücüleri öğretmenler olacaktır. Gezileri planlayacak ve öğrencilere rehberlik edecek olan öğretmenlerin çok yönlü olmaları beklenmektedir. Hem eser hem yazar hem de şehir hakkında bilgi sahibi olmalıdır.
- Ayrıca hedef kitlesi olan öğrenciler de bu eserleri okuyacak ve yazarlar hakkında araştırma yapacaktır.
- Proje uygulaması için okulların edebiyata, şehir kültürüne ilgili öğretmenleri seçilmelidir.
- Projenin uygulanması için hatıra kitaplarına, şehir rehberlerine, yerel tarih araştırmalarına ihtiyaç vardır.

9. Süresi

Projenin süresi eğitim-öğretim döneminin süresi olan 9 aydır.

10. Beklenen Sonuçlar

a. Hedef gruplar / yararlanıcılar üzerinde beklenen etkiler

Proje sonunda uygulanacak anketle öğrencilerin eseri ve yazarını anladıkları somutlaştırılacaktır.

Yürütücüler bu geziler için araştırma yapacaklarından dolayı gözle görülür bir gelişme göstereceklerdir. Aynı şekilde yürütücülere de bir anket uygulanabilir.

b. Proje Ürünleri / Somut Çıktılar

Proje her dönem için bir eser veya yazarı kapsayacağından her sınıf seviyesinde (9-10-11-12. sınıf) 2 gezi yapılacaktır. Bu geziler sınıf sınıf ayrı şekilde yapılacağından okul kapasitesine göre sayı artacaktır. Mesela 10 ayrı sınıfı olan bir okulda 20 gezi yapılacaktır. Sınıfların 25 kişi olduğu düşünülürse toplamda 500 öğrenci bu gezilere katılmış olacaktır.

11. Sürdürülebilirlik

Proje faaliyetlerinin hedef kitle üzerinde oluşturacağı somut etkiler devamlılık gösterecektir. Çünkü okuma tek yönlülükten çıkarak çok boyutlu hâle gelecektir.

Faaliyetler, proje tamamlandıktan sonra da öğretmen ve öğrencilerin isteğine bağlı olarak sürdürülebilir.

Projenin bitiminden sonra sürdürülebilmesi için herhangi bir finansal kaynağa ihtiyaç yoktur.

12. Maliyeti ve Finansman Kaynakları

Projenin doğru yürütülebilmesi için öğretmenlere eğitim verilebilir. Bunun için üniversite ve Milli Eğitim Bakanlığıyla iş birliği yapılabilir. Finans meselesi bu şekilde halledilebilir. Eğitim verilmediği takdirde bu geziler için finansa ihtiyaç yoktur.

PROJE 7
GÖRME ENGELLİ ÇOCUKLARA ENGELSİZ ÇOCUKLARIN KİTAP OKUMASI

1. Projenin Adı

Görme Engelli Çocuklara Engelsiz Çocukların Kitap Okuması

2. Projeyi Öneren Kişi

Tuba Kaçar

3. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)

Türkiye, Konya, Selçuklu

4. Amacı

- Görme engelli bireylerde okuma kültürünü yaygınlaştırmak,
- Gören çocuklarda engelli arkadaşlarına karşı farkındalık oluşturmak ve okuma kültürlerini artırmak.

5. Özeti

Türkiye'de yapılan araştırmalara göre görme engelli bireyler ülke nüfusunun binde üçünü oluşturmaktadır. (TÜİK-2016) Görme engelli çocuklarımıza özel eğitim veren ilkokul sayısı ise resmi kaynaklara göre 17 tanedir. Lise ve üniversite düzeyinde özel eğitim veren okul mevcut değildir. Görme engelli çocuklarımıza ders kitapları konusunda devletin yürüttüğü çalışmalar mevcuttur. Ancak edebî eser niteliği taşıyan kitaplara ulaşmakta büyük zorluklar yaşamaktadırlar. Proje kapsamında görme engelli çocuklara gören çocukların şiir, hikâye, öykü, masal, gibi edebî eserler okuması planlanmıştır. Bu sayede gören ve görmeyen çocukların okuma kültürü artırılacaktır. Akran iletişimi ile kitap okuma yaygınlaştırılacaktır.

6. Gerekçesi

- Görme engelli kişi görme yetersizliğinden dolayı ağır derecede etkilenen görsel duyu ile alması gereken uyarıcılardan yoksun kalan kişidir. Eğitsel açıdan ise görme engelli, eğitimde işitsel ve dokunsal materyallere ihtiyaç duyan kişidir. İnsanların dış dünyadan aldıkları bilgilerin %85'ini görme kanalıyla aldığı tahmin edilmektedir. Görme engelli çocuklar bu bilgi akışını diğer duyu organları ile karşılamaktadırlar. En başta da işitme ve dokunma duyusu etkin bir şekilde kullanılmaktadır. Görme engelli çocukların kullandıkları Braille Alfabesi ile yazılmış kitaplar mevcuttur. Ancak bu kitapların hazırlanması uzun zaman almaktadır ve maliyetleri yüksek olmaktadır. Aynı zamanda yeterli sayıda ve basımda kitap (özellikle edebî eserler) bulunmamaktadır. Proje kapsamında görme engelli çocuklar, çeşitli türlerdeki birçok esere gören arkadaşlarından dinleyerek ulaşmış olacak, kabartması olmayan kitaplardan da bilgi edinebileceklerdir.

7. Yöntemi

Proje Selçuklu Görme Engelliler İlkokulunda gerçekleşecektir. Görme engelli ilkokul 2, 3 ve 4. sınıf öğrencileri tahmini sayıları 50 öğrencidir. Öncelikle görme engelliler okulunda bir masal sınıfı hazırlanacaktır. Proje kapsamında Selçuklu ilçesinde bir pilot okul belirlenecektir. Belirlenen pilot okuldan gönüllü iki öğretmene hizmet içi eğitim ile masal anlatıcılığı eğitimi ve çocuk edebiyatı hakkında geniş bir eğitim verilecektir. Sonrasında bu pilot okuldan 2, 3 ve 4. sınıflardan ikişer öğrenci olmak üzere 6 öğrenci veli izni dâhilinde gönüllü olarak her hafta seçilecektir. Seçilen bu öğrenciler, eğitim almış öğretmenleri ile haftalık bir ya da iki (seçilen kitabın uzunluğu, kısalığı, içeriğin yoğunluğuna göre) kitap belirleyecektir. Belirlenen bu kitaplar proje kapsamında Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 2, 3 ve 4. sınıf düzeylerine uygun kitap listesinden tespit edilecektir. Öğretmenleri o hafta boyunca seçilen öğrencilerle bu kitapları nasıl okumaları konusunda, diksiyonları, tonlamaları ve vurgulamaları konusunda çalışacaktır. Okuma provaları yapıp hazırlanacaklardır. Haftanın cuma günü, son üç ders saatinde belirlenen öğrenciler ve öğretmenleri görme engelli okuluna pilot okulun belirlediği servis aracı ile gideceklerdir. Görme engelliler okulunda masal sınıfına 2. sınıflardan bir sınıf alınacak, engelsiz öğrencilerden iki tane 2. sınıf öğrencisi akran sınıfına belirlenen kitabı ya da kitapları otuz dakika içerisinde sıra ile okuyacaklardır. Sırasıyla görme engelli 3 ve 4. sınıflardan öğrenciler masal sınıfına alınarak okuma etkinliği devam ettirilmiş olacaktır. Her hafta kitap okuyan öğrenciler ve onları dinleyen görme engelli akran sınıfları ve okunacak kitaplar değişecektir. Öğretmenler ve kitap okumayan diğer öğrenciler masal sınıfında okuyan öğrenciyi dinleyecekler, pilot okulunda kalan diğer öğrenciler normal eğitimlerine öğretmenleri eşliğinde devam edeceklerdir.

8. Süresi

Projenin süresi 2 eğitim, öğretim dönemidir.

9. Beklenen Sonuçlar

Görme engelli olan çocuklarda okuma kültürünün artırılması benlik gelişimine olumlu etki edecektir. Kitaplardan öğrendikleri birçok bilgiyi hayatlarına, kişiliklerine ve en önemlisi de sosyal gelişimlerine yansıtacaklardır. Toplum içinde bağımsız ve üretken bireyler olarak yaşamalarına teşvik edecektir.

Görme engelli çocuklara çok sayıda öykü, hikâye, masal, şiir gibi çeşitli türlerden kitaplar okunmuş olacaktır. Bu sayede hem kitabı okuyan engelsiz çocuklarda hem de görme engelli çocuklarda kitap okuma oranı artmış olacaktır. Her iki tarafın da hayal güçleri gelişecek, duygusal ve zihinsel gelişimi desteklenecektir. Kitaplar gerçek dünyayı tanıtacak, akranlar arasında sıcak bir ilişki gelişmesini destekleyecektir. Akran iletişimi artacaktır. Okuma becerisinin ve yaşam boyu sürecek okuma sevgisinin oluşmasına katkıda bulunacaktır. Kelime hazinesini geliştirdiği için çocuğun duygu ve düşüncelerini iyi ifade etmesine imkân sağlayacaktır. Sevme, anlama, saygılı olma, hediye etme ve paylaşma gibi birçok kavramları öğretecektir.

Kitap okunurken, çocuklar rahatlayacak ve hoş vakit geçirecektir. Bu durum hem görme engelli çocuklara hem de kitap okuyan çocuklara ruhsal olarak iyi gelecektir.

Kitap okuyan engelsiz öğrencilerde öz güven duygusu gelişecektir. Empati yeteneği artacaktır. Yardımlaşma gibi duyguların artmasını ve insani ilişkilerin çoğalmasını sağlayacaktır.

Engelsiz çocuklarda görme engelli arkadaşlarına karşı farkındalık artacaktır.

Okullar arasında, veliler arasında, öğretmenler arasında ve sosyal platformlarda farkındalık artacaktır.

10. Maliyeti ve Finansman Kaynakları

Proje kapsamında okunulacak kitaplar Millî Eğitim Bakanlığı tarafından basılacak ya da temin edilip pilot okula gönderilecektir. Kitap okumaya giden çocukların ve gönüllü öğretmenlerin ulaşımı Millî Eğitim Bakanlığı, okul aile birliği bütçesi, Kültür Bakanlığı tarafından karşılanacaktır. Görme engelliler okulunda oluşturulacak masal sınıfının masrafı Millî Eğitim Bakanlığı, yardımsever kişi ve kurumlar, okul aile birliği bütçesi tarafından karşılanacaktır.

PROJE 8
KİTAPLAR SAHNE ALIYOR

1. Projenin Adı
Kitaplar Sahne Alıyor

2. Projeyi Öneren Kişi
Nur Cengiz

3. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)
Türkiye, tüm il ve ilçeler de uygulanabilir.

4. Amacı
Proje kapsamında öğrencilerin okuma alışkanlığı ve okuma becerileri kazanması, görsel ve işitsel hafızanın güçlendirilmesi öncelikli amaç olmakla birlikte tiyatro etkinlikleri ile bir topluluk karşısında kendini iyi ifade edebilen, kendine güvenen, grup çalışmaları ile iş birliği ve iş bölümü yapabilen, grup yönetiminde başarılı, sağlıklı ve sosyal ilişkiler geliştirebilen; bunun yanı sıra anlık kararlar alınması gereken durumlarda durum analizi yapabilen, edindiği bilgi ve kültür birikimini geniş bir pencereden aktarabilen ve yüksek hayal gücüne sahip nesillerin yetiştirilmesi hedeflenmektedir.

5. Özeti
"Kitaplar Sahne Alıyor" projesi ile sınıf içi veya okul sonrası aktiviteler kapsamında her öğrencinin birer adet Türk ve dünya edebiyatından roman, hikâye ve masal okumaları ile yapacakları grup çalışmaları sonucu belirledikleri bir kitabı tiyatral bir şekilde sahnelemeleri istenmektedir. Bu proje ile her öğrencinin en az bir kitap okuması sağlanmış olmakla beraber grup içi çalışmaları ve yapacakları kısa kitap özetleri ile akranlarının okudukları farklı kitaplar hakkında da kısa bir analiz yapıp bu kitapların konusu hakkında da bilgi sahibi olacaklardır. Böylelikle öğrencilerin kitap okuma alışkanlığı edinmelerinin yanı sıra kitap okumayı seven ve çevresindekileri de bu yönde teşvik eden bireylerin yetişmesi mümkün olacaktır. Aynı zamanda sahnelemedeki aktif katılımları ile daha motive edici hem eğitici hem de eğlendirici bir sosyal ortamın parçası olacaklardır.

6. Gerekçesi
a. Projenin öğrenci merkezli bir çalışma olup akran teşviki ile okumaya özendirici bir yönünün olmasından, bireysel sorumluluk alma, öğrencinin kendi grup çalışmalarını yürütüp portfolyo ve sahneleme çalışmalarıyla okuma kültürünün kazanımları çeşitlendirilmektedir.

b. Okul veya sınıf kütüphanesi olmayan okullara kitap temini, tiyatro sahnelemeleri için kostüm ve sınıf veya okul özelinde bir sahne kurulumuna vesile olacaktır.

c. Kitap okumayı daha eğlenceli ve keyifli bir amaç çerçevesinde sunarak öğrencinin kişisel gelişimine önemli ölçülerde katkı sağlayacaktır.

7. Faaliyetlerin Açıklaması
Proje ilköğretim veya ortaöğretim kurumlarında sınıf içi etkinlik veya okul sonrası aktivite şeklinde yürütülmelidir. Gerekli yönergeler ve proje takibi mentor öğretmenler tarafından sağlanmalıdır. Sınıf veya okul kütüphanesinden yararlanılarak öğrencilerden Türk ve dünya edebiyatından birer adet roman, masal veya hikâye kitapları seçmeleri ve belirlenen süre içerisinde bu kitapları okumaları istenir. Sınıf mevcudu veya aktiviteye katılım sayısına göre öğrenciler gruplara ayrılır. Belirlenen gruplar mentor öğretmenlerinin yönergelerini takip eder ve bir grup içi tartışma ortamı oluştururlar. Öğrencilerden grup çalışmaları sonucu seçtikleri bir kitabı tiyatral bir şekilde sahnelemeleri istenir. Bu sebeple onlardan okudukları roman veya hikâyeyi grup arkadaşlarına özetlemeleri ve neden bu kitabı sahnelemeleri gerektiğini grup içi tartışma yaparak sebeplerini sıralamaları ve en nihayetinde iş bölümü yaparak sonuçlandırmaları beklenir. Öğrencilerden grup olarak kararlaştırdıkları kitabın adını ve yaptıkları grup içi çalışmalarını düzenli olarak mentorlerine raporlamaları istenir. Sahneleme sürecinde öğrenciler kitaptaki olay akışına bağlı kalarak kendi yorumlamalarını yapıp karakter analizinde bulunur. Eğitim kurumunun fiziksel yapısı göz önünde bulundurularak sınıf içinde veya dönem sonu okul gösterisi olarak kitap sahnelenmesi yapılır.

8. Yöntemi
- Öğrenci merkezli bir çalışma olması gerekçesi ile dayatmacı değil sevdirici ve teşvik edici aynı zamanda öğrencinin yaparak yaşayarak kitap okuma ve sanatsal anlamda kültürel bir çalışmanın parçasına dâhil olması hasebiyle önerilen yöntemin gerekliliği elzemdir.
- Yürütücü, mentor öğretmen ve öğrencilerdir. Yürütücülerin projedeki rolleri projenin amaçlarını aktarmak, gerekli ihtiyaç listesini karşılamak ve süreci verilen yönergeler üzerinden yürütmektir. Öğretmen ise süreç içerisinde öğrenciyi teşvik etmesi, gerektiği yerlerde yönlendirmeler yapması ve öneriler vermesi için mentor öğretmen olarak tanımlanır. Hedef kitle yani öğrenciler ise gerek grup çalışmaları ve portfolyo hazırlıkları gerek tiyatral sahnelemeleri ile bu projenin aynı zamanda yürütücüleridir.
- Tiyatro sahnelemeleri için gerek duyulan kostüm ve sahne düzenlemesi.

9. Süresi
Projenin süresi 1. ve 2. eğitim, öğretim dönemi (dörder) aydır

10. Beklenen Sonuçlar
a. Hedef gruplar / yararlanıcılar üzerinde beklenen etkiler
Proje ile öğrencilerin okuma kültürü edinmesinin yanı sıra bir grup çalışmasında fikirlerini sunan analizlerde bulunan, iş birliği yapabilen ve yaratıcı düşünme becerilerine sahip bireylerin yetişmesi mümkün olacaktır. Bireysel ve sosyokültürel kazanımların beraberinde edindiği okuma kültürünü akranlar arası aktarım ile devamlılığını sağlayan hem bilişsel hem de sosyal becerilere sahip bir neslin oluşumu ve gelişimi sağlanacaktır.

Aynı zamanda öğrencinin yapılan yaratıcı sahnelemeler ile görsel ve işitsel hafızanın güçlendirilmesi ve tamamlanan grup çalışmaları ile sorumluluk bilincine sahip

olması mümkün olmakla birlikte bir topluluk karşısında kendini ifade edebileceği sağlıklı sosyal ilişkiler geliştirebileceği bir ortam hazırlanmış olacaktır.

Okul özelinde yapılan çalışmanın ilçe ve il bazında genişletilerek sanatsal faaliyetler noktasında da kapsamın genişletilmesi yürütücüler tarafından sağlanacaktır.

b. Proje Ürünleri / Somut Çıktılar

Proje ile eğitim ve öğretim dönemi içerisinde, birinci ve ikinci dönem olmak üzere yılda iki kez sahneleme çalışmasının yapılması planlanmaktadır. Öğrencilerin okudukları kitap sayısı, yaptıkları sahneleme süreci için gerekli olan grup çalışma raporları ve portfolyoları, değerlendirme süreci için yapılandırılacaktır.

11. Sürdürülebilirlik

- Proje faaliyetlerinin hedef kitle üzerinde oluşturacağı somut etkiler sanatsal sahnelemeleri ile devamlılık sağlayacaktır.
- Faaliyetler her gelecek dönem yeni sahneleme çalışmaları ile sürdürülebilecektir.
- Projenin bitiminden sonra sürdürülebileceği öngörülen faaliyetler için finansman gerekli değildir.

12. Maliyeti ve Finansman Kaynakları

Kitap ihtiyaçları Türkiye Yazarlar Birliği aracılığı ile sağlanabilir ve ihtiyaç duyulan okulların sahne ve kostüm ihtiyaçları Kültür ve Turizm Bakanlığının destekleri ile karşılanabilir.

PROJE 9
BENİM OKUMA ATÖLYEM

1. Projenin Adı

Benim Okuma Atölyem

2. Projeyi Öneren Kişi

Hülya Ünsal

3. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)

Türkiye / Trabzon / Şalpazarı

4. Amacı

Çalıştığımız kurumlarda yapmış olduğumuz çalışmalar neticesinde okullarımızda öğrencilerin okuma alışkanlığı ile ilgili olumsuz algıları olduğu belirlenmiştir. Bu algının ilk sebebi, öğrencilerin okumanın gerçek manasını bilmemeleridir. Bir diğer husus ise tüketimin hızla arttığı, üretimin geride kaldığı bir çağda, bireylerin kolay bilgiye en kısa şekilde ulaşma anlayışıdır. Bu durum ise doğru bilginin kaynaklarının öneminin kaybolmasına neden olmaktadır. Bilgiyi kaynağından alma anlayışı yok olurken kendi kültürü de dâhil olmak üzere bireyler insani değerlerden uzaklaşmaktadır. Yapılan çalışmalar sonucu bu sorunun en önemli sebeplerinden biri de okuma eyleminin bir yaşam şekli değil, ders içeriği olarak algılanmasıdır. Özellikle eğitim kurumlarında çocuklarımız okumayı sadece edebiyat dersleri ile var olan bir eylem olarak tanımlamaktadırlar. Bu problemlerden yola çıkarak bu proje ile okumanın hayatı kuşatarak insanı daha ileriye taşıdığı algısını öğrencilerimize yerleştirmek amaçlanmıştır. Okullarımızdan başlayarak "kaliteli okur olmak" anlayışını ailelere de aktarmak bu projenin nihai amaçları arasındadır. Öğrenci, özellikle kurulacak "okuma atölyeleri" ile sürecin içerisine katılacak ve sorumluluk bilinci ile okuyan, tartışan ve bir ürün ortaya koyabilen birey olarak okumanın bir yaşam şekli olduğu bilincine erişecektir. Bu noktada her öğrencinin ilgi ve tutumlarına göre okuma grupları oluşturmak esas alınmalıdır.

Yeni eğitim programlarının kazanımlarına uygun hazırlanan bu proje ile geleceğimizin teminatı olan gençlerimizi hayata iyi birer okur olarak hazırlamak hedeflenmektedir.

5. Özeti

Okuma kültürü, aile içerisinde başlayıp okul ortamıyla şekillenen canlı bir süreç olarak tanımlanabilir. Ortaöğretim kurumlarında öğrencilerin yanlış algılarını düzeltmek hasebiyle "Benim Okuma Atölyem" adlı proje uygulanmak istenmektedir. Bu amaç doğrultusunda eğitimin öznesi olan öğretmen ve öğrencileri okuma kültürü konusunda aktif hâle getirmek için planlamalar yapılmıştır. Böylece hem öğrenci hem öğretmen sürecin tüm aşamalarında aktif olarak keyifli bir okuma serüvenini yöneteceklerdir. Bu kapsamda rehber öğretmenleri ile disiplinler arası çalışma yürütülecek; öğrencilere ilgi ve tutum envanterleri uygulanacaktır. Bu sayede oluşturulacak grupların dengeli

dağılımı sağlanacaktır. Hazine sandığı denilen kitap kutuları, öğretmen ve öğrencilerin istekleri doğrultusunda şekillendirilecektir. Böylece grupların kutularından çıkan kitapları, belirli aralıklarla okumaları sağlanacaktır. Doğru okumanın öğrenilmesi adına, her kitap bitiminde gruplar kendi arasında kitap üzerine keyifli ortamlarda (müze, kütüphane, kitap cafe vb.) tartışacaklardır. Her kitap toplantısı sonunda bir ürün ortaya koymaları istenecek, böylelikle farklı yetenekte öğrencilerin ürün dosyasına katkı sağlamalarına imkân verilmiş olacaktır.

6. Gerekçesi

- Projenin nihai amacı; okuma sevgisinin yaygınlaştırılması ve bu yapılırken bu eylemden keyif alınmasının sağlanmasıdır.
- Projenin uygulandığı bölge sosyal anlamda dezavantajlı bir konumdadır. Kütüphane, müze ve estetik yönü olan mekânlardan uzakta olması bu proje için zayıf yöndür. Bu zayıf yön çevre gezileri ve okul etkinlikleri ile tolore edilmeye çalışılmaktadır.
- Hedef alınan kitle mesleki ve teknik Anadolu lisesi bünyesinde eğitim gören öğrencilerin tamamıdır. (280 öğrenci)
- İhtiyaçlara göre okuma gruplarının oluşturulması yoluyla öğrencilerin okuduğu kitaplardan keyif almaları sağlanmak istenmektedir.
- Öğrenciler ile yazarları bir araya getirerek öğrencinin önyargılardan kurtulması hedeflenmektedir.
- Çeşitli müze ve kütüphaneleri ziyaret ederek bilginin doğru kaynağının tanıtımının yapılması sağlanacaktır.

7. Faaliyetlerin Açıklaması

a. Öğrencilere okuma tutum ölçekleri ve ilgi envanteri uygulanacak.

b. Belirlenen 25 kitap içerisinden her öğrenci altı kitap seçecek ve aynı kitapları seçen öğrenciler okuma grubu kuracak.

c. Her gruba daha önce öğretmeni tarafından hazırlanmış, öğrencilerin seçtiği kitapların olduğu hazine sandıkları verilecek. (Hazine sandığı: kitaplar, günceler, kalem ve benim kitabım adlı yazı defterinin bulunduğu kutulardır.)

d. Gruplar kutularından çıkan kitapları sırayla her ay okuyacak ve kitap üzerine aylık genel toplantı yapacak. Her ayın sonunda kitaplara yerleştirilen şifreleri bulan öğrenciler ödüllendirilecek.

e. Her kitap için her öğrenciye özel günlükler olacak ve öğrenciler her kitap bitiminde kitabı yazılı olarak da değerlendirecek.

f. Her grubun aktif olabilmesi için sosyal medya hesapları olacak. Böylece sosyal medya faydalı bir şekilde kullanılmış olacak.

g. Toplantılar mümkünse kütüphane, müze veya estetik yönü olan mekânlarda olacak.

ı. Her toplantı bitiminde öğrenciler kitapla ilgili değerlendirme yazılarını yazacak.

i. Yazar okur buluşmaları yapılacak. (Şu ana kadar okulumuzda dört yazar ağırlanmış ve kitap günleri düzenlenmiştir.)

j. Her grubun takip ettiği süreli yayınlar olacak.

k. Öğrenciler ile yazma çalışmaları yapılacak. (Duvar dergisi oluşturulup öğrencilerin çalışmaları sergilenecek.)

l. Farklı bölümlerde okuyan üniversite öğrencilerinin oluşturduğu okuma grupları ile zaman zaman bir araya gelip öğrencilerin özenmesi sağlanacak.

m. Her grubun kendi ürünlerini oluşturması istenecek.

n. Süreç sonunda öğrencilerin kendilerini değerlendirmeleri istenecek.

o. Müze ve kütüphanelerde zaman zaman öğretim faaliyeti planlanacak.

8. Yöntemi

Katılımcılar, farklı sınıflardaki öğrencilerin seçilmesiyle belirlenecek. Kurum içerisindeki diğer ders öğretmenleri de görüşülerek disiplinler arası çalışmalar yürütülecek, ilgi ve tutum envanterleri belirlenecek. Öğrencilerin seviyelerine uygun kitaplar, Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenlerinin oluşturduğu bir komisyon tarafından seçilecek. Öğrencilerin de rızası ile okuma atölyeleri oluşturulacak ve öğrenciye "hazine sandığı" adı verilen kitap kutuları teslim edilecek. Kitapları öğrencinin temin etmesi teşvik edilecek, öğretmen ise sadece yardım edecek. Böylece öğrenciler, kitap edinme kültürü ile tanışacaklar. Grupların kendi sosyal medya hesaplarını kurması sağlanarak teknolojinin faydalı yönlerinden istifade etmelerine imkân verilecek. Gruplar, belirli aralıklarla toplanıp okudukları kitaplar üzerine fikir alışverişinde bulunacak, böylece doğru okuma ve kalıcı öğrenme anlayışı öğrencilere uygulamalı olarak tanıtılacak. Gruplardan ürün dosyaları istenecek. Bu ürün dosyasında her kitap bitiminde farklı yetenekteki öğrenciler kitabı kendilerine göre yorumlayıp ortaya bir ürün koyabilecekler. Türk Dili ve Edebiyatı derslerinin bir saati öğretmenin de katılacağı okuma saati olarak değerlendirilecek, gruplar mümkün olduğunca yazar-okur etkinliklerine dâhil edilecek. Böylelikle öğrencilerin hayattan kopuk bir nesne olarak gördükleri kitaplarla yazarlar sayesinde bağ kurmaları sağlanacak.

9. Süresi
Projenin süresi bir eğitim öğretim yılını kapsar, 9 (dokuz) aydır.

10. Beklenen Sonuçlar
a. Hedef gruplar / yararlanıcılar üzerinde beklenen etkiler
- Tutum ölçekleri, ilgi envanterleri, ürün dosyaları (Karikatür, şiir, deneme, resim, kısa film, duvar dergileri, broşür, afiş.)
- Her öğrenci süreç sonunda ürün dosyaları doğrultusunda değerlendirilecek.

b. Proje Ürünleri / Somut Çıktılar
- Etkili ve verimli okumayı bilmeyen çocuklarımıza; okumanın hem bir beceri hem de sanat olduğunu anlatabilmek,
- Lise çağındaki öğrencileri kaliteli okurlar olarak yönlendirmek ve gittikleri eğitim kurumlarında bilimsel bakış açısını kazanmalarının önemini yerleştirmek,
- Bilgi ve kaynak kirliliğinin fazla olduğu günümüzde öğrencilerin doğru kitapları seçebilme yetisi kazanmalarını sağlamak,
- Bilginin kaynağı olan kütüphane ve müzelerde öğrencilerin yaşayarak öğrenmelerini sağlamak,
- Böylece öğrencinin bilginin hazır ve kolay ulaşılabilir olmadığını aksine belli bir çaba gerektiren değerli bir disiplin olduğunu bilmesini sağlamak,
- Bilginin kaynağından (müze ve kütüphaneler) ve kaynak kişilerden öğrenilmesinin gerekliliğini fark ettirmek,
- Çağımız tüketim bağımlılığı içerisinde doğru ve değerli bilgiyi edinip ürün ortaya koyan bireyler yetiştirmek,
- Müzecilik ve kütüphaneciliğin ayrı bir disiplin olduğunun ve eğitim öğretim içerisinde okuma kültürü açısından önemli olduğunu aktarabilmek.

11. Sürdürülebilirlik
Proje, uygulamalar içerisinde öğrencinin yapısına göre değişiklik yapılarak sürdürülebilir. Bu etkinlikler Trabzon Şalpazarı Ayten Yılmaz Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencileri için belirlenmiş olsa da farklı şehir ve okullardaki öğrencilerle de uygulanabilir.

PROJE 10
OKULLU OKULSUZ OKUYORUZ YAZIYORUZ

1. Projenin Adı
Okullu Okulsuz Okuyoruz Yazıyoruz

2. Projeyi Öneren Kişi
Keziban Özcan

3. Projenin Uygulanacağı Yerler
Millî Eğitim Bakanlığı uhdesinde il ve ilçe millî eğitim müdürlükleri vasıtasıyla bütün il ve ilçelerde uygulanabilir.

4. Amacı
Proje ile başta öğrencilerimize okuma ve yazma farkındalığı kazandırıp bu farkındalığı, yaşam boyu devam eden bir alışkanlık hâline getirmelerini sağlamak; yazmaya merak uyandırıp okuyan-yazan birey sayısının ve basılı eserlerin artmasını sağlamak; okuma ediniminin toplum düzeyinde yapılanmasına katkı sunmak amaçlanmaktadır.

5. Özeti
"Okullu Okulsuz Okuyoruz Yazıyoruz" projesi ile Tokat ili genelinde hayatın her yaş grubundan ve kariyerinden gelen bireyler için okuma, yazma ve kendini ifade etme olanakları oluşturulmakta ve okuma, yazma ortamları ile okuma materyali sağlanmaktadır. Böylelikle okuma serüveninin bütün aşamalarında destek olunmaktadır. Okuma ve yazma edinimlerinin birbirini olumlu yönde geliştirdiğinden hareketle özellikle öğrencilerimize katkı sunacak özgün okuma ve yazma faaliyetleri bir arada düşünülüp; öğrenci, veli, öğretmen iş birliği ile planlanarak uygulanmaktadır. Tokat İl Millî Eğitim Müdürlüğü Strateji Geliştirme Birimi tarafından hazırlanan bu proje ile başta öğrencilerimize okuma ve yazma farkındalığı kazandırıp bu farkındalığı, yaşam boyu devam eden bir etkinlik hâline getirmeleri amaçlanmıştır. Yine bu proje, ilgili paydaşların katkılarıyla (kısa ve uzun vadeli süreçlerle) okumanın toplum kültürü olarak benimsenmesine katkı sağlamak için hazırlanmıştır. Proje faaliyetlerinin okullarımızda düzenli ve sistemli bir şekilde yürütülebilmesi için proje koordinatörü tarafından Tokat İl Millî Eğitim Müdürlüğü 2016-2017 eğitim öğretim yılı "Okullu Okulsuz Okuyoruz Yazıyoruz" projesi uygulama rehberi hazırlanmış ve kitap listeleri oluşturulup okullarımıza ulaştırılmıştır. Proje bütün eğitim, öğretim kurumlarına ve paydaşlara tanıtılmıştır. Eğitim, öğretim yılının başında proje okullarımızda "Akşam Okumaları" faaliyeti ile başlamış olup "Kır (Açık Alan) Okumaları", "Anne Çocuk El Ele Arkadaşım Kitap Söyleşileri", "Öğrenci, Öğretmen, Veli Eğitim Yöneticisi Okuma Grupları ile Kitap Değerlendirmeleri", "Okur, Yazar Buluşmaları" ve "Okuryazarlık Atölyeleri" ile uygulanmıştır. Kurumlarımızın proje gerçekleştirme düzeyleri oluşturulan formlar ve

raporlar ile takip edilmiştir. Bununla beraber okuma ve yazma kültürüne katkı sunacak çalışmalar (kitap fuarları, farklı-özgün kütüphaneler, sempozyum ve kongreler, vb.) takip edilerek öğrenci, öğretmen, eğitim yöneticisi ve velilerin katılımı ve bilgilendirmesi sağlanmıştır. Gerçekleştirilen ana faaliyetler ve okul bazlı yapılan örnek çalışmalar projenin toplum geneline yaygınlaşması ve örnek teşkil etmesi için resmî web sitemizde, basın ve yayın organlarında paylaşılmıştır.

Projemizin birinci uygulama yılının ardından 505 katılımcıya yöneltilen "Gelecek yıllarda proje devam etmeli mi?" sorusuna olumlu görüş ifade edenlerin oranı %88,62'dir. Yapılan yüz yüze görüşmelerde de öğretmenlerin öne çıkan görüşü; okuma adına yapılan bu tür faaliyetlerin, Millî Eğitim Müdürlüğünün önderliğinde okuma, yazma kültürünün yaygınlaşmasına katkı sağlayacağıdır. Kitabı sadece okula, eve hapsetmeden hayatın her alanında okuma yapılabileceğini bizlere kanıtlayan bu proje şehrimizden başlayarak bütün ülkeye yayılabilecek bir içtenliğe sahiptir. Olumlu geri dönüşlerden sonra projenin yeni eğitim öğretim yılında devam etmesi kararı alınmıştır. Grup görüşmeleri ile öğrenci, öğretmen, veli ve eğitim yöneticileri ile okuma, yazma edinimine dönük okullarında yapılan çalışmalar ve neler yapılabileceğine dönük istişare toplantıları ve konu ile ilgili alan yazın taraması yapılmıştır. Bu kapsamda 2016-2017 eğitim öğretim yılında alınan geri dönütler ve alan yazın taraması sonucunda elde edilen bilgiler ışığında projemizin niteliğinin artırılması için güncellemeler yapılmıştır. 2017-2018 eğitim öğretim yılında projemiz uygulanmaya devam etmektedir.

6. Gerekçesi

a. Projemiz programın hedefleri ve öncelikleri ile içeriği bakımından doğrudan ilişkilidir.

b. Nitelikli ve yeni çıkan yapıtların öğretmen, veli ve eğitim yöneticileri tarafından bilinmemesi bunun sonucunda da öğrencilere ulaşmaması; öğretmen, veli ve yöneticilerin öğrencilerin edebî okur yazarlık serüvenine ortak olabilecek yetkinliğe ve duyarlılığa sahip olmaması.

c. Öğrencilerin okuma materyallerine erişiminin kısıtlılığı.

d. Eğitim sürecinde okullarda bu beceriyi kazandırmaya yönelik etkinliklerin yeterli düzeyde olmaması.

e. Doğru kitaba erişimin sağlanamaması.

7. Faaliyetlerin Açıklanması

Faaliyet 1: (Proje Tanıtım Faaliyetleri, "Okul Proje Uygulama Rehberi"nin Hazırlanması ve Proje Paydaşları ile Toplantılar Yapılması)

Projeye özgü logo, afiş, kartvizit, kamu spotu, okullar için hazırlanan resmi bilgi notları, sosyal medya hesapları oluşturulmuştur. "Okul Proje Uygulama Rehberi", afiş, kamu spotu okullara ulaştırılmış olup proje tanıtım programları ile projemiz bütün paydaşlar ile paylaşılmış ve belirli aralıklarda eğitim yöneticileri, öğretmenler ve öğrenciler ile bilgilendirme ve değerlendirme toplantıları yapılmıştır. Aynı zamanda sene başı öğretmenler kurulu toplantılarında projenin gündem maddesi olarak görüşülmesi sağlanmıştır.

Faaliyet 2: (8 Proje Merkezinin Oluşturulması)

İl Millî Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı bölgesel Z proje merkezi olarak belirlenmiştir. Kütüphane, özellikle öğrencilerimize dönük bir yaşam alanı olarak tasarlanıp dış mekânının da etkin bir şekilde kullanılması için yazlık masalar, sandalyeler ile donatılmış ve balkonu çiçeklendirilmiştir. Kitap dostu yönetim anlayışıyla yönetici odasına okuma gruplarının kitap ihtiyacını karşılamak için okuma grubu kitaplığı yapılmıştır. Kitap temininde kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum kuruluşlarından destek alınmıştır. Aynı zamanda kütüphane kitap sayısı ve çeşitliliği arttırılmıştır. Proje merkezi olan kütüphanemizde kitap değerlendirmeleri, kitap tanıtımları, söyleşiler, sunumlar, okur-yazar buluşmaları, drama etkinlikleri, bilgilendirme ve istişare toplantıları yapılmıştır.

Faaliyet 3: (Öğretmenlere Dönük Eğitimlerinin Gerçekleştirilmesi)

Farklı branşlardan gönüllü 200 öğretmene "Yazma ve Yazdırma Teknikleri Eğitimi" verilmiş olup 300 sınıf öğretmenine okuma ve okutma motivasyonunun arttırılması eğitimleri düzenlenmiştir.

Faaliyet 4: (Kır/Açık Alan Okumaları)

Şehrimizin farklı, kültürel, tarihî ve doğal mekânlarında okuma etkinlikleri ve kitap değerlendirmeleri gerçekleştirilmektedir. Bunlardan bazıları; okul bahçesi, alışveriş merkezi, belediye parkları, havaalanı, mesire alanı, camilerde gerçekleştirilmiştir.

Faaliyet 5: (Akşam Okumaları)

Öğrenci, veli, okul personeli ve İl Millî Eğitim Müdürlüğü temsilcilerinin de katılımıyla her tür ve kademedeki okullarımızda ders saatleri dışında gerçekleşmektedir. Okul çatısı altında toplanan bireyler aynı anda kitap okumaktadır. Okumaya dikkat çekmek, öğrencilerin velileriyle verimli zaman geçirmelerine olanak sunmak ve projenin diğer faaliyetlerini tanıtmak hedeflenmiştir.

Faaliyet 6: (Anne Çocuk El Ele Arkadaşım Kitap Söyleşilerinde)

Bir yazar eşliğinde kitap ile neden arkadaş olmamız gerektiği, hayatımızın merkezinde kitap olmasının önemi ve anne babaların evde "teknoloji yok saati" uygulaması yapıp kitap okuyarak çocuğun kafasında okuyan anne baba imajı çizilmesi gerekliliği üzerinde durulmaktadır. Ardından ortak bir kitap belirlenip kitap değerlendirmeleri planlanmakladır.

Faaliyet 7: (Öğrenci, Öğretmen, Veli, Eğitim Yöneticisi Okuma Grupları ile Kitap Değerlendirme Toplantıları)

Okuma grubundaki bireylerin merkeze alınıp okudukları kitaba dair görüş ve düşüncelerini paylaştıkları toplantılardır. Öğrenci okuma grupları 15 kişiden oluşmakta ve 15 günde bir kitap değerlendirilmesi gerçekleştirilmektedir. Öğretmen, veli, yönetici okuma grupları ise ayda bir kitap değerlendirmesi yapmaktadır. İlçe Millî Eğitim Müdürleri, okul müdürleri, sınıf öğretmenleri ve okul meclis başkanları okuma grubu planlamaları strateji geliştirme birimi tarafından yapılıp her ay resmi yazı ile duyurulmaktadır. Okul müdürleri okuma grupları merkezde okul türlerine, köylerde ise eğitim bölgelerine göre belirlenmiştir. Birleştirilmiş sınıf öğretmenleri okuma grubu ise il merkezinde görev yapanlar ve her ilçenin kendi bünyesinde görev yapan sınıf öğretmenlerinden oluşmaktadır. Öğrenci, öğretmen, veli okuma grupları ise okul proje yürütme ekibi tarafından planlanıp uygulanmaktadır. Toplantılarda kitabın yazarı, dönemi, karakterleri, olay örgüsü vb. üzerinde durulmaktadır. Özellikle okurların kitaba

dair düşüncelerine değer verilmektedir. Kitabın yazarı hayatta ise değerlendirmeye yüz yüze ya da telefon ile katılması sağlanmaya çalışılmaktadır. Katılımcıların kitap tanıtım yazıları ve kitap okuma öyküleri yerel basımda yayımlanmaktadır.

Faaliyet 8: (Okur, Yazarlık Atölyeleri)

"Yazma ve Yazdırma Teknikleri Eğitimi"ne katılan öğretmenler tarafından okuma ve yazma faaliyetlerinin bir arada düşünüldüğü geleceğin yazarlarının yetişmesine katkı sunması hedeflenen atölyeler kurulmuştur. Nisan ayı içerisinde aynı öğretmenlerin faydalanacağı "Yaratıcı Yazma / Okuma" eğitimleri planlanmıştır. Eğitim alan öğretmenlerimiz tarafından 50 okulumuzda "Okur, Yazarlık Atölyesi" ders dışı egzersiz kapsamında devam etmekte olup kitap, dergi ve fanzin çalışmaları yapılmaktadır. Aynı zamanda atölyelerde en az bir çalışmaya yazar ve şairlerin katılımı sağlanmaktadır.

Projede bütün okuma, yazma çalışmalarında güncellik ve farkındalık ayları da göz önünde bulundurularak her taşın altından kitap çıkması sağlanmaktadır. Özellikle öğretmen, yönetici ve veliler ile yapılan çalışmalar çocuklarımızın okuma-yazma serencamına üst düzeyde imkân ve fayda sağlamaktadır.

8. Yöntemi

Proje yazımı ve uygulama öncesinde nitel araştırma yöntemlerinden alan taraması ve doküman analizi yapılarak konu ile ilgili akademik yayınlar, araştırmalar, projeler incelenmiş ve öğrenci, öğretmen, veli, eğitim yöneticilerinin ve akademisyenlerin görüşlerine başvurularak proje metni oluşturulmuştur. Ayrıca proje ana ve tavsiye faaliyetlerinin okul proje yürütme ekipleri tarafından adım adım nasıl uygulanacağını, okulların projeyi gerçekleştirme düzeylerini takip etmek için oluşturulan formları ve proje eylem planını içeren "Okul Proje Uygulama Rehberi" hazırlanıp sene başında okullara ulaştırılmıştır. Müdürlüğe bağlı bölgesel Z kütüphane proje merkezi olarak belirlenmiş olup öğrenci, öğretmen, veli, eğitim yöneticilerinin kütüphanenin imkânlarından faydalanması sağlanmıştır. Aynı zamanda kitap inceleme komisyonu kurulup belli aralıklarla özellikle yeni çıkan kitaplar da göz önünde bulundurularak kitap listeleri oluşturulup uygulayıcılar ile paylaşılmış ve bu kitaplar temin edilmiştir.

a. Projenin amacına ulaşması için bütün paydaşların ve hedef kitlenin görüş ve önerilerine başvurmak önem arz etmektedir. Faaliyetler oluşturulurken ve uygulanırken öğrenci, öğretmen, veli ve yöneticilerin görüş ve önerilerine başvurulması, okulların sosyoekonomik ve demografik özelliklerinin ve özel gereksinimli bireylerin göz önünde bulundurulması ve projemize özgü 'Okul Proje Uygulama Rehberi'nin sene başında okullarımıza ulaştırılması projenin okullar tarafından benimsenmesine ve İl Millî Eğitim Müdürlüğü koordinesinde il genelinde sistematik bir biçimde uygulanmasına vesile olmuştur. Aynı zamanda Z kütüphanenin merkez olarak belirlenip okuyan bireyleri beklemek yerine onlar için okuma materyallerinin götürülmesi ve kütüphanede farklı etkinlikler planlanması faaliyetlerin bireyin okuma, yazma edinimini çok yönlü olarak ele alması, bu edinimleri yaşamın bir parçası hâline getirmiş olup okuma, yazmaya karşı toplumsal farkındalığı arttırmış, öğrencilerde yazmaya dair merak uyandırıp onların okumak için vakit ayıran bireyler olmasına katkı sağlamıştır.

b. İl proje koordinatörü il geneli planlamalar ve koordinasyonuyla okul proje koordinatörü ise okulundaki çalışmaları planlayıp koordine etmekle sorumludur.

c. İl geneli yazışmaları yapmak üzere bir memur görevlendirilebilir.

d. "Okul Proje Uygulama Rehberi"

9. Süresi

Proje süresi 9 aydır. Ancak her eğitim, öğretim yılında uygulanabilir.

10. Beklenen Sonuçlar

Projemizin sistematik bir biçimde uygulanması için ilçe ve okul proje yürütme ekipleri ile belli aralıklarla istişare toplantıları yapılmıştır. Öğrenci, öğretmen, veli ve eğitim yöneticisi okuma grupları ile yapılan kitap değerlendirme toplantılarının sonunda grupların kitap ihtiyacını karşılamak için okullar arası kitap değişimleri yapılmıştır.

Proje adıyla bir mail hesabı oluşturulmuş, okullarımız yaptıkları faaliyetlerin raporlarını, okunan kitapları, kitap tanıtım yazılarını, kitap okuma öykülerini, "Okur, Yazarlık Atölyesi" ürünlerini "Okul Proje Uygulama Rehberi"ndeki planlamaya göre bu hesaba ulaştırmışlardır. Proje yürütme ekibince aylık bu raporlar değerlendirilerek hem süreç kontrolü yapılmış hem de çalışmalar arşivlenmiştir.

Örnek teşkil edecek çalışmalar müdürlük web sitemizden, yerel basın organlarından ve proje sosyal medya hesabından paylaşılarak yaygınlaştırılmıştır. 1. eğitim öğretim dönemi sonunda yapılan çalışmalar raporlaştırılıp okullara ulaştırılmıştır.

POSTER SUNUM
BOOKSTART

1. Projenin Adı
Bookstart

2. Projeyi Öneren Kişi
Gülsüm Şirin

3. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)
Türkiye'deki bütün il, ilçe ve köyler

4. Amacı
- Aile ve çocuğa okuma bilincini aşılamak ve düzenli okumayı küçük yaşta benimsetmek.
- Kitap yolu ile ebeveyn ve çocuk arasında güçlü bağlar kurmak.
- Kitap okuma oranının artırılması.
- Çocuklarda erken yaşta okuma bilinci kazandırmak.

5. Özeti

Projenin hedef 7-9 aylık bebekler, 18 aylık bebekler ve 3 yaşındaki çocuklarla aileleridir. Bookstart kitaba başlangıç paketi 7- 9 aylık bebeklere sağlık kontrolüne gelen sağlık personeli tarafından verilen bir bez çantadan oluşmaktadır. İçerisinde iki adet karton kapaklı kitap, bir adet tekerleme kitabı, nitelikli kitap listesi, kütüphaneler hakkında bilgi ve kütüphane üyelik daveti bulunmaktadır. Buna ek olarak iki paket daha uygulanabilir. 18 aylık çocuklar için kitaba başlangıç paketi artı (Bookstart Plus), 3 yaşındaki çocuklar için ise hazine sandığım (My Bookstart Treasure Hest).

6. Gerekçesi

a. Kitap okuma oranının az olması ve kitaba ailelerin gereken önemin vermemesi bu projenin en önemli gerekçesidir.

b. Anne baba nitelikli kitap konusunda yeterli bilgi ve donanıma sahip değiller. Bu paket ve paketle verilen liste ebeveynlerin bu konuda bilgilenmesine vesile olacaktır.

c. Çocuklar erken yaşta kitap sahibi olacaklar.

7. Faaliyetlerin Açıklaması

Proje Millî Eğitim Bakanlığı, kütüphaneler ve hastaneler iş birliğinde gerçekleştirilecek. Sağlık görevlileri tarafından paketler ailelere verilecek.

8. Yöntemi
- Millî Eğitim Bakanlığı tarafından temin edilen uygun kitaplar, Kültür Bakanlığı tarafından hazırlanan kitap listesi ve kütüphane üyelik kartı ile birlikte bir bez çanta içinde sağlık görevlilerine teslim edilecektir.
- Sağlık görevlileri aşıya gelen çocukların ailelerine bu paketi teslim edecekler.

9. Beklenen Sonuçlar

a. Hedef gruplar / yararlanıcılar üzerinde beklenen etkiler
- Okuma sevgisi gelişir ve sürdürülür; düzenli paylaşımlı aile okuması gerçekleşir; çocuklar ve aileler kütüphane ile buluşur; çocuklar sahip olduğu kitaplar hakkında konuşmaya davet edilir.
- Tüm ailelerin kitaba erişiminin arttığı, kendilerine ait kitaplara sahip olduğu, okuma konusunda bilinçlendiği görülmüştür.
- Zamanla daha fazla çocuğa ulaşılır.

b. Proje Ürünleri / Somut Çıktılar
Her aile bundan faydalanacaktır.

10. Proje Maliyeti ve Finansman Kaynakları

Kitap, bez çanta gibi araçlar gereklidir. Bunlar sponsorlar veya Millî Eğitim Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı tarafından ortaklaşa karşılanmalıdır.

BOOKSTART

Kitaba Başlangıç (Bookstart) (Birleşik Krallık), Booktrust hayır kurumu tarafından işletilen, dünyada ilk ulusal bebek kitabı verme kurumudur.Kitaba Başlangıç (Bookstart) 1992'de 300 bebekle başlamış, şu ana kadar 10 milyon çocuk 35 milyon kitaba sahip olmuştur.

Kitaba başlangıç paketi, genellikle 7-9 aylık bebekleri sağlık kontrolüne gelen sağlık görevlileri tarafından ailelere verilmektedir. Bez bir çantadan oluşan bu paket içinde iki adet karton kapaklı kitap, bir adet tekerleme kitabı, nitelikli bebek kitapları listesi ve kitap önerileri, kütüphaneler hakkında bilgi ve kütüphane üyelik daveti bulunmaktadır.

2006 yılından bu yana ek olarak iki paket türü daha uygulanmaktadır; -18 aylık çocuklar için Kitaba Başlangıç Artı (Bookstart Plus)

3 yaşındaki çocuklar için Hazine Sandığım (My Bookstart Treasure Hest).

Kitaba Başlangıç Projesi ile

- Düzenli kitap paylaşımı, önemli ölçüde davranış kalıpları ve tutumları şekillendirir ve bir çocuğun yaşam fırsatlarını artırır.
- Anne ve Baba bağları güçlenmiştir.
- Erken yaşta dinleme ve iletişim becerileri gelişmiştir.
- Dikkat, yani odaklanma mesafesi artmıştır.

GÜLSÜM ŞİRİN

MARMARA ÜNİVERSİTESİ BİLGİ VE BELGE YÖNİETİMİ

https://www.booktrust.org

SCOTTİSH BOOK TRUST

İskoç Kitap Vakfı,
kitapların, okumanın ve yazmanın, yaşamları değiştirme gücüne sahip olduğuna inanan ulusal bir hayır kurumudur.
Okuma sevgisi, yaratıcılığa ilham verir, istihdam fırsatlarını, zihinsel sağlık ve refahı geliştirir ve yoksulluk döngüsünden çocukların kaçmasına yardımcı olmak için en etkili yollardan biridir.

YAPILAN ÇALIŞMALAR :

BOOKBUG

Bookbug /Kitapçığı, İskoçya'daki her çocuğa kitap çantaları hediye eder. Ayrıca ülke genelinde ücretsiz şarkılar ve ritim seansları düzenliyor.

BOOKBUG BAGS

Bookbug çantaları ücretsizdir. Çocuğunuz doğomdan ilköğretim 1'e kadar İskoçya'daki her çocuğa verilir.

Çocuğunuz toplamda 4 çanta alır.

1- Bebek çantası (ilk yıl)
2-Bebek çantası (1-2 yaş arası)
3- Gezgin çantası (3 yaş)
4- İlköğretim aile çantası (5 yaş)

Bookbug, İskoçya'daki her çocuğa okuma sevgisi geliştirmeyi ve aileler ile birlikte konuşma, okuma, şarkı söyleme ve ritim yapmalarını teşvik etmeyi amaçlamaktadır.

İSKOÇYA'DA KİTAP HAFTASI

İskoçya'daki her aileye yedi yaşından büyük çocuklarla kitap, oyun ve aktivite çantası hediye ederek erişim boşluğunu azaltmak için çalışıyor. Bu, her çocuğun kitaplara erişimini sağlar ve her ebeveyn, okuma sevgisinin çocuklarının eğitimi üzerindeki etkisini anlar. Ebeveynlerin çocuklarının eğitimini Okuma Yazma Sayısı aracılığıyla desteklemelerine yardımcı oluyor.

Kitap Haftası İskoçya'da, her Kasım ayında gerçekleşen haftalık bir kitap ve okuma kutlamasıdır.

Kitap Haftası sırasında, her yaştan ve hayattan insanlar kütüphaneler, okullar, topluluk mekanları ve işyerlerinde kitap ve okumaların keyfini çıkarmak ve eğlenmek için bir araya gelirler.

MEVLÜDE KURT

MARMARA ÜNİVERSİTESİ

BİLGİ VE BELGEYÖNETİMİ BÖLÜMÜ

http://scottishbooktrust.com

BURG WİSSEM KALESİ

1982 yılında kurulmuş Burg Wissem, Wilhelm Alsleben Vakfı tarafından temelleri atılmış bir müze ve 300'ü aşkın orijinal kitap illüstrasyonu ve binlerce çocuk kitabı ile başlamış bir koleksiyonu barındırıyor. 1982 itibarıyla resimli kitap müzesi olarak kullanıma açılan kurum, yerel yönetimlerin desteği ile koleksiyonu tam anlamıyla korumuş ve yüceltmiş. Müze kütüphanede, açık raf sistemi ile özellikle Almanca olarak basılmış çağdaş resimli kitapların tamamına ulaşmak mümkün. Aynı zamanda birçok farklı ülkeden, dilden kitap da var. Koleksiyon, özellikle Almanya'da yeni çıkan her kitabın eklenmesi ile sürekli güncelliğini koruyor.

- Müze, birçok farklı kitap koleksiyonuna ev sahipliği yapıyor. Örneğin,
- Murken Koleksiyonu, çocuklar için yazılmış tıpla ilgili kitapları kapsıyor. Müze çocuk kitapları konusunda uzman Prof. Theodor Brüggemann'ın, 1450-1950 yılları arasında üretilmiş 2.000 çocuk kitabından oluşan koleksiyonunu da barındırıyor.
- Robinson Crusoe Koleksiyonu ise, yelkenli bir gemi ile taçlandırılmış, masmavi denizden duvarları olan bir oda ve bu kitapların okunması için özel olarak hazırlanmış.
- Otuz yılı aşkın bir süre boyunca Waldman çifti tarafından Kırmızı Başlıklı Kız'a ilişkin toplanan 800 kitap ve eşyadan oluşuyor.
- Bremen Mızıkacıları farklı zamanların tatlarını, anlayışlarını, yaşayışlarını, kağıtlarını, renklerini ve teknolojilerini bize aktarıyor.

GRAVÜR BASKI TEKNİĞİ

ROBİNSON KOLEKSİYONU

KIRMIZI BAŞLIKLI KIZ KOLEKSİYONU

Basılı kitabın hâlâ revaçta olduğu Almanya'da nüfusun yüzde 39'u yılda 5 kitap okurken, yüzde 27'si ise 10'dan fazla kitap okuyor. Her 5 kişiden birisi e-kitap okuyor. Almanya, en çok gazete, kitap ve derginin okunduğu ülkedir. Almanya'da yaklaşık 3 bin yayınevinin yanı sıra 6 bine yakında kitapçı bulunuyor. Bir yılda basılan kitap sayısına göre Almanya'da 1022 kişiye bir kitap düşüyor. Alman Yayıncılar Birliği, geçtiğimiz yıl farklı dillerden yaklaşık 10 bine yakın kitabın Almanca'ya çevrildiğini bildirdi.

2000 yılında ekonomi dalında Nobel Ödülü alan Prof. Heckman'ın denklemi aklıma geliyor. Bu denklem ki, öncelikle 0-3 yaş için, ardından da 3-6 yaş için kaliteli eğitime yatırımın, kalkınmaya azami etkisi olacağını işaret etmesi ile ünlenmişti. Resimli kitapların katalizörü olduğu okuma sevgisi bu bağlamda hayati bir alışkanlık. Okulöncesi dönemde, bu bağlamda en az 30 ülkede yürütülen, aileleri çocuklarına kitap okumaya teşvik eden projeler, aslında kalkınma projeleridir ve çocuk kütüphaneleri ile desteklenir. Almanya'daki Lesestart, güzel bir örnek teşkil eder. Sonuç olarak, her ebeveynin çocuk odası yaparken ilk olarak, erişimi kolay bir okuma köşesi hazırlamasını ve çocuğu ile beraber kitap okumasını diliyorum. Ardından da, her şehirde halka açık böylesine zengin mekanların geliştirilmesini umit ediyorum.

FİLİZ ÇOBAN
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
BİLGİ VE BELGE YÖNETİMİ

OKUMA KÜLTÜRÜ ÇALIŞTAYI

ÖĞRETMENLERİN VE EĞİTİM PROGRAMLARININ OKUMA KÜLTÜRÜNÜN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK ÇALIŞMALAR

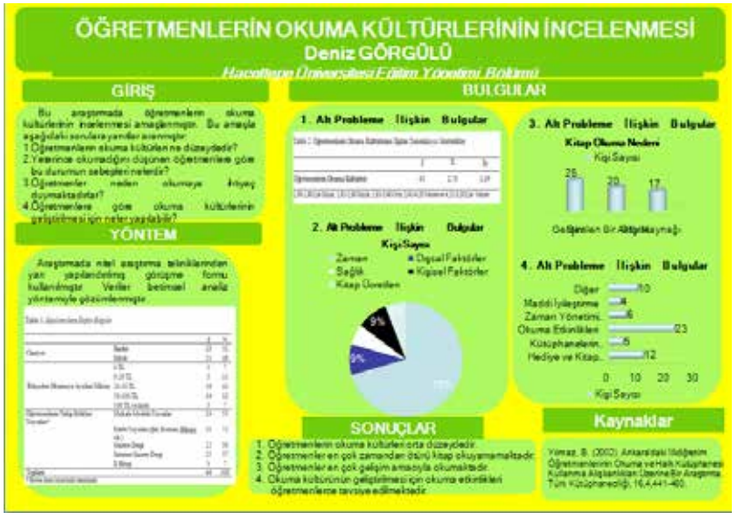
(5. MASA)

Moderatör: Hüseyin Akar
Raportör: Mehtap Çayırlı
Katılımcılar: Esra Özcan, Zeynep Oğuzcan, Tuğba Kızılöz, Şeyma Çiçek, Ayşe Yalçın, Mahmut Balcı, Mehtap Şenkaya, Deniz Görgülü

Bu masada, öğretmenlerin okuma kültürlerinin geliştirilmesine yönelik yapılabilecek çalışmalar ile eğitim programlarının öğrencilerin okuma kültürlerini geliştirici içerikle hazırlanmasına dair önerileri tartışılmıştır. Paylaşılan öneriler, çalıştay boyunca müzakere edilerek projelendirilmiştir ve Millî Eğitim Bakanlığının, öğretmenlerin ve eğitim kurumlarının istifadesine sunulmak üzere tarafınıza gönderilmektedir.

5. müzakere masasında 07-08 Nisan 2018 tarihlerinde gerçekleştirilen "Okuma Kültürü Çalıştayı" süresince 7 proje önerisi sunulmuş ve bir poster sunumu gerçekleştirilmiştir.

Müzakereler, komisyon üyelerinden Deniz Görgülü'nün "Öğretmenlerin Okuma Kültürlerinin İncelenmesi" konulu poster sunumu ve bu inceleme neticesinde edinilen anket sonuçları ile başlamıştır. Yapılan istatistik çalışması sonuçları tüm komisyon üyeleriyle paylaşılmıştır.

Adı geçen anket çalışmasında öğretmen gruplarına sorulan soruların yanıtları ile erişilen bilgiler aktarılmıştır. Okumaya harcanılan zaman ve kitap alımı için kullanılan bütçe bilgilerinin cevap olarak alındığı anketin bir diğer özelliği, tespit ettikleri eksikliklerin ve önerilerin neler olduğu bilgisinin de yer almasıdır.

Okuma kültürünü geliştirmek için yapılan araştırma sonucunda Sn. Görgülü kurumlar arası iletişimin artırılması ile problemlerin daha kolay çözümünün sağlanacağına inandığını bildirmiştir.

Öğretmenlere kitap okuma alışkanlığını kazandırmak ve geliştirmek yerine bu alışkanlığın olduğu kişilerin öğretmen olmasını sağlamak önerilmiştir. Eğitim fakültelerinde eğitim gören öğrencilere okuma grupları kurmanın önemi vurgulanmıştır.

Söz konusu anket çalışmasında geçen soruların ve sorunların komisyonda bulunan öğretmen üyeler için de geçerli olduğu beyan edilmiştir.

Sosyal medya kullanımını artırarak öğretmenlerin de kitap okuduklarını paylaşmalarının büyük fayda sağlayacağı mütalaa edilmiştir.

Öğretmenler odasında öğretmenlerin okuyabileceği kitapların bulunması, öğrencilerin rol model alabilmeleri açısından önemsenmiştir.

Poster sunumu sonrasında proje sahibi katılımcılar, diğer katılımcılarla projelerini paylaşmışlar ve fikir alışverişinde bulunmuşlardır. Müzakereciler ve katılımcılar, görüş ve önerileriyle projelere katkı sağlamışlardır.

Okuma Kültürü Çalıştayı kapsamında 5. müzakere masasında 7 proje müzakere edilmiş ve proje bilgileri ekte gönderilmiştir. Katılım sağlayan tüm proje sahipleri, söz konusu projelerinin Millî Eğitim Bakanlığı, öğretmenler ve eğitim kurumlarının istifadesine sunmakta hiçbir sakınca görmediklerini, aksine projelerin örnek teşkil etmesinden memnuniyet duyacaklarını yazılı (Muvafakatname ve Temliknameler ile) ve sözlü olarak ifade etmişlerdir.

POSTER SUNUM

ÖĞRETMENLERİN OKUMA KÜLTÜRLERİNİN İNCELENMESİ (KONYA İLİ ÇUMRA İLÇESİ ÖRNEĞİ)

Deniz GÖRGÜLÜ

Okuma kültürü toplumların elde etmesi gereken en önemli davranışlardan biridir. Okuma eylemi ile toplumlar geçmişte sahip oldukları kaynakları geleceğe taşımış olacaklardır. Bu kaynaklar gelenektir, görenektir, örftür, adettir vb. Böylelikle bir toplumu meydana getiren özellikler korunmuş, toplumu meydana getiren nesiller arasında sağlam köprüler kurulmuş olur. O açıdan bir milleti oluşturan bireyler arasında okuma kültürünün geliştirilmesi ve kitap okuyan bir neslin inşası büyük önem arz etmektedir.

Okuma kültürü, yazılı kültür ürünlerinin dünyasıyla tanışmış, tanıştığı bu dünyanın kendisine sunduğu iletileri paylaşma, sınama, sorgulama yeterliğine ulaşmış, bu olanaklarla yaşamayı alışkanlık hâline getirmiş bireylerin edinmiş olduğu davranışlar bütünüdür (Sever, 2013). Bireylerin okuma kültürü kavramının tanımında belirtilen becerilere ulaşmalarında okul yaşantılarının büyük payı vardır. Büyük yazarlarla yapılan söyleşilerde de yazarlar bu hâle gelmelerinde öğretmenlerinin payının büyük olduğunu belirtmektedirler. Bu bağlamda okuma kültürüne sahip bir toplumun inşasında öğretmenlerin önemli görevler üstlenmeleri gerekmektedir. Bu görevlerin en önemlilerinden biri, öğrencilere model olarak onların okuma kültürlerinin gelişmesi için gerekli çalışmaları yapmaktır.

Öğretmenlerin okuma kültürlerinin belirlenmesi amacıyla yapılan araştırmada, Konya ili Çumra ilçesinde Millî Eğitim Bakanlığına (MEB) bağlı okullarda görev yapan 44 öğretmenin okuma kültürü ile ilgili görüşlerine yer verilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin kişisel özellikleri incelendiğinde, öğretmenlerin %52'inin kadın, %48'inin ise erkek olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin bütçelerinden okumaya ayırdıkları miktar incelendiğinde ise %7'sinin 0 TL, %11'inin 0-20 TL, %43'ünün 20-50 TL, %32'sinin 50-100 TL ve %7'sinin 100 TL ve üzeri olduğu belirlenmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %55'i makale ve mesleki yayınları, %71'i edebî yayınları, %50'si gazete ve dergileri, %57'si internet üzerinden yayınlanan gazete ve dergileri, %7'si e-kitapları takip ettikleri tespit edilmiştir (Öğretmenlere birden fazla yayın seçme hakkı tanınmıştır).

Araştırmanın birinci alt probleminde öğretmenlerin okuma kültürü düzeyleri öğretmenlerin kendilerine vermiş oldukları puanlara göre belirlenmiştir. 1-5 puan aralığındaki bir değeri seçme hakkı olan öğretmenlerin, okuma kültürü için kendilerine vermiş oldukları puanların ortalamasının 2,7 olduğu tespit edilmiştir. Bu puan sonucunda öğretmenlerin okuma kültürlerinin orta düzeyde olduğu görülmüştür.

Araştırmanın ikinci alt probleminde "Yeterince okumadığını düşünen öğretmenlere göre bu durumun sebepleri nelerdir?" sorusuna cevaplar aranmıştır. Öğretmenlerin görüşlerinin incelenmesinde görüşler ana fikirlerine göre alt başlıklara ayrılmıştır. Birden fazla başlığı ilgilendiren konularda görüş bildiren öğretmenlerin ifadeleri birden fazla grupta paylaşılmıştır. Bu soruya cevap veren ve yeterince okumadığını düşünen öğretmenlerin sayısı 28'dir. Yirmi sekiz öğretmenin yeterince okuyamama nedenlerin incelenmesi sonucunda, 24 öğretmenin sebep olarak zaman faktörüyle alakalı gerekçeleri ileri sürdükleri belirlenmiştir.

Üç öğretmen dışsal sebepleri, 2 öğretmen sağlık sorunlarını, 3 öğretmen kişisel faktörleri ve 2 öğretmen de kitap ücretlerini yeterince okuyamama durumlarına neden olarak göstermiştir. Bu alt problemle alakalı öğretmenlerden bazılarının görüşleri şu şekildedir:

"*Vakit sıkıntısı ve vertigo rahatsızlığı nedeniyle yeterince okuyamıyorum.*" (Ö5). "*Kitap fiyatlarının pahalı olması, bilgi edindikçe edinilen bilginin kullanılma sahasının darlığından kaynaklı isteksizlik ve tükenmişlik duygusu nedeniyle yeterince okuyamıyorum.*" (Ö16). "*İstediğim kadar zaman ayıramıyorum ve hedeflediğim kadar ilerleyemiyorum. Günlük yoğunluk içinde ancak kısa ve çok yormayan okumalarla yetiniyorum. Bazı okumaları yaparken sakin bir kafa ve ortam istiyorum.*" (Ö22). "*Zaman bulamıyorum. Başka işlerle uğraşıyorum. Aynı zamanda kitaplar çok pahalı.*" (Ö41). "*Yeni ve küçük bir bebeğim var ona zaman ayırıyorum, ona haksızlık etmek istemiyorum.*" (Ö33).

Araştırmanın üçüncü alt probleminde öğretmenlerin neden okuma ihtiyacı duydukları ortaya konmaya çalışılmıştır. Öğretmenlerin görüşlerinin incelenmesi sürecinde 2. alt problemde ifade edilen işlemler takip edilmiştir. Bu alt problemle ilgili olarak 26 öğretmenin mesleki ve kişisel gelişim, 20 öğretmenin sevilen bir aktivite ve 17 öğretmenin bilgi kaynağı alt başlıkları içerisinde yer alabilecek görüşlere sahip oldukları görülmüştür. Bu alt başlıkla alakalı öğretmenlerin görüşlerinden bazıları şunlardır:

"*Yeni bilgiler öğrenmek, rahatlamak, stres atmak, mesleki ve kişisel gelişim için okuyorum.*" (Ö16). "*Okumayı seviyorum, bazen bilgi ve fikir edinmek için bazen de günlük yaşamdan sıyrılmak ve zihnimi başka bir dünyaya çevirmek için okuyorum.*" (Ö19). "*Kitaplarla vakit geçirmeyi seviyorum. Kişisel ve mesleki gelişimim için eğitim alanındaki kaynakları taramak, öğrenmek, gelişmek, öğrencilerime, kendi çocuklarıma faydalı olabilmek, okumanın mutluluğunu yaşamak için kitap okuyorum.*" (Ö22). "*Kendimi geliştirmek için okuyorum.*" (Ö35). "*Okudukça merak ettiğim şeyler çoğalıyor okumak benim için bir tutku ve yaşama sevincidir.*" (Ö40).

Araştırmanın son alt probleminde ise öğretmenlerin okuma kültürünün geliştirilmesine yönelik görüşlerine yer verilmiştir. Öğretmenlerin görüşlerinin incelenmesi sürecinde 2. alt problemde ifade edilen işlemler burada da takip edilmiştir Öğretmenlerin 12'si hediye ve kitap ücretlerinde indirim, 5'i kütüphanelerin yaygınlaştırılması ve kitap dağıtımı, 24'ü okuma etkinlikleri, 6'sı zaman yönetimi ve iş yükünün azaltılması, 4'ü maddi iyileştirmeler ve 9'u diğer başlığında yer alacak görüşler ortaya koymuşlardır. Öğretmenlerin görüşlerinden bazıları şunlardır:

"*Uygun kitaplar ücretsiz verilebilir, bazı dergiler okullara yollanabilir.*" (Ö17). "*MEB aylık okunması gereken kitapları belirleyebilir. Online kitap sınavları yapabilir. Rapor isteyebilir.*" (Ö28). "*Sınıf mevcutlarını azaltıp, öğretmenin iş yükünün hafifletilmesi ile daha keyifli ve okuma kültürünü yayan çalışmalar yapılabilir.*" (Ö31). "*Grup okuma etkinlikleri düzenlenip okunulan kitap hakkında değerlendirme toplantıları yapılabilir.*" (Ö36). "*O yaşa kadar okuma kültürü geliştirmemiş bir insanın 23-24 yaşında okuma kültürü kazanabileceğini düşünmüyorum. Çünkü okumak bir alışkanlıktır.*" (Ö42).

Sonuç olarak öğretmenlerin okuma kültürlerinin belirlenmesi amacıyla uygulanan araştırmada öğretmenlerin okuma kültürlerinin orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenler yeterince kitap okuyamama durumlarına neden olarak en fazla zaman ile ilgili gerekçeleri ileri sürmüşlerdir.

Öğretmenlerin daha çok mesleki ve kişisel gelişim amacıyla okumalar yaptıkları görülmüştür. Öğretmenlerin okuma kültürünün geliştirilmesi için ortaya attıkları önerilerin en fazla okuma etkinlikleriyle alakalı olduğu elde edilen bir diğer bulgudur.

KAYNAKÇA

Arı, E. ve Demir, M. K. (2013). İlköğretim bölümü öğretmen adaylarının kitap okuma alışkanlıklarının değerlendirilmesi. *Ana dili Eğitimi Dergisi*, *1*(1), 116-128.

Aslantürk, E. (2008). *Sınıf öğretmenlerinin ve sınıf öğretmeni adaylarının okuma ilgi ve alışkanlıklarının karşılaştırılması* (Unpublished Master's Thesis). Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.

Bozpolat, E. (2010). Öğretmen adaylarının okuma alışkanlığına ilişkin tutumlarının değerlendirilmesi: Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi örneği. *Zeitschrift für die Welt der Türken / Journal of World of Turks*, *2*(1), 411-428.

Kolaç, E. (2007). *Sınıf öğretmeni adaylarının okuyucu profili*. Anadolu Üniversitesi VI. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu, 27-29 Nisan 2007, pp. 209-214.

Sever, S. (2013). *Çocuk edebiyatı ve okuma kültürü*. Ankara: Tudem Yayıncılık.

PROJE 1
KİTABIMLA OKULDA SABAHLAMAK İSTİYORUM

1. Projenin Adı

Kitabımla Okulumda Sabahlamak İstiyorum

2. Projeyi Öneren Kişi

Ayşe Yalçın

3. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)

Türkiye, Konya, Selçuklu İhsaniye İlkokulu

4. Amacı

- Kitapla bütünleşmek ve okulu ev sıcaklığında yaşamak.
- Birlikte okumaktan zevk almak.
- Kendisi gibi kitap kurdu olan kişilerle bir gece geçirmek.

5. Özeti

"Kitabımla Okulumda Okumak İstiyorum" projesinin amacı, öğrencinin okuma ile ilgili derin ve unutulmaz bağ kurmasını sağlamaktır. Bunun için de okul seçilmesi çok anlamlıdır. Öğrencilerin okullarına evleri gibi bağlanmaları hedeflenmektedir. Okul ortamını ve okumayı bir keyif gibi yaşamaları istenmektedir. Kurulacak olan 6 istasyonda da kitabın her aşamasını tatmaları beklenmektedir. Ayrıca kitap yazma konusunda da deneyim kazanmaları amaçlardan bir diğeridir. Öğrencilerin yazmanın da okumak kadar önemli olduğunu görmeleri önem taşımaktadır. Aynı ilgiyi paylaşan kişilerle ortak bir ortamda bulunmanın ve ortak bir ürün çıkarmanın mutluluğuna varmaları en büyük gayedir.

6. Gerekçesi

a. Bu projeye aşağıda sıralanan nedenlerden dolayı gerek duyulmuştur:

- Öğrencilere okulda okumayı sevdirmenin zorluğu,
- Öğrencinin okulunu bir aile ortamı gibi yaşaması ve mekânsal olarak bağlanması isteği,
- Öğrenci ile okul arasındaki bağı güçlendirmek.
- Proje, her okulda uygulanabilir bir projedir. Projede yer alacak kişilerin kitapları ve okumayı çok sevmeleri yeterlidir.

b. Okullarda genellikle "okuma" kavramı ders yapmak olarak algılanmaktadır. Bunu aşmak ve "keyif için okuma" kültürünü aşılamak ve yerleştirmek için gerek ve ihtiyaç duyulmuştur.

c. Burada hedef kitlemiz okulun kendi öğrencileri ve velilerdir. Gönüllü öğretmenler de projeye destek verebilecektir. Okulun durumuna göre katılımcı sayısı değişebile-

cektir. Projemizde toplam 26 kişi bulunmaktadır. Sayı projenin yeniliği düşünülerek az tutulmuştur. Okulumuzun fiziki durumu da bu tür proje için çok müsait değildir.

d. Bu gecenin sonucunda öğrenciler ve diğer katılımcılar okumayı bir keyif olarak yaşayacaklardır. Okuma alışkanlıklarının artacağına inanılmaktadır. Birlikte okumanın tadına varacakları ve ailece okuma saatleri yapacakları ortam sağlanmaktadır. "Okuma" dinlenmektir. "Okuma" birlik beraberliktir. "Okuma" paylaşımdır. "Okuma" bilgilenmektir.

7. Faaliyetlerin Açıklaması

Proje, 6 istasyondan oluşmaktadır. Öğrenciler, 6 gruba ayrılacaklardır. Her istasyonun başında bir yetişkin (veli veya öğretmen olabilir) bulunacaktır. Bu yetişkinler, bulundukları istasyonun düzeninden ve öğrencilerinden sorumlu olacaklardır. Her istasyonda 45 dakika bulunulacaktır. Ardından 15 dakikalık ihtiyaç molaları verilecektir. Bu molada yemek yenilebilecektir. Her öğrenci her istasyonda görev alacaktır. Bütün istasyonlar bittikten sonra uyunabilecektir. Sabah saat 10.00'da veliler kahvaltılıklarıyla birlikte gelecekler ve hep birlikte güzel bir kahvaltının ardından yine hep birlikte proje alanı toplanacak ve evlere dönülecektir.

İSTASYON 1: AYRAÇ YAPIMI

İki sıra birleştirilecek ve üzerlerinde fon kartonları, süs malzemeleri, silikonlu tabanca, dondurma çubukları, boyalar, yapıştırıcılar, kumaşlar vs. gibi malzemeler bulunacaktır. Öğrenciler burada, kendine özgün kitap ayraçlarını yapacaklardır. Bunu da projenin uygulandığı geceden hatıra olarak evlerine götüreceklerdir.

İSTASYON 2: KÜP ŞEKERDEN MUMLUK YAPIMI

Yine iki sıra birleştirilecek ve üzerine değişik renk ve boyutta mumlar, iki kutu küp şeker ve 4 kutu da pudra şekeri bırakılacaktır. Ayrıca bir kap ve değişik süs malzemeleri olacaktır. Burada da veli eşliğinde öğrenciler birlikte büyük ve küçük mumluk yapacaklar ve süsleyeceklerdir. Daha sonra bu mumluklar etrafında çok hoş bir ortamda kitaplar okunacaktır. Projenin uygulanacağı gecelerde gitar vb. enstrümanlar çalınarak ortamın daha nezih hâle getirilmesi mümkündür.

İSTASYON 3: BEN DE BİR YAZARIM

Bu köşede değişik renklerde, güzel kalemler, çeşitli resimler ve kâğıtlar bulunacaktır. Gruptakiler önce sözlü olarak bir hikâye anlatacaklardır. Kahramanlara isimler takılacaktır. Sonra da bu hikâyeyi kaleme alacaklar ve yarattıkları özgün hikâyelerini kitap hâlinde yazacaklardır.

İSTASYON 4: HİKÂYENİN RESİMLERİNİ ÇİZME

Resim konusunda yetenekli öğrenciler, yazılan hikâyeye göre sayfaları resimlendireceklerdir. Resimler boyanacaktır. Bütün sayfalar bir araya getirilerek ortak kitap tamamlanacaktır. Son olarak da ön ve arka kapak sayfası oluşturulacak ve kitap ciltlenecektir. Projeye katılan bütün kişiler bu kitabın yazarları olacaktır. Kitaba her bir kişinin adı yazılacaktır.

İSTASYON 5: BAŞKASINA OKUMAYI ÇOK SEVİYORUM

Bu köşede minderler bulunacaktır. Bir sandıkta da çok sayıda kitaplar bulundurulacaktır. Yüksek sesle başkasına kitap okumayı seven öğrenciler burada kitap okuyacaklardır. Dinlemek isteyenler de minderlerin üzerinde onu dinleyeceklerdir. Kitap okunurken hikâyenin akışı, değişik hareket ve seslerle daha da vurgulanacaktır.

İSTASYON 6: KİTABIMLA BAŞ BAŞAYIM

Bu köşede de rahat koltuklar ve minderler bulunacaktır. Sandık dolusu kitaplar ve dergiler temin edilecektir. Hoş bir atmosferde okuyucular diledikleri kitapları sessizce okuyabileceklerdir.

8. Yöntemi

a. Bu proje, pilot uygulama olarak İhsaniye İlkokulunda (Selçuklu, Konya) uygulanacaktır. Öğrencilerin okulunu daha çok sevmeleri ve kitap okumayı bir keyif gibi yaşamalarını amaçlayan projeye katılımcı olarak sadece aynı sınıftaki öğrenciler değil, okuldaki diğer öğrenciler de dâhil edilecektir. 20 öğrenci 5 veli, 1 öğretmen ve iki okul yöneticisi olmak üzere toplam 28 kişi projeye katılacaktır. Bir gece boyunca toplam 6 istasyonda çalışılacaktır.

b. Yürütücü öğretmen ve okul idaresidir. Öğretmenin rolü projeyi hayata geçirmek ve uygulamasını yapmak olacaktır. Proje yürütücüleri, bütün organizasyonun hazırlıklarını yapmakla görevlidirler. Katılımcı öğrencileri ve velileri seçmek de yürütücülerin görevi olacaktır. Gecenin akışını hazırlamakla yükümlü söz konusu görevliler, katılımcılarla hazırlık toplantıları yapacaklardır. Okul idaresinin görevi, öğretmenleri bu projelerde desteklemek olmalıdır. Projenin uygulanacağı gece katılımcılarla birlikte okulda kalmaları gerekmektedir. İstasyonların başında durmak ve öğrencilerle ilgilenmek de velilerin görevi olacaktır. Katılımcı öğrencilerin velileri, sabah kahvaltısını hazırlayacak ve proje ortamını toplamada yardımcı olacaklardır. Öğrencilerin görevleri, proje süresince sadece okumak olacaktır. Tüm istasyonlara katılacak öğrenciler sadece proje gecesine mahsus olmak üzere az uyuyacaklardır.

Proje için gerekli temel araç farklı kitaplardır. Ayrıca istasyonlar için de kullanılacak malzemenin sağlanması gerekmektedir. Molalarda yiyecek ve içecek ikramları olacaktır.

9. Süresi

Projenin süresi 1 gecedir.

10. Beklenen Sonuçlar

a. Hedef gruplar / yararlanıcılar üzerinde beklenen etkiler

Beklenti, öğrencilere okul ortamında güzel ve unutulmaz kitaplarla ve hikâyelerle dolu doyumsuz bir gece yaşatmaktır. Kitapların derin dünyasını hissettirmek ve yaşatmak amaçlanmaktadır. Aynı duygular içinde olan yaşıtlarıyla bir arada olabilme fırsatı ve ortamı yaratmak açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Velilere çocuklarına hikâye okumaları için baskı yapmak yerine örnek olmaları gerektiğini gösterme fırsatı yakalanacaktır. Okul idaresine okulun nasıl yaşam alanı gibi kullanılabileceğini göstermek bir başka beklentidir. Daha sonra yapılacak olan sergiyle bu projeyi daha geniş kitlelere

duyurmak ve yaygınlaştırmak da farkındalığı artıracaktır ve diğer okullara da örnek teşkil edecektir. "Kitabımla Okulumda Sabahlamak İstiyorum" başlıklı projeyi okulların vazgeçilmez ve her yıl tekrarlanan bir etkinliği hâline getirmek hedeflenmektedir. Proje gecesinde yazılan kitabın basımı için belediye ve diğer kuruluşlardan maddi ve manevi destek alınmalıdır. Farklı kurum ve kuruluşlarda yapılacak proje tanıtımları, örnek teşkil edecektir. Diğer öğrencilere ve okullara örnek olunması en büyük amaçtır. Bu projenin kütüphanelerde yapılabilmesi için gerekli hazırlıklar yapılarak bir sonraki senenin proje alanı olarak kütüphanelerin kullanılması da ikincil hedefler arasındadır. Bu projenin kütüphanelerde uygulanması durumunda sadece herkes kendi kitabını okuyacak ve o gece kütüphanede konaklamaları sağlanacaktır. Kitapların arasında, kitap kokularının yarattığı atmosferin mekânsal olarak okuma kültürüne katkı sağlayacağı mütalaa edilmektedir.

Diğer bir beklenti de şu yöndedir: Kitap yazmanın yaşı yoktur. Çocuklara yardımcı olunursa neleri yapabileceklerini onlara göstermek gerekmektedir. Kendilerinin hayal gücünün ve yaratıcılığının farkına varmalarını sağlamak yaratı süreçlerine katkı sağlayacaktır. Kendilerine inanmaları, isteyince her şeyin olabileceğini inanmaları çok önemlidir.

Öğrencilere farklı yollardan gitmenin farkını yaşatmak onların ufkunu açacaktır. Birlikte yapılan şeylerin daha güzel ve daha verimli olabileceğini göstermek hedeflenmektedir. Bu küçük yaşlarında onları kitapların dünyasına dâhil etmek ve yazar olma duygusunu pekiştirmek geleceğe yapılacak bir kültür yatırımıdır.

b. Proje Ürünleri / Somut Çıktılar

Proje sonunda bütün katılımcıların ortaklaşa yazdığı bir hikâye kitabı çıkarmak. (Her bir katılımcının adı yazar olarak geçecektir. Sonra bu kitaplar isteyen öğrencilere çoğaltılarak verilecektir.)

11. Sürdürülebilirlik

- Bu projenin her yıl en az bir kere okullarda yapılmasını sağlamak.
- Bu proje için sadece çok cüzi finansmana ihtiyaç vardır. Hikâye kitabının basımında gerekli olan masraflar karşılandığı takdirde her okulda uygulanabilecektir.

12. Maliyeti ve Finansman Kaynakları

Projeye katılacak öğrencilerden 10 TL para toplanıp istasyonlar için gerekli malzemeler, yiyecek ve içecekler temin edilecek daha sonra kalan tutar hikâyenin basımı için kullanılabilecektir.

PROJE 2
ÖĞRETMENİMLE OKUYORUM

1. Projenin Adı

Öğretmenimle Okuyorum

2. Projeyi Öneren Kişi

Esra Özcan

3. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)

Türkiye, İstanbul, Ümraniye

4. Amacı

Kitap okumanın farklı dünyalara kapılar araladığı, yeni bakış açıları kazandırdığı düşünülerek ebeveyni oldukları çocuklarına örnek olmalarına yardımcı olmak üzere veli, öğretmen ve öğrenci üçgeni içinde gerçekleştirilmesi planlanmış bir projedir.

5. Özeti

Her ay öğretmen ve velilerimizin birlikte okuyabilecekleri iki kitap belirlenmiştir. Bu eserler Cumhuriyet Dönemi Türk edebiyatından başlanarak günümüz yazarlarına kadar uzanan bir yelpaze içinden seçilmiş ve Türk edebiyatının nadide eserleri olması dikkate alınmıştır. Zümre öğretmenler bir araya gelerek o ay içinde öğrencilerin okuyacakları seviyelerine uygun eserleri seçmişlerdir. Öğrenciler sınıf seviyelerine göre o ay içinde aynı eserleri okumuşlardır.

Amacımız öğrencilerimize ve velilerimize kitap okumayı sevdirmek ve okumanın büyülü dünyasıyla kendilerini buluşturmaktır. Öğretmen olarak da kendilerine öncülük etmek, veli ile öğretmen bağlarını güçlendirmek ve örnek teşkil etmektir. Velilerin evlerinde yaptıkları okuma çalışmalarıyla da çocuklarına örnek olmaları amaçlanmıştır.

Velilerle öğretmenlerin ortak okudukları kitaplarla ilgili birer "Kitap Değerlendirme Anketi" düzenlenmiş, ay sonunda yapılan toplantılarda okunan eserler kritik edilmiş, eser hakkında karşılıklı fikir paylaşımlarında bulunulmuştur.

6. Gerekçesi

Önceliğimiz veliler ve öğretmenler olarak öğrencilerimize örnek olmak, okuma hazzı oluşturabilmekti. Alınan geri dönütlerden büyük ölçüde başarılı olunduğu gözlemlenmiştir. Çalışılan okul dezavantajlı bir bölgede bulunuyor. Veliler içinde ilk kez roman okuyanlar var. Kendilerini geliştirmek, yeni bakış açıları kazanmalarına yardımcı olmak ve çocuklarına örnek olmak açısından son derece verimli olduğu gözlemlenmiştir.

Hedef kitlemiz yaklaşık 20 öğretmen, 500 öğrenci ve 200 velidir. (Gönüllülük esaslı bir çalışma olduğu için ancak bu rakamlara ulaşılabilmiştir.) Okumaya karşı sempati kazanmış, okuduğunu anlayan, anladığını ifade eden öğrenciler kazanmış olmak en büyük çıkarımımızdır. Veliler açısından da okulla ve öğretmenle daha sıkı ilişki hâlinde olan, eğitim öğretim faaliyetlerinde aktif bir şekilde bulunan, empati sahibi, bakış açısı geniş, kültür düzeyi gelişmiş olmaları çok önemli bir çıkarımdır.

7. Faaliyetlerin Açıklaması

a. Okunması planlanan edebî eserler ve çocuk kitapları seçildi.

b. Kitaplar, veliler ve öğretmenler tarafından temin edildi.

c. Süre belirlendi, okumalar başlatıldı.

d. Veliler ve öğretmenler tarafından okunan her eserle ilgili bir değerlendirme anketi dolduruldu.

e. Her ay bitirilen iki kitap için katılımcı veliler sınıf öğretmenleri önderliğinde toplantılar yaptılar.

f. Öğrenciler okudukları kitapları sınıfta arkadaşları ile paylaştı, kitapla ilgili okuduğunu anlama çalışmaları yapıldı.

g. Öğrenciler okudukları kitaplardan en beğendikleri kısımları resmettiler.

8. Yöntemi

Velilere farkındalık kazandırmak amacıyla okuma faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. Bu projede veliler, öğrenciler ve öğretmenler aynı ölçüde aktif rol oynamıştır.

Projenin uygulanması için ev ve sınıf ortamı, materyal olarak da okunacak edebî eserler ile çocuk kitapları temin edilmiştir.

9. Süresi

Projenin süresi bir eğitim öğretim yılı yani yaklaşık 9 aydır. Daha küçük gruplarla toplamda 3 yıl uygulanmıştır.

10. Beklenen Sonuçlar

- Proje sonunda velilerin okula, okumaya ve çocuklarına karşı daha ilgi ve alaka gösterdikleri görüldü. Öğretmenler düzenli okumanın hazzına eriştiği belirtti.
- Öğrencilerin okuma hızlarında ciddi ilerleme kaydedilmekle birlikte okuduğunu anlama, anladığını ifade etme konusunda olumlu gelişmeler gözlemlendi.
- Artan sayılarla projeye devam kararı alındı. Olumlu dönütler alındı. Farkındalık yaratma konusunda ciddi ilerleme kaydedildi.
- Proje sonunda veli ve öğrencilerde okumaya karşı ilgi ve merak, gelişmiş bir vizyon ve farkındalık olmuştur.

11. Sürdürülebilirlik

- Proje faaliyetlerinin hedef kitle üzerinde oluşturacağı somut etkiler devamlılık arz edecektir.
- Faaliyetler, proje tamamlandıktan sonra da sürdürülecektir.
- Projenin bitiminden sonra sürdürülebileceği öngörülen faaliyetler için finansman gerekmektedir. Bu finansmanın Millî Eğitim Bakanlığı ya da Kültür Bakanlığı tarafından karşılanmasını arzu etmekteyiz.

12. Maliyeti ve Finansman Kaynakları

Proje maliyetimiz her kitap başına yaklaşık 10 TL, öğrenci kitapları için 5'er TL civarındadır. Öğretmen, öğrenci ve veliler okudukları kitapların ücretlerini kendileri karşılamışlardır.

PROJE 3
KALP ÇALIŞMASI

1. Projenin Adı

Kitap Okuma Alışkanlığı Kazandırma Projesi (KALP ÇALIŞMASI)

2. Projeyi Öneren Kişi

Hüseyin Akar

3. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)

Türkiye, Kayseri, Özel Tekden İlkokulu

4. Amacı

Her bir öğrencinin ve velinin kitap okumayı yaşam biçimi hâline getirmesi.

5. Özeti

İlkokulda okuma süreci iki evrede değerlendirilir. Birinci evre; öğrencinin okuma becerisini kazanmadığı dönem (ana sınıfının başlangıcından 1. sınıfın birinci yarıyılının sonuna kadarki dönem), ikinci evre ise okuma becerisine sahip olduğu dönem (birinci sınıfın ikinci döneminden başlayıp 4. sınıfın sonuna kadar olan dönem).

Sene başı zümre toplantılarında her kademede seviyeye uygun kitaplar seçilir.

Birinci evre için her güne bir hikâye düşecek şekilde tasarlanmış kitaplar seçildikten sonra, veliler tarafından her güne bir hikâyenin belirlenen aile okuma saatlerinde okunması teşvik edilir.

İkinci evre için birinci sınıflarda her öğrenciye aynı olacak şekilde 8, diğer kademeler için 20 kitap seçilerek her hafta bir kitabın okunmasını sağlanır. Sonrasında okunan kitapların soru-cevap, beyin fırtınası, drama, örnek olay teknikleriyle işlenmesi; yazılı anlatım uygulamalarının yapılması ve aynı zamanda bu kitapların veliler tarafından da okunup ölçme, değerlendirme açısından sonuçların yorumlanması beklenir.

6. Gerekçesi

a. Öğrencilere ezberci düşünme mantığından ziyade üst düzey düşünme becerilerini kazandırma.

b. Çeşitli etkenlerden dolayı öğrencilerin okuma seviyesinin aynı düzeyde olmaması.

c. Teknolojik aletlerin çocukların okuma alışkanlığının önüne geçmesi bu sebeple öğrencilerin odaklanma sorunu yaşamaları.

d. Öğrencilerin okuduğunu anlama yorumlama mantık yürütme yeteneklerinin geliştirilmesi.

e. Okuma hızlarının arttırılması. Genel kültür seviyelerinin yükseltilmesi ve sözcük dağarcıklarının artırılması.

f. Yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesi. Türkçeyi doğru kullanma.

g. Yazılı anlatımda dolma kalem kullandırılarak şahsiyet eğitimlerine katkı sağlanması.

h. Eleştirel okuma yapabilmeleri en büyük ihtiyacımızdır**.**

ı. Öğrenci ve veliler: Tahmini sayı 810 öğrenci ve 1.620 veli.

i. Öğrencilerimiz tarafından okunan kitaplar toplanılarak çevremizdeki okullara gönderilip oradaki öğrencilerle "Kitap Kardeşliği" adı altında iletişim kurulması.

7. Faaliyetlerin Açıklaması

a. Hem anaokulumuzun hem de ilkokulumuzun ilk veli toplantılarında KALP çalışması hakkında velilerle detaylı bilgi paylaşımı yapılır. Her aileden bir okuma saati belirlemeleri istenir.

b. Her kademeye uygun seçilen kitaplar zümre öğretmenlerince kolaydan zora doğru sıralanır.

c. Her hafta aynı günde her öğrenciye aynı kitaptan dağıtılır.

d. Dağıtılan kitapların bir kısmı eğitim liderleri tarafından okunarak, kitapta anlatılan olay ve bilgilere yönelik merak duygusu uyandırarak öğrencilerde üst düzey düşünme becerileri (analitik, yaratıcı, eleştirel, yansıtıcı vb. düşünme becerileri) geliştirmeye dönük çalışma yapılır.

e. Ailenin okuma saatlerinde bu kitaplar her gün okunur. Alt sınıflarda kitap bittikçe tekrar baştan okunur. (Böylece aynı kitabı okudukça gözün kelimelere aşinalığı artacak, fotografik okuma gerçekleşecek, göz sekme hızı arttıkça okumanın hızında da artış olacaktır.)

f. Birkaç gün sonra sınıfta veya okuma salonlarında kitap, içerik yönünden değerlendirilir ve incelenir. Seçilen bir bölümle ilgili drama çalışmalarına yer verilir.

g. Bir hafta sonunda (kitap dağıtımın yapılacağı gün) sınıf eğitim liderleri tarafından hazırlanan 10 soruluk bir uygulama yapılır. 9 soru kitabın içeriğinden sorulur. Kalan bir soruyla da transfer çalışması yapılır. Böylece yaratıcı ve eleştirel düşünme becerileri de geliştirilmiş olur.

h. Yapılan uygulama özel hazırlanmış formatta olur. Cevapların soru kalıbına uygun olarak cümle şeklinde ifade edilmesi istenir. Yazım kurallarına uyulması ve noktalama işaretlerinin doğru kullanılması değerlendirmedeki esas unsurlardır. Uygulamanın dolma kalemle yapılması esastır. Dolma kalem eğitimi için de ayrı bir çalışma yapılır. Şahsiyet eğitiminin bir parçasıdır.

ı. Yapılan uygulama sınıf eğitim liderleri tarafından değerlendirilir. Öğrencilerin yapmış oldukları hatalar renkli kalemlerle işaretlenir. Hazırlanan cevap anahtarına uygun olarak dokuz soru belli puanla değerlendirilir. Öğretmen görüşleri yazılı olan kısma da öğrencimiz birkaç cümleyle değerlendirilir. Olumlu yönleri ön plana çıkarılır. Uygulama kâğıtları velilere de gönderilir. Böylece kitabı okuyan velinin de değerlendirmesine fırsat verilmiş ve sürece dâhil edilmiş olur.

i. Uygulamanın bitiminde kitaplar çevremizdeki okullara gönderilmek üzere toplanır. Yeni kitaplar dağıtılır.

j. Ana sınıfının başlangıcından birinci sınıfın ilk yarıyılının sonuna kadarki birinci evrede ise her gün bir iki sayfadan oluşan aynı hikâye belirlenen aile okuma saatlerinde veliler tarafından okunur. Hikâye hakkında aile fertleri birbirlerine sorular sorarlar. Ertesi sabah ana sınıflarımızda Türkçe Dil Etkinlikleri dersinde, ilkokulumuzda ise Türkçe dersinde; hikâye eğitim lideri tarafından okunur. Olay özeti, kişiler, ana karakterlerin ve yardımcı karakterlerin çıkarılması, bu kişilerin karakteristik ve fiziksel özelliklerinin ortaya konması, mekân tasvirleri, olayın geçtiği zamanın belirlenmesi, çıkarımda bulunma, transfer yapabilme becerilerini geliştirme çalışmaları sınıf eğitim liderinin rehberliğinde yapılır.

8. Yöntemi

a. Kitapta anlatılan olay ve bilgilere yönelik merak duygusunu uyandırarak öğrencilerde üst düzey düşünme becerilerini (analitik, yaratıcı, hipotetik, eleştirel, yansıtıcı ve lateral düşünme becerileri) kazandırdığı için bu yöntem kullanılmaktadır.

b. Sene başı zümre toplantılarında her kademedeki sınıf eğitim liderleri tarafından sınıf seviyeleri göz önüne alınarak kitaplar seçilir. Kitap seçiminde geçen yıl aynı sınıfları okutan zümrelerin bilgi aktarımları dikkate alınır. Ayrıca kitapların ***içerik*** (Çocukların seviyelerine uygunluğu, argo kelimelere yer verilmemesi, kötü örnek teşkil etmemesi vb.), ***üslup*** (yazarın dili ve kullanış biçimi) ve ***şekil*** (kitabın kapağı, ismi, sayfa sayısı, sayfa düzeni ve puntosu) yönünden değerlendirilmesi ve incelenmesi sınıf eğitim liderleri tarafından yapılır. Kitapla ilgili merak uyandırma, drama, sunum çalışmaları sınıf eğitim liderlerinin rehberliğinde yapılır. Yazılı yoklama sorularının hazırlanması öğretmenin sorumluluğundadır.

c. Veliler yürütücüler arasındadır. Onlar, öğrencilerde kitap okuma, alışkanlığa dönüşünceye kadar geçen sürede evdeki ortamı hazırlarlar. Aile okuma saatine uyarlar. Birinci evrede çocuklarına kitabı kendileri okurlar. Okuma hakkında olumlu dil kullanmaya gayret ederler.

d. Sınıftaki yürütücüler (öğrenciler) okuma, drama veya kitap sunum çalışmalarında merkezdedir.

e. Seçilen kitaplar, pankart, afiş ve özel formatta hazırlanan yazılı yoklama kâğıtları araçlarımızdır.

9. Süresi

Projenin süresi 9 (dokuz) aydır.

10. Beklenen Sonuçlar

a. Hedef gruplar / yararlanıcılar üzerinde beklenen etkiler

Kalp Çalışması Sonucunda Yapılan Etkinliklerin Değerlendirilmesi: Drama çalışmaları ve hazırlanan yazılı sınavlarla gerçekleştirilmektedir. Kitaplardan seçilen sorular; kitabı okuma, okuduğunu anlama, yorumlama, sonuç çıkarma kazanımlarını ölçecek şekilde hazırlanır.

Bu soruların puanla değerlendirilmesi, ödülle teşvik edilmesi bile başlı başına öğrenciyi okumaya yönlendirmektedir. Okumaya başlayan öğrencilerin birçoğu hem yazılı sınavda yüksek not alma hevesiyle hem de okuduğu kitabı beğenmesiyle birlikte okumaya daha sıcak bakmaya başlamaktadır.

b. Proje Ürünleri / Somut Çıktılar

- CİTO raporları eklenebilir.
- Her hafta yaklaşık 700 kitap dağıtılarak kitap kardeşliği oluşturulması.
- Akademik başarıda gözle görülebilir yükselme.

11. Sürdürülebilirlik

- Bu proje 12 yıldır Özel Tekden İlkokulunda uygulanmaktadır.
- Proje sonunda tavsiye kitaplarla faaliyetlere devam edilir. Projeye yeni dönemde de kalındığı yerden yeniden başlanır.
- Projeyi uygulayıcıların belirlediği kitapların alınmasıyla proje başlar.
- Ülke genelinde tüm ilkokullarda uygulanabilir.

PROJE 4
DERDİMİZ DERGİMİZ DERGİ OKUMA GRUBU

1. Projenin Adı

Derdimiz Dergimiz Dergi Okuma Grubu

2. Projeyi Öneren Kişi

Mahmut Balcı

3. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)

Tüm Millî Eğitim Okulları ve veliler

4. Gerekçesi

Birçok yazar, gazeteci veya fikir adamı gençlik dönemlerinde ya bir dergi çıkarmış ya da bir dergide yazmış. Derdi olan insanların dergisi de olur. Derdi olan insanlar dergi okurlar. Herkesçe bilinen Mehmet Akif Ersoy, Necip Fazıl Kısakürek gibi birçok ismin bu kadar kalıcı olmalarındaki etken, dergi çıkarmaları veya dergilerde yazılar yazmalarıdır.

Şair ve fikir adamı Sezai Karakoç "Fikir ve edebiyat dergisi çıkarmak dik yokuşu tırmanmaya benzer." der. Sosyolog Cemil Meriç dergileri "hür düşüncenin kaleleri" olarak tarif eder. Nitelikli kitap okuma alışkanlığının yolu dergi okuyucusu olmaktan geçer. Kitap okurken bir yazarla, dergi okurken ise birçok yazarın düşünceleri ile tanışıyoruz. Dergilerdeki konu ve görsel çeşitlilik derginin okunmasını da arttırmakta.

Dergiler bizi dinamik tutar, coğrafyamızda yaşanan güncel sorunları görmemize vesile olur. Öğrencileri dergi okuyucusu yapmak, meraklarını arttırmak, vakitlerini verimli geçirmeye yönlendirmek, zaman zaman sosyal medyaya ara verip farklı konuları okumalarını ve birçok yazı ve yazarla tanışmalarını sağlamak, yazmaya istekli olanları gençlik dergileri ile tanıştırmak, onları birçok konudan haberdar etmektir.

Öğrencilerin ellerinden düşürmedikleri cep telefonları ile birlikte ellerine bir de dergi vermektir. Hatta dergilerdeki güzel yazıları sosyal medyada paylaşmalarını sağlamaktır.

"Her Dergi Bir Okuldur ve Her Okulun Bir Dergisi Olmalı"

Ders kitapları öğrencilerin dikkatini çekmiyor. Dergi öğrencileri günceller. Öğrencilerin seviyelerine göre dergi çıkarılsa öğrenciler arasında ortak bir duygunun oluşmasında büyük rolü olacaktır.

Dergi okumayı düzenli ve sürekli hâle getirmek amacıyla 2018 yılının Şubat ayında dersin bitiminde öğrencilere "İçinizde sürekli dergi okuyan var mı?" diye soru soruldu. Bazı öğrencilerin kendi tercihi sonucu dergi okudukları bazılarının ise evlerine gelen dergileri okuduklarını öğrenildi. Bu bilgilerden hareketle okulumuz Esenler İbrahim Turhan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde 'Derdimiz Dergimiz' ismiyle dergi okuma grubunu oluşturmaya karar verildi.

5. Faaliyetlerin Açıklaması

a. Dikkatleri daha çok kitaba ve okumaya çekmek için ders sonrası bazen kitap tanıtımı yapılır, bazen dergilerden, dergi okumanın öneminden bahsedilir.

b. Dergi Okuma Grubu şöyle çalışır: Her sınıftan gönüllü bir öğrenciye bir dergi verilir. Öğrenci bu dergiyi hem kendisi okur hem de isteyenlere verir. Gönüllü olanlar aldığı dergi ile toplantıya hazırlıklı gelir. Öğrenciler okuduğu dergiyi birkaç cümle ile tanıtır. Çıkarken ise başka bir dergi alıp çıkar.

c. Her hafta müsait olunan bir ders saatinde öğrencilerle okuldaki Cemil Meriç Kütüphanesinde toplanılır. Bazen ders kütüphanede yapılarak hem dergi okuma grubunun faaliyeti anlatılır hem de dersin bir bölümünde dergi okunur. Öğrencilerin kütüphaneden memnun ayrıldıklarını görmek bu faaliyetin tercih edildiğini gösterir.

6. Yöntem

a. Türkiye Dergiler Birliği (TÜRDEB) her yıl Sirkeci Garı'nda dergi fuarları düzenlemekte. Bu kapsamda çeşitli etkinlikler yapılmaktadır. Bu fuarı ziyaret edilerek ülkede ve yurt dışında yayınlanan dergilere dikkat çekilebilir.

b. Okullarda dergi yazarları ile söyleşiler, atölyeler yapılabilir.

c. Öğrenci dergilerine destek olunabilir.

d. Millî Eğitim Bakanlığı tüm öğretmen ve öğrencilere hitap eden; öğretmen, öğrencilerin yazı ve çalışmalarının yansıdığı, dikkat çekici bilgilerin, röportajların, öğrencilerin merak ettikleri konuların yer alacağı aylık kültür, sanat, şiir, düşünce ve güncel hayat içerikli dergiler çıkarabilir. Çıkarılacak bu dergiler tüm okullara gönderilebilir.

e. Öğretmenler dergilerde yer alan dikkat çekici bilgileri öğrencilerle paylaşarak dersi daha cazip hâle getirebilirler.

7. Süresi

Projenin süresi 1 yıldır.

8. Beklenen Sonuçlar

- Nitelikli kitap ve nitelikli okuyucu sayısını arttırmak.
- Öğretmenlere, öğrencilere, gençlere ve herkese okumayı sevdirmek, okutmak.
- Okuyan kişilere duyarlı insan olma bilinci vermek.
- Günceli vermede gazete ve kitap arasında kalan dergilerin daha etkili olabileceğine dikkat çekmek.
- Yayın hayatına yeni başlayan dergileri desteklemek.

9. Sürdürülebilirlik

Ankara ve İstanbul'da MEB bünyesinde kurulacak bir komisyon bu çalışmayı takip edebilir.

10. Maliyeti ve Finansman Kaynakları

Millî Eğitim Bakanlığı, yakın Bakanlıklar, sponsorlar.

PROJE 5
MUALLİM PROJESİ

1. Projenin Adı

Muallim Projesi

2. Projeyi Öneren Kişi

Şeyma Çiçek

3. Proje Danışmanı

Ali Çiçek

4. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)

Bu projenin ülke çapında uygulanabilirliği ilk etapta test edilmelidir. Bu süre zarfında projenin organizasyonu sistemli bir şekilde oluşacak ve sonraki aşama olan öğretmen akademisinin detaylı içerik çalışması yapılacaktır.

Ülke çapında yapılan okuma kültürü araştırmasına[2] göre en çok kitap okunan ve kitaba ilginin olduğu belirlenen illerimizden; doğudan Erzurum ve Erzincan; batıdan Kocaeli, Sakarya, Düzce illerinden biri doğudan biri batıdan olmak üzere iki il seçilerek projeye başlanabilir. Böylelikle proje doğu ile batı illerinin karşılaştırılmasına da imkân sağlar. İller tercih edilirken öğretmenlerin böyle bir proje için hazır olmaları ve il Millî Eğitimin projeyi koordine edebilme durumları da göz önünde bulundurulabilir. Bu kapsamda bahsi geçen illerimizdeki okul ve öğretmen sayıları (bkz. Tablo-1) dikkate alındığında projenin gerçekleştirilmesinin ve koordine edilmesinin en makul olacağı pilot illerimizin Erzincan ve Düzce olabileceğini çıkarabiliyoruz. (Bölgenin altyapısının uygunluğu tekrar değerlendirilmelidir.)

Projenin ilk aşaması öğretmen gruplarının seçimi ile kendi okullarında, herhangi bir dış mekânda veya siyasi kaygıdan uzak herhangi bir kurumda olabilir. Projenin 2. aşaması il ve ilçe halk eğitim merkezlerinde organize edilebilir. Proje için düzenli derslikler gerekmektedir.

İL	Okul Sayısı	Öğretmen Sayısı
Erzincan	268	3435
Erzurum	1233	11357
Kocaeli	1125	17248
Sakarya	858	10590
Düzce	326	4430

Tablo 1: En çok kitap okunan illerimizin okul ve öğretmen sayıları, Kaynak www.meb.gov.tr

2 Türkiye'nin Okuma Kültürü Haritası, Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2017

5. Amacı

Türkiye'deki öğretmenlerin ve dolaylı olarak öğrenci, veli gibi proje etki alanındaki aktörlerin okuma kültürünü geliştirmek.

6. Özeti

Okuma kültürü ile ilgili yapılan bir sosyal araştırmaya[3] göre öğretmenlerin çoğunluğu okuma nedeni olarak kişisel gelişimlerini göstermektedir. Okuma kültürünün gelişmesi için öğretmenler daha çok okuma etkinliklerinin fazlalaşmasını talep etmektedirler. Bu noktadan hareketle diyebiliriz ki öğretmenlerin önemli bir kısmı görevleri dışında kendilerini geliştirme imkânlarına erişebildikleri takdirde bunu değerlendirmeye hazırdır.

Okuma halkası projesi ile öncelikle okullarda oluşan okuma gruplarının sonraki aşamada ilçe veya il bazında bir ihtisas akademisine dönüşmesi ile aydın bir öğretmen sınıfı oluşacak ve bu gelişim sonraki evrelerde de muhtemelen devam edecektir. Projeye biçtiğimiz sürenin en az 2 yıl olması bu alışkanlığın ve yoğun okuma döneminin bir insanın hayatında yer etmesi bakımından önemli bir süredir. Ayrıca en son aşamada katılımcı öğretmenlerin araştırma yazılarından oluşan bir süreli yayının çıkarılması okuma kültürünü öğretmenler ve okullarda geliştirmeye katkıda bulunacaktır.

7. Gerekçesi

Projenin Hedefleri

- Öğretmenlerin kişisel gelişimlerini doğrudan desteklemek ve yaşam boyu öğrenme kavramını öğretmenler ile beraber hayata geçirmek,
- Öğretmenlerin mesleki gelişimini doğrudan ve dolaylı olarak desteklemek,
- Öğretmenlerin talep ettiği okuma etkinliklerini organize etmek,
- Öğretmenler arası iletişim ve ekip çalışması gibi sosyal yetkinlikleri okul ve ilçe bazında geliştirmek,
- Ülkemizdeki okuma kültürünü öğretmenler üzerinden geliştirmek,
- Öğrencilerin okuma isteklerini dolaylı bir şekilde uyandırmak ve onlara iyi örnekler oluşturmak,
- Velilerin öğretmenlere olan güven ve saygısını arttırmak,
- Öğretmenlerin ve öğrencilerin kitaplara karşı oluşacak duyarlılığı ile kaliteli kitapları seçme, okuma ve bastırma eylemlerine, basım ve yayım sektörünün kaliteli bir şekilde gelişmesine zemin hazırlamak.

8. İhtiyaçların Tanımlanması

Projenin uygulanacağı bölgenin yerel ihtiyaçlarını hedef kitlemiz olan katılımcı öğretmenlerimiz belirleyecektir. Kendi görev yaptıkları okulların da özelliklerini göz önünde bulundurarak öğretmenler, ihtiyaç duydukları bilgi ve donanımı, okumalarını geliştirerek kazanmayı hedeflemeliler.

3 Deniz Görgülü, Öğretmenlerin Okuma Kültürlerinin İncelenmesi, Okuma Kültürü Çalıştayı, İstanbul 2018

Ayrıca öğretmenler gönüllülük esasına dayalı bir ekip çalışmasına katıldığı için ekibin işleyişine ve karar mekanizmasına dâhil olacaklarından bu, motivasyon ve sorumluluk alma becerisi bakımından kendilerine katkı sağlayacaktır. Bu seçme hakkı öğretmenlerimizin kendi ihtiyaçları ve taleplerini analiz etme durumunu ortaya çıkaracaktır. Bu aşamada öğretmenlerimize yol tarifi verecek bazı yardımcı kaynaklar ve teknik destek sağlanabilir. (Örnek: Nasıl bir okuma planı yapılır, etkili okuma teknikleri nelerdir gibi…) Bu teknik destek online kısa videolarla veya proje başında bir atölye şeklinde gerçekleştirilebilir.

9. Hedef Kitlenin Tanımı

Projenin hedef kitlesi öncelikle kamu kurumlarında çalışan öğretmenler ve idarecilerdir. Öğretmenler eğitim fakültelerinden mezun olduktan sonra çalışma hayatı içinde hizmet içi eğitimler dışında kendilerini geliştirememekten muzdarip olduklarını ifade etmekteler. İdareciler ise aktif öğretmenlikten idareciliğe geçişten sonra bürokrasi çarkında kendilerini yenileyememekten yakınmaktalar. Ayrıca sürekli değişen dünyaya ayak uydurma zorunluluğu ile eğitim kurumlarının aynı yerde duramayacağı muhakkaktır. Kurumları taşıyanlar insanlar olduğuna göre öğretmenler bu gelişimin temel unsurudur.

10. Çözüm Odaklı Olma

Hedef kitlenin sorunlarına uygun çözümlerin bulunabilmesi, en başta yapılan okuma grubunun okuma listesinde gizlidir. Eğer öğretmen grubunun ihtiyaçlarına uygun bir liste oluşursa bu okumaların sonucu muhakkak kişisel ve mesleki problemlerine çözümler bulmaya yönelik olacaktır.

11. Faaliyetlerin Açıklaması

Aşama 1: Öğretmen Okuma Grupları

Proje başlamadan evvel proje yönetim grubu kurulur. Kültür Bakanlığından ve Millî Eğitim Bakanlığından gelişime ve değişime açık, proje yönetimi konusunda tecrübeli, motivasyonu yüksek çalışanlardan bir çekirdek grup oluşturulur. Ayrıca projeye paydaş olabilecek ve projenin işleyişine kolaylaştırıcı şekilde katkıda bulunabilecek kurumlardan çalışanlar bu kadroya dâhil edilebilir.

a. Öncelikle pilot okullara proje yönetim grubundan teklif yazısı gönderilir ve öğretmenlere kısa mesaj olarak proje haberi verilir. Eğer bir okulda hâlihazırda okuma grubu oluşturan ve bunu sürdüren öğretmenler varsa onların projeye dâhil olması ve yeni gruplar oluşturulması okul yönetimi tarafından teşvik edilir. Okulda tüm öğretmenlere bir proje tanıtım videosu izletilir ve internet üzerinden bilgiye erişimleri sağlanır. Videoda tüm projenin tanıtımı açık ve şemalı bir şekilde olmalıdır. Projenin gidişatına dair bilgisayara indirilebilecek ve çıktı alınabilecek şekilde hazırlanmış bir proje rehberi tüm işleyiş kaideleri ile beraber online olarak yer almalıdır.

b. İlgili öğretmenler projenin internet sitesinden online olarak hem projenin işleyişi ile ilgili bilgi alırlar hem de okuma grubu oluşumu, grubun sürdürülebilirliği, okunacak kitapların kaliteli ve amaca uygun olması gerekliliği gibi temel yol gösterici

bilgileri edinirler. Öğretmenler ayrıca bu platforma okudukları kitaplar ile ilgili bazı notlar alabilmelidir.

Öğretmenler ders saatlerinin içinde bu okuma buluşmalarını ayarlayamazlar, ders saatleri dışında olan kitap buluşmaları 90 dakikayı geçmemelidir.

Bir okuma grubunun en az katılımcı sayısı çalıştıkları okulun kapasitesine göre değişir. En az 3 en fazla 10 kişi bir grup oluşturabilir. Küçük kapasiteli okullar dışında 3 kişilik küçük gruplar oluşması tavsiye edilen bir durum değildir.

Katılımcıların amaçlarına ve ihtiyaçlarına uygun bir kitap listesinin belirlenmesi gerekmektedir. Online platformda bazı tavsiye listeler hazır bulunur. Bu listelerden grubun okuyacağı kitapların yarısı seçilirse (sözgelimi 10 kitaplık bir listede 5 kitap bu listeden olursa) en az %50 indirim kuponu uygulanır. İsteyenler tüm kitapları listelerden seçebilir.

Listenin geri kalan kısmı için tamamen bağımsız ve katılımcıların kendi isteklerine göre seçecekleri siyasi olmayan kitaplara %45 indirim kuponu uygulanır. (İndirim %40-%50'den az olmalıdır. Bütün bir proje göz önünde bulundurulduğunda tüm bu etkinlikler ülkenin birçok yayınının sayısını artıracaktır.)

c. Oluşturulan okuma gruplarının 9 aylık planları il bazında proje koordinasyon merkezine bildirilir ve katılımcılara online erişim sağlayacak bir platform oluşturulur. Platformda istatistiksel olarak katılım, raporlama vs. etkinlikler için görsel bir istatistik bilgisi olmalıdır. Geri dönüşüm daha etkin sağlanır. Böylece grubun üyeleri, her okudukları kitap sonrası yaptıkları buluşmaları bu platform üzerinde kısa bir şekilde raporlar ve bazı değerlendirme sorularına cevap verir. Raporlamalar öncelikle katılımcının kendisi için, değerlendirmeler tüm proje içindir.

Katılımcılar ilk olarak bu platforma girdiklerinde kendilerinden kısa bir mektup yazmaları istenir. Bu mektup 2 yıllık tüm okumaların sonunda kendilerinin 2 yıl sonraki hâline yazılmış bir mektuptur. Sistem bunu bir daha katılımcılara açmaz ve iki sene sonra katılımcılar kendi mektuplarını tekrar okuyabilirler.

Bu geri bildirimler ile proje baştan sonra sürekli bir değerlendirmeye tabi tutulur ve bu değerlendirmeler ile beraber projede bazı düzenlemeler gerçekleşebilir. Online değerlendirme platformu ayrıca öğretmenlerin okuma kültürü ile ilgili değişen değerlerini ve projenin verimliliğini de gösterecektir.

d. İlk aşama okuma gruplarının buluşmalarının düzenliliğinden moderatör, il koordinasyon merkezine karşı sorumludur. Bu şekilde 9 aylık bir takvim içinde yaklaşık en az 10, ideal olarak 15 kitap okunabilir. 10 kitabın altına inen gruplar bir sonraki aşamaya geçemezler. 1. aşamayı geçen öğretmenlere sertifika ve ödül kitap kuponu verilir. 1. aşamayı tamamlayan öğretmenler hafta sonu kültür gezisine (Bu gezilerin içeriği detaylı olarak belirlenmelidir.) katılırlar. Öncelikli olarak belli başlı bölgeler gezilir. Bilhassa bütün Anadolu şehirlerinde okuma planı uygulayabilmiş öğretmenler İstanbul'un kültür varlıklarını gezebilmelidir. İstanbul'da ikamet eden öğretmenler de Anadolu kültürünü tanımak üzere gezilere götürülmelidir.

Faaliyet	Tahmini Başlama Tarihi	Süresi
1. Proje Tanıtımı ve Teklif Yazısı Gönderimi 2. Okuma grupları planları teslim tarihi	01. 01. 2019 15. 01. 2019	1 ay
1. Onaylanan gruplara kitaplar için ilk desteklerin verilmesi 2. Haftalık okuma grubu buluşmaları başlangıcı	01. 02. 2019 15. 02. 2019	9 ay
1. Proje Değerlendirme (Online form / Katılımcılar)	01. 03. 2019	Her ayın sonu (9 Ay)
1. Proje Sonuç Değerlendirme (Moderatör)	15. 11. 2019	1 gün
1. Sertifika Programı 2. Ödül gezi programı	24. 11. 2019 Kasım 2019	1 gün Hafta sonu
1. Eğitim Kampı (2. aşama Moderatörler için)	Temmuz veya Ağustos	2 gün

Tablo 3: 1. Aşama Faaliyet Dökümü

Aşama 2: Aydın Öğretmen Akademisi

Aydın Öğretmen Akademisi'nde öğretmenler kendilerini branşlarında ve / veya disiplinler arası geliştirme imkânı bulurlar. Aşağıdaki modüllerden birkaç tanesini art arda seçerek 18 ayı tamamlayan öğretmenler akademiyi bitirmeye hak kazanır. Bazı modüllere uygun kitap listeleri ektedir.

İlk aşamayı tamamlamış olan öğretmenler bu aşamada ihtisas grupları oluştururlar. Moderatör seçimi belli kriterlere göre yapılır ve her modül için moderatörlük yapacak olan öğretmenler akademi dönemi öncesi bir moderatörlük eğitimine tabi tutulurlar. Modül seçimi internet üzerinden yapılır. Kitap listeleri üzerine teklif verilebilir. Moderatörler belli bir ücret almalıdır.

MODÜLLER

a. Türk-İslam Medeniyeti
b. Türk ve Dünya Edebiyatı
c. Sanat Araştırmaları
d. Batı Medeniyeti
e. Yönetim ve Organizasyon
f. Güncel Meseleler
g. Yakın Türkiye Tarihi
h. Eğitim-Öğretim Araştırmaları
ı. Psiko-Sosyal Bilimler
i. Etkinlik Tasarımları ve Yeni Eğitim Yöntemleri
j. Doğa Bilimleri ve Ekoloji
k. Bilim Tarihi

12. Yöntemi

Yöntemin gerekçeleri

Kitap okuma, bilindiği gibi insanı doğrudan geliştiren bireysel bir eylemdir. Bu gelişimi ekip ruhu içinde gerçekleştirmek bireysel olarak her üyenin tek tek elde edeceği faydanın toplamından çok daha büyük bir faydayı ortaya çıkaracaktır. Bu nedenle okuma grupları sistemli ve düzenli olduğu takdirde uzun vadede olumlu sonuçları olacak bir faaliyettir.

Projenin yürütücü ve paydaşları

- Kültür ve Turizm Bakanlığı: Proje yürütücü, teknik altyapı, bilgi ve finansal destek
- Millî Eğitim Bakanlığı: Ana proje ortağı, teknik altyapı, bilgi ve finansal destek
- Ulusal Kalkınma Ajansı: Proje fizibilite çalışmalarına destek
- İl Millî Eğitim Müdürlükleri: Projenin il bazında koordinasyonu
- İlçe Millî Eğitim Müdürlükleri: Okullarla Mili Eğitim Müdürlüğü arasındaki koordinasyon
- **Proje ekibi**: Her ilde Millî Eğitim müdürlüğünde bir proje komisyonu kurulabilir. Pilot evrede bir koordinatör, koordinatör yardımcısı ve ölçme değerlendirmeden sorumlu danışman yeterli olabilir. Fakat proje genişledikçe görevli sayıları ihtiyaca ve iş yoğunluğuna bağlı olarak uzmanlar tarafından tanımlanmalıdır.

Temel araçlar

- Katılımcıların şifre ile giriş yapabilecekleri okuma grubu için eğitici videolar, listeler, değerlendirme formlarının yer aldığı bir online okuma halkası platformu açılacaktır.
- Katılımcıların okuma faaliyeti yanında kültürel hayata katılımı, kültürel gelişimi destekleyen ek ödüller yer alacaktır. Öğretmenlere projenin 2 aşamasında müzekart hediye edilmelidir. Katılımcılar devlet tiyatrolarındaki oyunlara düzenli olarak belli bir süre içinde bedava bilet hakkına sahip olmalıdır.
- İl-ilçe kütüphanelerinde okuma yapan öğretmenleri bir araya getiren il bazında etkinlikler düzenlenecektir. Böylece kütüphane ortamında buluşan ayrı ayrı kitap okuyan gruplar arasında tanışıklık sayesinde grup işleyişi ve içerikler hakkında etkileşim olacaktır.
- Kütüphane buluşmalarına bazı yazarlar davet edilebilir.
- 3. aşamada öğretmenler yayıma uygun bulunan araştırma yazıları için belli bir ücret alabilmeliler. Ayrıca yayın kurulu yine bu aydın öğretmenler akademisinden oluşmalıdır.

13. Süresi

Projenin süresi toplamda 24 aydır**.** (İlk etap 9 ay, ikinci etap 18 ay)

14. Beklenen Sonuçlar

a. Hedef gruplar / yararlanıcılar üzerinde beklenen etkiler

Proje sonunda katılımcı öğretmenler, kendi sahalarında daha yetkin ve disiplinler arası donanıma haiz olacaklardır. Öğretmen akademisi sayesinde il ve ilçe bazında öğretmenler meslektaşları ile etkileşim içine girecek ve bu onların hem kişisel hem de mesleki gelişimine katkıda bulunacaktır. En büyük kazanım, düzenli ve kaliteli bir okuma eyleminin öğretmenlerin hayatında yer bulmaya devam etmesidir. Öğrenciler nazarında öğretmenlerinin okuma faaliyetleri rol-model oluşturma yönünden çok kıymetlidir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığı 2 sene boyunca proje için işlettiği teşvik ve ödüllendirme mekanizmasının kazanımlarını proje sonrasında ve uzun vadede ölçebilir. Özellikle talep edilen kültürel faaliyetlerde artış ve kültürel çalışmalara karşı farkındalık oluşumu, kütüphane kullanımına karşı duyarlılık, uzun vadede okuma oranlarının artışı, kaliteli okuyucunun gelişmesine katkı, kültürel faaliyetler ile okumanın beraber yürütülmesinin verdiği yerinde öğrenme, basın ve yayın organlarına karşı ilginin artışı gibi noktalar online platformda yapılacak düzenli, kısa, objektif ve anonim anketler yoluyla ölçülebilir.

b. Proje Ürünleri / Somut Çıktılar

Proje sonunda "aydın öğretmen" unvanı akademiyi bitiren öğretmenlere verilmelidir. Böylece kendini geliştiren bir zümre oluşumu birçok öğretmende de gelişim arzusu uyandıracaktır. Öğretmenler, kendi okumalarının çıktılarını yayımladıkları yazılarda ve hazırladıkları derslerde gözlemleyebilir, ayrıca moderatörlük yapabilen öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerde / eğitici eğitimlerinde görev alabilirler.

15. Sürdürülebilirlik

Etkinin sürdürülebilirliği

Öğretmenler sürekli kitap ile ilişki içinde olan bir meslek grubudur. Bu proje sayesinde zorunluluklar haricinde kapsamlı ve amaca yönelik bir kitap okuma faaliyetini yaşayarak öğrenmiş, bu gelişimin sonuçlarını kendi hayatlarında görmüş olacaklar. Yaşadıkları bu sistematik okuma düzeninin bitmesini psikolojik ve sosyolojik olarak istemeyeceklerdir. Böylece öğretmenler kendilerini sürekli bir kişisel gelişim faaliyetinin ihtiyacı içinde bulacaklardır.

Ayrıca grupça öğrenme gerçekleştiği için kendileri artık okumak istemese bile grup dayanışması ile okuma eylemi sürekli devam edebilir.

Bu proje başarı ile tamamlandığında yaratacağı sosyal etki öğrenciler ve veliler ekseninde de olumlu olacaktır. Öğrencilerin ve velilerin okuma eylemlerine girme talepleri beklenen bir durumdur.

Proje sonrası sürdürülebilirlik

Proje tüm aşamaları ile beraber tamamlandığında katılımcı öğretmenlerden projeyi tamamlamış olanların bir üst seviye okuma zinciri oluşturmaları ve ilk aşama yeni gruplar oluşturarak moderatörlük yapmaları yüksek bir olasılıktır. Bununla beraber projeye baştan dâhil olmamış olan öğretmenlerin ise yeni gruplaşmalar isteği içinde olmaları da beklenmektedir. (Bu kısım net değildir. Proje bitiminde farklı bir eksende devamlılık sağlanabilir.)

16. Maliyeti ve Finansman Kaynakları

Öngörüldüğü gibi Erzincan ve Düzce illerimizde proje uygulamaya geçtiği takdirde; tahmini bir katılımcı aralığı aşağıdaki tabloda listelenmiştir. 1. aşamaya tüm öğretmenlerin en fazla %20'sinin en az %10'unun ilgi gösterdiğini varsayarsak, bir tahmini katılımcı sayısı öngörebiliyoruz.

2. aşama olan Aydın Öğretmen Akademisi'ne ise 1. aşamanın %20 katılım oranı baz alınarak, %40-%20 arası bir kısmının katılım sağlayacağını öngörüyoruz. Projede aksaklıklar, sorunlar olduğu takdirde bu hedeflerin düşeceğini göz önünde bulundurmak zorundayız. Bu tahmini rakamlar projenin yaygın bir kitleye sunulmadan evvel organizasyon yapısının detaylı ve iyi işler bir şekilde kurulabileceği bir aralıktır.

İL	Öğretmen sayısı	Tahmini Katılım Aralığı 1. aşama (%20-%10)	Tahmini Katılım Aralığı 2. Aşama (%40-%20)
Düzce	4430	886-443	354-177
Erzincan	3435	687-343	275-137

Tablo 2: Pilot Proje illerinde 1. aşama tahmini katılım oranları

Bu sayılar dikkate alındığı takdirde;

1. Modülde her öğretmen 10 kitap almalı.

2. Aşamada her modülde öğretmenler yine 10'ar kitap almalı, her öğretmen 3 modül bitirmeli, böylece tahmini kitap maliyeti tablodaki gibi olur.

Bir kitap ortalama 20 TL'den sayılırsa, bir kitabın %50 ücreti proje maliyeti olarak hesaplanmıştır. Kitap ücretleri Bakanlık ile yayıncılar arasında yapılacak bir mutabakat ile daha makul bir noktaya getirilebilir.

Ödül bilet uygulaması ilk aşamada denenebilir. 1. aşama boyunca 2 ödüllü bilet, 9 TL indirimli tarife üzerinden ortalama katılımcı sayısı ile hesaplanmıştır.

1. ve 2. aşama tahmini proje maliyeti:

Gider Kalemleri	Düzce 1. aşama	Düzce 2. aşama	Erzincan 1. aşama	Erzincan 2. aşama.
Kitaplar	4 430-8 860	53 100-106 200	3 430-6 870	41 100-82 500
Koordinatörler ve danışman ücreti	81000 9 ay toplam	162000 + Moderatörlerin ücreti 2000*18	81000 9 ay toplam	162000 + Moderatörlerin ücreti 2000*18
Kırtasiye, ek gider	500	500	500	500
Ödül biletler	9* 640*2=11520		9* 250*2=4500	

Tablo 4: Tahmini Proje Maliyet Çizelgesi

Düzce ili için

1. aşama proje maliyeti: 106.380 -101.880 TL aralığında,
2. aşama proje maliyeti: 251.600 – 304.700 TL aralığında (ödül bilet hariç)
Toplam: 357.980 minimum / 406.580 maksimum TL

Erzincan ili için

1. aşama proje maliyeti: 89.430-180.740 TL aralığında,
2. aşama proje maliyeti: 239.600-281.000 TL (ödül bilet hariç)
Toplam: 329,030 minimum / 461.740 maksimum TL
Katılımcı sayısına göre tekrar bütçeleme yapma gerekliliği tahmin edilmektedir.
Maliyet hesabına online platform oluşumu ve fizibilite çalışması eklenmemiştir.

17. Proje Finansal Destekleri

Projenin deneme safhasında bakanlıklar ve basın yayın camiası iş birliği ile bir bütçe oluşturulmalıdır.

Proje ülke çapına yayıldığı takdirde özel fon oluşturulmalı, bu sebeple birçok kuruluştan iş birliği istenmelidir.

K: Kitap Listeleri

Türk ve Dünya Edebiyatı	
Edebiyat Üzerine Makaleler	Ahmet Hamdi Tanpınar
Türk Edebiyatı Tarihi	Mehmet Fuat Köprülü
Poetika Dersleri	M. Orhan Okay
Edebiyat Yazıları 1-2-3	Sezai Karakoç
Sanat Nedir?	Lev N. Tolstoy
Edebiyat Nedir?	Jean Paul Sartre
Şiir Okuma Kılavuzu	İsmet Özel
Türk Şiiri Özel Sayısı (Hece)	Kolektif
Osmanlı Şiiri Antolojisi	Ahmet Atilla Şentürk
Çağdaş Türk Şiiri Antolojisi	Mehmet Fuat
Dünya Şiiri Antolojisi (4 Cilt)	Ataol Behramoğlu/Özdemir İnce
Şiir Tahlilleri 1-2	Mehmet Kaplan
İnsancıklar	F. Dostoyevski
Genç Werther'in Acıları	J. W. Goethe
Godot'yu Beklerken	Samuel Beckett
Küçük Prens	Saint Exupery
Dar Kapı	Andre Gide
Dönüşüm	Franz Kafk a
Don Quijote	Miguel de Cervantes
Fırtına	W. Shakespeare
Meçhul Şaheser	Honore de Balzac
Morgue Sokağı	Edgar Allen Poe
Dünün Dünyası	Stefan Zweig
Mahur Beste	Ahmet Hamdi Tanpınar
Kürk Mantolu Madonna	Sebahattin Ali
Eylül	Mehmet Rauf
Dokuzuncu Hariciye Koğuşu	Peyami Safa
Efraslyab'ın Hikayeleri	İhsan Oktay Anar
Gül Yetiştiren Adam	Rasim Özdenören
Uzun Hikaye	Mustafa Kutlu

Cumhuriyet Türkiyesi'nde Bir Mesele Olarak İslâm	İsmail Kara
Modern Türkiye'nin Doğuşu	Bernard Lewis
Çağdaş Küresel Medeniyet	Teoman Duralı
Üç Mesele	İsmet Özel
Mağaradakiler	Cemil Meriç
Filistin -Çıkmazdan Çözüme-	Derleme
Stratejik Derinlik	Ahmet Davutoğlu
İsrail Lobisi ve Amerikan Dış Politikası	John J. Mearsheimer, Stephen M. Walt
Ermeni Tehciri, Sürgünden Soykırıma Ermeni İddiaları	Yusuf Halaçoğlu
Avrupa ve Biz	İlber Ortaylı
Modern Avrupa'da Din	Grace Davie
Modern Dünyanın Bunalımı	Rene Guenon
Şarkiyatçılık	Edward Said
Oryantalizm'in Kısa Tarihi	Yücel Bulut
Protestan Ahlakı ve Kapitalizmin Ruhu	Max Weber
Din ile Modernleşme Arasında -*Çağdaş Türk Düşüncesinin Meseleleri*-	İsmail Kara
İslâm'da Modernleşme	Bedri Gencer
Omurgasızlaştırılmış Türklük	Teoman Duralı
Türkiye'de Çağdaşlaşma	Niyazi Berkes
İdeoloji Olarak Teknik ve Bilim	Jürgen Habermas
Biz Osmanlı'ya Neden İsyan Ettik? (*Yard. Kaynak: Lawrence Efsanesi, Orhan Koloğlu*)	Kral Abdullah
Moda ve Zihniyet	Fatma K. Barbarosoğlu
Paranın Yükselişi	Niall Ferguson

Hükümdarlara Öğütler	Sa'dî-yi Şîrâzî	Büyüyenay Yayınları
Asafnâme	Lütfi Paşa	Büyüyenay Yayınları
Devlet ve İnsan	İbrahîm bin Muhammed	Büyüyenay Yayınları
Siyaset Nazariyesi	Kâtib Çelebi	Büyüyenay Yayınları
Es-Siyâsetü'l-Medeniyye	Ebû Nasr El-Farabî	Büyüyenay Yayınları
Siyaset Stratejileri	Ebü'n-Nedîb Şeyzerî	Büyüyenay Yayınları
Fatih Sultan Mehmed'e Nasihatler	Sultan Murad Han	Büyüyenay Yayınları
Siyaset Sanatı	Gelibolulu Mustafa Âlî	Büyüyenay Yayınları
Mülkün Sultanlarına...	İmamı Gazâlî	Büyüyenay Yayınları
Sultanların Aynası	Ahmed bin Hüsameddin Amâsî	Büyüyenay Yayınları
Siyaset ve Savaş Sanatı	Ali bin Ebî Bekr el-Herevî	Büyüyenay Yayınları
Bilge Yöneticinin El Kitabı	Ebü'l-Hasen El-Mâverdî	Klasik Yayınları
İslam Hükümdarları İçin Siyaset Rehberi	Ali b. Muhammed El-Gazzâlî	Klasik Yayınları
Siyaset Âdâbı	İbnü't-Tıktakâ	Klasik Yayınları
Devlet Yönetimi İçin Bilgelik Kılavuzu	Hasan Beyzade Ahmed Paşa	Büyüyenay Yayınları
Hüküm Sahiplerinin İzleyeceği Yol	Necmeddîn Daye	Büyüyenay Yayınları
İslâm Siyaset Üslûbu	İbnu'l-Mukaffa	Dergah Yayınları
Siyasetnâme	Nizamülmülk	Dergah Yayınları

PROJE 6
KÜTÜPHANECİ ÖĞRETMEN İŞ BİRLİĞİ

1. Projenin Adı
Kütüphaneci Öğretmen İş Birliği ile Okuma Kültürünün Geliştirilmesi

2. Projeyi Öneren Kişi
Tuğba Kızılöz

3. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)
Türkiye, Ankara, Akyurt

4. Amacı
- Okuma ve kütüphane kullanma alışkanlığının küçük yaşta oluşturulması, geliştirilmesi ve sürdürülmesi.
- "Okuma Kültürü"nün küçük yaşlarda başlayarak sağlam temellerle ülke düzeyine ulaşması.

5. Özeti
Bu çalışma, halk kütüphanelerinde çalışan kütüphanecilerle ilkokul 1. sınıf öğretmenlerinin ortak çalışmasıyla çocuklarda okumayı ve kütüphane kullanmayı alışkanlık hâline getirmek ve bu sayede gelecek nesillerle birlikte ülkede "Okuma Kültürü" düzeyinin ileri seviyeye ulaşması amacıyla gerçekleştirilecektir. Bu bağlamda çalışmanın alanını Akyurt İlçe Halk Kütüphanesi ve Akyurt Yıldırım Beyazıt İlkokulu olacaktır. Araştırma sonunda elde edilmesi beklenen sonuç; çocukların okuma ve kütüphane kullanma alışkanlıkları ile beraber eğitim ve sosyal alanlarda başarılarının somut olarak artacağının görülmesidir.

6. Gerekçesi
İlköğretim programları incelendiğinde Türkçe derslerinde kütüphane ile ilgili bir ders içeriği olmadığı gözlemlenmektedir. Kütüphane kavramı 6. sınıfın Türkçe dersinde geçmekte, belirtilen sınıf öğrencileri kütüphaneye yönlendirilmektedir. Ancak 6. sınıf okuma alışkanlığının kazandırılması konusunda geç kalınmış bir yaş olabilmektedir. Bu nedenle bu çalışma da hedef kitlemiz 1. sınıf öğrencileridir. Proje ile 1. sınıf öğrencileri okulun ilk dönemi (okumaya başlamadan önce) kütüphane etkinliklerine katılacak ve kütüphane hizmetleri hakkında bilgi sahibi olacaklar, ikinci dönemden (okumaya başladıktan sonra) itibaren ise okuma, ders yapma, araştırma yapma gibi öğretmen yönlendirmeleri ile kütüphaneyi aktif kullanacaklardır.

7. Faaliyetlerin Açıklaması

Kütüphane dersinin 1. sınıf müfredatına konulması ve kütüphaneci öğretmen iş birliği ile bu müfredatın aksatılmadan işlenmesi.

8. Yöntemi

İlköğretim 1. sınıf ders kitaplarında çocukları kütüphane kurumuna yönlendirici bir konu bulunmamaktadır (MEB, 2018). Bu nedenle çocuklara okuma alışkanlığını kazandırmak ve okuma kültürünü yaymak amacıyla: 1. sınıf öğrencilerine okulda kütüphane ile ilgili ders verilmesi, haftalık okuma saatlerinin olması ve kütüphaneyi etkin kullanmaları için kütüphaneye yönlendirilmeleri (Araştırma ödevi, kütüphanede mevcut bir kitabın istenmesi, bazı okul derslerinin kütüphanede işlenmesi, etkinlikler vb.), ayda 1 ilçedeki kütüphanede çalışan kütüphaneci tarafından 1. sınıfların ziyaret edilmesi planlanmaktadır.

Bu kapsamda pilot bölge olarak Ankara Akyurt ilçesinde bulunan Akyurt Yıldırım Beyazıt İlkokulu 2 adet 1. sınıfı seçilecek. 2 gruba da okuma alışkanlığı ile ilgili düzeylerine uygun anket yapılacak. Sonra 1 gruba kütüphaneye yönlendirici araştırma ödevleri verilecek, kütüphanede etkinliklere aktif katılımları sağlanacak, kütüphaneci tarafından bilgilendirmeler yapılacak. Diğer grup istediği doğrultusunda kütüphaneye gidecek ancak öğretmen ya da kütüphaneci bu konuda yönlendirme yapmayacak. Belirlenen süre sonunda her iki sınıfa kütüphane kullanma alışkanlığı, okuma alışkanlığı, bilgi okuryazarlığı gibi konularda düzeylerine uygun olarak ayrıntılı bir anket yapılacak, aynı zamanda iki grubun ders başarıları da göz önüne alınacaktır.

9. Süresi

Projenin süresi 12 (on iki) aydır

10. Beklenen Sonuçlar

a. Hedef gruplar / yararlanıcılar üzerinde beklenen etkiler

Küçük yaşlarda okuma alışkanlığı ve kütüphane kullanma alışkanlığı başlayan bireylerin eğitim, iş ve kişisel yaşamlarındaki pozitif gelişmeler somut olarak ortaya konulabilir. Bu bağlamda da bireyler, kendileri için küçük ancak ülkenin okuma kültürü için çok önemli adımlar atmış olacaklardır.

b. Proje Ürünleri / Somut Çıktılar

Okuyan, okuduğunu sorgulayan bilinçli nesiller yetiştirmek. Belirli bir süre sonra okuma kültürünün gelişmesi ve aynı doğrultuda da ülkenin gelişmişlik seviyesinin yükselmesi.

11. Sürdürülebilirlik

Kütüphane konusu 1. sınıfların müfredatına eklenirse bu projeyi öğretmenler daha çok önemseyecek ve devamlılığı sağlanacaktır. Proje bitse dahi Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığı tarafından imzalanacak bir protokol ile tüm ülkede bu proje aksamadan sürdürülebilir.

PROJE 7
OKUMA SAATİ DERSİ

1. Projenin Adı

Okuma Saati Dersi

2. Projeyi Öneren Kişi

Zeynep Oğuzcan

3. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)

Tüm şehirler

4. Amacı

a. Öğrencilere kitap okuma sevgisi kazandırmak.
b. Okuyan okumayı bir kültür hâline getiren nesiller yetiştirmek.
c. Okuma alışkanlıkları kazandırmak.
d. Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma becerisi kazandırmak.
e. Farklı bakış açıları geliştiren, hayal gücü zenginleşmiş, düşünen bireyler yetiştirmek.

5. Özeti

Bu proje ile okuyan, okuduğunu anlayan, gelecek kuşaklar için okumayı yaşam kültürü hâline getiren bir eğitim modeli oluşturulması hedeflenmektedir. İlkokuldan başlayarak öğrencilerimizin haftalık ders programları içerisinde Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yapılan okuma saati dersi programına göre haftada en az üç ders saati olmak üzere okuma etkinlikleri gerçekleştirilecektir. Sınıf kitaplığına devlet tarafından verilecek ve uzman bir ekip tarafından hazırlanacak kitaplar veya okuma etkinliklerine uygun hazırlanmış çalışma kitapları öğrencilerin okuma alışkanlığı kazanmasını sağlayacaktır. Öğretmenler hizmet içi eğitim alarak öğrencilerin okuma kültürünü oluşturmada rehberlik görevini üstlenecektir.

6. Gerekçesi

Eğitim öğretim programlarının yazılı olmayan, öğrencinin açıkça fark edemeyeceği fakat tutum ve davranışlarına yansıyan bir işlevi bulunmaktadır. Öğretim programları öğrenciyi hayata hazırlarken gerekli bilgi düzeyindeki donanımları sağlamasının yanı sıra, davranış ve düşünme becerisi kazandırması bakımından da önemlidir.

Bilimsel düşünen, eleştiren, araştıran, toplumsal bilinci yerleşmiş bireyler yetiştirmede önemli bir etken olan okuma alışkanlığının bireylere kazandırılması, uygulanan eğitimle yakından ilgilidir. Çünkü bilimsel düşünme, araştırma, eleştirme, toplumsal bilinç gibi kavramlar eğitimin temel amacı kapsamına girer. Dolayısıyla, bunlar ve buna benzer erdemler okuma alışkanlığıyla doğru orantılı bir şekilde gelişmektedir.

Okuma alışkanlıkları için ilköğretim programlarında belirlenecek ilke, yaklaşım ve uygulamalar, eğitimin bundan sonraki kademeleri için de belirleyici olacaktır.

İlkokul temel bilgi, beceri, alışkanlıkların kazandırıldığı ve kişiliğin oluştuğu bir aşama olmasının yanı sıra, bireyin hem eğitim yaşantısının hem de genel yaşamının temellerinin atıldığı çok önemli bir dönemdir.

Türkiye'deki okullarda ders çalışmakla okumanın farklı uğraşlar olarak algılanması, eğitim programlarında öğrencilere okuma alışkanlığı kazandırabilecek etkinliklere yeterince yer verilmemesine yol açmaktadır. Okuma, öğretim programlarımızda bilgiyi taşıma, aktarma aracı olarak algılanmaktadır. Ülkemizde öğrencilerin çoğunluğu ders kitabı, yardımcı kaynak dışında kitap okumadan mezun olmaktadır. Okullarımızda okuma etkinlikleri Türkçe dersleriyle sınırlı kalmaktadır. İlkokulda çocukların kitapla buluşamamasının nedenlerinden biri de Türkçe öğretiminin yetersizliğidir. Ana dilde yetersiz olma bireyin kendini gerçekleştirmesindeki en büyük engeldir. Ders haricindeki okuma kitaplarının öğrencilerle etkileşimi öğretmenin tercihine bırakılmıştır. Sınıf kitaplıklarında kitap çeşitliliği maddi olanağı olmayan sınıflarda az olmakla beraber, öğrencinin ilgisini çekmeyen ya da seviyesine uygun olmayan kitaplardan oluşmaktadır.

Bir diğer sorun da öğretmenlerin eğitimidir. Okuma alışkanlığına sahip olmayan öğretmenlerin bu alışkanlığı öğrencilere kazandırması oldukça zordur. Çünkü onlar da okuma kültürü oluşturamayan bir eğitim uygulamasından geçerek öğretmen olmuştur.

Öğretmenlerin çoğunluğu sınıf kitaplıklarındaki kitapların konularını bilmemekte, öğrencilerin anlamalı okuma yapıp yapmadıklarını değerlendirememektedir. Sınıf kitaplığında bulunan kitapların yetersizliği, okuma etkinliklerinin Türkçe dersiyle sınırlı kalması, öğretmenin okuma kitaplarıyla ilgili yeterli bilgiye sahip olmaması sorunun yanında öğrencilerin çeşitli okuma hatalarına sahip olması eğitim programının uygulanma aşamasındaki bazı eksikliklerin olduğunu göstermektedir.

7. Faaliyetlerin Açıklaması

a. Öğretmen eğitimi
b. Okuma ders saatinin planlaması
c. Okuma ders saatinin kitaplarının hazırlanması ve dağıtılması
d. Okuma ders saatinin uygulanması

8. Yöntemi

a. Öğretmen Eğitimi

İlkokul dönemi okuma alışkanlığı kazanmak için önemli bir dönemdir. Öğretmenlerin daha çok okuması için okullarda öğretmen kitaplığının oluşturulması öğretmenin kitapla etkileşiminin sağlanması gereklidir.

Öğretmenlerin etkili ve anlamlı okuma konusunda özellikle seminer dönemlerinde uzmanlar tarafından eğitim alması oldukça faydalı olacaktır. Sene başında MEB tarafından öğrencilerin seviyesine uygun kitap listeleri öğretmenlere gönderilerek bilgi verilmelidir. Öğretmenlerin öğrencilerin okuyacakları kitaplar ile ilgili yeterli bilgiye sahip olmaları verilen eğitimlerle sağlanmalıdır.

b. Eğitim Programı Dahilinde Okuma Saati Dersinin Planlanması

Eğitim programlarının amaçları doğrultusunda hazırlanan okuma saati dersi programının planlaması uzman bir ekip tarafından yapılır. Planlama ilkokul aşamasında haftada en az üç ders saati olmalıdır. İki ders saati okuma bir ders saati okuduklarını değerlendirme çalışmalarına ayrılmalıdır.

c. Okuma Saati Ders Kitaplarının Hazırlanması ve Dağıtılması

Okullarda okuma anlama çalışmaları Türkçe ders kitaplarındaki alıntı metinlerle yapılmakta, öğrenciler bu alıntı metinlerin bir kitaptan alındığını dahi bilmemektedir. Öğrenciler kitabın tamamına da ulaşamamaktadır. Her sınıfın Türkçe ders kitabı dışında mutlaka okuma kitapları olmalıdır.

Okuma saatinin kitapları her sınıfın seviyesine göre seçilip, devlet tarafından karşılanmalı. Ek olarak okunan kitapları değerlendirme çalışmalarının bulunduğu etkinlik kitabı ve öğretmenler için hazırlanan öğretmen kılavuz kitabı mutlaka olmalıdır.

d. Okuma Saati Uygulaması

Okuma saati içinde okunan kitaplar sınıf içinde analiz edilmeli, üzerinde konuşulmalı, eleştirilmelidir. Yazarı hakkında bilgi verilmeli kitaptaki karakterler üzerinde çalışmalar yapılmalıdır. Öğretmenler için hazırlanacak kılavuz bu konuda öğretmenlerin yardımcısı olacaktır.

Okuma saati dersinde kitap okuma etkinliği dışında kitap tanıtımı, yazar tanıtımı, anlayarak hızlı okuma çalışmaları gibi etkinlikler yapılmalıdır.

Okuma ders saati içerisinde sesli, sessiz okuma etkinlikleri yapılmalı, öğrencilerin okuma hataları belirlenerek giderilmelidir.

Okuma alışkanlığının önündeki engellerden biri de yetersiz kelime bilgisidir. Türkçe dersinde işlenen bir metnin işlenme süresi yaklaşık bir hafta sürerken okuma saati dersi ile okuma süresi ve okunan kitaplardaki öğrenilen kelime sayısı artarak öğrencilerin sözcük dağarcığı artırılmış olacaktır. Temel okumadan işlevsel okuma basamağına geçilmiş olacaktır.

9. Süresi

Projenin süresi bir eğitim yılıdır (9 ay).

10. Beklenen Sonuçlar

a. Hedef gruplar / yararlanıcılar üzerinde beklenen etkiler

Eğitimde fırsat eşitliği ilkesi gereği ile maddi durum yetersizliği olan sınıflarda öğrencilerin kitapla etkileşimi artacak daha güncel eserlerle buluşmaları sağlanacaktır. Okuma etkinliği bir program dâhilinde uygulanarak daha düzenli ve verimli olacaktır. Okuma çalışmaları Türkçe dersiyle sınırlı kalmayacak ayrı bir kategoride değerlendirilecektir.

Öğretmenler öğrencilerin okuduğu kitaplara hâkim olacak, öğrencilerin anlamlı okumalarını daha kolay değerlendirebilecektir. Devlet tarafından gönderilen okuma kitaplarının uzmanlar tarafından hazırlanması, kitapların öğrencilerin seviyesine uygun olmasını sağlayacaktır.

Öğrenciler kitap okuma sevgisi kazanacaklar, gelecekte okuyan, okumayı bir kültür hâline getirmiş nesiller olacaklardır. Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma becerisi

kazanacaklar, kelime hazineleri zenginleşecektir. Farklı bakış açıları olan, hayal gücü zenginleşmiş, düşünen öğrencilerimiz yetişecektir.

Hazırlanan kitaplarla verilmesi istenen değerler öğrencilere kazandırılacaktır. Eğitim sistemi içinde temel okuryazarlığa verilen önemin yanı sıra işlevsel okuryazarlığa verilen önem artacaktır. Okuma kültürü oluşmuş, okuduğunu anlayan öğrencinin otomatik olarak tüm derslerde başarısı artacaktır.

b. Proje Ürünleri / Somut Çıktılar

Öğretmen kılavuz kitabı, öğrenciler için okuma kitapları, öğrenci okuma değerlendirme etkinlikler kitabı, öğretmen, öğrenci değerlendirme formlar proje ürünleri ve somut çıktılardır.

11. Sürdürülebilirlik

- Proje faaliyetlerinin hedef kitle üzerinde oluşturacağı somut etkiler projenin devamlılığını sağlayacaktır.
- Faaliyetler, proje tamamlandıktan sonra da sürdürülecektir.
- Projenin bitiminden sonra sürdürülebileceği öngörülen faaliyetler için finansman gerekmektedir.

12. Proje Maliyeti ve Finansman Kaynakları

Millî Eğitim Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı

OKUMA KÜLTÜRÜ ÇALIŞTAYI

DİJİTAL MECRALARDA OKUMA KÜLTÜRÜNÜN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK YAPILACAK FAALİYETLERİN OLUŞTURULMASI

(6. MASA)

Moderatör: Mehmet Ali Çalışkan
Raportör: Mehmet Demir
Katılımcılar: Salim Gönül, Ahmet Kurnaz, Recep Uçan, Müzeyyen Aykut, Ayşe Yüksel Durukan, İsmail Karaca, Tuncay Şakir, Abdullah Eşsiz, Ömer Karabayır, Ayşe Nuseybe Al, Zafer Saraç, Ahmet Uslu, M. Ata Düzgünoğlu

PROJE 1
NESİLLER OKUYOR, BİLİNÇLİ YETİŞİYOR

1. Projenin Adı
Nesiller Okuyo,r Bilinçli Yetişiyor

2. Projenin Sahibi
Salim Gönül

3. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)
81 ilde uygulanacaktır.

4. Amacı

a. Okumayı alışkanlık hâline getirmiş, sorgulayan, düşünen, millî ve manevi duyguları içselleştirmiş, bilinçli bireyler yetişmesini sağlamak.

b. İl Millî Eğitim Müdürlükleri ve okullar tarafından uygulanan yerel bazlı kitap okuma projelerini daha bütüncül olarak ulusal düzeye yaymak.

c. Birinci sınıftan on ikinci sınıfa kadar tüm öğrencilerin kitap okumasını artırmak.

5. Özeti

Ülkemizde öğrenciler arasında kitap okuma oranının düşük olduğu gözlenmektedir. Bu proje ile öğrencilerin kitap okumayı bir alışkanlığa dönüştürebilmeleri ve kitap okuma oranının arttırılması amaçlanmaktadır. Millî Eğitim Bakanlığı her eğitim öğretim yılı başında yaklaşık 18 milyon öğrencinin ders kitaplarını ücretsiz olarak dağıtmaktadır. Projemiz çerçevesinde 1. sınıftan 12. sınıfa kadar olan her kademedeki öğrenciye MEB tarafından 6 okuma kitabı dağıtılacaktır. Bu kitaplar hikâye, roman, şiir, fıkra, tarih, polisiye vb. türde olabilir. Kitaplar dünya klasiklerinden, millî yazarlarımızın eserlerinden, eski Türk destanlarından seçilmelidir. Her kitapla ilgili 1 ya da 1,5 ayda bir EBA üzerinden ödüllü yarışmalar düzenlenerek, öğrenciler kitapları okumaya teşvik edilmelidir. Ayrıca yine EBA üzerinden açılacak bir modül ile okulda öğretmenlerin kontrolünde kitapların okunması takip edilebilir.

6. Gerekçesi

- Çocukların kitap okuma seviyesini arttırmak,
- Kitap okumayı bir alışkanlık hâline dönüştürmek,
- Çocukların bilinçli ve sorgulayan bir nesil olarak yetişmesini sağlamak,
- Uygulanacağı bölgede tespit edilen sorunlar ve ihtiyaçların tanımlanması,
- Pilot uygulama olarak başlayarak ülke geneline yayılacaktır.
- İlk etapta uygulama ülke genelinde her ilden bir ilkokul, bir ortaokul, bir lise seçilerek pilot olarak uygulanacaktır. Okulların öğrenci sayıları en az 500 olacak şekilde belirlenecektir. Böylelikle ilk etapta proje ile minimum 125.000 öğrenciye ulaşılması sağlanabilir. Projenin pilot uygulamasının başarıya ulaşması hâlinde; üç aşamalı olarak ilerleyecek proje dördüncü yıl sonunda tüm ülke geneline yaygınlaştırılabilir. Böylece sayı yaklaşık 18 milyon öğrenciye ulaşabilir.

7. Faaliyetlerin Açıklaması

Proje kapsamında öğrenciler bir eğitim öğretim yılı içinde 6 kitap okuyacaktır. Birinci dönem 3, ikinci dönem 3 kitap olarak planlanacaktır. Öğrenciler bir kitabı yaklaşık bir ayda okuyacaktır. Sonrasında Eğitim Bilişim Ağı üzerinden ulusal ödüllü yarışmalar yapılarak öğrenciler bu yarışmalara çevrimiçi olarak katılacaktır. Kitapların okunmasının takibi için EBA'da bir modül açılarak öğretmenlerin öğrencilerin kitapları okumasıyla ilgili bilgileri girmesi sağlanabilir. Kitaplarla ilgili sosyal medyada çeşitli reklamlar ve kampanyalar düzenlenebilir. Her gün televizyonlarda belirli saatlerde "Haydi Çocuklar Kitap Okumaya" şeklinde uyarılar ve kamu spotları yayınlanabilir.

8. Yöntemi

Uygulanacak yöntem faaliyet kısmında belirtilmiştir.

9. Süresi

Projenin süresi 48 aydır.

10. Beklenen Sonuçlar

a. Hedef gruplar / yararlanıcılar üzerinde beklenen etkiler

- Öğrencilerin kitap okuma sayısını arttırmak.
- Öğrencilerde kitap okuma bilinci uyandırmak.
- Öğrenciler ile beraber öğretmen ve velilerde de kitap okumayı arttırmak.

b. Proje Ürünleri / Somut Çıktılar

Proje uygulanmış bir proje değildir.

11. Sürdürülebilirlik

Eğer proje düzenli olarak uygulanırsa somut etkiler 6 ile 7 yıl arasında görülecektir. Faaliyetler projeden sonra da devam etmelidir.

12. Proje Maliyeti ve Finansman Kaynakları

Projenin maliyeti MEB tarafından karşılanacaktır. Okunacak kitaplar eğitim yılı başında ders kitapları ile birlikte öğrencilere verilecektir. Yaklaşık 95 milyon kitap basılacaktır; ancak bu rakam projenin pilot uygulaması başarılı olursa ulaşılacak rakamdır.

PROJE 2
KOP- KİTApp

1. Projenin Adı
KOP- KİTApp

2. Projenin Sahibi
Dr. Ahmet Kurnaz

3. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)
Türkiye: Konya, Karaman, Niğde, Aksaray, Nevşehir, Yozgat, Kırşehir ve Kırıkkale

4. Amacı

KitApp projesinin temel hedefi öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve zekâ türlerine, okumaya ilişkin tutumlarına ve okuma düzeylerine uygun kitaplar önermektir. Özetle öğrencilerin kendilerine uygun kitapla buluşturulması amaçlanmaktadır. Bu amaç çerçevesinde;

a. Öğrencilerin bireysel özelliklerine uygun kitaplar ile buluşmalarının sağlanması,
b. Öğrencilere okuma alışkanlığı kazandırılması,
c. Okuma ile günümüzde yaygın olan teknoloji kullanımının birleştirilmesi,
d. Öğrencilere okuma gündemi oluşturulup sosyal medyada okumaya ilişkin gündemler oluşturularak sosyal medyanın doğru kullanımına ilişkin uygun ortamlar oluşturulması,
e. Okuduğunu anlama yeteneklerinin geliştirilmesi,
f. Okuduğunu anlama yeteneklerinin ölçülmesi,
g. Öğrencilerin okuma profillerinin çıkarılması,
h. Ülkemizin akıllı yazılım üreterek teknoloji pazarlamasına imkân sağlanması,
ı. Öğretmenlerin öğrenciler için doğru kitap önermelerine destek olunması,
i. Ailelerin öğrenciler için doğru kitap seçmesine yardımcı olunması,
j. Öğrencilerin kitap satın alacağı zaman kendine uygun kitap bulmasına yardımcı olunması.

5. Özeti

Proje Konya, Karaman, Niğde, Aksaray, Nevşehir, Yozgat, Kırşehir ve Kırıkkale illerinden (KOP illeri) birer ortaokulda uygulanacaktır. Akıllı uygulama ile öğrencilerin ilgileri belirlenerek bu alanlara uygun kitaplar önerilecek. Kendine önerilen kitabın en ilginç kısa bir bölümünü akıllı uygulama üzerinden okuyacak olan öğrenci inceleyerek kitabı okumaya karar verecek. Kitabı okumak isteyen öğrenci kitaplıktan alacak ve okumaya başlayacaktır. Kitabın yarısına kadar okuduktan sonra KOP-KiTApp yazılımına gelen öğrenciye 1 kolay, 2 orta ve 1 zor düzey okuduğunu anlama sorusu sorulacaktır. Kitabın ikinci yarısından da aynı şekilde sorular sorulacaktır.

Bu soruları doğru cevaplayan öğrenciler her bir kitap için ve toplamda en iyi okuyucu olma düzeylerine göre dereceye girmeleri hâlinde ödüllendirileceklerdir.

6. Gerekçesi

Öğrenciler ilgi ve meraklarına yönelik, düzeylerine uygun kitaplar yerine kendilerine dayatılan okuma listelerinden okumak zorunda kalmaktadırlar. Bu durum da öğrencide okumaya karşı sevgi ve istek oluşmasını engellemektedir.

7. Faaliyetlerin Açıklaması

a. Proje Yönetimi
- İlgili uzmanların bir araya getirilmesi
- Uygulamanın yazımına hazırlıkta iş dağılımı
- 8 farklı KOP ilindeki 8 farklı okulda sürdürülen işlerin takibi
- 8 KOP ilinde projenin uygulanması
- Proje çıktılarının değerlendirilmesi
- Tüm iş ve işlemlerin takibi

b. App İçeriğinin Oluşturulması

c. Öğrenci Özelliklerinin Belirlenmesi
- Bilgi formunun hazırlanması
- İlgi envanterlerinin hazırlanması
- Çoklu zekâ envanterlerinin hazırlanması

d. Öğrenci Okuma Düzeylerinin Belirlenmesi
- Okuduğunu anlama envanterinin hazırlanması
- Sözel akıl yürütme envanterinin hazırlanması
- Kelime dağarcığı envanterinin hazırlanması

e. Kitapların Analizi

f. Kitap Düzeyinin Belirlenmesi
- 144 kitabın 5-8. sınıf öğrencileri için ileri, orta ve düşük düzey olarak iki farklı uzmanca sınıflanması
- Kitap türlerinin belirlenmesi
- Kitaplardan soru hazırlanması

g. Dijital Verinin Oluşturulması
- Tüm form, görsel, anket, görüşme, metin vb. ögelerin bulunması ve dijital ortama konacak şekilde hazırlanması
- Geliştirilen APP'in izlenim ve uygulayıcılardan gelen dönütlere göre revizyonu konusunda bilgi toplanması

h. Yazımı
- Uygulamanın yazımı
- Alandan gelen dönütlere göre düzenlenmesi
- Uygulama

ı. Kitap Satın Alma

- 8 KOP ilindeki okullarda bulunmayan kitapların temini. (Her okula 144 kitap olmak üzere toplam 4.600 kitap)

g. Sarf Malzemeleri

- Uygulama ve raporlama aşamasında kullanılan malzemeler

h. Projenin İzlenmesi

- Uygulama yapılan 8 KOP ilindeki 8 okula uygulama bilgilendirme ziyaretleri
- Uygulama yapılan 8 KOP ilindeki 8 okula uygulama izlem ziyaretleri

ı. Ödüller

- Uygulama ile yapılan değerlendirmeler sonunda dereceye giren 8 farklı KOP ilinin her birinden iki kategoride ilk 4 öğrenci olmak üzere toplam 64 öğrenci için gezi / tablet vb. ödüller...

i. Görünürlük

- Uygulama okullarında afişler
- Web sayfası

j. Yaygınlaştırma ve Yayın

- Proje raporunun hazırlanması ve ilgili mercilere gönderimi
- Bilimsel yayın hazırlama
- Bilimsel yayınları bilimsel kongrelerde sunma

8. Beklenen Sonuçlar

a. Hedef gruplar / yararlanıcılar üzerinde beklenen etkiler

- 5-8. sınıf düzeyine toplam 8000 öğrenciye uygulama yapılması planlanmaktadır.
- Yürütücü / yürütücülerin kapasitelerindeki artış.

b. Proje Ürünleri / Somut Çıktılar

- Geliştirilecek uygulama ile öğrencilerin okuduğunu anlama, sözel akıl yürütme ve kelime dağarcıklarına göre 3 düzeye ayrılmış kitaplar içinden okumaya ilişkin tutumlarına, ilgi ve meraklarına dayalı bireysel özelliklerine uygun kitap önerilmiş olacaktır.

PROJE 3
SİHİRLİ KİTAP PROJESİ

1. Projenin Adı

Sihirli Kitap Projesi / Yeni Nesil Kitap Çalışması

2. Projenin Sahibi

Recep Uçan

3. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)

Türkiye

4. Amacı

Eğitim kitaplarının öğretim yöntemlerini yenilemeleri ve ileri teknolojilerle desteklenmeleri zorunlu hâle gelmiştir. Teknolojinin çok hızlı geliştiği bu ortamda doğan öğrencilere kitap okuma alışkanlığı kazandırmak istiyorsak onlarla aynı dili konuşan kitapları ortaya çıkarmalıyız. Bu projede teknolojik kitap çalışmalarının, öğrencilerin okuma kültürünü geliştirmesi amaçlanmıştır.

5. Özeti

Günümüz nesil çocukları (z) kuşağı olarak adlandırılmakta ya da mobil yakalılar olarak bahsedilmektedir. Geleneksel öğrenme yöntemlerinin ve ortamlarının, dijital bir çağda doğmuş ve büyümüş olan bu kuşağın beklentilere cevap vermede yetersiz kaldığı düşünülmektedir. Bu nedenle, eğitim kitaplarının öğretim yöntemlerini yenilemeleri ve ileri teknolojilerle desteklemeleri zorunlu hâle gelmiştir. Teknolojinin çok hızlı geliştiği bu ortamda doğan öğrencilere kitap okuma alışkanlığı kazandırmak istiyorsak onlarla aynı dili konuşan kitaplar ortaya çıkarılmalı. Bu projede, eğitim uygulamalarının yeni yüzü olarak öngörülen artırılmış gerçeklik teknolojisini kullanarak, yenil nesil öğrencilerin okuma kültürü alışkanlığını artırmada faydalı olacağını düşündüğümüz 'sihirli kitap' çalışması gerçekleştirildi.

6. Gerekçesi

Teknolojinin çocuklar üzerinde etkisini kullanarak çocuklara kitap sevgisini kazandırmak, kitaba karşı ilgi duymasını sağlayıp okuma alışkanlığı kazandırmaktır.

7. Yöntemi

Projemizde hazırladığımız kitabın ana teması millî değerlerimizdir. Konusu ise İstiklal Marşı'nın yazılış öyküsüdür. 7-12 yaş aralığına hitap etmektedir. Hikâye yazıldı, kullanılacak resimler çizildi ve grafiksel düzenlemeleri yapıldı. Daha sonra artırılmış gerçeklik uygulamalarını geliştirildi. Bu uygulamalar;

- Mehmet Akif Ersoy'un animasyonu
- İstiklal Marşı'nın müzikli videosu
- İstiklal Marşı'nın on kıtasının okunma videosu

- Boyanınca üç boyutlu olarak izlenebilen bayrak boyama etkinliği
- Uygulamaların Google Play ve Apple Store'lara yüklenme başvuru işlemleri yapıldı.
- Çalışmamızın uygulamaya yeri İstanbul Zeytinburnu Kazım Özalp İlkokuludur. Hayat Bilgisi müfredatında yer alan İstiklal Marşı'nın kabulü konusuna uygun olarak çalışma zamanını belirledik. Öğrenciler tablet ve telefon üzerinden indirecekleri uygulama ile kitaplarını okuyarak farklı bir tecrübe yaşayacaklar. Öğrenciler üzerindeki etkileri incelenecektir.

8. Süresi

Projenin süresi 6 aydır.

9. Beklenen Sonuçlar

a. Hedef gruplar / yararlanıcılar üzerinde beklenen etkiler

Yaptığımız çalışma kendi alanında Türkiye'de ilk olma özelliği taşımaktadır. Ülkemizde ki akademik çalışmaları incelediğimizde artırılmış gerçeklik uygulamalarının genellikle daha yüksek yaş grupları üzerinde yapıldıkları görülmüştür. İlk kez 7-12 yaş gruplarına yönelik millî değerlerimizi anlatan, millî, eğitim müfredatına paralel bir hikâye çalışması gerçekleştirilmiştir.

Projemiz kitap okumayı daha eğlenceli hâle getirmektedir. Bu uygulamanın çocuk kitaplarına entegre edilmesiyle yeni nesil öğrencilerin dikkatini çekeceğini ve faydalı olacağını düşünüyoruz. Sihirli Kitaplar adını verdiğimiz bu çalışmada öğrenci hem kitap okuyacak hem de mobil uygulamaları kullanarak tablet veya telefonundan hikâyenin kahramanının görüntü ve sesini duyabilecek, video ve animasyonları izleyebilecek. Kitap öğrencinin birden fazla duyusuna hitap edebilecek. Öğrencilerin dikkatini çekerek kitap okuma alışkanlığında olumlu sonuçlar vereceğini düşündüğümüz uygulamalar aynı zamanda teknoloji kullanımında öğrenciler için bir alternatif çözüm oluşturacaktır.

b. Proje Ürünleri / Somut Çıktılar

Millî değerlerimizi anlatan bir kitap çalışması yapıldı. Bu çalışma bundan sonra yapılacak çalışmalar için örnek teşkil edecektir.

10. Sürdürülebilirlik

Teknoloji kullanılarak kitap sevgisi kazandırılan öğrencilerde okuma alışkanlığı kazandırılmış olacaktır. Aynı zamanda okuma yöntemi için alternatif bir yol göstermektedir.

PROJE 4
GENÇ OKURLAR

1. Projenin Adı

Genç Okurlar

2. Projenin Sahibi

Ayşe Nüseybe Al / Müzeyyen Aykut

3. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)

Türkiye genelinde

4. Amacı

Bu proje ile gençleri, okuma ve yazmaya dair hem birikim edinecekleri hem de birikimlerini paylaşabilecekleri nezih bir ortamda online blog oluşturarak bir araya getirmeyi hedeflemekteyiz.

5. Özeti

Okumanın, bireyin entelektüel dünyasının gelişiminde çok büyük rolü olduğu yadsınamaz. Bugün gençlerin ilgisi büyük ölçüde, internet erişimini rahatlıkla sağladıkları telefonları üzerindedir. Zamanın nasıl geçtiğini anlamadan saatlerini internet ve sosyal medyada geçirmektedirler. Emek sarf edilmesi gereken okuma, okuduğunu anlayıp yorumlama maalesef gençlere çok zor gelmektedir. Bu noktada, öğrencilerimize okuma kültürünü kazandırma, eleştirel düşünebilme, yorumlayabilme, yeni fikirler üretebilme adına okulumuzda yaptığımız bir dizi çalışma vardır. Yürütmekte olduğumuz "E-Readers Club", "Genç Düşünce Akademisi", "Okuyan 7'ler", "Medeniyet Akademisi" bunlardan bazılarıdır. Belirtilen projeler kapsamında öğrenciler her hafta belli aralıklarla bir araya gelip okudukları bölüm üzerine yorum yapıp tartışmaktadır. Benzer çalışmaların farklı okullarda da yürütülmekte olduğuna şahit olduk. Bu noktada öğrencilerimizi, Milli Eğitim Bakanlığı ve Kültür ve Turizm Bakanlığı iş birliği ile bir blog oluşturarak farklı bir platformda bir araya getirip, interaktif bir şekilde çalışmalarını sağlayacak "Genç Okurlar" projesini uygulamak istiyoruz.

Proje kapsamında gençler, okuma ve yazma alanlarından oluşan bakanlıkça kontrolü sağlanan bir blogta bir araya getirileceklerdir. Nitelikli okumalar yapıp, kendi ürünlerini sağlıklı bir ortamda paylaşabileceklerdir. Kopamadıkları dijital dünyalarında onlara dair okuma ve yazmaya dayalı bir alan oluşturulacak, gençlerin entelektüel dünyasına katkı sağlanacaktır.

6. Gerekçesi

Bu proje, küçük gruplar hâlinde farklı zaman ve mekânlarda bir araya gelip okumalar ve yazma faaliyetleri yapan genç okurları dijital ortamda bir araya getirecektir.

Okuma grupları bugün lise bazlı pek çok okulda oluşturulmaktadır. Entelektüel alanda çalışmalar yapan bu nitelikli gençlerin, dijital dünyada, fikir paylaşımı yapa-

bilecekleri, üretebilecekleri nezih bir ortama ihtiyacı vardır. Hedef kitlemiz lise dengi okullardaki tüm gençlerimizdir.

Bu proje ile gençler, okuma ve yazma adına dijital dünyada oluşturulmuş hiçbir kontrolü olmayan, kirli ortamlardan bir nebze olsun uzaklaştırılıp, kendilerini en güzel bir şekilde ifade edebilecekleri bir ortamda buluşturulacaklardır.

7. Faaliyetlerin Açıklaması

Genç Okurlar projesi kapsamında Türkiye genelinde lise grubu öğrencilerle çalışılacaktır. MEB ve Kültür ve Turizm Bakanlığı iş birliğinde gençlere yönelik bir blog oluşturulacaktır.

Blog oluşturulduktan sonra, tüm lise ve dengi okullar bilgilendirilecektir. Blog tüm öğretmenlere açık olacaktır ve öğrenciler bloğa öğretmenlerinin daveti ile katılabilecektir. Toplumun farklı kesimlerinden kişiler MEB ve Kültür ve Turizm Bakanlığının iş birliği ile bloğa davet edilecektir.

Blog iki kısımdan oluşacaktır. Birinci bölümü öğrencilerin kitap okudukları bölüm olarak belirlenecektir. Bu bölümde, seçilen kitaplar 2 haftalık periyotlarla okunacaktır. Sürenin sonunda okuma işlemini gerçekleştiren öğrenciler, öğretmenler ve bloğa davet edilen yazar, şair, fikir adamları, sosyolog, psikolog, gazeteci vb. kişiler tarafından okunan kitaplar müzakere edilecek, kitap hakkındaki yorumlar paylaşılacak, alıntılar yapılıp bunun üzerine konuşulabilecektir.

Blogta MEB'in belirlediği kitaplardan oluşan bir kitap havuzu yer alacaktır ve 2 haftalık periyotlarla okunacak kitaplar blog katılımcılarının oylaması ile belirlenecektir. 2 ayda bir katılımcıların teklif ettiği ve en çok oy alan liste dışı bir kitabın okunup müzakere edilmesine imkân verilecektir.

Bloğun ikinci kısmı, katılımcıların serbest alanda yazmış oldukları yazı, şiir, deneme, hikâye, roman, tiyatro vb. edebî ürünlerini paylaştıkları bir platform olacaktır. Bu platformda en çok takip edilen, beğenilen ürünlerin basımı MEB tarafından gerçekleştirilecektir.

8. Yöntemi

Teknoloji çağı olarak adlandırdığımız zamanımızda, dijital dünyadan kopuk yaşamak imkânsız hâle gelmiştir. Bu dijital dünyada, gençlere kendilerini gerçekleştirebilecekleri, kendilerini ifade edebilecekleri, üretebilecekleri alanlar oluşturmak zorundayız. Kopamadıkları bu dünyayı onların yararına olacak şekle dönüştürmek zorundayız.

MEB ve Kültür ve Turizm Bakanlığı bu konuda alanında uzman öğretmen ve kültür bakanlığı çalışanları ile ortaklaşa bir çalışma yürütebilir. Bu platformun oluşturulma aşamasında öğretmenler etken rol oynamalıdır çünkü gençlerle sürekli olarak baş başa olan bir kitledir.

Oluşturulacak blogta bu alanda çalışan öğretmenler de aktif yer almalıdır. Bu platform EBA ile ilişkilendirilebilir ve bu alanda çalışan öğretmen ve öğrencilerin katılımı kolaylıkla ve güvenle sağlanabilir.

Proje uygulamasında bu alan üzere çalışan, ilgi duyan öğretmenler gençleri bu bloğa davet edip öğrencileri haberdar edeceklerdir. Öğretmenler bakanlıkta oluşturulacak komisyon ile aktif olarak irtibata geçebileceklerdir. Yine bloğa davet edilecek yazar, şair, sosyolog vb. kişilerle bakanlıklar irtibata geçip bloğa dâhil edeceklerdir.

9. Süresi

Projenin hazırlık süresi 1 yıl, deneme süresi 1 yıl ve sonrasında verim alındığı takdirde süresiz uygulanabilecektir.

10. Beklenen Sonuçlar

a. Hedef gruplar / yararlanıcılar üzerinde beklenen etkiler

- Teknoloji çağı olan günümüzde gençler; telefon, laptop, ipad vb. araç gereçleri son derece aktif bir şekilde kullanmaktadır. Bu proje ile gençlerin çok fazla haşir neşir olduğu teknoloji, materyallerin oluşturulmasında aktif bir şekilde kullanılacaktır.
- Gençlerin dijital yeterlik kazanmasına katkı sağlayacaktır.
- Gençlerin whattpad gibi siteleri takip etmek yerine, okuyup, yazıp, tartışabilecekleri güvenli bir online ortam oluşturulacaktır.
- Gençlerin, çok kıymetli olan vakitlerini verimli bir şekilde kullanması sağlanacaktır.
- Gençler kendilerini farklı bir platformda ifade etme imkânı bulacaklardır.
- Aktif yürütücü olan öğretmenlerin de entelektüel dünyasına katkı sağlanacaktır.

b. Proje Ürünleri / Somut Çıktılar

- Dijital alanda oluşturulmuş bir blog,
- Bir yılda okunmak üzere 2 haftalık periyotlarla belirlenecek 24 kitap,
- Blogta yer alan entelektüel dünyadan ve diğer bloggerlar ile senede 2 defa bir araya gelinebilecek toplantı, yararlanacak olan lise dengi okullarda eğitim gören öğrencilerimiz,
- Blog üzerindeki faaliyetler için aylık tutulacak olan 12 adet rapor.

11. Sürdürülebilirlik

Proje faaliyetleri düzenli olarak portalda yürütüleceğinden ve her 15 günde kitaplar güncelleneceğinden projenin somut etkileri devam edecektir.

Faaliyetler proje sona erse dahi devam edebilir, çünkü blogta farklı bölgelerden, farklı ilgi alanlarından pek çok kişi olacaktır. Zaman içerisinde bu blogtan ilgi alanlarına göre farklı okuma grupları da oluşturulabilir, yeni farklı projelere de kapı aralayabilir.

12. Maliyeti ve Finansman Kaynakları

Proje için kurulacak bloğun gençlerin ihtiyaçlarına, isteklerine, arayışlarına cevap veren bir şekilde dizayn edilip düzenlenmesi gerekmektedir. Bu noktada böyle bir bloğun oluşturulmasında ve sonraki aşamada güncellenmesinde ortaya çıkacak maliyetin MEB tarafından karşılanması gerekir.

PROJE 5
K. İ. T. A. P

1. Projenin Adı
K. İ. T. A. P. = İnternette Bilinçli Davranış
Okuma Kültürünün Geliştirilmesi

2. Projenin Sahibi
Ayşe Yüksel Durukan

3. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)
Türkiye

4. Amacı
Öğrencilere internet ve sosyal medyayı bilinçli kullanmalarını sağlamak için yapılacak ders.

5. Özeti
İnternette enformasyon aradığımızda başvurduklarımızın geçerli olup olmadığını test etmek için hazırlanmış özgün bir kılavuzdur.

Gelişmiş toplumların dayanak noktası kitaplar ve eğitimdir. Öte yandan, gelişimlerini henüz tamamlayamamış toplumlarda ise okumanın eksikliği istatistiksel verilerle sabittir. Kitaplarla araya mesafe koymanın nedenleri de azımsanamayacak kadar çoktur. Ancak ülkemiz özelinde bakarsak; alışkanlıkları olmadığı için kitap okumayanların oranı neredeyse %50 civarındadır. Dolayısıyla insanlara bu alışkanlığı kazandırmak için yapılacak her türlü çalışmanın mutlaka faydası olacaktır.

6. Gerekçesi
- Uygulanacağı bölgede tespit edilen sorunlar ve ihtiyaçların tanımlanması.
- Hedef kitlenin tanımı ve tahmini sayıları.
- Hedef kitlenin belirtilen sorun ve ihtiyaçlarına proje faaliyetleri ile getirilecek çözümler.

7. Faaliyetlerin Açıklaması
Tüm okullarda bu kılavuzun yaygınlaştırılması ve ders olarak verilmesi.

8. Yöntemi
Kütüphaneciler, okul kütüphanecileri, sınıf öğretmenleri derslerinde anlatabilirler.

9. Süresi
Sınıf seviyelerine göre değişebilir, genellikle 30-40 dakika alır.

10. Beklenen Sonuçlar
Öğrencilerin internet, web ve sosyal medya konusunda bilinçli, duyarlı olmalarını ve mantıklı seçimler yapabilmelerini sağlamak.

11. Sürdürülebilirlik
Derslerde her zaman anlatılabilir. Örneklerin zamana uyması gerekir.

12. Maliyet ve Finansman Kaynakları
Öğretmenin zamanı en büyük maliyettir. Bazı durumlarda uygulama için minik testler yapılabilir. Ama bunların dışında maliyeti yoktur.

PROJE 6
ETKİN SOSYAL MEDYA KULLANIMI

1. Projenin Adı

Sosyal Medya Kullanıcılarını Okumaya Teşvik Etme, Okuma Kültürü Yaratma Konusunda Sosyal Medyayı Etkin Kullanma Politikaları

2. Projenin Sahibi

İsmail Karaca

3. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)

Türkiye

4. Amacı

Kurum ve kuruluşlar reklam ve halkla ilişkiler çalışmalarını klasik boyuttan çıkararak sosyal ağlara da entegre etmek ve bu bağlamda bir sosyal medya stratejisi oluşturmak.

5. Özeti

- Sosyal ağlar, internet üzerinden diğer kullanıcılarla iletişim / etkileşim kurmaya yarayan ağlara verilen genel isim olup en yaygın olarak kullanılan sosyal ağlar günümüzde Facebook, Twitter, Instagram ve Youtube'dur.
- Araştırmaya göre (http://bit.ly/sosyalmedyaturkiyeistatistikler2017), Türkiye'de sosyal medya kullanımı bir hayli fazla. Rapora göre Türkiye nüfusunun yüzde 60'ı (yaklaşık 48 milyon kişi), her gün ortalama 3 saat 1 dakikasını sosyal medya kullanarak geçiriyor.
- 48 milyonun yüzde 87'si her gün düzenli olarak internete giriyor ve sosyal medya harici 3 saat 45 dakikasını internette harcıyor. Yani toplama baktığımızda 6 saat 46 dakikalık bir internet kullanımı karşımıza çıkıyor.
- Akıllı sosyal medya içeriği üreterek bu popülasyonun okuma, kitap, kütüphane hakkında sürekli bilgilendirilmesi ve kültürel etkinliklere yönlendirilerek değerlendirilmesi gerekmektedir. Ayrıca sosyal medya paylaşımlarımızın hukuki boyutları da azımsanmayacak düzeydedir. http://bit.ly/sosyalmedyatutuklamalari bağlantısında da görüldüğü üzere sosyal medya tutuklamaları sürekli artmaktadır.
- Bu bağlamda sosyal ağlarda güvenlik ve mahremiyet, sosyal medya içeriği üretme, sosyal medya hesaplarını birbiriyle entegre olacak şekilde kullanabilme yetilerinin kazandırılması önem arz etmektedir.

6. Gerekçesi

- Kurum ve kuruluşlar bir sosyal medya stratejisi oluşturmalıdır. Stratejilerin oluşturulması aşamasında sosyal medya konusunda gerekli bilincin aktarılması gerekmektedir.

7. Faaliyetlerin Açıklaması

İçerik olarak:

- Akıllı sosyal medya içeriği üretme,
- Sosyal ağlarda güvenlik ve mahremiyet,
- Sosyal ağların entegre şekilde kullanımı,
- Sosyal ağlarda etkinlik oluşturma ve takibi,
- Sosyal medyadaki reklam modelleri ve kullanımı,
- Sosyal medya ve halkla ilişkiler çalışmalarında kullanılmak üzere infografik, poster, sosyal medya gönderileri, sunum, davetiye, kart ve reklam gönderileri hazırlama konularında bilgilendirme yapılacaktır.

Sosyal medya stratejimiz aşağıdaki şekilde formüle edilecektir.

a. Hedef Kitlenize Açık Olma

Hedef kitleyi bilmek ve anlamak, çalışan bir dijital pazarlama stratejisinin ön koşuludur. Pazarlamada kime ulaşmak istediğinizi bilmek önemlidir, böylece çabalarınız o kitleyle etkileşim kurma ve bağlantı kurma üzerine odaklanacaktır.

Bunu yapmanın en iyi yolu potansiyeli olan kişilerin özelliklerini tanımlamaktır. Bu süreçte, ideal takipçilerin problemlerini, karşılaştığı zorlukları ve ilgi alanlarını özetleyerek sosyal medya içeriklerini bu ihtiyaçları karşılayacak şekilde hazırlamak gerekmektedir.

b. Sosyal Medya Hedeflerini Tanımlama

Sosyal ağlarda yayınladığınız ve paylaştığınız her gönderinin bir amacı olmalıdır.

Web sitesine trafik çekmek mi isteniyor? Etkileşim mi arttırmak isteniyor? (Örneğin: beğeniler, paylaşımlar ve yorumlar) Takipçi listesi mi oluşturmak isteniyor?

Her gönderi için açık bir hedefe sahip olmak, içeriği amaca odaklanan bir şekilde uyarlamaya yardımcı olur.

c. İlgi Çekici İçeriği Paylaşma

- Sosyal medya pazarlamasının kalbinde, içeriğin kullanıcıların gözünde ne kadar ilgi çekici olduğu, bir değer ya da fayda taşıması yatar. Faydalı bilgiler ve ipuçları ile kullanıcıları bilgilendirerek bu alanda ne kadar profesyonel olunduğu yansıtılabilir.
- Sosyal medyada amaç yalnızca ürün tanıtmak değil, aynı zamanda değerleri paylaşmaktır. Böylece, takipçileriniz sizleri ihtiyaç durumunda başvurabilecekleri güvenilir ve değerli bir kaynak olarak görür.

İlgi çekici içerikleri sosyal medyada paylaşmanın birkaç yolu:

- Etkileşim için canlı videolardan yararlanmak. Facebook'a göre, insanlar önceden kaydedilmiş olanlara karşı canlı videolara 3 kat daha fazla ilgi gösteriyor. Kurumunuz hakkında soru, cevap oturumları düzenleyerek veya kamuoyundaki güncel bir konuyu tartışarak canlı yayın yapılabilir.
- Görsellerin gücünü kullanmak. Birçok çalışma, kaliteli ve ilgi uyandıran bir

görsel içeren sosyal medya mesajlarının, olmayanlara göre daha fazla etkileşim kaydettiğini göstermiştir. Dolayısıyla, yaratıcı GIF ve Infografikler hazırlayarak takipçilerinize seslenmek sizi farklı kılacaktır.

- Blog içerikleri yayınlamak. Dikkat çeken bir konu başlığı ile yayınlanan blog yazıları sosyal medyada siteniz için trafik kazandırabilir. Blog linkinizi paylaşırken, dikkat çeken ve konuya uyan bir resim kullanılmalıdır. Böylece kullanıcılar fotoğrafa tıkladıklarında, blog içeriğine kısa yoldan yönlendirilirler.

d. "Sosyal" Olma

- Sadece içeriğinizi paylaşarak insanların kurumunuzla etkileşime girmesini istemek sosyal medya gibi karmaşık bir ortamda fazlasıyla pasif bir hareket olur. Dolayısıyla, en az bireysel kullanıcılar kadar sosyal ve etkileşim içinde olunmalıdır.
- Yorum yapın, takipçilerinizin içeriklerini beğenin ve paylaşın. Takipçileriniz içeriğinize yanıt verdiğinde güzel yorumları vurgulayın ve ön plana çıkarın, bu onlara değer verdiğinizi gösterecektir. Ayrıca, hakkınızda sosyal medyada övgüyle bahseden kullanıcılara destekleri için kişisel bir mesaj da gönderilebilir.
- Bu küçük, kişisel dokunuşlar, emek ve zaman alsa da takipçilerinizin gözünde ummadığınız değerler yaratabilir.

e. Sonuçları Analiz Etme

Stratejiyi yürütürken, uygulanan adımların gerçekten çalıştığından emin olmak için çabaları test etmek ve kitlede nasıl bir etki yarattığını görebilmek gerekir. Hootsuite veya Buffer gibi bir sosyal medya yönetim aracından yararlanarak, size en fazla etkileşim sağlayan paylaşımları ve içeriği daha iyi anlamada yardımcı olacaktır.

8. Yöntemi

Sosyal medya konusunda geniş açılı bir eğitim ve bilgilendirme çalışması yapılacaktır.

Katılımcılara sunum şeklinde konu hakkında bilgi verilecek ve daha sonra da konu hakkında bilgilendirilmelerin yapılabilmesi ve takip için ortak çalışma grubu oluşturularak sosyal medya konusunda görsel tasarlama veya başka konularda referans çalışmalar burada paylaşılacaktır.

9. Süresi

Projenin süresi (12) aydır.

10. Beklenen Sonuçlar

a. Hedef gruplar / yararlanıcılar üzerinde beklenen etkiler

Formüle ettiğimiz sosyal medya stratejisi kullanıcıları doğru yönde yönlendirmeye yardımcı olacak. Ayrıca, takipçileri çoğaltma, takipçi kazanma, etkileşimi arttırma ve sonuç olarak okuma bilinci oluşturma hedefinde emin adımlarla ilerlemeyi sağlayacak ve etkileşimi arttıracaktır.

b. Proje Ürünleri / Somut Çıktılar

Proje sonucunda ortak bir çalışma grubu oluşturulacağı için sosyal medyada kişi ve kurumlar birbiriyle etkileşimli paylaşımlar yaparak çalışmayı daima canlı tutacak ve okuma kültürünü yaşatma konusunda birbirinden destek alacaktır.

11. Sürdürülebilirlik

Proje faaliyetlerinin hedef kitle üzerinde oluşturacağı somut etkiler devamlılık arz edecektir

Faaliyetler, proje tamamlandıktan sonra da sürdürülecektir.

PROJE 7

DİJİTAL ORTAMLAR KULLANILARAK OKUMA KÜLTÜRÜNÜN TEŞVİK EDİLMESİ

1. Projenin Adı

Dijital Ortamlar Kullanılarak Öğrencilerde Okuma Kültürünün Teşvik Edilmesi

2. Projenin Sahibi

Tuncay Şakir

3. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)

Kırşehir Merkez

4. Amacı

Bu projenin temel amacı, sanal dünyayı ve dijital ürün kullanımını işin içine katarak öğrencilere kitap okumayı sevdirmektir.

5. Özeti

Bu projede ortaokul ve lise öğrencilerine yönelik okuma kültürünün kazandırılması amacıyla bilgi iletişim teknolojilerinin araç olarak kullanılması hedeflenmiştir. Dijitalleşmenin kaçınılmaz olduğu günümüz dünyasında, bundan en çok etkilenen kitlelerden biri olan öğrencilerin okuma alışkanlığını kazanmasında dezavantajmış gibi görünen teknolojik iletişim araçlarından etkin ve verimli bir şekilde faydalanmak amaçlanmıştır. Bir kısmının uygulaması kolay ve daha dar çerçeveli, bir kısmının ise uygulamasının daha zor ve daha geniş çerçeveli olduğu bir takım uygulama adımları önerilmiştir. Bu adımlar küçük ölçekli hedef kitleden büyük ölçekli hedef kitleye uzanacak şekilde planlanmıştır. Bunların sonucunda öğrencilerin dijital dünyadan kopmadan okuma kültürünü kazanmaları projenin beklenen temel sonucudur.

6. Gerekçesi

İstatistikler ve yapılan araştırmalar Türkiye'de okuma alışkanlığının yeterli düzeyde olmadığını ortaya çıkarmıştır. Bunun sonucu olarak hassas hedef kitlelerden biri olan öğrencilerin uluslararası sınavlarda okuduğunu anlama becerilerinde orta seviyenin altında performans sergilediğini görmekteyiz (Ungan, 2008).

Okuma kültürünün, kazanılması en zor hedef kitlelerinden biri de öğrencilerdir. Özellikle dijitalleşmenin yoğun olması, öğrencilerin boş vakitlerinin büyük kısmını sanal dünyada geçirmesi bu zorluğu daha da arttırmaktadır. Türkyılmaz'ın (2008) yaptığı araştırmada ortaokul öğrencilerinin bilgi iletişim teknolojilerini kullanma ya da sahip olma durumu arttıkça okumaya yönelik tutumlarının azaldığı; öte yandan kitap, gazete, dergi gibi yayınların okunma sıklığının artmasıyla okumaya yönelik tutumlarının olumlu yönde arttığını ortaya çıkmıştır.

Dolayısıyla öğrencilere okuma kültürü kazandırırken onların öncelikleri, hassasiyetleri, ilgi alanları göz önünde bulundurulmalıdır. "Yeni nesil kitap okumayı sevmiyor." diye söylenmek kolaya kaçmaktır. Onlara kitap okumayı sevdirecek stratejiler geliştirmeyi hedeflemek gerekmektedir. Bunu sağlamak için de mevcut şartlar ve günümüz öğrenci profili göz önüne alınarak etkinlikler geliştirilmelidir.

7. Faaliyetlerin Açıklaması

- Öğrenciler sanal dünyayı sevdiği için onlara uygun kitapların elektronik kitap olarak yayınlanması sağlanmalıdır. Gerekirse Millî Eğitim Bakanlığı bu alt yapıyı oluşturarak öğrencilerin hizmetine sunmalıdır.
- Okullarda öğrencilerin ilgisini çekmeyen sıkıcı kalın kitaplar yerine daha ilgi çekici gazete, dergi, popüler bilim kitapçıkları gibi yayınlar temin edilmelidir. Öğrenciler bu şekilde okumaya ısındırılmalıdır. Gerekirse anketler ve görüşmeler yapılarak öğrencilerin ilgi alanlarına uygun kitaplar temin edilmelidir. Bu temini öğrenciler açısından da eğlenceli hâle getirmek için çevrimiçi oylamalar yapılabilir.
- Online kitap tartışma forumları kurulabilir. Böylece aynı kitabı okuyan öğrenciler kitapla ilgili konuları online ortamda tartışabilir, fikir alışverişinde bulunabilir.
- Kitap okumayı eğlenceli hâle getirmek için klasik bilgi yarışmaları yerine, öğrencilerin üst düzey zihinsel yeteneklerini kullanabilecekleri farklı yarışmalar düzenlenebilir. Örneğin belirli kitaplardaki bilgiler şifre olarak öğrencilere sorulabilir. Öğrenciler de belirlenen bu kitapları okuyarak şifrenin kodlarını çözebilirler. Şifrelemeyi daha ilginç hâle getirmek için karekod uygulaması da kullanılabilir.
- Öğrencileri gruplara ayırarak hikâye, roman vb. bir kitabın belirli bölümleri paylaştırılabilir. Öğrencilerden bu bölümleri cep telefonlarıyla kısa film olarak çekmeleri istenebilir. Kısa film yerine hedef kitlenin durumuna göre tiyatro hâline getirilmesi de istenebilir.
- Öğrencilerden belirlenen kitapları sesli kitap hâline getirmeleri istenebilir.
- Öğrencilerden önemli yazarların hayat hikâyelerini belgesel olarak çekmeleri istenebilir.
- Öğrencilerden dijital sözlük oluşturması istenebilir.
- Okumayı sevdirmenin önemli bir yolu da yazmayı sevdirmektir. Öğrencilere MEB kontrolünde dijital bir platform sağlanarak hikâye, roman, deneme, makale, bilimsel yazılar vb. yazdırılabilir.
- Gönüllü ve istekli Türkçe ve edebiyat öğretmenlerinden öğrencilere gerek okuma, gerekse yazma konusunda dijital ortamda koçluk sağlanabilir. Böylece öğrenciler geri bildirim alarak motivasyonlarını yükseltebilir.
- Dijital değiş, tokuş sistemi sağlanarak öğrencilerin birbirleri arasında kitap paylaşımı yapmaları sağlanabilir.

8. Yöntemi

Projede belirtilen faaliyetler uygulanırken özelden genele doğru, başka bir ifadeyle küçük ölçekten büyük ölçeğe doğru ilerleme kaydedilecektir. Dolayısıyla yukarıda bah-

sedilen maddelerden öncelikle kurum bazında yapılabilecek çalışmalar planlanacak ve gerçekleştirilecektir. Bu çalışmalar için kurumun imkânları kullanılacaktır. Gerekli malzeme ve materyaller kurumdan temin edilecektir. Çalıştığım kurum üstün yetenekli öğrencilere hizmet veren bilim ve sanat merkezidir (BİLSEM). Öğrenciler örgün eğitim kurumlarından arta kalan zamanlarında BİLSEM'e gelerek bireyselleştirilmiş eğitim almaktadır. Çalıştığım kurumda ortaokul ve lise öğrencilerine yönelik çalışmalar planlanacak ve gerçekleştirilecektir. Kurumdaki ortaokul ve lise öğrencilerinin toplam sayısı 300 civarıdır. Kurumda yapılan çalışmalardan sonra bir rapor hazırlanarak Millî Eğitim Müdürlüğü'ne sunulacaktır. Gerekli izinler alındıktan sonra yukarıda bahsedilen çalışmalar il genelinde yaygınlaştırılacaktır. Uzun vadede sonuçlar analiz edilerek Millî Eğitim Bakanlığına rapor edilerek Türkiye geneli uygulanmasına dönük öneri sunulacaktır.

9. Süresi

Projenin süresi (12) aydır**.**

10. Beklenen Sonuçlar

a. Hedef gruplar / yararlanıcılar üzerinde beklenen etkiler

Projenin temel amacı öğrencilere okumayı sevdirme noktasında bir kıvılcım olmaktır. Bunu yaparken de mevcut şartları ve koşulları göz önünde bulundurarak öğrencilere en etkili yolla okuma kültürünü aşılamaktır. Dijital bir hayata doğan günümüz öğrencilerinden dijital hayattan uzak durmalarını beklemek çok mantıklı değildir. Dolayısıyla bu projenin sonucunda öğrencilerin dijital etkileşimden vazgeçmeden okuma kültürünü kazanmaları beklenmektedir.

b. Proje Ürünleri / Somut Çıktılar

Bu proje sonunda kısa vadede kurum içerisindeki öğrencilerin %50'sinin projede yer alan etkinliklerden en az birine katılması beklenmektedir.

Orta ve uzun vadede ise il merkezinde bulunan ortaokul ve liselerin yarısının bu faaliyetlere katılması beklenmektedir. Yapılan faaliyetlerin yerel ve ulusal medyada yer alması hedeflenmektedir. Projenin TÜBİTAK, kalkınma ajansları vb. kurum ve kuruluşlara sunularak destek alınması uzun vadede hedeflenmektedir.

11. Sürdürülebilirlik

Okuma kültürünün kazandırılması ile ilgili yapılan çalışmalarda genellikle rol model olma üzerinden stratejiler yürütülmektedir. Anne baba veya öğretmenin rol model olmasının bu alışkanlığı kazanmada önemli yer tuttuğu varsayılarak çalışmalar yapılmaktadır. Bununla birlikte öğrencilerin arkadaşlarından da en az ebeveynleri ve öğretmenleri kadar etkilendikleri hatta daha fazla etkilendikleri bilinmektedir.

Bu projede bu olgu daha fazla göz önünde bulundurularak öğrencilerin arkadaşlarıyla olan etkileşimleri sonucunda okuma kültürünü kazanmaları hedeflenmektedir. Dolayısıyla akran etkileşimi ön planda olması projenin sürdürülebilirliğine önemli katkı sağlayacaktır. Dijital dünyaya okuma kültürünün düşmanı ya da karşıtı olarak bakmak yerine onunla iş birliği yaparak ilerlemek hedeflendiği için ve önümüzdeki yıllarda da dijitalleşme hızla devam edeceği için projenin sürdürülebilirliği sağlanabilecektir.

12. Maliyeti ve Finansman Kaynakları

Projenin başlangıç aşamasında kurum içinde etkinlikler yapılacağından dolayı kurumun öz kaynakları kullanılacaktır. Nakdi giderler kurum okul aile birliği bütçesinden; ayni giderler ise kurumumdaki imkânlardan faydalanılarak sağlanacaktır. Orta ve uzun vadeli etkinlikler için ise il millî eğitim müdürlüğü ve sponsorlardan faydalanılması planlanmaktadır.

Kaynakça

Ungan, S. (2008). Okuma Alışkanlığımızın Kültürel Altyapısı. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1): 218-228.

Türkyılmaz, M. (2012). Bilgi İletişim Teknolojilerinin Okumaya Yönelik Tutuma Etkisi. *Bilgi Dünyası*, 13 (2) 477-493.

PROJE 8
UZUN YOL ŞOFÖRLERİNE KİTAP DİNLETME

1. Proje Adı

Uzun Yol Şoförlerine Kitap Dinletme (Edebî Eser Dinletilen Uzun Yol Şoförlerinin Kitap Okuma Tutum ve Motivasyon Ölçeklerine Verdikleri Tepkinin Değerlendirilmesi ve Bir Model Önerisi)

2. Proje Sahibi

Ahmet Uslu, Abdullah Eşsiz

3. Giriş

Türkiye'de ve dünyada eğitim, sağlık, adalet, ekonomi gibi onlarca alanda binlerce sorunu yan yana dizmek mümkündür. Ancak bazı sorunlar var ki onlara el atıldığında diğer sorunların da çözülme ihtimali güçlenecektir. Eğitimi bunların başına koymak doğru olabilir. Türkiye'de eğitim sorunları uzun bir liste tutabilir. Bir atasözü gibi tekrarlanan, bir gerçeğe işaret eden okuma ve onun etrafında kümelenen sorunlar konusunda hemfikir olmayacak çok az insan çıkar.

Bu sorun rakamların dilinden okunduğunda durumun vahameti ortaya çıkar. Zira Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü 2015 PISA Raporu'na göre Türkiye okuma becerileri alanında 72 ülke arasından 50., 2012'de 42., 2009'da 39'uncudur. Son iki sınava 65 ülke katılmıştır ve Türkiye okuma becerileri alanında daha da kötüye gitmektedir. (Umut Erkin Taş, 2016, s. 12)

Diğer taraftan okumayla ilgili istatistiklere bakıldığında ülkemizde hiç kitap okumayanların oranı yüzde 32,9 iken okuyanların yüzde 45,3'ünün kitaplarını rastgele seçip düzensiz okuyanlardan oluştuğu görülmektedir. Türkiye'de yılda okunan kitap sayısı 7,2'dir. En çok kitap okuyan kesim ise 11,1'le öğrencilerdir. (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2011, s. 2-12)

2016 yılında hizmet veren bin 137 halk kütüphanesine kayıtlı üye sayısı 1 milyon 697 bin 90. Bu üyelerden sadece 45 bin 821 kişi kütüphaneden yararlanıyor. (TÜİK, 2016) Oysa TÜİK 2006 istatistiklerine göre bir günde kültürel faaliyetlere (radyo dinleme, televizyon izleme, kitap okuma) ayrılan ortalama süre 2 saat 25 dakika. Bu da yüzde 10,1 demek. Bu sürenin yüzde 91,3'ünde insanlar görsel ve işitsel medya ile meşgul olurken yüze 4,1'inde kitap okumuşlar. Yani ayda 2 saat 56 dakika kitap okunmuş. Ancak bir ayda internette geçirilen süre 3 saat 52 dakika ve eğlenceye ayrılan zaman ise 6 saat 53 dakika.

Okuma, okuma kültürü, okuma becerileri konularında yapılan araştırmalara bakıldığında başta eğitimin paydaşı öğretmenlerin ve öğrencilerin neredeyse hiç okumadığı (İleri, 2017, s. 260), okuyanların da mecburiyetten veya ihtiyaçtan okuduğu açıktır. Bunun doğal sonucu doğru düzgün edebî eserle karşılaşmadan sadece sanatçılar ve eserlerinin adlarını ezberleyerek üniversite sınavına giren öğrencilerdir.

Öğretmenlerin okumadığı bir dünyada, farklı meslek gruplarından olan insanlar okuyor mu bilinmez ama belki bu konuda karınca kararınca atılacak adımlar geleceğimiz adına ümit verebilir. Bu yüzden bu projede her yıl sayıları hızla artan uzun yol şoförleri merkeze alınmıştır. TÜİK verilerine göre Türkiye'deki küçük kamyon sayısı 3 milyon 481 bin 914, kamyon sayısı 827 bin 787'ye ulaşmış durumdadır. (TÜİK, 2017) Dünyada ulaştırma sektöründe istihdam edilen çalışan sayısı, dünyadaki toplam istihdamın yüzde 5'ini oluşturmaktadır. (Başayar, 2014, s. 4)

4. İlgili Araştırmalar

Türkiye'de 4 milyonu aşan kamyonların idaresinde görevli uzun yol şoförleri, uzun vakitler boyunca seyahat etmektedir. Sürekli uyanık kalmak zorunda olan ve ömrünün önemli bir kısmını direksiyon başında geçiren uzun yol şoförleriyle ilgili yapılan çalışmalara bakıldığında, şoförler en çok gürültü, titreşim, sıcak ve soğuğa maruziyet, tehlikeli madde, gaz, duman, aydınlatma, sürekli oturma, ağır yük taşıma, yalnız çalışma, yüz felci, enfeksiyon, kas iskelet problemleri gibi sorunlarla yüz yüzedir. (Başayar, 2014, s. 22-29) Akademik çalışmalar daha çok şoförlerin uykusuzluk ve uyku sorunları konusuna eğilmiştir. İncelenen çalışmalarda, şoförlerin okumasıyla ilgili bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Araştırmalarda uyku; kişinin ses, ışık vb. uyaranlarla uyanabileceği bir bilinçsizlik durumu olarak tanımlanmaktadır. (Leyla Şahin, 2013) Bir araştırmaya göre, uzun yol şoförlerinin yüzde 7,5'i gündüz uyku sorunu yaşadığını beyan etmiştir. Ayrıca şoförlerin önemli bir kısmı yaşadıkları bu sorunun farkında değildir. (Anadolu Ajansı, 2012)

Başka araştırmalar da şoförlerin yorgun ve uykusuz araç kullanma, alkollü araç kullanma, iş yetiştirme baskısı, uzun çalışma süreleri, yetersiz ücret, aşırı iş yükü, monotonluk, organize olamama, düşük statüde çalışma, gelecek kaygısı, işe müdahil olunması, sosyal hayata zaman ayıramama gibi sorunlar yaşadığını göstermektedir. Yine kişisel (sinirlilik, sağlık problemleri) ve çevresel (ulaşım problemleri) faktörler de uzun yol şoförlerini olumsuz yönde etkilemektedir. (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi, 2016, s. 3)

Aynı araştırma bu problemlerin uzun yol şoförlerinin motivasyonunu düşürdüğünü, iletişim problemlerini artırdığını belirtiyor. Sigara ve alkol bağımlılığı, hata yapma korkusu, öz güven azalması, sık hastalanma, uyku problemleri, kurallara uymada zorluk yaşama uzun yol şoförlerinin yaşadığı problemler arasında sayılıyor.

Bütün bunlardan sonra uzun yol şoförlerini toplumun dezavantajlı kesimi olarak kabul etmek yanlış olmaz. Strese, uyku sorunlarına, iş baskısına, geçim sıkıntısına dayanamayan uzun yol şoförleri mesleklerinde uzun süre kalamamaktadır. Kamyon sayısı artmasına rağmen araştırmalar, şoför sayısının azaldığını vurgulamaktadır. Bir araştırma sonucuna göre, 2013 Nisan ayında kamyon ve kamyonetçi sayısında azalma görülmüştür. (T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Esnaf ve Sanatkârlar Genel Müdürlüğü, 2014, s. 8)

Literatür tarandığında, uzun yol şoförleriyle ilgili okuma kültürü gibi alanlarda çeşitli çalışmaların yapıldığı görülmüştür. Ancak doğrudan uzun yol şoförlerinin edebî eser dinlemesi veya okumasına yönelik bir araştırmaya rastlanmamıştır. Böyle bir araştırmaya rastlanmadığı için öğrenciler için yapılan araştırmalar dikkate alınmıştır.

Okuma kültürü üzerine yapılan bir araştırmaya göre öğrenciler en çok klasikleri

seviyor. Tür olarak da roman ve hikâyeyi tercih ediyor. (Mustafa Ayyıldız, 2010, s. 8-9) Kültür ve Turizm Bakanlığı bu verileri doğruluyor. (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2011, s. 20) Bir başka araştırmada da üniversite öğrencilerinin bile "... okuma alışkanlığına yeterli ölçüde sahip olmadığı ve okuma alışkanlığını azaltan nedenlerin ekonomik, eğitsel ve kültürel nedenlere dayandığı" (Odabaş, 2001, s. 4) ifade edilmektedir.

Araştırmanın yapıldığı il olan Kütahya baz alınırsa insanlar boş zamanlarını ailesiyle beraber geçirmektedir. Evlerdeki ders kitapları dışında sahip olunan kitap sayısı 31-35 civarında. Ancak bir yılda okunan ortalama kitap sayısı ise 7,1 ile 8 arasında. Halk kütüphanelerine üyelik bakımından Kütahya yüzde 11 oranla en iyi iller arasında yer alıyor. Kütüphanelerden yararlanma açısından bakıldığında ise Kütahya bir hayli geriliyor ve orta sıralarda yerini alıyor. (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, s. 21)

5. Amacı

Bu projenin amacı, edebî eser dinletilecek Kütahyalı uzun yol şoförlerinin kitap okuma tutum ölçeklerine verecekleri tepkiyi değerlendirmektir. Çalışma tamamlandığında edebî eser dinletilen uzun yol şoförlerinin iki farklı kitap okuma tutum ölçeğine verecekleri cevaplar değerlendirilecektir. Projede iki ayrı anket kullanılacaktır.

İlk anketler, uzun yol şoförlerinin okumaya karşı olan tutumlarını ortaya koyacaktır. Proje tamamlandığında uygulanacak ikinci anket çalışmasıyla, edebî eser dinletilen uzun yol şoförlerinin kitap okumaya karşı tutumlarında değişiklik olup olmadığı ortaya çıkacaktır.

6. Önem

Bu çalışma uzun saatler boyunca çalışmak durumunda olan ve bu süre içerisinde pasif şekilde daracık bir alanda saatlerini harcayan uzun yol şoförlerinin vakitlerini verimli bir şekilde değerlendirmesi açısından önemlidir. Ölçeklerden alınacak olumlu yöndeki sonuç projenin daha sonraki zamanlarda uygulanabilirliği açısından önemlidir.

Bu yolla okuma oranının düşük olduğu ülkemizde, en dezavantajlı meslek gruplarından biri olan uzun yol şoförleri üzerinde bir farkındalık oluşturulabilecektir. Proje şoförlere katkı sağlaması, kitabın içeriğinin ses yoluyla da olsa şoförler ile buluşması, sosyal fayda güden bu tip projelerin uygulanmasında önemli bir destek olacaktır.

7. Varsayım

Edebî eser dinleyen şoförlerin kitaba karşı tutumları daha pozitiftir.

8. Sınırlılıklar

Bu araştırma kapsadığı alan ve yararlandığı veriler bakımından aşağıda belirtilen boyutlarla sınırlandırılmıştır.

- Bu araştırmada, projeye dâhil olan uzun yol şoförlerinin okumaya karşı duyuşsal özelliklerini ölçen iki anket kullanılmıştır.
- Araştırma, Kütahya'da yaşayan ve projeye katılmayı kabul eden 20 uzun yol şoförünün görüşüyle sınırlandırılmıştır.
- Araştırma Haziran, Temmuz, Ağustos 2017 zaman dilimini kapsayan üç aylık bir periyotla sınırlıdır.
- Kütahya'da şoförlük yapıp uzun yol şoförleri gibi dinlemek için vakti olmayan otobüs şoförleri ve trafiği tehlikeye atma ihtimali olan taksi şoförleri dâhil edilmemiştir.

9. Yöntem

Araştırma üç aşamalıdır. İlk aşamada şoförlerin 5'li Likert tipinde tanımlayıcı iki farklı okuma ölçeğine verdikleri cevaplar alınmıştır. İkinci aşamada şoförlerin üç ay boyunca edebî eser dinlemesi sağlanmıştır. Üçüncü aşamada şoförlere okuma anketleri tekrar uygulanmıştır.

Araştırmada sosyal bilimler araştırma tiplerinden Açıklayıcı Araştırma tipi kullanılmıştır. Bu araştırmada hipotezlerden hareketle veri toplama araçları kullanılarak olaylar ve değişkenler arasında neden, sonuç ilişkisi kurularak olay açıklanmaya çalışılır. (Arslanoğlu, 2016, s. 71)

Araştırma verilerinin analizinde nicel yöntem kullanılmıştır. Nicel yöntem, araştırma planında evren, örneklem, aksiyom hipotezlerinin bulunduğu; bilgilerin gözlem, görüşme, anket ve testlerle toplandığı, bu bilgilerin istatistiksel ölçme ve değerlendirme teknikleriyle analiz edildiği yöntemdir. (Arslanoğlu, 2016, s. 78)

10. Veri Toplama Araçları

Veri toplama aracı olarak nicel yöntem veri toplama araçlarından anket kullanılmıştır. Anket kişi ve grupların sorularına yazılı cevap vermeleri demektir. Anketle fikir, inanış, bireysel yaşantı ve önerilerle ilgili bilgi edinilir. Anket soruları olgu, bilgi, davranış ve görüş, kanaat gibi soru tiplerini içerebilir. (Arslanoğlu, 2016, s. 98-99) Bu araştırmada kullanılan anket soruları, bireylerin kitap okuma tutumlarındaki değişimi ölçmeyi amaçlayan sorulardan oluşmaktadır.

Bu araştırmada, geçerliliği ve güvenirliği sağlanmış iki farklı Likert tipi ölçek kullanılmıştır.

İlk ölçek Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Öğretim Üyesi Mehmet Nuri Gömleksiz tarafından hazırlanan "Kitap Okuma Alışkanlığına İlişkin Bir Tutum Ölçeği"dir. Ölçeğin bütün olarak alpha güvenirlik katsayısı 0,88 olarak hesaplanmıştır. Yine aynı şekilde ölçeğin bir bütün olarak güvenirlik katsayısı 0,88 şeklinde bulunmuştur. Bu sonuçlardan anlaşılacağı üzere ölçeğin geçerliği ve güvenirliği sağlanmıştır. Ölçekte, 9 olumsuz, 21 olumlu olmak üzere toplam da 30 madde vardır. (Gömleksiz, 2004, s. 193-194)

İkinci ölçek "Yetişkin Okuma Motivasyonu Ölçeği"dir. Ölçeğin üç farklı tekrarı yapılarak ölçekteki maddelerin geçerlilik ve güvenilirliği sağlanmıştır. Araştırmacılar ölçeğin 18 yaş üstü bireylerin okuma motivasyonlarının incelenmesinde kullanılabilecek bir araç niteliği taşıdığını ve deneysel çalışmalar tasarlanarak yetişkin okuma motivasyonunu etkileyecek uygulamalardan sınanabileceğini belirtmişlerdir. (Mustafa Yıldız, 2013, s. 357) Ölçek, Schutte ve Malouff (2007) tarafından geliştirilmiştir. Okumaya adanmışlık modeli ve Okuma Motivasyonu Ölçeği temel alınmıştır. Ölçek, 4 faktör ve 19 maddeden oluşmaktadır. Bu faktörler "kendinin bir parçası olarak okuma", "okuma yeterliliği", "tanınmak için okuma" ve "diğer alanlarda iyi işler gerçekleştirmek için okuma" şeklindedir. Ben kavramının bir parçası olarak okuma (benlik) boyutu, okuyucu olmanın

önemine; okuma yeterliliği (yeterlilik) boyutu, yeterli bir okuyucu olmaya; tanınmak için okuma (tanınma), okuma performansının diğerleri tarafından bilinmesine ve iyi bir okuyucu olarak kabul görmeye; başka alanlarda başarılı olmak için okuma (diğer) boyutu, okumayı diğer alanlarda başarılı olmak için kullanmaya yönelik eğilimleri ifade etmektedir. Yetişkin Okuma Motivasyon Ölçeğinde toplam 19 madde bulunmaktadır. 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10 ve 11. maddeler (8 madde) kendinin bir parçası olarak okuma (benlik); 1, 15, 17, 18. maddeler (4 madde) yeterlilik, 12, 13, 14. maddeler (3 madde) tanınma ve 7, 8, 16 ve 19. maddeler (4 madde) diğer alanlarda başarı için okuma (diğer) faktörlerine aittir. (Mustafa Yıldız, 2013, s. 352)

Çalışmanın aynı zamanda deneysel bir tarafı söz konusudur. Bir grubun, edebî eser dinletilmeden önce ve dinletildikten sonraki tutumlarının analizini içerir. Çalışmanın bağımsız değişkeni edebî eser dinletilmesidir. Bağımlı değişken uzun yol şoförleridir. (Arslanoğlu, 2016, s. 103)

11. Verilerin Çözümlenmesi

Bu çalışmada iki farklı anket kullanılmıştır. Proje başlamadan önce her iki anket de araştırmanın örneklemi şoförlere uygulanmıştır. Şoförler edebî eser dinledikten sonra aynı anketi tekrar cevaplandırmıştır. Her iki ankete verilen cevaplar ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Önce birinci anketteki farklılık sonra diğer anketteki farklılık teker teker hesaplanmıştır. Toplanan veriler için faktör analizi yapılmıştır. Sonuçlar yüzdelik olarak ifade edilmiştir.

Olumlu ifadeli maddeler "Kesinlikle Katılıyorum" seçeneğinden başlayarak 5, 4, 3, 2, 1 şeklinde puanlanırken, olumsuz ifadeli maddeler ters yönde işleyecek şekilde 1, 2, 3, 4, 5 olarak puanlanmıştır. Olumlu ve olumsuz tutum maddelerine verilen cevapların farklı bir puanlama ile değerlendirilmesinin nedeni; Likert tipi tutum ölçeklerinde tutumların maddelere verilen puanların toplamı ile hesaplanmasından kaynaklanmaktadır. (Gömleksiz, 2004, s. 190)

İstatistiksel analizler ölçeğin orijinalinde olduğu gibi her faktörün ortalama puanları üzerinden yürütülmektedir. Ortalama puanlar, her faktöre ilişkin maddelerin toplanıp madde sayısına bölünmesiyle elde edilir. Mustafa Yıldız, 2013, s. 3

12. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni uzun yolda şoförlük yapan sürücülerdir. Örneklemi ise, 2017 yılında aktif olarak Kütahya'da uzun yol şoförlüğü yapan meslek erbabıdır. Araştırma için ulaştığımız şoförlerin referansıyla diğer şoförler projeye dâhil edilmiştir.

13. Araştırmada Kullanılan Edebî Eserlerin Hazırlanması ve Seçimi

Araştırmada, metinlerden edebî eser kategorisine giren şiir, hikâye, roman ve tiyatro türünde eserler kullanılmıştır. Bazı eserlerin seslendirilmişi bulunamamıştır. Dinletilecek eserlerin tiyatrocular tarafından seslendirilmiş eserler olmasına dikkat edilmiştir. Eserler Youtube, radyotiyatrosu.net gibi sitelerden Real Player programıyla indirilip mp3 formatına çevrilmiştir. CD ve bellekler yardımıyla şoförlere ulaştırılmıştır. Seçilen eserler ve türleri şu şekildedir:

TİYATRO			
Hüseyin Rahmi Gürpınar-Gulyabani	Moliere-Cimri	Shakespeare-Hırçın Kız	Shakespeare-Kral Lear
Oscar Wilde-Öyle Bir Kadın İşte	Victor Hugo-Hernani	Shakespeare-Jullius Cesar	Shakespeare-Venedik Taciri

Tablo 1: Araştırmada Dinletilen Tiyatro Türündeki Eserler

ROMAN			
Sait Faik-Alemdağ'da Var Bir Yılan	Reşat Nuri-Acımak	Jack London-Deniz Kurdu	Dostoyevski-Beyaz Geceler
Kürşat Başar-Sen Olsaydın Yapmazdın	Andre Gide-Isabel	Montaigne-Denemeler	Paulo Coelho-Simyacı
Sabahattin Ali-Kürk Mantolu Madonna	Goethe-Faust	Franz Kafka-Dönüşüm	Jack London-Beyaz Diş
Oscar Wilde-Dorian Grey'in Portresi	Yaşar Kemal-Teneke	Victor Hugo-Sefiller	Stefan Zweig-Satranç
John Steinbeck-Fareler ve İnsanlar	Gogol-Müfettiş	Leyla Onat-Lambalı Kadın	George Orwell-Hayvan Çiftliği
Ahmet Hamdi Tanpınar- Saatleri Ayarlama Enstitüsü	Gabriel Marquez-Kırmızı Pazartesi		

Tablo 2: Araştırmada Dinletilen Roman Türündeki Eserler

ŞİİR			
Abdülhak Hamit-Elveda Diyemedik	Ahmed Arif-Ay Karanlık	Cahit Sıtkı -Otuz Beş Yaş	Orhan Veli -Anlatamıyorum
Yusuf Healable-Ah Ulan Rıza	Cahit Zarifoğlu-Sultan	Özdemir Asaf-Lavinia	Ahmet Muhip Dıranas-Olvido
Mehmet Akif -Çanakkale Şehitlerine	Ahmet Haşim-Merdiven	Can Yücel-Sevgi Duvarı	Mevlana-Etme
Necip Fazıl Kısakürek-Kaldırımlar	Cemal Süreya-Aşk	Attila İlhan-An Gelir	Yahya Kemal-Sessiz Gemi
Oscar Wilde- Oysa Herkes Öldürür Sevdiğini	Ahmet Hamdi Tanpınar- Ne İçindeyim Zamanın	Ümit Yaşar Oğuzcan-Sevi Şiiri	Sezai Karakoç-Sürgün Ülkeden Başkentler Başkentine

Tablo 3: Araştırmada Dinletilen Şiir Türündeki Eserler

HİKÂYE			
Cevat Şakir Kabaağaçlı-Tünek Ahmet	Fakir Baykurt-Kale Kale	Cahit Sıtkı-Abbas	Ömer Seyfettin-Falaka
Hüseyin Rahmi Gürpınar-Kedi Yüzünden	Sait Faik-Plajdaki Ayna	Reşat Nuri-Kirazlar	Ömer Seyfettin-Yalnız Efe
Yakup Kadri-14 Yaşında Bir Adam	Ülkü Tamer-Macı Hüseyin	Kemal Tahir-Bozgun	Ömer Seyfettin-Yüksek Ökçeler
Aziz Nesin-Kambur Sabri'nin Radyosu	Jack London-Dağdan İnme	Tarık Buğra-Söz Alma	Sabahattin Ali-Hanende Melek
Tomris Uyar-Dikkat Kırılacak Eşya	Tolstoy-Geç Kalan Adalet	Nikolay Gogol-Palto	Franz Kafka-Ceza Sömürgesi
Oğuz Atay-Demiryolu Hikâyecileri	Anton Çehov-Adsız Öykü	Kafka-Açlık Sanatçısı	Jules Verne-Ay'a Yolculuk
Ömer Seyfettin-Pembe İncili Kaftan	Çehov-Rotsild'in Kemanı	Oscar Wilde-Falcı	Anton Çehov-Mazlumun Ahı
Nikolay Gogol Bir Ölünün Hatıra Defteri	Çehov-Eczacının Karısı	Panait Istrati-Kodin	Çehov-Kontrbaslı Roman
Nikolay Gogol-İki Soylu Kişinin Öyküsü	A. Christie-Tehlike İşareti	Orhan Veli-İşsizlik	A. Christie- Köşkte Cinayet
Ziya Osman Saba-Mesut İnsanlar Fotoğrafhanesi	Victor Hugo-Bir Adam Makimono SonGun		

Tablo 4: Araştırmada Dinletilen Hikâye Türündeki Eserler

14. Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın ilk etabında uygulanan Yetişkin Okuma Motivasyon Ölçeğinin Benlik alanında yüzde 44,24, Yeterlilik alanında yüzde 19,02. Tanınma alanında yüzde 15,36 ve diğer kısmında yüzde 21,35 olmak üzere alınan ortalama sonuç yüzde 40,42'dir (Bkz. Tablo 5).

İkinci olarak uygulanan Kitap Okuma Alışkanlığına İlişkin Tutum Ölçeğinde ise alınan ortalama sonuç yüzde 59,96'dır.

Bunlike	*Heterolalia*	*Tanana*	*Diğer*
44, 27	19, 02	15, 36	21, 35
Oralia: 40, 42			

Tablo 5: Edebi Eser Dinletilmeden Önce Uygulanan Yetişkin Okuma Motivasyonu Ölçeğinin Ortalaması ve Maddelerin Alanlarına Göre Sonuçlar (Yüzdelik Olarak)

Şoförler eserleri istedikleri şekilde dinledikten sonra fark olup olmadığını anlamak için aynı ölçekler tekrar uygulanmıştır. Buna göre Benlik alanında yüzde 1,81. Yeterlilik alanında yüzde 0,33 oranında artış;

Tanınma alanında yüzde 1,94. Diğer alanda ise yüzde 0,20 oranında azalma görülmüştür. Sonuç olarak Yetişkin Okuma Motivasyonu Ölçeğinde yüzde 6,63 gibi bir artış gözlenmiştir. Yeni çıkan sonuç yüzde 47,05 olmuştur. (Bkz. Tablo 6)

Kitap okuma alışkanlığını ölçen tutum ölçeğinde de yüzde 7,64 oranında artış yaşanmış ve sonuç yüzde 59,96'dan yüzde 67,6'ya çıkmıştır. (Bkz. Tablo 8)

Bunlike	*Heterolalia*	*Tanana*	*Diğer*
46, 08	19, 35	13, 42	21, 15
Ortalama: 47, 05			

Tablo 6: Şoförlere Eserleri Dinlettikten Sonra Uygulanan Yetişkin Okuma Motivasyonu Ölçeği Ortalaması ve Sonucun Maddelere Göre Dağılımı (Yüzdelik Olarak)

Bunlike		*Heterolalia*		*Tanana*		*Diğer*	
Once	Sonra	Once	Sonra	Önce	Sonra	Önce	Sonra
44, 27	46, 08	19, 02	19, 35	15, 36	13, 42	21, 35	21, 15
Ortalama							
Önce				Sonra			
40, 42				47, 05			

Tablo 7: Yetişkin Okuma Motivasyonu Ölçeği Karşılaştırma (Yüzdelik Olarak)

Önce	Sonra
59, 96	67, 6

Tablo 8: Kitap Okuma Alışkanlığına İlişkin Tutum Ölçeği Karşılaştırma (Yüzdelik Olarak)

15. Sonuç ve Öneriler

a. Sonuç

Edebî eserlerin insanları olumlu yönde etkilediği hipotezi doğrulanmıştır. Bu etkinin olumlu yönde olduğu uygulanan ölçekler sonucunda ortaya çıkmıştır. Kitap Okuma Alışkanlığına İlişkin Tutum Ölçeği genel ortalamasındaki olumlu yöndeki artış 7,64, Yetişkin Okuma Motivasyon Ölçeği genel ortalamasındaki olumlu yöndeki artış 6,63'tür. Eserlerin özellikle insanların kişisel gelişimlerine katkı sağladığı söylenebilir. Örneğin okuyucu olmanın önemine değinen *benlik* alanı ile iyi bir okuyucu olmaya yönelik *yeterlilik* alanında artış görülmüştür. Buna karşın başkaları tarafından iyi bir okuyucu olarak kabul görme olan *tanınma* ile bir şeyler öğrenmek veya başka alanlarda başarılı olmak için okumayı ilgilendiren *diğer* bölümünde azalma saptanmıştır. Kısacası insanlar toplumda kabul görmek ya da iyi bir okuyucu olarak nitelenmek yerine gerçekten kendileri için okuyorlar.

b. Tartışma

Hacettepe Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü son sınıf öğrencileri üzerinde yapılan bir araştırmaya göre öğrencilerin yüzde 55'i anne babaları, yüzde 27,5'i öğretmenleri vasıtasıyla kitapla tanışmıştır. Veli olan kamyon şoförlerinin kitaba karşı olumlu tutum sergilemeleri, öğrencilerin kitapla tanışmasını sağlayabilir, kitaba karşı tutumları daha pozitif olabilir.

Uzun yol şoförlerinin kitap okumaya karşı pozitif tutumları, anne ve babaya bakarak kitapla tanışan uzun yol şoför çocukları için iyi olabilir.

Elektronik cihazlar okumadan, kitaptan uzaklaştıran bir nesne gibi görülmektedir. Bu cihazlar projede olduğu gibi olumlu işler için de kullanılabilir.

Sürücülükte dikkat, konsantrasyon, muhakeme yeteneği, hafıza, algı ve refleks gibi yeteneklerin yeterli düzeyde olmaması bir sorundur. Bu yeteneklerinde sorun olan sürücülerin, özellikle virajlarda, kavşaklarda hız ayarlayamama, yandaki ve öndeki araçla mesafeyi koruyamama, hız limitlerine uymama gibi nedenlerle kazalara karıştıkları tespit edilmiştir. Yapılan projeksiyonlar, ölüm nedeni olarak "kara yolu trafiği yaralanmalarının" önümüzdeki 20 yıl içinde tüm ölüm nedenleri arasında 5. sıraya yükseleceğini göstermektedir.

Bu nedenle trafik kazalarına bağlı yaralanmalar halk sağlığı sorunu olarak görülmektedir. Edebî eserler şoförlerin bilgi ve becerilerini geliştirebilir, şoförlerin dikkatlerini diri tutabilir.

Türkiye'deki trafik kazalarının oluşumunda rol alan etkenlerin dağılımına bakıldığında şoförün %77,6, yayanın %18, aracın %3,6, yolcunun ise %0,5 kazaya neden olduğu görülmektedir. Görüldüğü üzere trafik kazalarında en büyük pay şoförlerindir. Uykusuz araç kullanımı, hatalı sollama, kırmızı ışık ihlali vb. sürücü kusurları birincil kaza nedenleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Çünkü ulaşımın temel unsurlarından olan insan, yol ve taşıt trafik kazalarının meydana gelmesinde etkili olan ana faktördür. Araç teknolojisindeki ve yol mühendisliğindeki gelişmelere rağmen insanların emniyetli davranışlardan uzaklaşmaları nedeniyle karayolu güvenliği gereken seviyelere ulaşamamaktadır. En azından kitap dinleyen şoförlerin trafikte olumlu davranışlar sergilemesi, trafiğe çıkan her insan için olumlu olabilir.

c. Öneriler

Toplumumuzda sayıları oldukça fazla olmasına rağmen yeterli saygıyı görmeyen, risk altında çalışan ve daha da önemlisi kitap okuma alışkanlıkları olmayan uzun yol şoförleri için bu proje model alınabilir. Bunu yapması gereken en baştaki kurum ise Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonudur (TŞOF). Son derece elverişli ve ekonomik olan bu çalışma daha çok şoföre ulaştırılıp daha sistemli bir şekilde devam ettirilmelidir. Bunu yaparken de kitle iletişim araçlarından faydalanılabilir.

Teşekkür

Bu uzun proje süresince bizi yüreklendirip bize destek veren 20 uzun yol şoförüne teşekkür ediyoruz.

Kaynakça

Anadolu Ajansı. (2012, Nisan 17). *NTV Haber*. Kasım 20, 2017 tarihinde NTV Web Sitesi: https://www.ntv.com.tr/saglik/otobus-soforlerinde-sinsi-uyku-tehlikesi2CqXG-dc_skSuT7mZ2vOIuw adresinden alındı

Arslanoğlu, İ. (2016). *Bilimsel Yöntem ve Araştırma Teknikleri*. Ankara: Gazi Kitabevi.

Baş, F. İ. (2015). GeçiciFizikselÖzelliklerdenYorgunlukveUykusuzluğunSürücüDavranışlarıÜzerine Etkisi. Erzurum, Türkiye.

Başayar, F. N. (2014). Kara Yolu Yolcu Taşımacılığında İş Sağlığı ve Güvenliği. Ankara.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi. (2016). Şoförlere Yönelik İş Sağlığı ve Güvenliği. Ankara.

Gömleksiz, M. N. (2004). Kitap Okuma Alışkanlığına İlişkin Bir Tutum Ölçeğinin Geçerlilik ve Güvenilirliği. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 14*(2), 185-195. Hüseyin Padem, A. G. (2012, Şubat29). Araştırma Yöntemleri. Sarajevo, Bosna Hersek: International Burch University.

İleri, A. (2017). Okuma Kültürü ve Okul Kütüphaneleri Raporu 2017. *Türk Kütüphaneciliği*.

Leyla Şahin, M. A. (2013). Uyku ve Uykunun Düzenlenmesi (Sleepand Regulationof Sleep). *Sağlık Bilimleri Dergisi (Journalof Health Sciences*, 93-98.

Mustafa Ayyıldız, Ü. B. (2010). Okuma Kültürü Üzerine Bir Araştırma. *Millî Eğitim Dergisi*, 8-9.

Mustafa Yıldız, K. Y. (2013). Yetişkin Okuma Motivasyon Ölçeği'nin Türkçe Uyarlaması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 12* (44), 348-359.

Odabaş, H. (2001). Üniversite Öğrencilerinin Okuma Alışkanlığına Etki Eden Faktörler. Atatürk

Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Kütüphanecilik Bölümü "Kütüphanecilik" (s. 1-6). Erzurum: Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Kütüphanecilik Bölümünü.

Öktem, R. (2005). Araştırma Modeli. Ankara, Türkiye.

Şahin, E. (2012). Uzun Süreli Araç Kullanan Bireylerde Kas İskelet Problemleri ve Yorgunluğun Sürücü Davranışları Üzerine Etkisi. İstanbul.

T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Esnaf ve Sanatkârlar Genel Müdürlüğü. (2014). *Esnaf ve Sanatkâr İstatistikleri Bülteni*.

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı. (tarih yok). Türkiye Okuma Kültürü Haritası. Türkiye.

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı. (2011). *Türkiye Okuma Kültürü Haritası. A*nkara: Kültür Bakanlığı. Tan, A. ;TBMM. (2000). *TBMM Türkiye Trafik Güvenliği Araştırma Komisyonu Raporu. A*nkara. TÜİK. (2016). *Uluslararası Standart Kitap Numarası (ISBN) İstatistikleri. A*nkara: TÜİK.

TÜİK. (2006). Zaman Kullanımı Araştırması.

TÜİK, H. B. -Ş. (2017, Mayıs23). *Otomotiv Yetkili Satıcıları Derneği*. OYDER: http://www.oyder-tr.org/Content/document/raporlar/tuik-raporlari/motorlu-kara-tasitlari-subat-2017-tablolar.xls adresinden alınmıştır.

Ulaşlı, K. (2016, Ocak). Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıkları İşinde Görev Alan Şoför ve Operatörlerinin Karşılaştıkları Risk ve Tehlikelerin İş Stresi Düzeylerine Etkisi. Gaziantep, Türkiye.

Umut Erkin Taş, Ö. A. (2016). *PISA2015UlusalRaporu*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü

PROJE 9
KİTABIN KELAMINDAN ŞUURUN KALEMİNE

1. Projenin Adı

Kitabın Kelamından Şuurun Kalemine
(Türkiye Okuduğunu Yazıyor)

2. Projenin Sahibi

Kitap Şuuru İnternet Sitesi (www.kitapsuuru.com) Genel Yayın Yönetmeni: Zafer Saraç

Kitap Şuuru İnternet Sitesi Yazı İşleri Müdürü: Ömer Karabayır

3. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)

Türkiye geneli

4. Amacı

- Türkiye genelinde okumaya ilgiyi arttırmak,
- Türkiye genelinde okuma oranını arttırmak,
- Yapılan çalışmalarla yetkin okur-yazar kitlesine ulaşmak ve bu sayede okuma kültürünü daha yüksek hedeflere taşımak.

5. Özeti

Dijital çağın teknolojik dişlileri birçok unsuru etkilediği gibi kültürel yaşamı da etkisi altına almıştır. Dijital kontaminasyon okuma kültürüne ait kabuk değişikliklerine neden olmakla beraber, kitaba yönelmesi muhtemel dimağları farklı mecralara taşıyabilmektedir. İlginin, okumanın sihirli dünyasına meyil etmesi için, kitabın klasik zamanlardaki duruşunu teknolojiye uygun bir şekilde revize etmesi gerekmektedir. Okuryazar olup kitap okuma alışkanlığı kazanmamış bireyler, teknolojik bir nehrin sularında hızlı bir şekilde yüzmelerine karşın, kültürün duru ve sathi sularında boğulmaktadırlar. Bu yüzden dijital çağ ile klasik kültür öğelerinin kesişim alanlarının güçlendirilerek sosyal medya ve internet âlemi, kitap okuma kültürünün arttırılması yolunda yetkin bir araç olarak kullanılmalıdır. Böylelikle yetkin okur profiline erişim için her sanal ortam sağlam bir basamağa dönüşecek ve okuyan bireyler kültürün üretme safhasına geçerek yazacaktır. Böylelikle bir kitabın ışığı etkisini arttıracak, elmasa dönen beyinlerden geleceğe hızını ve zamanını aşarak yansıyacaktır.

6. Gerekçesi

Ülkemizde okuma oranlarının düşük bir çizgide ilerlediği gerçeğinden hareketle öncelikle kitaba ilginin kanalize edilmesi, sonrasında ilginin artması paralelinde okurun eserle hemhâl olduğu metinlerin ortaya çıkması, okuma kültürü ile beraber yazma kültürünün eşzamanlı gelişim grafiği göstermesini sağlamaktadır. Okuduğunu içselleştirerek yazıya döken okurun kitabı hangi seviyede anlamlandırma ve algılama ölçüsüne sahip olduğu belirgin bir hâl almaktadır.

Okumanın kalite kazanmasına hizmet eden bu süreç tamamlandığında iyi okur, kültür üretim safhasına geçerek iyi yazara dönüşecektir. Bu nedenle iyi okur potansiyeline sahip okuma, yazma bilen her fert projenin hedef kitlesini oluşturmaktadır. Bu hedef unsuru daha spesifik bir gruba daraltırsak öğrencilerin, sonrasında öğretmenlerin ve son olarak bütün toplumsal katmanların genişleme yolu üzerinde bulunduğu belirtilebilir. Proje okurları ve yazarları potansiyellerine göre üç safhada değerlendirmektedir.

Sade Okur: Sadece okuryazar.
İlgili Okur: Senede birkaç kitap okuyan okur.
Yetkin Okur: Ülke standartlarının üzerinde okuyan okur.
Sade Yazar: Sadece okuryazar.
İlgili Yazar: Çeşitli yayım organlarında birkaç kez yazan birey.
Yetkin Yazar: Kitap, makale türü birçok metin yazan birey.

Yukarıdaki grafik hedef kitlenin ham hâlini göstermekle birlikte aşamalı geçmesi beklenilen davranışını gözler önüne sermektedir. Buna göre sadece okur-yazar seviyesindeki birey, yapılacak faaliyetler neticesinde yetkin konuma yükselecektir. Bu esnada orantılı olarak kitapla ve okumakla olan ilişkisi de artacaktır. Faaliyetler ana hatlarıyla dört safhada gerçekleşecektir. Okumaya ilgi, okuma, eleştirel okuma, yazma.

Okumaya ilginin arttırılması ve okuma kültürünün yetkin bir şekilde oluşturulması için okuma grupları oluşturulacak, hediye kitap kampanyaları düzenlenecek, sosyal medya organizasyonları ve internet siteleri kurulacaktır. Hediye edilen kitaplar vasıtasıyla okuma sağlanacak, okunan kitapların değerlendirmesi ise okuma gruplarının haftalık yapacakları etkinliklerde katılımcılar tarafından sözlü sunumlarla yapılacaktır.

Grup üyelerinin aktif iştirakiyle, sözlü anlatımla belirli bir eleştirel yorumlama gücü kazandırılacak; sonrasında okunan eserle ilgili yazılı değerlendirme istenecektir. Ortaya çıkan kitap değerlendirme, tahlil ve tanıtım yazıları ilgili birim tarafından yayım organlarına yönlendirilecek, kültürel üretim yaygınlaştırılacaktır. Ayrıca kitap tanıtımının ve değerlendirmesinin nasıl yapılacağı ile ilgili çeşitli yerlerde seminerler verilerek daha verimli sonuçlar alınacaktır. Son olarak, faaliyetlerin müspet neticesi olarak internet siteleri ve yayınlanmış dergi ve kitaplar ortaya çıkacaktır.

7. Faaliyetlerin Açıklaması

a. Hediye Kitapların Okurlara Ulaştırılması ve Okuma Gruplarının Oluşturulması

İlk olarak etkinliklerin duyurusu yapılacak, okuma etkinliğine katılacaklara şartlarını yerine getirmeleri mukabilinde hediye kitaplar verilecektir. Hediye kitaplar taliplerine ulaştırıldıktan sonra, belirlenen etkinlik zamanında kendilerinden kitapları sözlü olarak sunmaları istenecektir. Bu şekilde, kitapları okuyup bitirenler belirlenen etkinlik zamanında bir araya gelerek okuma grubunun nüvesini teşkil edeceklerdir.

b. Haftalık Okuma Etkinlikleri

Oluşturulan okuma grupları her hafta belirli gün ve saatte bir araya gelecektir. Etkinlik duyurusu sosyal medyanın ulaşılabilen bütün kanalları vasıtasıyla sağlanacaktır. Ulaşılabilecek bütün okur potansiyeline sahip alanlar da (kütüphane, kitapçı, okuma evi vb.) es geçilmeksizin duyurunun hedefinde yer alacaktır.

Broşür ve afiş tarzı duyuru materyalleri kullanılarak, etkinliğin erişim alanı genişletilecektir. Etkinlik programı belirli bir plan dâhilinde çizilecek, takdim edilecek kitaplar yoğunluğa göre belirlenen süre içinde (ortalama 20-30 dakika) sırasıyla sunulacaktır. Sırası gelen katılımcı hediye edilen veya kendisinin temin ettiği ve o hafta içinde okuduğu kitabı belirlenen süre içerisinde takdim edecektir. Takdim sonrası kitabın sunum süresinin 3'te 1'ine tekabül edecek bir zaman dilimi içerisinde kitapla ilgili müzakereler yapılacaktır. Bu müzakere süreci içerisinde kitapla ilgili akılda kalan soru işaretleri, sunumu gerçekleştiren kişi tarafından giderilmeye çalışılacaktır.

ÖRNEK ETKİNLİK DAVETİ DUYURUSU

43. Elazığ Okuduğumuz Kitapları Anlatıyoruz Etkinliğine Davet...

"Üç türlü okuyucu vardır: Biri, yargısız tat alır, üçüncüsü tat almadan yargıda bulunur ve ortadakiler tat alarak yargıda bulunan ve yargıda bulunarak tat alanlar; bunlar aslında bir sanat eserini yeniden oluştururlar." demiş Goethe. Kitaplardan aldığımız tatları bir gurme edasıyla birbirimize anlatmak, kitaplar hakkında yargıda bulunmak, yargılarımızı katılımcı dostlarımızla paylaşmak, sanat eseri üretmek yolunda çaba sarf etmek için 43. kez bir araya geliyoruz.

Bu kez Elazığ okuma grubu olarak yeni bir rekor deniyoruz. Bu etkinliğimizde şimdiye kadar yapılmamış bir şeyi deneyerek en yüksek sayıda kitap tanıtımını yapmaya çalışacağız. Türkiye genelinde yapılan bütün etkinlikleri baz aldığımızda bu ilk kez denenecek. Bu yüzden yüksek katılımcı kitlemize ek olarak herkesin katılmasını bekliyoruz. Tam 12 kitap, 1 dergi olmak üzere 13 tanıtım yapmaya gayret göstereceğiz.

1- Elazığ Türk Ocağı Başkanımız Birol Bulut Bey, Prof. Dr. İskender Öksüz Bey'in "Millet ve Milliyetçilik" isimli eserini takdim edecektir.

2- Prof. Dr. Caner Taslaman'ın "Bing Bang ve Tanrı" isimli kitabı Araştırma Görevlisi Veysel Karaca Bey tarafından takdim edilecektir.

3- Hüseyin Nihal Atsız'ın "Türk Ansiklopedisindeki Yazıları" isimli eserini Mürsel Özpek Bey takdim edecektir.

4- Merhum Cengiz Aytmatov'un "Cemile" isimli uzun öyküsü Koray Murat Bey tarafından takdim edilecektir.

5- Yine, Merhum Cengiz Aytmatov'un "Gün Olur Asra Bedel" isimli eseri Mustafa Keser Bey tarafından takdim edilecektir.

6- Prof. Dr. İlyas Üzüm'ün "Tarihsel ve Kültürel Boyutlarıyla Alevilik" isimli eseri Zafer Saraç Bey tarafından takdim edilecektir.

7- Prof. Dr. Şerif Mardin'in "Jön Türklerin Siyasi Faaliyetleri 1895-1908" isimli eseri Elif Zeynep Oğuz Hanım tarafından takdim edilecektir.

8- Prof. Dr. Tarık Özcan'ın "Tevfik Fikret'in Şiirlerinde Trajik Durum" isimli eseri Oğuzhan Pamukçu Bey tarafından takdim edilecektir.

9- Zülfü Livaneli'nin "Seranad" isimli eseri Batuhan Aslan Bey tarafından takdim edilecektir.

10- Muzaffer Maden'in "Kaşgar ve Ötesi-Gezi Notları Anılar ve Düşünceler" isimli eseri Ertuğrul Yeğin Bey tarafından takdim edilecektir.

11- Agatha Christie'nin "Sonuncu Kurban" isimli polisiye romanı Ozan Can Gündoğdu Bey tarafından takdim edilecektir.

12- Paul Cleave'in "Temizlikçi" isimli eseri Hakan Türkan Bey tarafından takdim edilecektir.

13- Dergi tanıtımı bölümümüz kapsamında "Tarih Kritik" isimli dergi Zafer Saraç Bey tarafından takdim edilecektir.

Kitapları seven, kitaplarla her zaman olduğundan daha fazla hemhâl olmak isteyen herkesi etkinliğimize, bu bilgi şölenine bekliyoruz.

Yer: *Elazığ Türk Ocağı*

Adres: *Rızaiye Mah. İzzetpaşa Cad. İzzetpaşa Vakfı Ek Binası Kat: 2*

Tarih: *16.10.2017 Pazartesi*

Saat: *18.00*

Not: *Bu etkinlik, belirtilen gün ve saatte gerçekleştirilmiştir. Yaklaşık 5 saat süren etkinliğimiz oldukça verimli geçti. Her zaman bu yoğunluğa sahip olmayan etkinliklerimizde ortalama 5-6 kitap takdim edilmekte, yazarın telefonla katılımı söz konusu ise etkinliğimizin merkezine yazarı alarak 30-45 dakikalık telefon sohbetlerimiz olmaktadır.*

Yapılan etkinlikler sonrası faaliyete ilişkin ikinci duyuru sosyal medya kanalları aracılığıyla yapılacaktır. Etkinliğin içeriğinin nasıl gelişip şekillendiği bu duyuruda kısaca belirtilecektir.

ÖRNEK ETKİNLİĞE DAİR DUYURU

Elazığ Okuduğumuz Kitapları Anlatıyoruz Etkinliğine Dair...

"Bir kitabı okuyup bitirdiğiniz zaman, bunu yazan keşke çok yakın bir arkadaşım olsaydı da canım her istediğinde onu telefonla arayıp konuşabilseydim." diyorsanız o kitap bence gerçekten iyidir. Ama öylesi pek bulunmuyor.

Salinger'in "Çavdar Tarlasında Çocuklar" isimli eserindeki karakter böyle yakınır. Öylesi pek bulunmuyor der, bulunmamasının tek sebebi aranmamasıdır. Şu ana kadarki tüm etkinliklerimizde katılımcılarımızla beraber kaliteli kitabı bulmaya gayret gösterdik. Fazlasıyla başarılı olduk. Bu konuda daha fazla başarılı olmak için 42. kez belirttiğimiz gün ve saatte bir araya geldik.

1- Hasan Kayıhan'ın "Bir Aşk Bir Kurşun ve Ötesi" isimli kitabı Elif Zeynep Oğuz Hanım tarafından takdim edildi.

2- George Orwel'in "1984" isimli romanı Yılnur Bayazıt Bey tarafından takdim edildi.

3- Merhum Cengiz Aytmatov'un "Cengiz Han'a Küsen Bulut" isimli eseri Koray Murat Bey tarafından takdim edildi.

4- Gültekin Yıldız'ın editörlüğünü yaptığı "Osmanlı Askerî Tarihi" isimli eser Zafer Saraç Bey tarafından takdim edildi.

5- Dergi tanıtımı bölümümüzde yeni yayın hayatına başlayan "Yarın" dergisi Zafer Saraç Bey tarafından takdim edildi.

6- Azra Kohen'in "Aeden-Bir Dünya Hikâyesi" isimli kitabı Batuhan Aslan Bey tarafından takdim edildi.

7- "Yarın" dergisi Genel Yayın Yönetmeni Mehmet Bilal Yamak Bey etkinliğimize telefonla katılarak dergi hakkında bilgiler sundu. Kendisine ilgisi, güzel sohbeti ve seyahat hâlinde olmasına rağmen bizlere ayırdığı zaman için teşekkürlerimizi sunuyoruz.

8- "Bir Aşk Bir Kurşun ve Ötesi" isimli kitabın yazarı Hasan Kayıhan Hocamız etkinliğimize telefonla katılarak kitabı hakkında merak ettiklerimizi yanıtladı. Güzel sohbeti ve Enver Paşa hakkındaki vermiş olduğu önemli bilgiler için kendisine teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Not: 59 kez ve 61 kez olmak üzere, Elazığ'da iki ayrı yerde yapılan etkinliklerimiz faaliyetlerine devam edilmektedir. (10.04.2018)

c. Okuma Etkinlikleri Kapsamında Okur-Yazar Buluşmaları

Okunan kitap aracılığıyla yazarla, düşünsel manada soyut bir ilişki kurulduğu malumdur. Fakat bu ilişkinin daha somut hâle getirilmesi yine okuma etkinlikleri vasıtasıyla olmaktadır. Kitabın yazarının katılımı mümkünse, etkinlikler kapsamında faaliyet alanına davet edilecektir. Şayet yazarın gelmesi mümkün değilse, telefonla irtibat kurularak ve telekonferans metodu ile konuşanın ve dinleyenlerin aktif katılımıyla bir sohbet ortamı oluşturulacaktır.

Böylelikle, kitapla ilgili bilgiler katılımcıların ilgisine birinci ağızdan sunulacaktır. Kitabın yazarının katılımcı olması kitaba olan ilgiyi arttıracak, okuma konusunda muhatabını şevklendirecektir.

d. Okuma Etkinliklerinin Sanal Boyutu ve Yazmaya Yönlendirme

Bütün etkinlikler sosyal medya kanalıyla duyurulacaktır. Etkinliklerde yapılan sözlü anlatımlar yazılı hâle dönüştürülüp yayınlanması süreci öncesinde bazı faaliyetlere işlerlik kazandırılacaktır. İlk olarak, sosyal medyada ilgili okuma grubu için kapalı bir sanal grup oluşturulacaktır. Meydana getirilen gruba belirli kriterlerle üye alımı yapılacak, şartları yerine getirmeyenler sanal gruptan uzaklaştırılacaktır. Her ay belirli sayıda kitap okuma ve kitap değerlendirme yazısı yazma hususunda şartlar, üyeler tarafından yerine getirilecektir. Böylelikle üretkenlik arttırılacak, okuma eylemi ile beraber yazma merkezli bir kültür gelişimi sağlanacaktır. Yazılan yazılar Word formatında sosyal gruplarda paylaşılacak, yazının içeriği grubun bütün üyeleri tarafından görülecektir. Paylaşılan yazılara bütün grup üyelerinin olumlu veya olumsuz eleştiri getirmesi sağlanarak, yazının ve yazanın daha iyi bir duruma getirilmesi mümkün olacaktır.

Kitap tanıtımları, nitelikli yazılar yazmanın giriş kapısı işlevini görmektedir. Edinilen eleştirel bakış açısı, yorum gücünü arttırarak daha iyi yazılar ortaya konulmasını mümkün kılar.

Bu nedenle kitap tanıtımının nasıl yapılacağına dair eğitimlerin, faaliyetlerin devamı niteliğinde çeşitli platformlarda yapılması planlanmaktadır. Çizilen yol haritası sayesinde daha sistemli bir bakış açısıyla hedef kitlenin ağı genişletilebilir.

e. Web Sitesinin Kurulması Yazıların Yayım Süreci

Kaleme alınan yazıların belirli bir süre sonra yüksek bir sayıya ulaşması ve belirli bir kaliteye sahip olmaları sonrasında ilgili yayım organları vasıtasıyla yazılar yayımlatılacaktır. Bu amaçla sadece kitap değerlendirme, tanıtım ve tahlil yazıları yayımlanan bir internet sitesi kurulacak, yazılar öncelikli olarak bu internet sitesi bünyesinde günlük minimum bir yazı olacak şekilde paylaşılacaktır. Ayrıca yazılar başka yayım organlarına da yönlendirilecektir.

Bu faaliyetler için yayın organlarıyla dirsek teması olan bir irtibat birimi kurulacak, yazıların yayım süreci buradan yürütülecektir. Yine okur-yazar buluşmaları temelinde ortaya çıkan mülâkat içeriği, her hafta söyleşi tarzında ilgili sitede yayımlanacaktır.

8. Yöntemi

Geçmişte insanoğlunun sanal dünyaya entegrasyonu tartışılırken bugün bunun tam tersi bir durum düşünülmektedir. Dijital bir istilâ alanına dönüşen dünyamızda kültürel faaliyetler de kabuk değiştirmiştir. Bu değişimin olası olumsuz etkilerini ortadan kaldırmak için kitaba ve okumaya dair faaliyetlerin zemininin değiştirilmesi zarurîdir. Bu amaçla proje oluşturulurken metodolojik yaklaşım olarak sanal dünyadan geçen ve siber âlemi zemin olarak alan bir yöntem geliştirilmiştir. Günümüzde sayıları milyonları bulan internet sitelerine rağmen kültürel odaklı sitelerin sayısı kısıtlıdır. Hedef edindiğimiz üzere sadece kitap tanıtımı, değerlendirmesi yapan site sayısı ise oldukça azdır. Benzer kültürel faaliyetler farklı ortamlarda yapılabilecek olmasına rağmen, sanal dünyanın yaygın kullanımı dikkatten kaçmamaktadır. Bu yüzden, tarafımızdan, yürütülen her faaliyetin sanal bağlantısının olduğu bir yöntem benimsenmiştir.

Projenin yürütülmesi site ve bağlantılı sosyal medya gruplarının yönetimini sağlayanlar tarafından yapılacaktır. Sosyal medya gruplarında yazıların yayım süreci, detaylı irdelenmesi, son okumasının yapılması ve yayımlanacak düzeye getirilmesi; oluşturulacak editör grubu sayesinde yapılacaktır. Aynı editör grubu iş bölümü sağlayarak alt gruplara ilişkin yönetim kademelerini idare edecektir. Projenin koordinatörlüğünü sitenin yöneticileri (genel yayın yönetmeni, yazı işleri müdürü, editör) sağlayacaktır.

İl bazında faaliyetlerin idaresi için sorumlular atanacaktır. Üyelerin sanal ve gerçek gruplara aktif katılımı, üyelerin sosyal medya gruplarına entegrasyon süreçleri ve etkinlik planları bu yöneticiler tarafından idare edilecektir. Bu yöneticiler sitenin sorumluları olarak editör seviyesinde görev yapacaktır. Başta editörlerin olduğu, hiyerarşik olmayan, heterarşik bir yapı ile faaliyetler yürütülecektir.

İl bazında eğitim grupları oluşturularak kitap tanıtımı ve değerlendirmesinin nasıl yapılacağına dair eğitimler planlanacak, ilgili müdürlüklerle irtibata geçilerek çeşitli kurum ve kuruluşlar ziyaret edilecektir. Eğitim sonrası kitap tanıtım yarışmalarıyla kitaba olan ilgi arttırılarak sürdürülecektir.

Projenin yürütülmesi için okuma gruplarındaki katılımcılara ve sitede yazı kaleme almak için iştiyakı olan taliplilere kitap ulaştırılması gerekmektedir. Bununla birlikte

sosyal medya gruplarının ve sitenin idare edilmesi için teknik bilgi ve beceriye sahip birim sorumlularına ihtiyaç duyulmaktadır.

9. Süresi

Proje belirli bir süre ile sınırlandırılmamıştır.

10. Beklenen Sonuçlar

a. Hedef gruplar / yararlanıcılar üzerinde beklenen etkiler

Bugün aktif olarak yürütülen faaliyetlerin projeye dönüştürülmesi hedeflenmektedir. Elde edilen objektif ve somut kriterlerin istatistiksel verilere yansıdığı görülmektedir. Kurulan sosyal medya grubunun başarısını yansıtması bakımından ilgili istatistikler aşağıda ifade edilmiştir. Ayrıca sitenin yayın grafiği, türlere göre kitapların dağılımı verilmiştir

b. İstatistiksel Grafikler:

	Kişi Sayısı	Yazı Adedi	Kişi Başına Ortalama Yazı Adedi	Yayınlanan / Yayınlanacak Sayısı	Yayınlanma Oranı
Kitap Tanıtımı	81	319	3,9	185	58,0%
Deneme-Makale Türü	15	56	3,7	36	64,3%
Toplam	**81**	**375**	**4,6**	**221**	**58,9%**

Şema ve tablo, sözü edilen Facebook grubumuzda Temmuz 2017-Mart 2018 dönemleri arasında paylaşılan yazıların adetlerini gösterir.

Grafik, kitap tanıtım yazılarımızın yayınlandığı www. kitapsuuru. com adlı internet sitemizde 01 Ocak-1 Nisan 2018 tarihleri arasında değerlendirmeleri yapılan kitap türlerinin dağılımını gösterir.

Görüldüğü üzere istatistiksel verilerin öncelikli olarak kanıtladığı kriter okumanın nitelikli yazmaya dönüşüp, somut ürünlerle taçlanmış bir şekilde gelişmesidir.

Okumanın rafine yazılarla kendini göstermesi, okunan eserin ne derecede içselleştirildiği ve pragmatik bir şekilde kitabı takip eden okura yansıdığı, üretilen yazınsal ürünlerin kalitesi nispetince ortaya çıkmaktadır. Bu tip yazma odaklı faaliyetin grup üyelerinin okuma performansını arttıracağı aşikârdır.

Editör grubunun okuma performansı alt gruplara yansımakta, geniş zamana yayılan yazma becerisi yazılan metinlerin daha üst düzey yayın organlarında yer almasıyla anlaşılmaktadır.

Örneğin; grup üyesinin ilk olarak internet bloğunda yazdığı, ilerleyen zamanlarda gelişimi nispetince akademik bir dergide yazmış olduğu kendini göstermektedir. Yine okunulan eserleri not eden grup üyesinin okuduğu eser sayısının bir sene sonra iki katına çıktığı görülmektedir. Yazılan kitap tahlillerinin, yenilerini yazmak için şevklendirdiği, üye performanslarıyla ortaya çıkmaktadır.

c. Proje Ürünleri / Somut Çıktılar

Projenin en önemli somut ürünleri kaleme alınan yazılar olarak ön plana çıkmaktadır. Bu ürünler sosyal medya grubunun kurulduğu günden bu yana yapılan faaliyetlerin istatistiksel dökümü vasıtasıyla anlaşılmaktadır.

Bu yazıların derleme şeklinde basılı dergi ya da kitaba dönüşmesi ise geniş zamanlı proje hedefi olarak kendisini göstermektedir. En nihayetinde okuma kültürüne hizmet etmenin yolu okunacak eser üretmekten geçer.

11. Sürdürülebilirlik

Faaliyetlerin devamlılığı düzgün doğrusal bir hareket arz etmektedir. Sürekli genişleyen bir etki ağına sahip olduğu, okuma gruplarındaki artış ve sitedeki / gruptaki yazar sayısının artışıyla rahatlıkla izah edilebilir. Ortaya konan ürün sayısında düşüşün olmaması; etkin ve yaygın bir kampanyayla sürekli artış gösterme temayülünde olduğunu kanıtlayacaktır. Bu nedenle projenin sınırları çizilen bir zaman diliminden azade, geniş zamana doğru sürekli kalite artışıyla devam etmesi düşünülmektedir. Fakat projenin geniş zamanda sürekli devam eden bir indeksle yoluna devam edebilmesi için finansal destek ihtiyacı hâsıl olmaktadır.

12. Maliyeti ve Finansman Kaynakları

Proje kendi kaynaklarını kullanarak vücuda gelmesine karşın, geniş zamanda devamlılığın sağlanması ve daha yaygın konsepte kavuşması için finansal destek gerekmektedir. Kendi imkânlarıyla kitaba ulaşan bireylerin, yukarıda okuryazar grafiğimizde orta aşamada (ilgili okuryazar) statüsünde olduğu açıktır. Fakat kitap okumayı hayatının önemli bir konumuna yerleştirmemiş, kitap okuma alışkanlığı kazanmamış fertler için daha cezbedici bir yol izlenmesi şarttır. Faaliyetler bağışlarla ve gerek yazarların gerekse hayır sahiplerinin yapmış olduğu hediye kitaplarla yürütülmektedir. Bu durum, faaliyeti kısıtlı bir çerçeve içine oturtmaktadır. Her zaman hediye kitaba ulaşmak mümkün olmamaktadır. Kaliteli, okunması bakanlıklar tarafından tavsiye edilmiş kitapların okura ulaştırılarak okuma kıvılcımının yangına dönüşmesi sağlanabilir. Finansman kaynağı olarak daha önce kullandığımız bağışlar ve hediye kitaplar faaliyetlerimizi besleyecektir.

Bunun dışında yayınevlerinin desteği ve aylık üye sayımıza göre belirlediğimiz 1.000 TL'lik bir bütçenin başlangıç maliyeti olarak tespiti tarafımızdan yapılmıştır.

OKUMA KÜLTÜRÜ ÇALIŞTAYI

KÜTÜPHANELERİN OKUMA KÜLTÜRÜNÜN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK YAPILACAK ÇALIŞMALAR

(7. MASA)

Moderatör: Asiye Kakırman Yıldız
Raportör: Merve Aydın
Katılımcılar: Filiz İleri, Ahmet Altay, Havva Irmak, Şerife Aksoy, Hilal Taşçı, Öznur Özer, Hülya Samancı, Selçuk Aydın, Erol Uzun, Büşra Kaya, Kevser Yılmaz, Saliha Serenli Kızılkaya

Masamızda gerçekleştirilen müzakerelere "Her Mahalleye Bir Kütüphane" önerisi ile Kevser Yılmaz; "Öğretmen Adaylarının (okul öncesi ve sınıf öğretmenliği) Kütüphanelerde Staj Yapması" önerisi ile Hülya Samancı; "Kamuda Okuma Kültürü" önerisi ile Şerife Aksoy; "Çocuk Kütüphanelerinde Masallar, Meseller ve Değerler" önerisi ile Havva Irmak; "Kitapla Doğdum Kütüphanelerle Büyüyorum" önerisi ile Selçuk Aydın katkıda bulundular. Bu öneriler üzerine diğer katılımcılarla yapılan müzakerelerde "Yaşayan Semt Kütüphaneleri" isimli proje geliştirilerek kamuoyuna sunulmuştur.

Günün Özeti

Türkiye'de okuma faaliyeti etkinliğinin okuma alışkanlığı ile başlatılması, çocuklara okuma ortamlarının oluşturulması ve bunun içerisine ailelerin de dâhil edilmesi... Bu kapsamda merkeze kütüphaneleri alıyoruz. Kütüphane kadrolarının az olması ve personel yetersizliği sebebiyle gönüllülük konusunun netleştirilmesi gerekir.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, MEB, belediyeler, Gençlik ve Spor Bakanlığı, TRT vb. kurumlarla iş birliğinin yapılarak bir üst kurulun oluşturulması. MEB okul kütüphanelerine kütüphaneci ataması yapmadığı için gerekli çalışmalar gerçekleştirilememektedir. Sonuç olarak müzakerecilerle alınan ortak karar ile tek proje çıkartılmıştır. Projenin adı "Yaşayan Semt Kütüphaneleri" olmuştur.

PROJE 1
YAŞAYAN SEMT KÜTÜPHANELERİ

1. Projenin Adı

Yaşayan Semt Kütüphaneleri

2. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)

İstanbul ili, İstanbul'a bağlı bütün ilçeler, bu ilçelere bağlı bütün mahalleler (Yönetim Modeli Olarak: İstanbul Büyükşehir Belediyesi, İstanbul'un İlçeleri, İstanbul'un mahalleleri modeli)

3. Amacı

Ülkemizde halk ve çocuk kütüphanelerinin hizmet ve faaliyetlerinin hem istenen seviyede olmaması hem de şehrin belli noktalarında toplanmış olmasından dolayı, halkın ve çocukların kitap ve kütüphane ile olan etkileşimi zayıf kalmaktadır. Üçüncü mekânlar olarak düşündüğümüz "yaşayan kütüphaneler" fikrinin hayata geçebilmesi için, çocuklar arasındaki akademik ve bilişsel fırsat eşitsizliklerini giderecek daha çok kütüphaneye ihtiyacımız var. Bu proje, her mahallede kurulacak olan kütüphanenin bu bilinçle hareket etmesi sonucunda halkın okuma alışkanlığı ve kütüphane ile olan ilişkisinin istenen seviyeye gelmesini sağlamayı amaçlamaktadır.

4. Özeti

Kütüphaneler sadece bilgi sunan değil aynı zamanda bilgiyi üreten kurumlardır ve tek fonksiyonları kitap temin etmek değildir. "Yaşayan kütüphane" felsefesiyle ele almamız gereken kütüphanelerin, yaşam alanları ile iç içe olması ve insanlara doğrudan temas edebilecek noktada olması gerekmektedir. Fakat özellikle İstanbul gibi büyük bir metropolde, halk ve çocuk kütüphanelerinin sayısının nüfusun ihtiyacını karşılayamaması ve daha da önemlisi şehrin belli noktalarında toplanmış olması ulaşım ve erişim konusunda sıkıntılar yaratmaktadır.

5. Gerekçesi

a. İnsanlar arasındaki sosyoekonomik farklılıklardan meydana gelen fırsat eşitsizliklerini ücretsiz bir şekilde giderebilecek tek kurum, çocuk ve halk kütüphaneleridir. Bu nedenle özellikle dezavantajlı bölgelerdeki insanlar başta olmak üzere, kütüphanenin hizmet verdiği bölgedeki yeni doğan çocuktan emekli olmuş kişilere kadar herkesin kütüphaneler aracılığı ile hem topluma dâhil olması hem de kütüphanelerin merkez olarak kullanılması sonucu bilgi üretiminin artması sağlanacaktır.

b. Projenin ilk etapta, kozmopolit bir şehir olması ve Türkiye'nin tamamının küçük bir temsili olması nedeniyle İstanbul'da uygulanması düşünülmektedir.

c. Hedef kitle öncelikli olarak çocuklar ve aileleridir.

d. Ailelerin ve çocukların, dijital materyallere erişimi kolaylaşacak; arzu edilen yayınlara ve faaliyetlere ücretsiz bir şekilde erişim sağlanacak; toplumun belli bir kesimi tarafından zaten elde edilebilen hizmet ve ürünlerin kütüphaneler aracılığıyla ücretsiz bir şekilde sunulması sayesinde bu fark kapanacaktır.

6. Yöntemi

a. Her mahallede, mevcut olan mekânın en güzel şekilde tefriş edilerek düzenlenmesi sonucunda "semt kütüphanesi" olarak hizmet vermesi sağlanacaktır.

b. İstanbul'un hemen hemen pek çok bölgesinde yer alan "bilgi evleri" misyonlarına uygun hizmet üretmemekte, halkı içine alan bir hüviyet sergilememektedir. Öncelikli olarak bu yapıların, ardından okulların ve son olarak da camilerin uygun olabilecek noktaları "semt kütüphanesi" olarak düzenlenebilir.

c. Projenin ana paydaşları: Belediyeler (mekân sağlama ve BBY bölüm mezunlarına iş imkânı yaratma noktasında), MEB (okullar hayat olsun projesi tarzı bir yaklaşımla atıl olan okul kütüphanelerinin hayat bulması noktasında), Gençlik ve Spor Bakanlığı (Gönüllülük uygulamalarının hayata geçirilmesi noktasında ve çok mecbur kalınırsa kültür merkezlerinde kütüphane alanının ayrılması).

d. Yürütücü / yürütücülerin projedeki rollerinin ve projenin yürütülmesi amacıyla katılım öngörülüyorsa hedef kitlenin rollerinin tanımlanması ve bu rollerin verilme sebepleri.

e. Kütüphaneciler, çocuk gelişimi ve çocuk edebiyatı uzmanları, gönüllüler, proje uygulaması için önerilen ekip (İşlevlerine göre açıklanacak olup, kişilerin isimlerinin belirtilmesine gerek yoktur.)

f. Projenin uygulanması için önerilen temel araçlar (yöntem, ekipman, araç vb.)

7. Beklenen Sonuçlar

a. Hedef gruplar / yararlanıcılar üzerinde beklenen etkiler

Proje sonunda hedef kitlenin durumundaki somut gelişme.

b. Proje Ürünleri / Somut Çıktılar

Proje sonucunda, okuma alışkanlığının oluşturulması sürecinde, dezavantajlı çocuk ve aileler başta olmak üzere toplumu içine alan, ortak alanlar yaratılacak.

Proje sonucunda, bir üst kurul oluşturulacak (BBY, okul öncesi, çocuk gelişimi, çocuk edebiyatı mezunları) ve bu kurul, kurulması planlanan semt kütüphanelerinin tefrişatından yayın seçimine kadar karar vericilerden oluşacaktır.

OKUMA KÜLTÜRÜ ÇALIŞTAYI

OKUMA GRUPLARI

(8. MASA)

Moderatör: Şener Meral
Raportör: Erkan Polat
Katılımcılar: Sümeyra Göktaş, Ayşe Can Yağmur, Ayşegül Dönmez, Filiz Ferhatoğlu, Hümeyra Bişgin, Hasan Şayık, Bora Yılmaz, Buse Demircan, Ali Erkan Kavaklı

PROJE 1
KİTAP SOKAKTA

1. Projenin Adı
Kitap Sokakta

2. Projeyi Öneren Kişi
Ayşe Can Yağmur

3. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)
Türkiye: Tüm il ve ilçelerde uygulanabilir.

4. Amacı
Kitap okumanın bir ihtiyaç olduğunu hissettirmek. Okumayı özendirmek. Görsel dürtülerle okuma isteğini artırmak.

5. Özeti
Kitap okuma toplantıları projesi 3 ana çalışmadan oluşmaktadır. İlki, bölgedeki hatırı sayılan ve sevilen şahsiyetlerle oluşturulacak okuma toplantılarıdır. Ayrıca, olabildiğince her yere kitap yerleştirilmesi yöntemiyle, kamuoyunun dikkat ve bilincini kitap üzerinde yoğunlaştırarak toplantıların sürekliliği sağlamak da yer alır. Kitabın değerli, güçlü ve dinamik bir unsur hâline getirilmesi için bazı etkinliklerde para yerine kullanılması vb. farklı uygulamaların hayata geçirilmesi ikinci aşamada gerçekleştirilmek istenenler arasındadır. Üçüncü aşamada ise kitaba para ödemenin dışında kolayca ulaşılabilecek farklı ve sürekli uygulamalar hayata geçirilecektir.

6. Gerekçesi
- Toplumda okuma kültürünün yaygınlaşmamış olması,
- Okuma eylemini hayata entegre olmaması,
- Projeye liderlik edebilecek toplum önderlerinin (yazarlar, sporcular vb.) toplumdaki okuma kültürünü harekete geçirecek motivasyona sahip olmaması.

7. Faaliyetlerin Açıklaması
a. Öncü Şahsiyetler ve Kitap Okuma Toplantıları
Toplumumuz, sevdiği şahsiyetleri örnek alarak onlar gibi olma konusunda çaba gösterir. Bu durumu kitap okuma konusunda avantaja çevirebiliriz. İl ve ilçelerdeki kaymakam, vali, belediye başkanı, savcı, hâkim, emniyet müdürü, millî eğitim müdürü vb. bölgedeki hatırı sayılır şahsiyetler ile toplum içinde sevilen sayılan kişilikler (ünlü sporcular, sanatçılar, adını herkesin bildiği, tanıdığı, sevdiği insanlar) tarafından gerçekleştirilecek kitap okuma günlerine halk yüksek katılım gösterecektir. Kitap okuma günlerinde gerçekleştirilecek etkinlikler öncü kişiliklerin biçimlendirmesine bağlı olabileceği gibi, belirlenen günlerde bir araya gelerek aynı kitabın okunması ve tahlili şeklinde de gerçekleştirilebilecektir.

Her bir öncü şahsiyetin ayrı ayrı oluşturacağı kitap okuma toplantıları sayesinde kitap okuma kampına her kesimden insan katılabilecek ve katılımcılar ilk etapta kendini kitabı okuma mecburiyetinde hissedecek ardından bu his yerini kitap okuma alışkanlığına, sevgisine ve ihtiyacına bırakacaktır. İnsanın "öğrenmek ve bilinçaltına işlemek" konusunda en çok başvurduğu duyu organının göz olması hasebiyle, insanlar bir şeyi ne kadar çok görürse o kadar kayıtsız kalamaz. Bu nedenle projemizin ana konusu olan kitap okuma toplantılarının ya da bu kaygıyı güden kişiler arası oluşturulmuş kampların özellikle kamusal alanlarda, halkın çok kullandığı mekânlarda gerçekleştirilmesi oldukça uygun olacaktır.

Ayrıca mümkün olan her yere kitap yerleştirilmesi (kültür merkezleri, okul koridorları, park ve bahçelerde oluşturulmuş kitaplıklar, hastanelerde kitap rafları) kitabın bilinçaltına yerleştirilmesi konusunda olumlu sonuçlar verecektir.

b. Para Yerine Kitap
Para günümüzün en değer verilen metaıdır. Peki onu bu kadar değerli yapan ne?

Elbette her istenileni elde edebilecek en ideal araç olması. Para ile istediğimizi alabiliyoruz öyle değil mi? Peki ya bunu kitap ile yapabilseydik. O zaman kitaplar da çok değerli olmaz mıydı? Hemen hepimiz farkındayız ki maalesef bugün para toplumumuzda gerçekten hemen her şeyin önünde tutuluyor. İşte tam bu noktada, ortaklaşa çalışılacak kurum ve kuruluşlar ile para yerine kitap çalışması gerçekleştirilebilir.

Belediyelerce ücretsiz ya da cüzi miktarlar karşılığında düzenlediği söyleşi, seminer, tiyatro vb. gösterilere kitap karşılığı giriş sağlanabilir. Bu durum belediyelere olumlu PR da sağlayacaktır. Yine aynı şekilde reklam ve PR sağlayabilmek amacıyla çeşitli kurum ve kuruluşlar da çalışmanın içinde yer alabilecektir.

Kitabın satın alma gücü oluşturması, kitaba olan ilginin gayriihtiyari artmasını ve çeşitli odaklarca dikkate alınmasını da sağlayacaktır.

c. Geri Dönüşümde Kitaplar
Projenin son bölümünde kitaba geri dönüşüm içinde yer veriyoruz. Çevresel kirlilik ve sağlık faktörü içinde de yer verdiğimiz kitabın insan hayatındaki yerini iyice sağlama almış oluyoruz.

%97'lik bir başarı sağlayan Norveç geri dönüşüm sistemine benzeyen ve içine kitabı da dâhil eden bir sistem bu. Projenin bu bölümünde ihtiyaç duyacağımız özel bir materyal bulunuyor. Norveç geri dönüşüm sisteminde bulunan otomatlara benzer bir otomata ihtiyaç duymaktayız. Bu otomatlar sayesinde insanlar attıkları pet şişeler adedince fiş alacaklar ve bu fişleri biriktirip, belirlenen sayıya ulaştıklarında ücretsiz kitaba ulaşabilecekler. Yani "Boş şişeyi at, yeterli sayıya ulaş, kitabını al." şeklinde ifade edebiliriz.

Peki nereden, hangi kitabı alabilecekler?

Geri dönüşüm şişelerden elde edilen gelirin kitap fonuna ayrılması ve projemizin 2. bölümünde yer alan, para yerine kitap uygulaması yoluyla insanların kitaplara ulaşması sağlanabilir. Bu alanda reklam gayesi güden kitapçı ve kırtasiyelere hem sponsorluk hem de kitap temini rolü verilebilir. Kitap almaya hak kazanan kişiler bu kırtasiye ve kitapçılardan belirlenen kitapları alabilirler.

Son iki maddede kitaba kolay ulaşma imkânı ve değer katma, sık karşılaşma, olabildiğince maruz bırakma teknikleri ile okuma dürtüsünün uyanmasını, ilgi ve alakanın artmasını hedeflemekteyiz.

7. Yöntemi

En küçük topluluklarca bile uygulanabilmesi mümkün olan projeye başlamak için ilk etapta ihtiyaç duyduğumuz en önemli unsur, insanların saygı duyduğu ve sevdiği şahsiyetlerin kitap okuma toplantılarına katılımı olacaktır.

Kumluca sınırları içerisinde uygulanması düşünülen proje için, belediye başkanı, emniyet müdürü, millî eğitim müdürüne teklif götürülmesi planlanmaktadır. Kabul edildiği takdirde, kitap okuma toplantıları mümkün olduğunca ve hava şartları imkân verdiğince salonlardan çok park, bahçe gibi daha fazla insanın görebileceği alanlarda gerçekleştirilebilir.

Katılımcı kitlemiz bölge halkı olacağı için, açık alanda gerçekleştirmesi durumunda katılımcı sayısında ve ilgide artış hedeflenmekte. Yine belediyelere götürülen tekliflerin kabulü neticesinde ikinci ve üçüncü aşamaların uygulamaya geçirilmesi planlanmakta.

Son bölüm olan "geri dönüşümde kitaplar" için ihtiyaç duyulan otomatların, çeşitli ödenek ya da sponsorluklarla temini gerçekleştirildikten sonra bu bölüm duyuru, afiş, ilan ve sosyal medya çalışmaları ile hayata geçirilebilecektir.

8. Süresi

Projenin süresi 3 yıldır (36 ay).

9. Beklenen Sonuçlar

a. Hedef gruplar / yararlanıcılar üzerinde beklenen etkiler

Öncü şahsiyet başkanlığında gerçekleştirilen okuma toplantılarının, okuma sevgisi, alışkanlığı ve ilgisi uyandırması beklenmektedir. Bununla birlikte yine yaptığımız çalışmalarla kitaba alım gücü yüklenmesinin ve kitaba dair uyaranların artırılmasının kamuoyunda "olumlu etkilenme" meydana getirmesi beklenmektedir. Ayrıca projenin son ayağı olan geri dönüşüm sayesinde kolay kitap elde etme imkânı da insanların kitap okumama sebeplerinden biri olan "kitap satın alma" faktörünü bir nebze ortadan kaldıracaktır.

b. Proje Ürünleri / Somut Çıktılar

Ayda en az 1 olmak üzere her ay kitap okuma toplantılarının gerçekleştirilmesi ve bunun tüm kamuoyu tarafından kanıksanması. Her ay sokakta kitap okuma günü düzenleneceğini bilen halkın gün geçtikçe daha fazla rağbet göstermesi. Artışa ve görsel kanıksamaya bağlı olarak okuma olgusuna ilginin artması.

İnsanların daha çok kitaplarla haşır neşir olması.

İnsanların, otomatlar sayesinde şişe atıklarını geri dönüşüme kazandırmaları. Bunu teşviki ve bu gelire bağlı olarak kitap temin gücü.

10. Sürdürülebilirlik

Kanıksanması ve liderler tarafından sevdirilmesi hâlinde devamlılık arz edecektir. Projenin asıl gayesi de projeyi hayata entegre edebilmektir.

İnsanların kanıksaması, sevmesi ve benimsemesi ölçüsünde devam edecektir.

11. Maliyeti ve Finansman Kaynakları

3. bölümde bahsedilen otomatların şehir ve ilçelere yerleştirilmesinden başka bir proje maliyeti bulunmamaktadır. Bu otomatlar sayesinde, kitap finansmanı sağlanmış olacaktır. İlk ve ikinci bölüm tamamen gönüllülük çerçevesinde ilerlemektedir. Proje, firmaların, özel sektör ve belediyelerini reklam ve PR ihtiyacını karşılayabileceği için gönüllülüklerin devamı söz konusu olabilecektir.

PROJE 2
KİTAP DOSTU NESİLLER

1. Projenin Adı
Kitap Dostu Nesiller

2. Projeyi Öneren Kişi
Hasan Şayık

3. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)
Türkiye / Balıkesir / Bigadiç

4. Amacı

Öğrencilerin ilgilerini çekecek etkinliklerle donatılmış, yüksek çekim alanına sahip Kitap Dostları Kulübü adında bir toplulukla kitabı, kitap okumayı sevdirmek, okuyan, düşünen, sorgulayan bir okul kültürü oluşturmak, öğrenci başarısını yükseltmek, güzel ahlak sahibi nesiller yetiştirmek için çalışmaya başladık. Amacımız öğrencilerin dikkatlerini aldatıcı, zaman kaybettirici renkli dış dünyadan çekerek okumaya, öğrenmeye yöneltmek; okuyarak, öğrenerek eğlenmenin yollarını öğretmek, öğrencilere okumanın ve öğrenmenin verdiği büyük lezzeti tattırmak. Öğrencilere okuduklarını anlama ve sunma becerisi kazandırmak temel amaçlarımızdandır.

- 2016-2017 eğitim öğretim yılı sonunda e-okul modülünden almış olduğumuz verilere göre okulumuzda öğrenci başına okunan kitap sayısı ortalama 9,2'dir. Bu oranın süreç içerisinde 15 kitaba çıkarılması hedeflenmiştir.
- Öğrencilerimiz kitap kaynaklarına, kitap okuma merkezlerine, kütüphanelere uzaktır. Kütüphaneye kayıtlı öğrenci sayımızın %20'den süreç içerisinde %90'lara çıkarılması beklenmektedir.
- Öğrencilere düşünme, anlatılanı anlama, soru sorma, sorgulama ve sorulan sorulara cevap verebilme yeteneği kazandırmak, bu yolla özgüvenlerini artırmak ve erdemli davranışlara özendirmek amaçlanmaktadır.
- Okul içinde ve okul dışında öğrencileri okumaya teşvik edici çalışmalar yapmak; okul, öğrenci ve veli arasında iş birliğini artırmak planlanmıştır.
- Hedef kitle öğrencilerin okuma alışkanlığını içselleştirmesi ve Türkçeyi etkin kullanmaları hedeflenmiştir.

5. Özeti

5 kişilik bir ekip kurduk. Sene başında yapılan öğretmenler kurulunda çalışma tüm öğretmenlere anlatıldı. Okulumuzda Kitap Dostları adında bir kulüp kuruldu.

Kitap Dostları Kulübü'ne üye olabilmek için 2 temel şartı bulunmaktadır:

1. Öğrenci genel ahlak kurallarına uygun davranıyor olmalı.
2. Ayda en az 500 sayfa (6 kitap) kitap okuyor olmalı.

Bu iki şartı yerine getiren öğrenciler kulübe üye olarak kabul edildiler. Ayda 6 kitap okuyan öğrencilere mart ayının sonuna kadar 40 kitabı tamamlaması durumunda proje yürütme kurulu tarafından Kitap Dostu Öğrenci kimlik kartı verildi. Üyelik kartının öğrenciye okul içinde büyük bir prestij ve aidiyet duygusu kazandıracağı düşünülmüştü. Zira bu karta sahip olmak, belli bir başarının göstergesi olması yanında kulübün etkinliklerine de katılma imkânı da sağlıyor. Bu kimlik kartına sahip olan öğrenciler, il içi ve dışı gezi, piknik, kır gezisi ve doğa yürüyüşü, kitap sohbetleri (Ayda bir ilçe kütüphanesinde yapıldı.), kulübe özel yemek organizasyonları vs. etkinliklerine katıldılar. Okulun yeterli kitabı olmadığından hedef kitledeki öğrencilerin ilçe halk kütüphanesine üye olmaları gerekmektedir. Ayrıca 40 kitap hedefini ulaşan ve kimlik kartına sahip olan öğrenciler ile ayda bir ilçe halk kütüphanesinde okuma ve kitap sohbetleri yapıldı. Bu etkinliğe zaman zaman öğretmenler, idareciler, kurum amirleri davet edildi. Öğrenciler projenin başlaması ile birlikte kitap okumaya başladılar. Öğrenci okuduğu kitabı bitirdikten sonra Kitap İnceleme Formu'nu doldurup okul proje sorumlusuna teslim etti. Okul proje sorumlusu, öğrencilerden gelen formları dosyalayarak 40 kitaba ulaşan ve diğer şartları yerine getiren öğrencileri Kitap Dostları Kulübü'ne üye olabilmesi ve kimlik kartı için proje yürütme kuruluna bildirdi. Proje yürütme komisyonu, öğrenciyi değerlendirip kimlik belgesini verdi.

Gerçekleştirilen birbirinden renkli bu etkinliklerle Kitap Dostları Kulübü büyük bir çekim alanı oluşturarak, kısa sürede ilçe okullarımızın gündemine oturmuş oldu. Bu çarpıcı etki tüm ilçeyi kuşatarak bütün öğrencileri harekete geçirmiş oldu. Öğrencilerin önce kulübün üyesi olmak için çalıştıkları fakat sonra kitabın, hayatlarının kopmaz bir parçası hâline geldiği; evde, okulda, teneffüste ellerinden kitapları düşürmedikleri görüldü.

Kitap ve yapılan etkinlikler sayesinde okulun, öğrenciler için sıkıcı bir ortam olmaktan çıkıp eğlenceli ve sevilen bir mekân hâline geldiği düşünülmektedir. Okulumuz çevre il ve ilçelerde yapılan birçok kitap fuarına geziler düzenlemektedir.

6. Gerekçesi

Projemiz ile iyi bir okuyucu olma, kitap ile içten bir bağ kurma ve kitap okuma faaliyetinin içselleştirilmesi ve sürekliliği sağlanacaktır. Bir insan hayallerini ve geleceğini okuyarak inşa edebilir. İnsan okuyarak kendini bulur, okuyarak kendini aşar.

Okuma alışkanlığı kazanmak üniversiteyi kazanmaktan daha önemlidir. Öğrenciyi okuduğu okullar değil okuduğu kitaplar geliştirir. Öğrencilerin ilgilerini çekecek etkinliklerle donatılmış, yüksek çekim alanına sahip Kitap Dostları Kulübü adında bir toplulukla kitabı, kitap okumayı sevdirmek, okuyan, düşünen, sorgulayan bir okul kültürü oluşturmak, öğrenci başarısını yükseltmek, güzel ahlak sahibi nesiller yetiştirmek için çalışmaya başladık.

Problem Durumu

Öğrencilerimiz mevcut sistemde kitap okuma alışkanlığı kazanamamakta, kendiliğinden kitap okumamaktadır. Öğrencilerimiz ile yaptığımız anket, yüz yüze görüşme, ihtiyaç ve sorun analizleri ile bu problemi tespit ettik. Yapılan analiz doğrultusunda ortaya çıkan önceliklindim matrisini incelediğimizde problemin çözümünde en önemli faktörün öğrencilerin kitabı talimatla okudukları ve kitap okumanın sürekliliğini sağlayamadıkları olduğu görüldü.

7. Faaliyetlerin Açıklaması

- İhtiyaç ve sorun analizlerinin yapılması,
- Projenin tanıtımı ve öğrencilere bilgi verilmesi,
- Kitap okuma faaliyetleri, ayda 1 ilçe kütüphanesinde kitap sohbetleri,
- 40 kitap okuyan öğrencilerin Kitap Dostları Kulübüne üye yapılması, kimlik kartlarının verilmesi,
- Kitap Dostları Kulübü etkinlikleri (İl içi ve il dışı gezi, piknik, kır gezisi ve doğa yürüyüşü, kitap sohbetleri vb. etkinlikler)
- Proje hakkındaki geri dönütlerin alınması,
- Projenin devamına ilişkin karar süreci.

8. Yöntemi

Öncelikle anket, bilimsel veri, gözlem, balık kılçığı gibi kalite teknikleri kullanılarak sorun tespit edilmiş, sorunun çözümüne yönelik amaç ve hedefler belirlenmiştir. Proje ekibi okulumuz öğrencilerini ve öğretmenlerini proje ile ilgili bilgilendirmiş.

Öğrencilerin ilgilerini çekecek etkinliklerle donatılmış, yüksek çekim alanına sahip Kitap Dostları Kulübü adında kulüp kurulmuştur. Kulüp tamamen öğrencilerden oluşmaktadır.

Kulübün etkinliklerine İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü, İlçe Belediye Başkanlığı ve Okul-Aile Birliği ve velilerimiz katkı sağlamıştır. Özellikle velilerimiz ve ilçemizin diğer okulları okul dışında yapılan farklı kitap okuma etkinliklerine katılmışlardır. Proje ekibimiz ayda bir toplanarak etkinlikleri planlamış proje hakkında izleme ve değerlendirme faaliyetleri yapmıştır. Kulübe üye olmanın şartı 40 kitap okumaktır. Öğrenci okuduğu kitabı Kitap İnceleme Formu'nu doldurarak belgelendirmektedir. Okuduğu kitap için Kitap İnceleme Formu'nu proje yürütme kuruluna vermesi gerekir. Kulübe üye olan öğrenciler hem kulübün etkinliklerinden faydalanmakta hem de kitap okumaya devam etmektedir. Kitap için belli bir sayıya ulaşan öğrencide artık kitap konusunda daha seçici olmakta ve okumayı içselleştirmektedir. Ayda bir yapılan kitap sohbetlerinde okunan kitaplara dair konuşulmakta bu öğrenciler için ufuk açıcı olmaktadır. Sürekli ara değerlendirmeler yapılarak projenin motivasyonu üst düzeyde tutulmaktadır.

9. Süresi

Projenin süresi 2 yıldır.

10. Beklenen Sonuçlar

Projemiz ile birlikte okulumuzda bir kitap okuma sinerjisi oluşmuştur. Gerçekleştirilen birbirinden renkli etkinliklerle Kitap Dostları Kulübü büyük bir çekim alanı oluşturarak, kısa sürede ilçe okullarımızın da gündemine oturmuş oldu.

Öğrenciler diledikleri kitapları okumakta serbest oldukları için özellikle okuma düzeyi düşük olanlara kuramsal ve bilgilendirici kitaplardan ziyade dikkatlerini kolaylıkla verebilecekleri gerilim ve serüven hikâyelerini (Bilimsel araştırma bulgusudur.) ya da hayal dünyalarına hitap eden, fantastik temalı kitapları okudukları görüldü. Çocuk ilgi duyduğu kitapları okurken aktif bir okuyucu olmakta; zihinsel ve duygusal süreçleri ile okudukları kitapların içeriği dinamik bir örüntü oluşturmaktadır.

Okuma alışkanlığını artırmak ve okuduğunu anlamayı güçlendirmek için çocukların okudukları kitapları sorgulayarak eleştirel düşünme becerilerini kullanmalarını, farklı görüş ve bakış açılarıyla çok yönlü düşünmelerini, hayal güçlerini ifade etmelerini sağlamayı ve yaratıcı düşünmeyi tetiklemeyi başardık.

11. Sürdürülebilirlik

Projenin yaygınlaştırılması açısından ülkenin her yerinde, kitabın olduğu her yerde uygulanabilir. Farklı isim ve etkinlikler ile zenginleştirilebilir. Sadece kulübün yapacağı bazı etkinlikler maliyetli olabilir. Bu açıdan da yerel yönetimler ve okul aile birlikleri destek olabilir.

12. Proje Maliyeti ve Finansman Kaynakları

Bigadiç İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü, Bigadiç Kaymakamlığı, Bigadiç Belediye Başkanlığı

PROJE 3
KİTAP OKUMA HALKALARI

1. Projenin Adı
Kitap Okuma Halkaları

2. Projeyi Öneren Kişi
Buse Demircan

3. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)
Tüm Türkiye'de 81 ilde uygulanmaktadır.

4. Amacı
- "Kitap Okuma Halkaları" faaliyetiyle içinde yaşadığı kültürün değerlerini bilen ve onlara sahip çıkan bireyler oluşmasına katkı sağlayacak, gençlere okuma alışkanlığı kazandıracaktır.
- Düzenlenen kitap kritikleri ile gençlerin muhakeme, kendini ifade edebilme ve topluluk önünde konuşma yapabilme yetenekleri gelişecektir.

5. Özeti

Kitap Okuma Halkası, ortaokul, lise ve üniversite olmak üzere üç seviyeden oluşan, en az 10 en fazla 20 kişilik gruplarla daha önceden belirlenmiş bir kitabın okunduğu ve ayda bir defa bir araya gelerek 'Halka Sorumlusu' olan moderatörün yönettiği kritiklerin gerçekleştirildiği faaliyettir.

Tematik Okuma Halkası, sadece belirli bir yazara ait kitaplarının ya da önceden belirlenmiş bir temaya ait kitapların okunduğu ve ayda bir defa bir araya gelerek 'Halka Sorumlusu' olan moderatörünün yönettiği kritiklerin gerçekleştirildiği faaliyettir

Aile Okuma Halkası, okuma kültürünün aile içerisinde gelişmesini desteklemek amacıyla anne, baba ve çocuklardan oluşan aile üyelerinin katılarak kitapların okunduktan sonra kritiklerin gönüllü gencin ailesinin evinde yapıldığı faaliyettir.

6. Gerekçesi

a. Projenin, Programın hedefleri ve öncelikleri ile ilgisi

Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı gençlik merkezlerinde uygulanacak "Kitap Okuma Halkaları" faaliyeti ile gençlik liderleri, gönüllü gençlik liderleri, gönüllü gençler, okul temsilcileri ve merkez personeli ile beraber gençlerin kitap okumasına destek verilmesi hedeflenmektedir.

Ortaokul, lise ve yüksekokul öğrencileri başta olmak üzere gençlere kitap okuma alışkanlığını kazandırmak, analitik düşünen, konuşmaları doğru şekilde algılayabilen ve aktarabilen, olayları ve olguları yorumlayabilen, sorgulayan, tartışan, millî ve manevi değerlere sahip bireyler yetiştirilmesine katkı sağlamak amaçlanmaktadır.

b. Uygulanacağı bölgede tespit edilen sorunlar ve ihtiyaçların tanımlanması:

İhtiyaçlar: Yeterli kitap temini, gençlerin kritik mekânlarına ulaşımı, kritik esnasında sunulan ikramlar.

Sorunlar: Kritik zamanı için gençlere uygun ortak zamanları tespit etmek, istikrarlı bir şekilde faaliyete devamlarını sağlamak.

c. Hedef kitlenin tanımı ve tahmini sayıları

Başta ortaokul, lise, üniversite öğrencileri olmakla beraber 14-29 yaş arası tüm nüfus (20.453.776) hedef kitlemizi oluşturmaktadır. Hedef kitlemiz farklı yaşlarda ve farklı okul düzeylerinde oldukları için okuma listeleri de ortaokul, lise ve üniversite olmak üzere üç seviyede hazırlanmıştır.

d. Hedef kitlenin belirtilen sorun ve ihtiyaçlarına proje faaliyetleri ile getirilecek çözümler:
- Gençlere kitap okuma alışkanlığını kazandırarak donanımlı ve kültürlü bireyler yetişmesine katkıda bulunmak.
- Gerçekleştirilen kritiklerle topluluk önünde konuşma yapabilen, öz güvenli bireyler yetişmesine katkıda bulunmak.
- Boş vakitlerini madde ve televizyon bağımlılığı gibi zararlı alışkanlıklarla doldurmak yerine kaliteli zaman geçirmelerine ve sosyalleşmelerine yardımcı olmak.

7. Faaliyetlerin Açıklaması
- Okuma Halkaları faaliyeti revize edilmiş hâliyle 1 Ekim itibariyle uygulamaya konulmuş olup, 8 aylık dönemi kapsar. Planlamalar bu süreye uygun olarak yapılmaktadır.
- Her halkada, kitap okuma halkalarına rehberlik edecek, kitapların kritik edilmesine önderlik edecek, Bakanlığın misyon ve vizyonuna uygun şekilde yürütülmesini sağlayacak üniversite öğrencisi, öğretmen, gönüllü gençlik lideri ya da gönüllü bir genç "Halka Sorumlusu" olur. Gençlik Merkezinde bir "Halka Sorumlusu Havuzu" oluşturularak, yeni oluşturulan halkaların halka sorumluları bu havuzdan seçilir.
- Faaliyet planlaması öncesinde, yürütülmesi sırasında ve raporlanması aşamasında tüm işlerin Bakanlığımızın misyon ve vizyonuna uygun şekilde yürütülmesi sağlanır.
- Kitap Okuma Halkaları kapsamında okutulacak kitap, önceki kitabın kritiğinin yapıldığı gün Kitap Okuma Halkası üyesi gençlere emanet olarak verilir, önceki ayın kitapları toplanır. Gençlik merkezindeki kitapları mümkün olduğunca verimli kullanmak adına farklı halkaların üyeleri farklı kitapları okuyabilir. Ancak aynı halkadaki üye gençler aynı anda farklı kitapları okuyamaz.
- Okuma halkalarının en az 10, en fazla 20 kişiden oluşması sağlanır.
- Faaliyetler etkinlik takviminde belirtilen tarihte ve yerde yapılır. Bu tarihlerde bir araya gelmiş Kitap Okuma Halkası üye gençleri ile kitap kritiği yapılırken;

- Halka sorumlusu, kitapla ilgili teknik ve fiziki (dış özellikleri, kapağı, kaçıncı basımı olduğu, yayını, başka yayınlarca basılması vs.) bilgileri, olay örgüsü olan bir kitap ise (roman, hikâye vs.) olayın ne zaman, nasıl meydana geldiğini anlatır; deneme, makale vs. ise ana / yardımcı düşüncelerin neler olduğunu halkaya sorgulatır.

- Her kritik öncesi düşünme ve kendini ifade etmenin bir hak olduğu, herkesin düşüncesinin değerli olduğu, kimsenin düşünceleri yüzünden suçlanamayacağı anlayışının yerleşmesinin sağlanması amacıyla bir hasbihâl gerçekleştirilir.

- Kitap kritiklerinin yapılacağı oturumlarda bulunan her bir gencin kendi düşüncelerine müdahale edilmeksizin dile getirilmesi halka sorumlusunun görevidir. Gençlerin fikrinden dolayı hiçbir baskı, alay ya da kötülemeye maruz kalmaması sağlanır.

- Her Kitap Okuma Halkasının, halka üyelerinin birlikte karar verdiği ve faaliyet sorumlusu ile halka sorumlusunun kontrolünde belirlenen bir ismi olacaktır.
- Bakanlığımızı ve gençlik merkezlerini temsil eden tanıtıcı malzemelerle hazırlanmış görseller sosyal medyada paylaşılır. Paylaşımlar düzgün bir Türkçe ile düzenlenir. Bakanlığın misyon ve vizyonuna, Kitap Okuma Halkaları etkinliğinin amaç ve kapsamına uygun ifadeler kullanılır.

8. Yöntemi

a. Teklif edilen yöntemin uygulama nedenleri ve gerekçeleri.

Gençlik Merkezlerinin gençlerin serbest zamanlarını sosyal yönlerini geliştirecek kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetlerle etkili verimli geçirmelerini sağlayacak merkezler olması, gelişen sosyal medya araçları ve diğer uygulamalar sebebi ile kitap okumanın ve sözlü iletişimin geri planda kalmaya başladığının fark edilmesi bahsedilen yöntemin seçilmesinin nedenini ve gerekçesini oluşturur.

b. Yürütücü / yürütücülerin projedeki rollerinin ve hedef kitleden projenin yürütülmesi amacıyla katılım öngörülüyorsa onlara verilecek rollerin tanımlanması ve bu rollerin verilme sebepleri.

c. Hedef kitlemiz gençler olup ortaokul / lise / üniversite olarak sınıflandırılmışlardır. Bu sınıflandırma gençlerin seviyelerine uygun kitap okuyabilmesini sağlamak ve yaşıtlarıyla bir araya gelerek sosyalleşmelerine yardımcı olmak amacıyla yapılmıştır.

d. Proje uygulaması için önerilen ekip (İşlevlerine göre açıklanacak olup, kişilerin isimlerinin belirtilmesine gerek yoktur.)

e. Projeyi uygulamakta olan ekip:

Faaliyet sorumlusu: Gençlik merkezlerinde görev yapan ve belirli eğitimlerden geçmiş, gençlerle iletişim düzeyi ve anlaşma kabiliyeti yüksek olan ve "Gençlik Lideri" olarak adlandırılan personeldir. Gençlik liderinin olmadığı merkezlerde memur ya da sportif eğitim uzmanı bu görevi üstlenir.

Halka Sorumlusu: Ortaokul ve lise grubu için yaşça büyük, üniversite grubu için yakın ya da daha büyük yaşta olan gönüllü genç, gönüllü gençlik lideri, gençlik lideri ya da öğretmendir.

Bakanlık Sorumlusu: Faaliyet sorumluları ile iletişimde olan, bakanlık ve taşra arasındaki iletişimi ve koordinasyonu sağlayan görevlidir.

- Projenin uygulanması için önerilen temel araçlar (yöntem, ekipman, araç vb.)
- Bakanlığın ve Genel Müdürlüğün bayrakları, kırlangıçları, roll-upları ile Kitap Okuma Halkalarının afişi, listesi gönderilmiş olan kitaplar.

9. Süresi

Projenin süresi 8 ay olmakla beraber yapılan değerlendirmelerden sonra güncellenerek tekrar uygulamaya konması planlanmaktadır.

10. Beklenen Sonuçlar

a. Hedef gruplar / yararlanıcılar üzerinde beklenen etkiler

- Proje sonunda hedef kitlenin durumundaki somut gelişme.

Kitap okuyan ve kritik yapan genç sayısı projenin uygulandığı ilk ay 18.000 civarı iken son 6. ayında 40.000'in üzerine çıkmıştır.

- Yürütücü / yürütücülerin kapasitelerindeki artış.

Yürütücüler, proje uygulandığı ilk aylarda standart şekilde ilerlerken 3. ay itibari ile projeyi çeşitlendirmeye ve gençlik merkezindeki diğer atölyelerle birleştirmeye başlamışlardır.

Bu kapsamda tematik ve aile okumaları da uygulanmış, Kuran'ı Kerim meali okumaları yapılmış, dil atölyesi ile proje birleştirilerek işaret dili ve İngilizce kitap kritikleri ve Osmanlıca metin okumaları da yapılmıştır.

b. Proje Ürünleri / Somut Çıktılar

Kitap okuyan gençlerin sayısındaki artış gençlik merkezlerince her ay gönderilen raporlar ve resmi sosyal ağlardaki gönderilerle görülmüştür. Zaman zaman illerde kritik etkinliklerine de bakanlık tarafından katılım sağlanmış gençlerin sözel iletişimdeki gelişmeleri, gerçekleştirilen etkinlikten memnuniyet düzeyleri hakkında bilgi alınmaya çalışılmıştır.

Proje uygulanmadan önce tüm gençlik liderlerine usul esaslar gönderilmiş, proje ile ilgili 700'den fazla gençlik liderine eğitim verilmiştir. Bunun dışında yüz yüze, telefon ya da mesajlaşma gibi yollar ile anlık iletişim sağlanmakta, yaşanılan sorunlarla ilgili hızlı çözümler üretilmeye çalışılmaktadır.

11. Süreklilik

- Temel amaçlardan biri kitap okuma alışkanlığı kazandırmak olduğu için hedef kitle üzerindeki davranış değişikliği ile beraber somut etkiler devamlılık arz edecektir.
- Projenin 8 ay süresince uygulanması hedeflenmiş olsa da yapılacak değerlendirmeler, usul ve esaslardaki revizyonlarla birlikte tekrar uygulamaya konulması planlanmaktadır.

12. Proje Maliyeti ve Finansman Kaynakları

Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçesi.

PROJE 4
KÜLTÜR PERİLERİ OKUMA GRUBU

1. Projenin Adı

Nitelikli Okur Yetiştirmenin En Sosyal Hâli Okuma Grupları: Kültür Perileri Okuma Grubu Örneği

2. Projeyi Öneren Kişi

Filiz Ferhatoğlu, Yeliz Ferhatoğlu

3. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)

Türkiye-İstanbul merkezli olarak tüm şehirlerde uygulanması öngörülmektedir.

4. Amaçları

- Aktif ve nitelikli okur yetiştirmek,
- Yeni yazarlar ve yeni kitaplarla tanıştırarak bireylerin ufuklarının genişlemesini sağlamak,
- Kitap konuşulabilecek insanlarla tanışmak ve yeni türleri keşfetmek,
- Kitaplardaki karakterlerle ilgili tahliller yapmak, farklı bakış açıları geliştirmek,
- Edebî ve bilgi birikim değeri yüksek eserleri ayırt edebilmek,
- Okuma kültürünün geliştirilmesini sağlamak,
- Halk kütüphanelerinin kullanıcı sayısı arttırmak.

5. Özeti

Okuma grubu veya kitap kulübü olarak adlandırılan sosyal faaliyetler okuma kültürünün toplumsal düzeyde geliştirilmesi amacıyla tüm dünyada son yıllarda yaygınlaşan yapılardır. Birbirini tanımayan kişilerin kitap üzerine konuşma ortak paydasında bir araya geldiği bu gruplar hem entelektüel seviyede bilgi paylaşımının yapılmasını hem de kişilerin sosyalleşmesini sağlamaktadır. Farklı yaş, cinsiyet, eğitim ve meslekten gelen kişilerin birbirleriyle okuma deneyimlerini paylaşması okumaya olan ilgiyi artırmaktadır. Bu proje ile nitelikli ve aktif okur yetiştirme gayesiyle 2014 yılında kurulan kültür perileri okuma grubu örneğinden yola çıkılarak tüm Türkiye'de halk kütüphanelerinde veya kültür merkezlerinde okurların bir araya gelmesi ve okuma kültürünün geliştirilmesine yönelik etkinlikler düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

6. Gerekçesi

Dünyada yaşanılan sürekli değişim bireylerin hayat boyu eğitim almalarını gerekli kılmaktadır. "Öğrenmenin yaşı yoktur" cümlesinden yola çıkarak bireyler kendilerini sürekli yenileyebilir ve değişimlere uyum sağlayabilirler. Yaşam boyu öğrenme, yer, zaman, yaş vb. fark etmeksizin sürekli öğrenmeyi öngörmektedir. Geçmişten günümüze bilgi kaynaklarının aktarılmasıyla gelen bilgi, zamanla bilgi birikimi şekline dönüşmüştür. Bilginin gelişimi yine bilgi paylaşımı yoluyla devam etmektedir. Öncelikle bunun için toplumlarda okuma yazma bilmeyen kimsenin kalmaması için gerekli çalışmaların yapılması gerekir. Bunun yanında temel eğitimin aileden başlayarak yükseköğretime kadar sürdüğü kabul edilerek tüm bu süreçlerde yaşlarına uygun kitaplar seçilerek çocukların okumaya özendirilmesi gerekmektedir. Teknolojik gelişmelerle birlikte bilgiye erişim hızı büyük oranda artmıştır. Okuma, basılı eserde veya internet ortamında olabilir. Okuyan, araştıran ve tartışan bir toplum oluşturabilmek adına birey olarak öncelikle kendimiz için sonrasında da ülke olarak kalkınmamız için gerekli olanı yapabilmeliyiz.

Bu noktalardan hareketle 2014 yılında nitelikli okur yetiştirmek gayesiyle farklı mesleklerden bir grup kitapsever bir araya gelerek "kültür perileri" okuma grubunu kurduk.

Kendi aramızda kitaplar hakkında sohbet ederken bu bilgilerimizi niçin başkalarıyla da paylaşmayalım diye düşündük. Sosyal medyada belli yazarlar ve belli kitaplar üzerine paylaşımlar yapıldığını gördük. Bu döngüyü kırmak, farklı yazarlar tanımak ve en önemlisi de kamuoyunda ulaşabildiğimiz kadar çok sayıda okura nitelikli okuma konusunda örnek olmak amacını taşımaktayız. On kişi ile başlayan okuma grubumuz şimdilerde aktif katılım gösteren 20-25 kişiye ulaşmıştır. Herkesin fikrini söyleyebilmesi için sayıyı sınırlı tutmamız gerekmektedir. Özellikle sosyal medyanın kamuoyuna ulaşmanın en kısa yolu olduğunu göz önünde bulundurarak aktif bir Instagram sayfası oluşturduk ve burada yıllık programımızı ve aylık okumalarımızı paylaşıyoruz. Okuduklarımızı sosyal medyadan takip ederek okuma kültürlerini değiştiren pek çok takipçimizde bulunmakta.

Ayda bir kez pazar günleri merkezi noktalardaki mekânlarda buluşuluyor. Grup, belli konu başlıklarına (tarihi roman, psikolojik roman, edebiyat-sosyoloji ilişkisi gibi) göre ayda iki kitap ve ilgili makaleler okuyor. Konularla ilgili çeşitli okumalar yapan ayın moderatörü okunacak kitapları belirliyor. Kim hangi ay, hangi konuda hazırlık yapacak diye yıllık çizelgeler hazırlanıyor.

Kitap seçimi yapılırken tüm halka hitap edecek kitaplar seçilmesine dikkat ediliyor.

Buradaki amaç hiç ilgi alanı olmasa bile moderatör olan kişinin konusuyla ilgili araştırma yapması ve bakış açısının çeşitlendirilmesi. Çoğu zaman okuduğumuz bir kitabın sonuna geldiğimizde bunu paylaşabileceğimiz birilerinin o an yanımızda olmasını dileriz. Hatta yazara ulaşmak ve onu soru yağmuruna tutmak isteriz. Bu durum çok ütopik gibi görünebilir fakat okuma grubumuzla birlikte biz bunu gerçekleştirdiğimizi düşünüyoruz. Kitapların ufkumuzu ve hayal gücümüzü ne kadar geliştirdiğini, üzerine beyin fırtınası gerçekleştirdiğimizde anlıyoruz. Bizim bir açıdan baktığımız bir romana bir başkasının kültür ve tecrübelerini de katarak çok daha farklı açıdan yaklaştığını deneyimledik. Yazar-okur buluşmaları düzenleyerek aslında hem okurun hem de yazarın faydalanmasını sağlıyoruz. Yazar vaktini ayırdığında okur kendine değer verildiğini hissediyor ve okuma isteği daha çok artıyor. Okuma isteği arttıkça da yazarın eserlerine olan talep artıyor.

7. Faaliyetlerin Açıklaması

20-25 kişilik okuma gruplarının kurulması ve aylık olarak belirlenen kitaplarla ilgili farklı mesleklerden kişilerin bir araya gelerek fikir telakki etmesi temel faaliyet sahası olarak açıklanabilir. Moderatörlerin seçtiği kitapları okuyarak buluşma yerine gelen kişi hem sosyalleşmeyi hem de okuma alışkanlığı kazanmayı deneyimleyecektir. Yerli

yazarlarla ilgili konuşmaların yapılacağı toplantılara yazarlar davet edilerek kitabın yazarıyla okur arasında bir yakınlık kurulması ve metne birlikte bakmaları sağlanacaktır. Yazar sohbetleri ve imza günü ile faaliyetler çeşitlendirilecektir.

8. Yöntemi

2014 yılından beri uyguladığımız kültür perileri okuma grubuyla farklı meslekler-den ve yaşlardan bireylerin, bireysel kitap okuma yerine müzakere ederek kitap okuma deneyimini okuma kültürünün gelişmesi açısından yararlı buldukları gözlemlenmiştir. Okurların okuyacakları materyallere karar veren moderatörler projenin uygulanması noktasında yardımcı olacaklardır. Okuma grubu kapsamında okuma kültürünü geliş-tirmeye yönelik çalışmalar şunlardır:

a. Okuma gruplarının oluşturulması: Türkiye genelinde okuma grupları oluşturmak için çağrıya çıkılmalı. Web sitesi kurularak online, il bazında kayıt alınmalı. Katılımcılar 18 yaş üstü olmalı. (Daha küçük yaş grupları için öğretmenler rehberliğinde gruplar kurulabilir.) Her ilde temsilcilik verilmeli. Grupların toplanması ve toplantının idaresi için moderatör adı verilen yöneticiler belirlenmeli. Yıllık tartışma konuları ve okunacak materyaller belirlenmeli ve sosyal medya üzerinden duyurulmalı.

b. Ayda bir kez okuma grubu toplanmalı. Farklı günlerde farklı okuma grupları toplanabilir.

c. Yazar-okur buluşmaları düzenlenmeli (söyleşi ve imza günü).

d. Halk kütüphaneleri veya kültür merkezleri okuma toplantılarına uygun olarak dizayn edilmeli.

e. Halk kütüphanelerinin içine sesli okuma ortamı için 20-25 kişilik toplantı salonları kurulmalı. Okurların etkili kitap sohbeti yapabilmesi için toplantı masası, sunumlar için projeksiyon cihazı, projeksiyon perdesi, bilgisayar olmalı.

f. Toplantılarla ilgili görsel malzeme (afiş, broşür vb.) hazırlanmalı. Okuma kül-türünün gelişiminde okuma gruplarının etkisinden bahsedilmeli, kazanımlar ortaya konulmalı ve kişi okumaya özendirilmeli.

g. Halk kütüphaneleri veya kültür merkezleri tarafından bünyelerinde yapılması planlanan etkinlikler duyurulmalı.

9. Süresi

Projenin süresi on (10) aydır. (Eylül-Haziran)

10. Beklenen Sonuçlar

a. Hedef gruplar / yararlanıcılar üzerinde beklenen etkiler

- Yapılacak olan bu proje ile Türkiye'de düşünen, araştıran ve araştırdığını tartışan bireylerin sayısı artırılacaktır.
- Kişilerin kitap okuyarak aynı anda sosyalleşmesinin de mümkün olduğu vur-gulanacaktır.
- Sürekli öğrenmenin hayatımızdaki yerinin önemine ve kültürel birikimimizin arttırılması için çözüm önerilerine dikkat çekilecektir.
- Düzenli kitap okuma alışkanlığı kazandırılarak, bireysel okuma sırasında fark edilemeyen detayların grup tartışmasında ortaya çıkarıldığı üzerinde durulacaktır.
- Okur-yazar buluşmalarının okur sayısını arttırmaya büyük ölçüde katkı sağladığı ortaya konulacaktır.
- Nitelikli okuma alışkanlığının ailelerden başlayarak desteklenmesi ve eğitim seviyesi, yaş farkı gözetmeksizin herkesin okuması gerektiği ortaya konulacak ve bunun için örnek teşkil eden okuma gruplarından bahsedilecektir.
- Bu proje ile öncelikle kendi kültürel gelişimi için daha sonra da ülkenin gelişimi adına okuma kültürünü geliştirici çalışmalar yapmak isteyenlerde bir heyecan uyandırmak amaçlanmaktadır.
- Mekânı kullanmak için gelen okuma grupları sayesinde halk kütüphanelerine olan ilgi artacaktır.
- Okurlara edebî ve bilgi değeri yüksek eserleri ayırt edebilme yetisi kazandı-rılacaktır.

b. Proje Ürünleri / Somut Çıktılar

Kurulacak olan okuma gruplarının her biriyle ayda bir kez olmak üzere en az 9 etkinlik yapılması planlanmaktadır. 20-25 kişilik olmak üzere birden fazla grup kurularak zaman içerisinde aynı anda 500 kişinin çeşitli gruplara dâhil olacağı öngörülmektedir.

11. Sürdürülebilirlik

- Eğitim, yaş ve meslek açısından farklılık gösteren bireylerin aynı kitapla ilgili değerlendirmeleri birbirinden oldukça farklı olmaktadır. Bir kitabı bireysel okumakla, okuduktan sonra bir grupla üzerine konuşmak arasında çok fark bulunmaktadır. 2014'ten beri yaptığımız uygulamalarda öğrenmenin kalıcı hâle gelmesi, okuma kültürünün yerleşmesi açısından okuma gruplarının önemli olduğunu keşfettik. Bir grupla kitap üzerine müzakere etmek, kitabın yazarıyla temasta bulunmak kesinlikle okuma faaliyetlerinin kalıcılığını ve sürekliliğini sağlamaktadır.
- Faaliyetler, okuma kültürünü kazanan birey tarafından bir yaşam biçimi hâline getirilecektir. Proje bittikten sonra da okuma grupları çalışmalarına devam edilecektir.

12. Maliyeti ve Finansman Kaynakları

Projenin uygulama alanı olarak halk kütüphanelerinde veya belediyelere ait kültür merkezlerinde ayrı bir faaliyet / toplantı odası kurulması düşünülmektedir. Hem okuma kültürünün geliştirilmesi hem de halk kütüphanelerinin kullanıcı sayısının artırılması için bu tür etkinliklerin kitaplık / kütüphane bulunan mekânlarda yapılması önemlidir

.

Alınması Önerilen Malzemeler		
Adı	**Kullanım Gerekçesi**	**Bedeli (TL)**
Toplantı Masası	Okurların etkili kitap sohbeti yapabilmesi için	1500 TL
Toplantı Sandalyesi	Okurların etkili kitap sohbeti yapabilmesi için	Adeti 80 TL (25 adet = 2000 TL)
Masaüstü Bilgisayar (Ekran, kasa, mouse ve klavye: en az 2. 0 GHz işlemcili)	Kitap sohbetinde sunumlar ve araştırmalarda kullanılmak üzere	3000 TL
Projeksiyon Perdesi	Kitap sohbetinde sunumlarda kullanılmak üzere	700 TL
Projeksiyon Cihazı (Çözünürlük en az 1920x1080 olmalıdır)	Kitap sohbetinde sunumlarda kullanılmak üzere	3500 TL
Toplantı afişi (32x47 cm boyutunda, 150 gr parlak kuşe kâğıt)	Toplantıların duyurulabilmesi için	100 TL (100 adet)
Toplantı afişi (100x150 cm boyutunda, 150 gr parlak kuşe kâğıt)	Toplantıların duyurulabilmesi için	300 TL (10 adet)
Broşür (150 Gram A4 Boy Çift yön Tek kırımlı broşür 21 cm x 29, 7 cm boyutunda broşür)	Toplantıların duyurulabilmesi için	220 TL (1000 adet)
	TOPLAM	11. 320 TL

Uygulama Örnekleri

§PROJE 5

MÜZAKERELİ OKUMA SİSTEMİ

1. Projenin Adı
Müzakereli Okuma Sistemi

2. Proje Sahibi
Bora Yılmaz

3. Projenin Uygulanacağı Yer(ler)
Türkiye, Van, Tuşba

4. Amacı

Okuyan, okuduğunu düşünen, düşündüğünü kritik edebilen, anladığını paylaşan ve muhatabını dinleyebilen bir nesil yetişebilir. "3M Sistemi" olarak adlandırabileceğimiz "muhakeme-mukayese-müzakere" etme bilinci öğretmenlere ve öğrencilere kazandırılabilir.

5. Özeti

Müzakereli Okuma Sistemi projesi, (eleştirel / sorgulayıcı) okuma kültürüne katkı sağlamak amacı ile tasarlanmıştır. Bu proje okuyan, okuduğunu sorgulayan daha önce okuduğu ile daha sonra okuyacağını mukayese yapabilen ve bu birikimi müzakere edebilen bir kültürün oluşmasını amaçlamakta; düz, sıradan, fikretmeden, okuduğunu düşünmeyen ve sorgulamayan, okumak gibi çok değerli bir meselede dahi monotonluğa yakalanmış ruh dünyalarını sarsmayı hedeflemektedir. Müzakereli ve mukayeseli okuma kültürüne sahip olmanın çok zor ve ciddi bir mesele olduğu aşikârdır. Öğrencilerine ve pek tabii olarak topluma rehberlik yapan öğretmenlerin, bu zorluğa göğüs gererek gerekli olan nitelikli okuma alışkanlığını kazanma hususunda gerekli çalışmaları ve fedakârlığı yapmaları vicdani bir mesuliyettir. Öğrencilerin, öğretmenlerine göre şekil almış olduklarını düşündüğümüzde müzakereli ve mukayeseli okuma kültürünün geliştirilmesinin ve okuma kültürümüzün içine yerleştirilmesinin ehemmiyeti daha net anlaşılmaktadır.

6. Gerekçesi

- Kültürlü, eğitimli ve nitelikli bir toplum yaratma hedefindeki bu program kapsamında hazırlanan "müzakereli okuma" projesi başta öğrenciler olmak üzere toplumun tamamına rehberlik eden (rehberlik etme potansiyeli olan) öğretmenlere ulaşmayı amaçlamaktadır. Proje kapsamında öğretmenlere kazandırılacak olan nitelikli okuma bilinci, öğretmenler tarafından önce öğrencilerine sonra da toplumun büyük bir kısmına aşılanmaya çalışılacaktır.
- Bu proje bir sorundan kaynaklanmaktan ziyade sistemli ve verimli bir okuma kültürü ihtiyacını karşılamayı hedeflemektedir.
- Tuşba (Van) ilçesindeki öğretmenler hedef kitleyi oluşturmaktadır. Okuma programlarına tahmini olarak yirmi (20) katılımcı beklenmektedir. İlgi ve talep doğrultusunda yeni gruplar da oluşturulacaktır.
- Sorun ve ihtiyaçlar projenin hayata geçirilmesinden sonra tespit edilecek ve çözümlenmeye çalışılacaktır.

7. Yöntemi

Zeve İlköğretim Okulu (Tuşba / VAN)

Katılımcılar: Zeve İlköğretim Okulu Öğretmenleri

Materyaller: Maarif Davamız (Nurettin Topçu), Bu Ülke (Cemil Meriç), Saatleri Ayarlama Enstitüsü (Ahmet Hamdi Tanpınar)

Müzakere öncesi;

a. Öncelikle grup başkanı ve katılımcılar belirlenir. Grup başkanı, donanımlı, yetkin ve etkin olmalıdır.

b. Beraberce okunacak kitap belirlenir.

c. Kitap okuma takvimi çıkarılır. (Kitap 3 haftada bitirilecek gibi...).

d. Müzakere edilecek kısım katılımcılar tarafından önceden en az bir defa okunmuş olur.

e. Eser bireysel okunurken kitabın kenarına notlar alınmalı, anlaşılmayan yerler işaretlenmeli, etkilenilen yerlerin altı çizilmelidir.

f. Okunan yerle ilgili sorular çıkarılmalıdır.

Müzakere esnasında;

g. Herkesin elinde, müzakere edilecek metin yani kitap bulunmalıdır.

h. O hafta belirlenen bölüm, başkan tarafından okunmalıdır (Motamot bir okuma değil de ilgili kısmı özetleme, açıklama, vurgu yapma, önemli kısımları izah etme şeklinde olmalıdır.).

ı. Grup üyeleri okunan yeri takip etmeli, o kısmı önceden okuduğundan dolayı aklına takılan, anlamadığı veya katkıda bulunabileceği yerlerde söz hakkı almalı, paylaşımda bulunmalıdır,

i. Grup üyeleri, gönüllülük esası ile bir araya geldiğinden ilk başta birbirlerini tanımamadan kaynaklanan sıkılma, çekinme, heyecanlanma gibi durumlar olabileceğinden grup başkanı yeri geldiğinde kendisinin hayat tecrübesi ettiği konuları içtenlikle anlatmalıdır.

j. Katılımcılara söz hakkı verilmeli, herkesin fikri alınmaya çalışılmalı, etkileşimli bir okuma gerçekleştirilmelidir. 'Buradan siz ne anladınız?', 'Katılıyor musunuz?', 'Siz olsaydınız nasıl davranırdınız?', 'Bu konuyu örneklendirebilir misiniz?' 'Niçin?', gibi özendirici, yüreklendirici, okunan kısma analitik ve eleştirel bakmayı sağlayacak sorular sorulmalıdır.

k. Grup başkanı ihtiyaca göre belirlenen kitabın dışında işlenecek konunun başka yazarlar tarafından nasıl ele alındığını tespit etme ve anlaşılırlığı artırma adına başka kaynakları da gruba getirip açıklamalarda bulunabilir.

l. "Ne anladım? Bana katkısı ne oldu? Okuma öncesi ve sonrası fikirlerim arasında fark var mı?" sorularına cevap aranmalıdır.

m. Okunanı kalıcı hâle getirmenin en güzel yollarından biri de anladıklarını yazmaktır. Bundan dolayı katılımcılardan okunan kitaba ilişkin çıkarımlarını belirten yazı yazmaları istenmelidir

8. Yöntemi

- "Müzakereli Okuma Sistemi" ile öğretmenlere kazandırılacak nitelikli, sorgulayıcı, yönlendirici ve verimli bir okuma alışkanlığı ile hem öğretmenlik mesleğinin daha nitelikli ve donanımlı olması hem de bu bilinç ve donanıma sahip öğretmenlerin öğrencilerine daha sağlıklı rehberlik yapmalarını ve daha nitelikli nesiller yetiştirmelerine katkı sağlanması amaçlanmıştır.
- Yürütücü bizatihi projenin uygulayıcısı ve sorumlusu olacaktır. Önce yürütücünün başkanlığında okuma grupları oluşturulacaktır. Verimliliğin artması ve farklı bakış açıları kazandırılması amacı ile alanında uzman akademisyenler ve yerel yazarlar oturumlara davet edilerek onların başkanlığında okuma grupları oluşturulacaktır.
- Proje ekibi yürütücü ve katılımcılardan oluşmaktadır.

9. Süresi

Projenin süresi 8 (sekiz) aydır.

10. Beklenen Sonuçlar

a. Hedef gruplar / yararlanıcılar üzerinde beklenen etkiler

- Üniversite-MEB iş birliği: Tüm okullarda ya da il ve ilçelerdeki konferans salonu vb. yerlerde periyodik olarak (15 gün / 30 gün) öğretmenler ile bu alanın uzman öğretim üyeleri bir araya getirilerek müzakereli kitap okumaları yapabilir. Bu şekilde karşılıklı fikir alışverişlerinin olduğu, katılımcıların pasif değil aktif olduğu programlar dâhilinde metin tahlilleri yapılabilir.

Bu yöntem imkânlar çerçevesinde bir ya da iki dönem boyunca devam ettirilebilir.

- Yukarıdaki yöntemin bir benzeri yazar ve öğretmenler arasında gerçekleştirilebilir. Bir önceki madde de olduğu kadar sık olmamakla beraber biraz daha uzun periyotlar ile yazar ve öğretmenler bir araya getirilebilir.
- İlk iki maddenin uygulanabilirliği ve verimliliği neticesinde öğretmenlerinde aynı "müzakereli okuma" sistemini öğrencilerine uygulamaları istenmelidir. Bu şekilde okullardaki durağan, renksiz ve sıkıcı okuma saatleri daha verimli, daha keyifli ve daha sağlıklı geçecektir.
- Projenin verimliliği ve sürdürülebilirliği ölçüsünde yeni yürütücüler projeye dâhil edilebilir.

b. Proje Ürünleri / Somut Çıktılar

- Ayda iki kez bir araya gelmek şartı ile toplamda 16 kez müzakereli okuma toplantısı düzenlenmesi planlanmaktadır.
- Projeye Tuşba ilçesindeki tüm öğretmenler davet edilecektir (Katılımcı sayısı süreç içerisinde netleşecektir.).

11. Sürdürülebilirlik

- Proje faaliyetlerinin hedef kitle üzerinde oluşturacağı somut etkiler tespit edilmeye çalışılacaktır. Bu somut etkilerin niteliği ve niceliğine göre proje devamlılık arz edecektir.
- Projenin verimliliğine göre aynı projenin sürdürülmesi, verimsiz olma durumunda ise yeni faaliyet içinde olunması planlanmaktadır.

12. Maliyeti ve Finansman Kaynakları

Proje gönüllülük prensibine dayandığı için herhangi bir maliyet söz konusu değildir. Planlananın dışında bir maliyet çıkması durumunda yerel yönetimlerden ve ilgili resmî kurumlardan destek talep edilecektir.

OKUMA KÜLTÜRÜ ÇALIŞTAYI

Bu proje Kültür ve Turizm Bakanlığı desteği ile gerçekleştirilecektir.

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

KATKIDA BULUNANLAR

İSTANBUL TİCARET ODASI

İSTANBUL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

TBYM

UTESAV

www.okumakulturu.org

Bu proje Kültür ve Turizm Bakanlığı desteği ile gerçekleştirilecektir.

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

KATKIDA BULUNANLAR

www.okumakulturu.org